הארץ
VOL 54 / 16,056 / APRIL 17, 1972 / יום ב' ג' אייר תשל"ב / שנה נ"ד

המכונית עליה תוכל לסמוך
VAUXHALL
ויוה-ויקטור GM
התוצר הבריטי של ג'נרל-מוטורס

סאדאת עשוי לערוך ביקור חטוף במוסקבה ערב בואו של ניכסון

שר־החוץ המצרי יגיע לבריה"מ בסוף החודש ✶ התייעצויות סאדאת מתחילות היום ✶ „יארינג רוגז על פירסומים בישראל"

מאת סופר „הארץ" לענייני ערביים

נשיא מצרים עשוי לערוך בראשית מאי ביקור חטוף במוסקבה ערב בואו של נשיא ארה"ב לשם, וזאת כדי לערוך התייעצויות של הרגע האחרון עם המנהיגים הסובייטיים בציפיין השיחות שיהיו עם מר ניכסון על המזה"ת — מבוסס על מקורות בקהיר שצוטטו ע"י סוכנות הידיעות הצרפתית.

(סוף בעמוד 2, טור 5)

נוסח דו"ח ועדת ויתקון
בעמ' 4, 9, 15, 16

✶

הדו"ח של זנבר לממשלה
ראה עמ' 3

מוסקבה מוחה רשמית על הפצצת האנוי

האנוי מוסרת שנפגעה אנייה סובייטית וכי הופלו 11 מטוסים אמריקאים

מוסקבה, 16 (אי.פי.). בריה"מ מיחתה היום רשמית בפני ארה"ב על הידוד ההפצצות המאסיביות בצפון וייטנאם ובפרברי הבירה האנוי.

שגריר ארה"ב במוסקבה, ג'ייקוב בים, זומן למשרד־החוץ הסובייטי ואחד מעוזריו של שר־החוץ הרוסי, אנדריי גרומיקו, קרא בפניו את המחאה ומסר בידו את הנוסח המלא של המכתב כדי שיעבירו לוואשינגטון.

המקורות שמסרו על כך, לא ידעו לציין אם המחאה הניסוחה בצורה כלשהי לביקורו הצפוי של הנשיא ניכסון במוסקבה.

בוואשינגטון נמסר לפירסום, כי בינואר העיד שר־ההגנה האמריקאי, מלווין לייר, בוועדה של הקונגרס לענייני ביטחון וגילה שיש ריכוזי משאיות בהאיפונג. לייר הסביר אז, כי מדו"חות מודיעין היה ברור שהמשאיות מתרכזות לקראת פעולה צבאית מאסיבית. ארה"ב החליטה אז שלא להפציץ את המקום, במאמץ שלא לגרום להפסקת שיחות השלום בפריס.

מיתקפה הקומוניסטית נגד דרום וייטנאם.

הפיקוד האמריקאי בסייגון מסר, כי בהפצצות על הייפונג והאנוי — הראשונות מזה קרוב ל־4 שנים — הופלו 2 מטוסים אמריקאים. כן אמר הדובר, כי נגרם נזק חמור למיכלי נפט בהייפונג וליד האנוי. טייס אחד חולץ, אולם 2 אנשי צוות אמריקאים אחרים נעדרים.

רדיו האנוי טען, ש"גלים גלים של מטוסי־מלחמה נטלו חלק בהפצצות, וכי 15 מביניהם, לרבות מפציץ ענק מדגם בי 52, הופלו".

כן מסרה האנוי, כי אניית־משא סובייטית, שעגנה בנמל הייפונג, ניזוקה בהתקפות וקצין רוסי נפצע.

בהודעה האמריקאית נאמר, כי ההפצצות של מיכלי הדלק, ריכוזי משאיות, מחסנים ומתקנים לוגיסטיים אחרים „סייעו לצמצם את יכולת האוייב להמשיך בפעילותו הצבאית בדרום".

האנייה הסובייטית שנפגעה היא „סימפרופול" ושמו של הקצין שנפצע — מיסטרוחין. רסיסים רבים פגעו באנייה, חדרו לתוכה ופצעו ברהיטים ובמיטות אנשי הצוות.

הפיקוד הצבאי הדרום וייטנאמי טען היום, כי כוחותיו שולטים בעיר הבירה המחוזית אן־לוק — נקודה אסטרטגית כ־88 ק"מ צפונית לסייגון. דובר צבאי אמר, כי „לא היו היום קרבות בחוצות אן־לוק וכוחות האוייב גורשו".

אלפיים צנחנים דרום וייטנאמים הובאו אתמול בתגבורת בדרך האוויר לאן־לוק, ובנסו להציל 2,500 חיילים דרומיים אחרים שנלחמו בעיר הנצורה.

שני הצדדים טענו אתמול, כי השתלטו על העירה, ובידיעות שנתקבלו הבוקר נאמר, כי דגל הוייטקונג נראה מתנוסס בפרברים הצפוניים של העיר. גם אם נכונות טענות סייגון, עדיין אין וודאות לגבי גורל אן־לוק, המכותרת ע"י כשמונה אלפיים חיילים צפון־וייטנאמים, בתום מצור של 9 ימים.

(הסוף בעמוד 2, טור 3)

ההפצצות האמריקאיות

סייגון, 16 (ע"ר, ע"צ, יופ"ע). מפציצי ענק אמריקאים מדגם בי־52 ומטוסים אחרים, תקפו הבוקר את הייפונג, הנמל העיקרי של צפון וייטנאם, והפציצו מיכלי נפט בפרברי האנוי — בתגובה על ה־

קהיר, 16 (ע"צ). יאסר ערפאת, מנהיג פתח, אמר אמש, כי „הנשיא סאדאת הבטיח להלומה רציגות ראשונה על תוכניתו של המלך חוסיין, בנתקו את כל היחסים עם ירדן".

מצוד אחר 2 השבויים שברחו

השלישי נתפס בתחנה המרכזית בתל־אביב

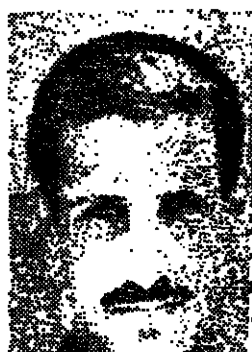

ג'פפר אברהים חביב

שלושה שבויים סוריים שכלואים במחנה שבויים בהארץ, ברחו אתמול בבוקר. האחד מהם נלכד כעבור שעה בתחנה המרכזית ב־

הנתפס הוא ג'פפר איב־חביב, בן 27, ושני האחרים

הסוף בעמוד 2, טור 7)

צייזי אפולו 16 נראים כאן בעת צאתם מבניין המיבצעים של תכנית אפולו, בדרכם לכן השיגור. השלושה הם (משמאל): קומאנדר ג'ון יאנג, צ'ארלס דיוק ותומאס מאטינגלי. (צילום רדיו של אי. פי.)

אפולו 16 — בדרך לירח; תנחת ביום ה' בערב

„המשימה המסובכת ביותר מאז החל החקר המאוייש של הירח"

כף־קנדי 16 (ע"ר ע"צ יופ"ע) — אפולו 16 שוגרה הערב בשעה 7.54 לפי שעון ישראל, ויצאה בדרכה לירח, כשהיא נושאת את האסטרונאוטים ג'ון יאנג (41), תומאס מטינגלי (36), וצ'ארלס דיוק (36) — למשימה המוגדרת כמסובכת ביותר מבחינה מדעית מאז החל החקר המאוייש של הירח לפני כ־3 שנים.

השיגור היה במועד המתוכנן, לאחר שבעייה טכנית ביחידת־הבקרה של טיל השילוח סאטורן 5, נפתרה דקות ספורות בלבד לפני השיגור. יותר ממליון איש צפו בשיגור והחלליות מאזור השילוח ומליונים אחרים חזו בו מעל מסכי הטלויזיה.

אפולו 16 תגיע למסלול מסביב לירח תוך 3 ימים. יאנג, שכבר הגיע בעבר למרחק 59 ק"מ מן הירח בהטס קודם של אפולו 10, ודיוק ינחתו על הירח באיזור ההרים, צפונית למכתש דקארט, ביום ה' בשעה 10.41 בערב לפי שעון ישראל.

בעוד מאטינגלי יוסיף להקיף את הירח בחללית־האם, ישהו יאנג ודיוק 3 ימים באיזור הרי הירח, ויחזרו לחללית־האם.

מטרת המסע בן 12 הימים הוא לחקור את רמות הירח ולהתוות צורות הסלעים שם. מדענים מקווים, כי מידע זה יסייע להם להסביר ולהבין את תהליך התהוות הירח.

זו הטיסה השמינית של אסטרונאוטים אמריקאים לירח והנחיתה החמישית על פניו.

בס"ה ישהו שני האסטרונאוטים על פני הירח 73 שעות, ויסיירו על פניו 3 פעמים, באמצעות רכב־הירח.

שידור חי על אפולו — דרך ירדן

מאת סופר „הארץ" בירושלים

כיצד הצליחה אמש הטלויזיה הישראלית לשדר בהתהרות מבט תיאור חי של שיגור אפולו ליד מכף קנדי?

שיגור מרשים ביותר

קריאות שמחה ותשואות מחרישות אוזניים פרצו כאשר הטיל יצא לדרכו עם החללית, כשבאחוריו שובל אש כתום־אדום.

12 דקות לאחר השילוח הודיע כפקד המסע, ג'ון יאנג, כי אפולו 16 נכנסה למסלול מסביב לכדור־הארץ, והוסיפו בנימה נלהבה: „זהו כבש תכשיט".

בעקבות הגשת דו"ח ועדת ויתקון לשרים

הפרקליטות לא תנקוט בשלב זה בצעדים

היועץ המשפטי ל„הארץ": הדו"ח ברור, אין לי הערות ✶ פרטיכול הוועדה כלל יותר מ־5 אלפים עמוד

מאת נתן דיבה, סופר „הארץ" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה, מאיר שמגר, אבה אתמול בתשובה לשאלתי מה תגובתו למסקנות דו"ח ועדת ויתקון שהוגש אתמול לשרי הממשלה: „הדו"ח ברור. אין לי הערות".

(ראה מאמר בעמוד 13)

(הסוף בעמוד 2, טור 5)

הדמויות העיקריות מגיבות:

פרידמן: לא אפתח במערכה משפטית ✶ גיב: אלו הנורמות לפיהן נצטרך להיות ✶ ד"ר דינשטיין שותק

מרדכי פרידמן ד"ר דוד גיב

מאת סופרי „הארץ"

האישים העיקריים שהוזכרו בפרשת נתיבי נפט בסרו אמש בשיחות עם סופרי „הארץ" את תגובותיהם למסקנות ועדת ויתקון.

(הסוף בעמוד 2, טור 6)

הנציג הרומני לא העלה הצעת תיווך מעשית

מאת דן מרגלית, סופר „הארץ"

הסגן הראשון של שר־החוץ הרומני, גיאורגי מקובסקי, רמז כי לרצונה של ארצו למלא תפקיד פעיל בסיכסוך במזה"ת, אך לדברי מקורות בירושלים, לא העלה הצעת תיווך מעשית.

(הסוף בעמוד 2, טור 7)

רעש באוסטריה

וינה, 16 (ע"ר וע"צ). רעש בעוצמה של 5.5 נקודות בסולם של 12 מעלות זעזע הבוקר שטח של כ־320 ק"מ באוסטריה. נגרם נזק לבתים ולקווי המתח הגבוה של החשמל, אך לא נמסר על אבידות בנפש.

בוינה ליווה רעש עמום את הזעזוע שנמשך בין 5 ל־6 שניות. תמונות נפלו מהקירות, דלתות וחלונות נפתחו וארובות התמוטטו.

מזג האויר

מעונן חלקית עד בהיר. הטמפרטורות הצפויות היום: ירושלים 12 עד 21 מעלות, ת"א 13 עד 23, רמת הגולן 7 עד 17, באר שבע 10 עד 26, מפרץ שלמה 12 עד 30, יריחו 12 עד 30 מעלות. הלחות היחסית ללא שינוי ניכר.

בגליון זה 24 עמודים — המחיר 50 אגורות

החל הדיון על בלימת האינפלציה

ספיר מחייב את המלצות זנבר ✶ הדיון המפורט ייערך ביום ששי

מאת סופר „הארץ"

ועדת השרים לענייני כלכלה החלה אתמול בדיון על המלצותיו של נגיד בנק ישראל לבלימת האינפלציה.

הניכוי על החזקת רכב עד 75 אחוז

שר־האוצר יגיש הצעה זו לוועדת הכספים של הכנסת

מאת סופר „הארץ"

הניכוי למס הכנסה על השתתפות בהחזקת רכב יוגדל בשיעור עד 75 אחוז מההוצאה הכוללת להחזקת הרכב. סיכום זה נתקבל אתמול בוועדת השרים לענייני כלכלה.

דיין, אבן ואלעזר מסרו סקירות בממשלה

מאת סופרי המדיני של „הארץ"

שר־החוץ, אבא אבן, סקר אתמול בממשלה את הנושאים המדיניים האקטואליים.

היום ב„הארץ"

בעמודים 4, 9, 15 ו־16: דו"ח ועדת ויתקון על „נתיבי נפט".

בעמודים 17 ו־18: „הארץ" כלכלה ועסקים.

בעמודים 19 ו־20: „הארץ" לאשה ולבית.

בעמוד 24: מכתבים למערכת ✶ ראיתי שמעתי.

לגליון זה מצורף NCR חדשות עמודים 5, 6, 7, 8

טלויזיה Sonar של חדירן — „המקרר" חיפה — מרכז אלנבי 113 תל אביב

ON — הקניה הטובה — לשנת 1972

melos — ערבנו להנוגנו החדשה והמורחבת — רחוב דיזנגוף 260 — מלוס

היום בולים חדשים וגליון זכרון באשנבי השירות הבולאי ובבתי הדואר.

MONA LIS[A]

המרכז החיפני ליהלומים

ספן אמריקאי רוצה לקנות ליטוגרפיות ותחריטים ESCHER

מגע אויר למכוניות CORTINA FORD 20m מחירים ללא תקדים — אטמור ת"א פישמן מימון 16 — טלפון 228166

כל מבחר דגמי קיץ 72' לצעירות של מסקס איוניר

לעם בישראל - ברכת חג שמח

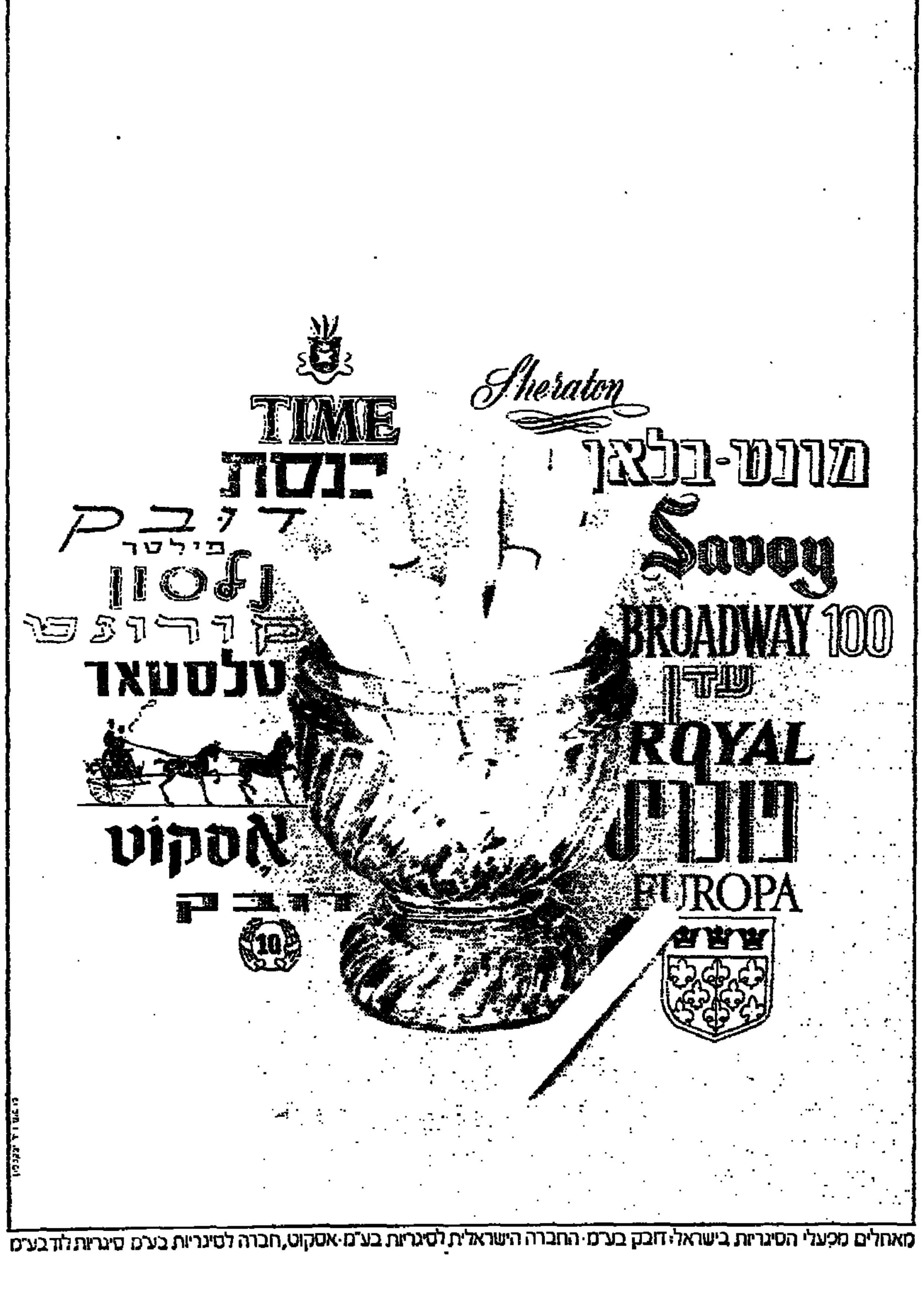

מאחלים מפעלי הסיגריות בישראל: דובק בע"מ · החברה הישראלית לסיגריות בע"מ · אסקוט, חברה לסיגריות בע"מ · סיגריות לוד בע"מ

هكذا من الأصل

הנשיא ניכסון מחייך למש־מע הערה של רעיית פייר טרודו, ראש ממשלת קנדה, בעת שליווה אותה לתוך בנין התיאטרון הלאומי ב־אוטבה, ביום ו'.

(צילום רדיו של א. פ.)

„ניוז־וויק":

ניכסון יבקר גם בפולין

ניו־יורק, 16 (א. פ.). הנשיא ניכסון יבקר בפולין בדרכו לארה"ב, עם סיום בקורו בבריה"מ. פולין היא המדינה השלישית בה יבקר הנשיא במאי — לאחר בריה"מ ואיראן. פרסום על כך מוסר השבועון „ניוז־וויק". הרקע לביקור בפולין, לדעת השבועון, היא קבלת־הפנים החמה הצפויה לניכסון, עובדה שתשפיע בחיוב על האמריקאים, יוצאי פולין, בבחירות לנשיאות שיהיו בנובמבר.

סגן מנהל לשכת הליגה הערבית בבון:

בקרוב יושלם חידוש היחסים של מדינות־ערב עם בון

קלן, 16 (ע"צ, ע"ר). כל אותן מדינות־ערב שטרם חידשו את ה־יחסים הדיפלומטיים עם בון יעשו זאת בקרוב, — זו דעתו של סגן מנהל לשכת הליגה הערבית בבון, חמאדי עזאם.

בשיחה עם כתב רדיו קלן אמר עזאם, כי זו בעיה טכנית, שיכולה למצוא את פיתרונה בהדרגה דו־צדדית.

לדעתו, תרמה המדיניות המזרחית של הקנצלר וילי בראנדט רבות ל־החזרת אווירת האימון בין מדינות־ערב לממשלת בון.

עוד אמר סגן מנהל משרד הליגה, כי הסחר בין גרמניה המערבית ומ־דינות־ערב אינו מתפתח בהתאם ל־יכולות של שני הצדדים. הוא קרא לביצוע פרוייקטים משותפים, תוך שיתוף הון ערבי וגרמני, לעיבוד תכנית השקעות ולמתן הקלה לקשרי הסחר.

בראנדט מזהיר מאי אישרור החוזים

בון, 16 (ע"צ). קנצלר גרמניה המערבית הזהיר היום שוב את בני־ארצו מהתוצאות השליליות של אי אישרור החוזים שנחתמו ע"י ממשלתו במוסקבה ובוארשה.

הוא אמר, כי אם לא יופעלו ה־חוזים, קיים חשש שבעיות הנוגעות לגרמניה לא ימצאו את פיתרונן, לא תהיה גישה חופשית מגרמניה־המערבית לברלין המערבית ואזרחי בון גם לא יוכלו לבקר בברלין ה־מזרחית ובגד. ד. ר.

בראיון לרדיו „באדן־באדן" ב־מסגרת מסע הבחירות של באדן־ווירטמברג, אמר בראנדט, כי אינו סבור שקיימת אפשרות לצמיחה מכוונת של ממשלתו ושל מפלגות האופוזיציה בעניין החוזים שנחתמו במוסקבה ובוארשה.

שריפה בקהיר

קהיר 16 (ע"ר). בשריפה שפרצה היום בפרבר קהיר נהרסו כמה חש־מליות ואוטובוסים חשמליים.

השריפה השתוללה שעתיים. השל־טונות פתחו בחקירה כדי לגלות את הסיבה לדליקה, שבמהלכה עלה ב־להבות גם מסוף של שירות ההסע־ליות.

ברגע האחרון

מאסקי תובע הפסקה מיידית של ההפצצות

וואשינגטון, 16 (ע"צ). הסנאטור אדמונד מאסקי, מועמד למינוי ה־דמוקרטי לבחירות לנשיאות ארה"ב, הציע לסנאט לקבל החלטה התו־בעת את הפסקתן המיידית של כל הפעולות הצבאיות האמריקאיות נגד צפון וייטנאם.

בראיון ששודר בטלוויזיה הצהיר מר מאסקי, כי העלה הצעה זו ב־עקבות ההפצצות האמריקאיות על האיפונג והאנוי, בהן הוא רואה „ה־דאה מכוונת בכישלון מדיניות ה־וייטנאמיזציה" של הנשיא ניכסון.

מאמץ למנוע סיכסוך ברכבות בריטניה

לונדון, 16 (יופ"י). נציגי הא־יגודים המיקצועיים והמעבידים נפ־גשו היום תוך מאמץ אחרון למנוע שביתת האטה של 290,000 פועלי ה־רכבות בבריטניה.

שביתת האטה עמדה להתחיל ה־לילה ב־1 אחר חצות.

השרים קבעו כללי הרפורמה במס רכוש

בתום תקופת הקפאה של שלוש שנים יועלה המס בהדרגה תוך 4 שנים

מאת סופר „הארץ"

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה אתמול את הצעת־החוק לר־פורמה במס רכוש. הוחלט לקבוע עם זאת, שבכל מקרה שבו יהיה המס על דירה בשיעור גבוה מזה שחל ב־1971, לא יועלה המס במשך 3 שנים.

בתום תקופת ההקפאה האמורה, יועלה המס בהדרגה תוך 4 שנים, בשיעור של 20 אחוז מההפרש בכל שנה, ורק בשנה ה־5 ישלמו את מלוא המס המגיע. לעומת זה ייכנ־סו לתוקף מיד כל ההקלות הנוב־עות מהחוק החדש. עפ"י הרפורמה המוצעת תיערך השומה לדירות מגו־רים על בסיס השווי הריאלי של די־רות, כפי שהיה באוקטובר 1971. במשרדי מס רכוש כבר הוכנו הער־כות החדשות על בסיס זה.

ועדת השרים החליטה עוד, כי מי שרכש את דירת המגורים הראשונה שלו בשנת המס 1971 או לאחר־מכן (והכוונה היא בעיקר לזוגות צעירים), יקבל במשך 3 שנות מס פטור של 2/3 מהמס המגיע בעד הדירה. החל מהשנה הד־4 ובמשך 4 שנים, ישלם בכל שנה 20 אחוז נוספים מההפרש שבין השליש לבין מלוא המס המגיע עפ"י החוק המוצע.

בפגישה עם עתונאים בירושלים אמר אמש סגן נציב מס־הכנסה ומס רכוש, דב שמאוב, שכתוצאה מבי־צוע הרפורמה, יקטנו הכנסות ה־אוצר ממס רכוש בשנת המס 1972 ב־26 מיליון ל"י, בתוכם 6 מיליון ל"י כתוצאה מהתיקונים שהוכנסו בוועדת השרים לענייני כלכלה. הר־יפורמה מביאה לכך ש־180 אלף דירות עירוניות ו־60 אלף דירות חקלאיות יהיו פטורות כליל ממס רכוש. ב־250 אלף דירות ישלמו מס בסכום של השנה הקודמת או סכום נמוך אחר. ב־70 אלף דירות באי־זורים עירוניים ו־20 אלף דירות באיזורים חקלאיים, צריך היה להע־לות את המס, אך עליהן תחול ההק־פאה שהחליטה ועדת השרים לענייני כלכלה.

הצעת־החוק החדשה תוגש לאי־שור הכנסת בפתיחת מושב הקיץ.

ועדת השרים דחתה הצעה של סגן שר הדירות, י. שפרי, לתת ני־כוי כגבול של 60 אלף ל"י לכל בעל דירה, במקום 30 אלף ל"י כהצעת האוצר. מר שפרי דרש זאת בהת־חשב בעליית מחירי הדירות בלי שבעלי הדירות שיפרו את תנאי מ־גוריהם. כן נידחתה הצעה של שר־הסעד, מיכאל חזני, לתת ניכוי לפי מספר הילדים, החל מהילד הרביעי.

קוצר טכס יום הזכרון ליד הכותל המערבי

כדי לא להפריע לתפילה המוסלמית בהר־הבית

מאת סופר „הארץ"

טכס הפתיחה של יום הזיכרון לחללי צה"ל, שייערך הערב ב־7.30 ליד הכותל המערבי, יקוצר ל־20 דקות, כדי שלא להפריע לתפילה מוסלמית במסגד על הר־הבית.

הטכס ייערך בנוכחות נשיא המ־דינה, הרמטכ"ל ונציגי הורים שכו־לים. בשעה זו תהיה צפירה דקה בכל רחבי המדינה לציון פתיחת יום הזיכרון. הנשיא ידליק נר זיכ־רון וישא דברו. בטכס יאמרו גם פרק תהילים, קדיש ויזכור והוא יו־עבר בשידור ישיר בטלוויזיה.

הערב יהיו סגורים כל בתי השע־שועים, המסעדות ובתי־הקפה. ברדיו ובטלוויזיה לא יהיו הערב ומחר תכ־ניות בידור וישודרו תכניות מיוחדות לציון היום. ב־8.05 בערב ישא ה־רמטכ"ל את דבריו ברדיו. הערב יו־רד הדגל בכל מחנות צה"ל לחצי ה־תורן, ויודלק נר נשמה שידלוק בש־מו בכוד. בבתי הכנסת יאמרו תפי־לות אזכרה לנופלים. ב־8.30 תהיה עצרת־זכרון בהיכל התרבות בת"א.

מחר ב־8 בבוקר ידלקו נרות זכ־רון בבתי־הקברות הצבאיים ויאמרו תפילות בבתי הכנסת. ב־7.15 ישודר ברדיו דבר אירגון יד לבנים. הנשיא יבקר בירושלים במשמר כבוד של בניני הבירה ליד כיכר בר־כוכבא. ב־10 בבוקר תישמע צפירה, ולמשך שתי דקות יושבתו התנועה והמלאכה בארץ. מייד לאחר מכן ישודר ברדיו דברי סגן ראש הממשלה להלמידים. אותה שעה ייערכו טכסי אזכרה ליד 12 אנדרטאות. כן ייערכו מיסדרים במחנות צה"ל, בהם תקרא פקודת־יום של הרמטכ"ל.

ב־11 יערכו טכסי זיכרון ב־17 בתי קברות צבאיים ברחבי הארץ. בעבר נערכו הטכסים ב־1 בצהרים והחום הכביד על האנשים. לכן הוקדמו ה־טכסים לשעה זו. בטכס בהר־הרצל ישתתפו ראש הממשלה והרמטכ"ל, ובהר הרצל ישתתף שר־הביטחון. ב־דיר־צמר יהיה טכס אזכרה לחללי חיל־האוויר.

משרד־הביטחון חילק לבודדות צי־בור אבוקה ביחודות, כדי לציין את יום הזיכרון בשעות הלילה. המשפ־חות השכולות קיבלו אגרת משר־הביטחון וספר ובו מאמרים של מר דוד בן־גוריון בנושאי ביטחון.

סופר „הארץ" בגליל מוסר, כי הערב ייערכו באיזור כמה טכסי זיכרון: כבעלות יתנבו בשעה 5 כבצבת זכרון לזיקפור חזון, ש־נהרג אשתקד בעלות רכבו על מוקש. בנהריה יהיה ב־6.30 מיצעד הלוח־מים. האזכרה לחללי כובשי צפת תי־ערך בגן העיר הערב ב־7.30. טכס אזכרה לנפולי הגדודים בבבבר צפת יהיה מחר ב־ג.

דובר אגד הודיע על ההסעות ה־מיוחדות הבאות לרגל יום הזיכרון: מחר, ב־8.30, ייצאו אוטובוסים מ־רציף 3 בתחנה המרכזית לבית־ה־עלמין בקרית ענבים. באותה שעה ייצאו אוטובוסים מירושלים לקרית־ענבים. כן ייצאו במקום היישובים של אגד, ב־8.30 ייצאו אוטובוסים מת"א לכפר ורבורג. ב־6.45 ייצאו אוטובוסים מת"א (רחוב הגרא) ל־ראש־פינה. הירידים לחיפה ייצאו ליד מחנה זה. ב־8.30 ייצאו אוטו־בוסים מת"א לנוגבה. כן יופעלו קווים מיוחדים לייהר בתי־הקברות הצב־איים.

חגיגות יום העצמאות יצומצמו — מטעמי תקציב

מחר בערב, ליל יום העצמאות, יהיו חגיגות בכל הערים והמושבות בארץ, אולם בקנה מידה מצומצם, כדי לחסוך בתקציב. כמה עיריות הודיעו על ביטול הערכת זיקוקין די־נור וקבלת־פנים חגיגיות. עיריית ירושלים הודיעה, כי תקציב החגיגות השנה יהיה רק 110 אלף ל"י. שליש מהתקציב אשתקד: הדבר יתבטא בצימצום התאורה החגיגית ובמספר הדגלים. לפי הודעות של העירייה, בתסבר, כי בערבו חגיגת החג יער־כו סיורים, פיקניקים וחגיגות לי־לה.

שרפו דגל רוסי באוסטרליה

קנברה, 16 (ע"ר). קבוצת סטו־דנטים יהודים שרפה היום דגל רוסי ליד בנין השגרירות הסובי־טית כאן.

עם זאת אמרו הסטודנטים, כי לא היה בכוונתם לפגוע בעובדי השג־רירות.

זהו שלב „להכות הדיכוי נגד ה־יהודים בבריה"מ", — אמר דובר של איחוד הסטודנטים היהודים ב־אוסטרליה.

התאבד סופר יפני בעל פרס נובל

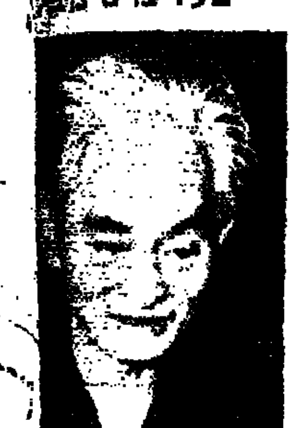

טוקיו, 16 (ע"ר וע"צ). הסופר היפאני יאסונארי קאוואבאטה בעל פרס נובל לספרות התאבד בעיר זושי. בן 72 במותו.

קאוואבאטה זכה בפרס נובל לספרות, לאחר שוועדת הפרס עמדה על גם כישרונו הסיפורי הרגשית שלו לבטא במוחשות את דרך המחשבה של היפאני.

הסופר, שנולד באוסקה, נמצא בדירתו שבעיר זושי ...

קאוואבאטה היה היפאני הראשון שזכה בפרס נובל לספרות. ...

בין הספרים שכתב: „ארץ השלג", יצירה שכתב במשך 13 שנה, ב־1937 ... ספר זה תורגם ל־8 שפות. „בבאזורי" (אלף עגורים) ב־1959, תורגם ל־7 שפות.

החלו הבחירות לפרלמנט בלבנון

ביירות, 16 (יופ"י ע"צ) תו־שבי לבנון הצביעו היום, בשלב הרא־שון של הבחירות הכלליות, הנערכות בשלושה שלבים.

ראש הממשלה סאיב סלאם, ... לנקוט אמצעי בטחון קפדניים, לאחר ... לא נמסר על תקריות.

נמסר, כי רשימתו של ראש הממשלה בבחירות בביירות, ... שיבתו של עבדאללה יאפי ...

לנחום צינמון

קבל את רגשי השתתפותנו בצערך במות עליך אשתך

מרים צינמון ז"ל

י.ע.ג.א. יעול ועבוד נתונים אוטומטיים בע"מ

לזאב צינמון

משתתפים באבלך במות

אמך ז"ל

רשות פתוח אמצעי לחימה

החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה

מתאבלת על פטירתו של

יוסף ברסלבי ז"ל

חלוץ ידיעת הארץ,

בראשוני פעיליה של החברה וחבר מועצתה במשך שנים רבות

משרד הבריאות

שירות המזון הארצי וחבר עובדיו

מודיעים בצער רב על פטירתו ללא עת של עובדנו

אינג' יעקב ברוכמן ז"ל

טכנולוג ארצי למזון

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

להברתנו שרה יוסף ולמשפחתה

משתתפים בצערך במות האב

יוסף בן־פורת ז"ל

החברים

בבית החינוך ע"ש ח. ארלוזורוב

ירושלים

לגבי אלדנה עמיר ולכל המשפחה

אנו משתתפים בצערכם הרב בהלכת אב המשפחה

האדריכל אהרן עמיר ז"ל

אב משפחה בשוה בכל לבו ...

אל תדעו דאבה עוד.

דיירי בית מס' 4

אנו משתתפים באבלו הכבד של

שמואל גרשפלד

על מותה של רעיתו

מרת לאה ז"ל

דיירי הבית המשותף

ברחוב ... 13

בתל־אביב.

יהודי רוסיה מברכים את ישראל בחג העצמאות

נתקבלו איגרות ומיברקי ברכה לנשיא ולמדינה

(עתי"ם ולע"מ). מיברקי בר־כה לנשיא המדינה ולעם ישראל, עם פרוס חגיגות יום העצמאות, נתקבלו בימים אלה בארץ, מ־יהודים במוסקבה, לנינגראד ו־מינסק.

באיגרת ברכה שנתקבלה ממוס־קבה ועליה חתומים 21 איש, נכתב בין השאר: „אנו היהודים החוש־בים את עצמנו לחלק מכם, פונים אליכם באיגרת ברכה זו מאדמת הנכר הרחוקה בה אנו נאלצים ל־גור עדיין בניגוד לרצוננו. מעמקי לבנו אנו מוסרים לכם שפע ברכות ליום העצמאות ומאחלים לכם שה־שנה הבאה היא שנת היובל ה־25 של ארצנו, תהיה שנת שלום אמת ושגשוג".

במיברק מיהודי לנינגרד לנשיא שזר נאמר: „בהתרגשות רבה אנו מברכים את כבודו ואת עמנו וכן את מדינת־ישראל ליום הגדול בתול־דותינו, הוא יום העצמאות. אנו כאן גאים על העובדה שיש לנו מולדת, בממשלה מילטו, החופשית כ־הוגבת עמים אחרים". על המיברק הזה חתומים 17 יהודים.

במיברק ממינסק הנושא עליו 35 חתימות של יהודים נאמר: „לכבוד נשיא מדינת ישראל, מר זלמן שזר, ולראש הממשלה, גב' גולדה מאיר: בקרב לב אנו מברכים אתכם ואת כל עם ישראל, ביום החג הגדול, יום העצמאות של מדינתנו. אנו מלאים הערצה לגבורתם והקרבתם העצמית של הבנות והבנים היקרים בקרבות במרכזים ומרים בהם כב־שו את החופש והעצמאות למולדה והראו את הדרך לאיחוד עם יש־ראל בארץ אבותינו ההיסטורית.

35 יהודים ממוסקבה מיחו על ספר אנטישמי

המכתב הופנה ע"י השלטונות לאגודת הסופרים

לונדון, 16 (עסט"א). 35 יהודים ממוסקבה שיגרו מכתב למחלקת ה־תעמולה של הוועד המרכזי של המפ־לגה הקומוניסטית, עם העתק לתו־בע הכללי הסובייטי, רומאן רודנקו, בו הם מתלוננים על הספר „ציונות תחת הכוכב הכחול" מאת יבגני יבסייב, — מוסר מקור בקורות היהודים בבריה"מ.

באיגרתם הם מגדירים ספר זה כהתפרצות אנטישמית, ודורשים ש־מחברו, יבסייב, יואשם בהפצת תעמולה אנטישמית, המנוגדת לפי־כך על החוק הסובייטי. הם גם דורשים, כי בעתיד יאסר פירסום ספ־רים כאלה.

שולחי המכתב קיבלו תשובה מ־לשכת התובע הכללי, בה נאמר, כי מכתבם הופנה ב־31 במרס השנה לוועדה של „אגודת־הסופרים". ועדה זו תשיב במישרין לשולחי המכתב.

העצומות לניכסון

ניו־יורק, 16 (עסט"א). בעוד ה־נשיא מתכונן לביקורו במוסקבה, הוא מוצף עתה ע"י בקשות ועצומות רבות להתערב אצל ראשי בריה"מ.

שר החוץ היוגוסלבי המריא לקהיר

בלגראד, 16 (יופ"י). ... המריא היום לקהיר, לביקור רשמי בן 5 ימים במצרים.

מחמוד ריאד: מצרים עדיין דבקה בהחלטת מועצת הבטחון

קהיר, 16 (ע"ר). מחמוד ריאד, יועצו של הנשיא סאדאת לענייני חוץ, אמר כאן היום, כי מצרים עדיין דבקה בהחלטת מועצת־הביטחון של האו"ם. ...

נהרגו 3 חיילים בריטיים בצפון אירלנד

בלפאסט, 16 (ע"צ). שלושה חיי־לים בריטיים, ביניהם קצין, נהרגו היום בצפון אירלנד ע"י צלפי הצבא הרפובליקאי האירי, כגמול על הרי־גתו אתמול בבלפסט של אחד מרא־שי הצבא הרפובליקאי, ג'ו מאק־קאן, ע"י צנחנים.

עירק ותימן מוקיעות תכנית חוסין

בגדד, 16 (ע"ר). עירק והרפובלי־קה הדמוקרטית של תימן, הכריזו ה־יום בהודעה משותפת, כי תכניתו של מלך ירדן להקמת ממלכה פדרא־לית על שתי גדות הירדן, היא „חלק במזימה אימפריאליסטית ציונית ו־ריאקציונארית".

ההודעה פורסמה בתום ביקור רש־מי בעירק, של עבדול פתח איס־מאעיל, חבר מועצת הנשיאות של תימן הדמוקרטית.

הממשלה הקציבה מיליוני ל"י לשיקום הבדווים ולפיצוי להם

יינתן להם לבחור בין פיצוי לשיקום

מאת כתבנו המדיני של „הארץ"

דיון ערני התנהל אתמול ב־ממשלה בקשר לבקשות ועדת ה־שיקום המטפלת בבדווים אשר פו־נו מפיתחת רפיח. בהמשך הדיון הועלו כמה הצעות נוספות על אלה שהוכנו במועצת השיקום שהקים הרמטכ"ל רב אלוף דוד אלעזר.

עם זאת אמרו גם שרים המזוהים בביקורת על צעד הפינוי של הבד־וים מפיתחת רפיח, כי הבדווים המיוצגים בפיצוי להם בהרים הוצאה ניכרת, אם כי ייתכן שהסכומים ה־מושיים צריכים להיות יותר גדולים.

אתמול הביא הרמטכ"ל את עיקרי הסיכומים לישיבת הממשלה בה השתתף גם יו"ר הוועדה, אלוף משנה צבי רסקי:

* יוצע לבדווים לבחור בין פי־צוי כספי לבין שיקום באיזור המי־בשל.

* המושל יציע את השיקום ב־צורת שיכון במבנה ליישובים קיימים, או בדרך של הקצאת קרקע להקלאות. ... יודע, כי פונו כ־5000 בדווים, אך כ־200 אלף ל"י פיצויים כבר שולמו לחלק זעיר מ־הם.

* מקורות בממשלה רשמיים אמרו אמש לסופר „הארץ", כי יש לשמור בסוד את הסכום — בשיעור של כמה מיליונים — כדי לא להגביר ציפיות בקרב הבדווים.

* הבדווים לא יורשו לחזור ל־שטחים מהם פונו, אם כי בשעתו נקבע, כי הגדרו ונטו שטחים גדו־לים כפי שהתכוונה לגדור הממ־שלה — דבר שהביא למחאה ...

בתשובה לשאלה אמר מזכיר ה־ממשלה, מיכאל ארנון, כי הממשלה לא נדרשה להחליט או לאשר את דוח הוועדה שהקים הרמטכ"ל ... דברי ביקורת כאלה לא הושמעו ע"י השרים. ...

הפרקליטות לא תנקוט

(הסוף מעמוד 1)

הדמויות העיקריות

(סוף מעמוד 1)

הנציג הרומני

(הסוף מעמוד 1)

מצוד אחר

(סוף מעמוד 1)

הם נאג'י תאופיק חמד אבו־סלח, בן 28, ואיסה באסם אבן עבדו, בן 24.

נאג'י תאופיק חמד אבו־סלח, בן 28, מוצאו — סוריה. גובה 171 ס"מ. משקל — 73 ק"ג. גוף אתלטי. שער שחור מסורק לאחור. עיניים חומות. אף ישר. שפתיים — שפה תחתונה עבה. ...

איסה באסם אבן עבדו, בן 24, מוצאו ... גובה — 168 ס"מ. משקל — 60 ק"ג. ...

סאדאת עשוי לערוך ביקור

סעודיה חידשה הסיוע למחבלים

סין חוזרת ומודיעה על תמיכתה בערבים

ברקת ששוויה 125 מיליון דולר

המשביר יקנה שטח בדיזנגוף סנטר

מאת כתבנו הכלכלי של „הארץ"

מצב חירום באורוגואי

מונטווידיאו, 16 (ע"ר). אורוגואי נתונה למעשה במצב של מדינה ב־מצור, לאחר שהממשלה הכריזה על מלחמת חורמה באנשי המחתרת ה־טופמארוס.

(ראה מאמר בעמוד 13)

גב' טרפר טרם קיבלה אשרה לביקור בישראל

קופנהגן, 16 (עסט"א). גב' לובה טרפר, אשת לייב טרפר, מי שהיה ראש רשת הריגול הסובייטית ה"תז־מורת האדומה", ביקשה אתמול ב־שגרירות הפולנית בקופנהגן אשרה יציאה לביקור בישראל, אך לא נענ־תה.

בארה"ב גובר הפיקפוק בהבנה עם בריה"מ

מאת צ'ארלס פאנואנשי, כתב „הארץ" בוואשינגטון

הופצצה האנוי

(הסוף מעמוד 1)

אבדה פוליסה

פוליסה לבטוח חיים מס. 24150 שהוצאה ע"י סהר חברה לבטוח בע"מ בתאריך 6.9.1968 על חיי יצחק שפיק אבדה. כל המוצא, מקבלה או מחזיקה אינו יכול למכור זכויות כל שהן בגינה.

שגריר ישראל בצ'אד יבדוק הסיבות להודעה נגד ישראל

לוב לחצה על צ'אד * הפתעה בירושלים

מאת סופרו המדיני של „הארץ"

שגריר ישראל בצ'אד יקיים מגע עם הנשיא האישי טומבלבאי בארץ כהי־נתו, כדי לברר את הסיבות להו־דעה המשותפת עם לוב, אשר כללה פיסקה אנטי־ישראלית. עדיין לא ברור באיזו מידה הכפה לוב ב־צ'אד התחייבויות נוספות לפעול נגד ישראל.

בירושלים ידוע מזה כמה חדשים, כי לוב לוחצה על צ'אד להצטרף ל־גורמים האנטי־ישראליים, ובתמורה הבטיחה, כי תבלום את תמיכתה בתנועת המהתרה המקומית. עד לפני זמן קצר לא נעתרה צ'אד ללחצים. ...

לא הגיעו לגורמים חיצוניים לדרוש ממנה לגנות את הציונות וכי אינה נוטה להתערב בעניינים אלה.

ההודעה האחרונה באה לירושלים בהפתעה, בעיקר משפורסמה זמן קצר לאחר השידור ברדיו המקומי. ...

טנור הבולשוי אופרה ממוסקוה מישה רייצין

אשר כבש בסערה את הקהל בהר־פעת הבכורה שלו באופרה טוסקה (ב־13.4) באופרה „לה טראוויאטה" וזכה לקבלת פנים נלהבת מקהל מריע לכל אורך ההצגה, יופיע יחד עם סולני האו־פרה בשני ערבי גאלה לכבוד יום העצמאות, אשר יתקיימו ב־18.4 ו־19.4. הטנור הבינלאומי הנפלא ישמיע אריות ושירים ברוסית. הופעות נוספות של האמן רייצין באופרה „לה טראוויאטה" ב־10.5 ו־14.5 בבניני האומה בירושלים וב־ בתל־אביב. (מ)

שתי הפאנדות מסין הגיעו לארה"ב

וואשינגטון, 16 (ע"ר). שתי פאנ־דות־ענק, שניתנו כמתנה ע"י סין ל־ארה"ב, הגיעו היום לכאן והועברו לגן החיות הלאומי, ...

המדרשה

מודיעה על

סמינריון

יחסי עבודה

ומינהל כח אדם

שיתקיים במשך 4 ימים בתנאי פנימיה במלון „המלך שאול", אשקלון.

הפתיחה ביום ב' 24.4.1972

פרטים והרשמה: המדרשה למינהל

רח' אלנבי 113, ת"א, טל. 624462

למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

מוסך „אורי" - B.M.W

רחוב האחים מסלאויטה 7

הכניסה מרחוב המסגר — רח' בן אביגדור

טלפון: 37426

חלפים אוריגינליים

סיכה • פחחות

כל השרותים והתיקונים לתכוניות BMW

הארץ

ב׳ באייר תשל״ב
17 באפריל 1972

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח׳ המודעות רח׳ מזא״ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח׳ הפצה ומנויים מזא״ה 75, טל׳ 623311 ת. ד. 233. מס׳ מיקוד: 61000.

ירושלים: רח׳ החבצלת 2 טל׳ 224245-6, ת. ד. 273 חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 8—661166, ת. ד. 5259

המו״ל: הוצאת עתון הארץ בע״מ. דפוס הארץ מזא״ה 56 ת״א

העורך: גרשום שוקן. האחראי: שמעון סאמט.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.

HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623311

עידוד לשוורים

שעות ספורות אחרי פירסום הדין וחשבון של ועדת החקירה ...ין נתיבי נפט, אשר כולל למעלה מ־20 אלף מלה, אין אפשרות ...ש דעה סופית על מסקנות הרוב ועל הבעת הדעה השונה של הוועדה המסתייג מדעת הרוב. אולם קוראי העתון שיקראו ...ב„הארץ" את עיקר הדו״ח רשאים לצפות לתגובת המערכת ...כן מובאים הדברים הבאים כתוצאה של התרשמות ראשונה.

התרשמות ראשונה זאת אומרת, כי אמנם היתה הצדקה מלאה ...ות את ועדת החקירה וכי חבר בית המשפט העליון, ד״ר אלפרד ...ון, התעשיין אברהם קליר והאלוף (מיל.) מאיר זורע לא ביטלו ...זמנם בשלושת חודשי עבודת הוועדה. מסקנות הרוב (ד״ר א. ...ון ומר א. קליר) מצביעות על מחדלים בפיקוח על פעולותיהן ...חברות ממשלתיות ועל הצורך לקבוע סדרים שיעזרו למנוע ...ויד את התהוותם של הליקויים שהתגלו לעיני הוועדה בקשר ...קה על חברת נתיבי נפט.

תוצאה זאת בלבד מצדיקה את מינוי הוועדה, שבא בעקבות ...כיר שמר דוד ניב הגיש להנהלת משרד האוצר באפריל 1971. ...אה לנו, כי מר ניב ראוי לתודת הציבור על יוזמתו. דו״ח הוועדה חוסך דברי ביקורת על אי־דיוקים, על טענות לא מוצדקות ועל ...שלא נראה לו, בתזכירו של מר ניב. לנו נראה, שיוזמתו של ...בודד המרגיש בצורך להתריע על פגמים רציניים בפעולות ...יש להן עניין ממלכתי חיוני, אינה יכולה להיות חופשית מפגמים ...אלים ומטעויות מסוימות, ויש להתייחס אליהם בהבנה, אם ...יוזמתו מוצדקת כפי שנראה לנו במקרה זה כמוכח על ידי ...הוועדה. לא מצאנו בדו״ח הערכה חיובית ליוזמתו של מר ניב ...נמצאת כזאת באיזה שהוא מקום, שנסתר מעינינו בקריאה ...הנה).

בצורה מאוד שונה עוסק דו״ח הרוב של הוועדה בנושא העיקרי ...תלונתו של מר ניב, במנכ״ל חברת נתיבי נפט, מר מרדכי ...מן. מרובות הן ההערות המאירות באופן חד־משמעי את הת־...תו של מר פרידמן באור שלילי.

רוב הוועדה קובע שהיה פגם בהשתתפותו של מר פרידמן ...בחברת מדבר ערבה אותו, לפני רכישת ציודו. כמו כן קובע ...שביצע עיסקת הרכישה היה פגום מאוד. בשאלה, איך רכש ...ידמן את הציוד של החברה הקנדית לא הצליחה הוועדה לפזר ...ערפל, והיא מסיימת פרק זה באומרה: „יחליט מי שמוסמך ...ך, אם יש מקום לחקירה, ואולי יהיה זה לטובת מר פרידמן". ...את התמונה שהתגלתה בפני הוועדה בקשר לטיפולו של ...ידמן בפרשת ה־97 אלף דולר, מתאר הדו״ח כ„מצב עגום" ...ם היא לא מצאה הוכחה למעשה פלילי). על אף דברי ביקורת ...ם אלה — ד״ר ויתקון ומר קליר גם קובעים כי „מר פרידמן, ...ם שלמען האינטרס הכספי האישי שלו מוכן להגן על עמדה ...ק או איסתנים לא היה מגן עליה" — מסכם הרוב את דעתו ...לפסול את מר פרידמן כמנהל של חברת נתיבי נפט, לאור ...זות, הכשרון וההצלחה בה הוא ממלא את תפקידו. אלוף (מיל.) ...אינו מצטרף לדעה זאת והוא ממליץ על פיטוריו של מר ...ן.

...ש להניח שמסקנתו של רוב הוועדה (דווקא לאור הממצאים ...ים שהדו״ח עומד עליהם) תהיה בעלת משמעות מעשית רבה ...גבולותיה של התנהגות מותרת או נסבלת אצל נושא תפקיד ...ו, כל עוד המאזן הסופי של פעולתו נראה כחיובי. מסקנה ...מאשרת את הכלל הישראלי: „לביצועיסט מצליח סולחים". ...הראשון שניסח כלל זה היה לוי אשכול המנוח באימרתו ...סמת לפני כעשרים שנה: „לא תחסום שור בדישו". השוורים ...הם זכו לעידוד נוסף.

מלחמת רחובות באורוגוואי

...קונגרס של אורוגוואי אישר ברוב מכריע — 97 קולות נגד ... את בקשת הממשלה להקפיא את כל זכויות האזרח במדינה ...ימים, כדי לאפשר התקפה מרוכזת על „הגרילה העירונית" ...לנית, הטופאמארוס. הרוב העצום בו אושרה הבקשה — למרות ...לגת השלטון אין רוב בפרלמנט — מעיד על מידת הזעזוע ...ב באורוגוואי על־ידי הגל החדש של מעשי טרור ומלחמת ...ות שפרצה בעקבותיו.

...בוע שעבר הצליחה קבוצת 25 טרוריסטים, ובתוכם מי ...ב לטאקטיקאי הראשי של התנועה, לברוח מבית הסוהר וימים ...אחרי הבריחה ביצעו הטרוריסטים שורת רציחות של פקידים משטרה בכירים. המשטרה והצבא הצליחו הפעם להגיע ...ת עם הטרוריסטים ובחילופי יריות — שהתנהלו, בין היתר, ...המפלגה הקומוניסטית ובבית סוהר לנשים במונטווידיאו ...— נהרגו שמונה מהם ואחרים נתפסו.

...עת הטופאמארוס באורוגוואי צמחה והתרחבה על רקע ארבעה ...: ראשית, קיום אוכלוסיית עניים עירונית וכפרית ניכרת למדי ...ממדי העוני קטנים מאשר במדינות דרום־אמריקאיות רבות ...). שנית, מורת־רוח בקרב שכבות נרחבות של המעמד ...י הנמוך, המורכב ברובו מפקידים זוטרים ושכירים אחרים, ...פלציה המורידה את רמת חייהם ומקטינה את ערך הפנסיה, ...מהערכים המקודשים ביותר של האזרח האורוגוואי.

...ישית, צמיחת אינטליגנציה שמאלנית קיצונית צעירה — ...בורגנות הבינונית והגבוהה, המתקוממים נגד אורח החיים ...ריהם „ומדינתם". ורביעית — אך לא במקום אחרון — ...ת הדמוקראטית שלפיה לא קיים מנגנון משטרתי וצבאי ...תנועות פוליטיות ופוליטיות־למחצה — דבר המקל, כמובן, ...ילות הטרוריסטים.

...יעות ממונטווידיאו מרמזות, כי פקעה סבלנותם של האזרחים ...הטרוריסטים ומעשי החמסה והרצח שהם מבצעים. הקפאת ...זכויות האזרח עשויה לסייע למשטרה בנסיון לקצץ את כנפיה של ...הטופאמארוס. אך ההצלחה תלויה במידת שיתוף הפעולה ...אזרחים העירוניים עם כוחות הבטחון. התוצאה תתברר רק ...הקרובים.

תמיכת ניכסון תימשך

פיסגת מוסקבה לא תוליד פתרון כפוי במזרח התיכון

מאת דן מרגלית

כל דברי הפרשנות המגיעים מהמי־ערב לקראת פיסגת־מוסקבה, לרבות התבטאויות של דיפלומטים סובייטיים, מסויגים בהנחה מראש המקובלת על כל הצדדים, שמצומצמים הסיכויים להגיע שם להסכמה אמריקאית—רוסית. הקו המקובל על ראש הממשלה גולדה מ־איר הוא שהנשיא ניכסון לא יכפה על ישראל פתרון אמריקאי־סובייטי. כל פתרון כזה יתפרש בארצות־ערב כהי־שג מדיני למוסקבה.

אצל ניכסון קיימת רתיעה מפני צ־עדים הכופים על ישראל נסיגה. הוא קרוב להשקפות יועצו ד״ר הנרי קי־סינג׳ר, שחדל זה מכבר מלהאמין בי־כולתם של האמריקאים לנטרל את ה־השפעה הרוסית במצרים. גם ג׳וזף סיסקו אינו מאמין בכך. אולי ויליאם רוג׳רס האחרון הדבק בהשקפה זו. על כן, גם מי שבא לחזרה של ראש הממשלה כדי להזכיר לה שוואשינגטון לא הסתלקה מתכנית־רוג׳רס, ומי ש־סבור שהנושא עלול לעלות מחדש א־חרי הבחירות בארצות־הברית — נ־אלץ להודות כי לא מסתמן פתרון כ־פוי בפיסגת מוסקבה. מה יקרה אחר ריה?

אפשר להניח כי ראש הממשלה גול־דה מאיר, סבורה שהתשובה תלויה ברושם שישאיר הנשיא ניכסון במוס־קבה, ובעניין זה מתקיימות בירוש־לים התייעצויות לפני נסיעות אבא אבן ויגאל אלון לוואשינגטון. אין בי־רושלים הרגשה שתמיכת ניכסון ב־ישראל היא עניין של בחירות בלבד. יתכן שהשגריר יצחק רבין מבחין ב־וואשינגטון יותר מאחרים, שניכסון ספקן לגבי סיכוייו לזכות בקולות י־הודים. במידה מסויימת הוא נאבק דווקא לזכות בקולות שאינם אוהדים יהודים, אם כי מגלים אהדה מסויימת לישראל בגלל התנגדותם להתפשטות הקומוניזם במזרח התיכון.

אם תמיכת ניכסון בישראל אינה מותנית בקולות היא עשויה להימשך, איפוא, גם ב־1973. אחת המשימות ה־עיקריות של אבן בפגישתו הקרובה עם רוג׳רס תהיה לשכנעו להעביר ל־בית הלבן את התפישה הישראלית, ל־פיה רצוי שניכסון יבהיר כי לא יחזור בו מתמיכתו בירושלים גם אחרי ה־בחירות, כלומר, שלפי עקרון „המעור־בות הסלקטיבית" רואה ניכסון את ישראל כמי שראויה לסיוע אמריקאי עקבי ונדיב שאינו מוגבל ותלוי בש־נת הבחירות.

הברירה הסובייטית

אם ישאיר ניכסון רושם כזה בתום ביקורו במוסקבה, תעמוד בריה״מ המו־עצות בפני ברירה קשה: חידוש המל־חמה או מציאת דרך להסכם בשלום.

אפשרות חידוש מלחמת ההתשה לא פוחתה. שר הבטחון משה דיין שדי־בר לאחרונה על 100 מיליון ל״י ב־תקציבו. הביע לאחרונה את דעתו כי סיכויי השלום לא גדלו לאחרונה, וכי אינו רואה סיכוי להסדר קרוב לא ב־מסגרת שליחות־יארינג ולא במסגרת ההסדר החלקי לפתיחת התעלה. עם זאת סבור דיין כי מצרים לא תרצה במלחמה, כי היא יודעת מה יהיו תוצ־אותיה. השקפתו היא שישראל צריכה להתכונן לשנים ארוכות בהן לא יהיה שינוי במצב המדיני והבטחוני.

בכל זאת לא ברור מה יוכלו הרו־סים להציע למצרים אחרי פיסגת מוסקבה, ומה יהיו מעוניינים להציע לסאדאת. אין להוציא מכלל אפשרות שידחפוהו למלחמת־התשה שתבוטט את משטרו ותחזיר את ההשפעה בקהי־ר לכמה מתומכי הרוסים הידועים בכלא. על כן ידיעה ברורה מפי הנ־שיא ניכסון, כי הסיוע לישראל — אותה „מעורבות סלקטיבית" לצד ה־שותף היחיד של ארצות־הברית ב־מזרח התיכון שהוא חזק, גם פרוגר־סיבי — יימשך גם ב־1973, עשוי ל־הרתיע את הסובייטים מלהמליץ לק־היר על חידוש מלחמת התשה. הש־אלה היא על איזה משא ומתן תמליץ מוסקבה לקהיר.

דעות שונות בירושלים

אין לומר כי בירושלים הדעות ב־נושא זה אחידות. ברור שישראל ת־חזור להגיש את הסכמתה לשיחות־קירבה על פתיחת התעלה. הדבר נחוץ הן מבחינת היחסים עם האמריקאים, הן מבחינת מערכת ההסברה. המדי־נה כי לא בכל נושא משיבה ישר־אל בשלילה בלי להציע דבר חיובי. הרעיון שהעלה בשעתו דיין הזין את יכולת התמרון הדיפלומטי של ישראל מאז הפסקת־האש. ומי שחושב כי הזמן שחלף נוצל לטובת ישראל כ־בחינת יחסי הכוחות עם הערבים — סבור שהדבר היה כדאי. אך ספק אם ראש הממשלה גולדה מאיר או דיין סבורים שבעזרת שיחות־הקירבה ני־תן להגיע לכלל הסכם ממשי לתקופה ארוכה עם מצרים. ובעיקר ברור ל־ירושלים כי במשא־ומתן יילחצו ה־ישראלים לגבי השלב השני של הנ־סיגה.

מכאן שסבירה ההנחה כי יש גור־מים בירושלים המתכוננים גם לקראת אפשרות של משא־ומתן על הסדר כו־לל. אולי לא במקרה הדגיש סגן ראש הממשלה יגאל אלון את הצורך במ־שא־ומתן מקביל על הסדר חלקי והס־כם כולל. גורמים כאלה חוששים מפני הסכם חלקי, שיגרור לחצים נוספים על ישראל לנסיגה. בעניין עתיד סיני מוצאים בעלי דעה זו תמיכה גם בחוג במפד״ל כד״ר יצחק רפאל. הנד־צה בהסכם כולל עם מצרים.

ומכאן גם הדעה כי אין לסגור את הדלת בפני משא־ומתן להסדר כולל.

יוצא איפוא כי מניותיו של הסדר כו־לל נמצאות בעליה לפחות אי שבי־עות־הרצון הכללית מעמדותיו הנוק־שות של ד״ר גונאר יארינג. גם לג־ביו יש בירושלים הבדלי גוונים. יש מי שיצטער על אפשרות של התפ־טרותו, ויש שרים בכירים שעשויים להגיב על כך בפומבי בחיוב מתון.

בעלי דעה זו אינם מציעים לחדש את המגעים באמצעות יארינג אלא לקיים בירורים יסודיים עם ארצות הברית. הם מקווים כי אפשר לגבש מפה משותפת ישראלית־אמריקאית לסיני, ומפקפקים אם לא השקיעה מ־אמץ מיותר בקביעה מראש של תנ־אים מוקדמים להסדר חלקי, אותו יכ־לה להשקיע בהידברות על הסכם כו־לל.

בעלי השקפה זו סבורים כי 1972 היא השנה המתאימה להידברות מוק־דמת עם ארצות הברית לגבי ההסדר הכולל. אך ספק אם הרוב בממשלה יאמץ לעצמו השקפות אלה בחדשים הקרובים, לפני נסיעות אבן ואלון ל־ארצות הברית.

העליה מרוסיה: החלום ופשרו (ה׳)

הילדים הישראלים הקרירים

מאת שבתי טבת

ברוך סבצ׳ינסקי, בן 11, ואמיל זילברמן, בן 11, הם חברים טובים, אף כי הראשון לומד בכתה ה׳ והשני בד׳; שניהם גרים בהרצ־ליה, בשיכון עולים־חדשים ושניהם כבר כשנה בארץ.

הרקע שלהם שונה מאד, ויש בו להבהיר את השוני במיגוון העליה החדשה מברית המועצות. ויטאלי סבצ׳ינסקי, אביו של ברוך, נולד במוסקבה. הקדחת הציונית תקפה אותו בצעירותו ולא רפתה. עוד ב־1950, בימי סטאלין, ניסה לגנוב את הגבול בדרכו לישראל יחד עם שנים מחבריו. הקג״ב לכדם והעני־שה חלה: אביו פוטר ממשרתו מיד וחקירתו של ויטאלי עצמו אר־כה שנה חדשים ולאחריה נדון ל־עשר שנות מאסר עם עבודת פרך במחנה קאלאמה, מרחק 14,000 ק״מ ממוסקבה.

בימי הליברליזציה שחלה בה כרושצ׳וב שוחרר לאחר חמש שנות מאסר, הוא גן אב. ויטאלי למד ארכיטקטורה, נשא לאשה את ליזה, שלמדה גיאולוגיה, ויחד עמה חלם על ישראל. ידע מעט על יהדות ורק מעט יכול היה להנחיל לבנו ברוך (לו אחות, תינוקת בת שנה). לפני שנה התגשם חלומו והוא עלה עם משפחתו לישראל. עתה עובד הוא כארכיטקט במשרד חיפאי ידוע.

מה זה יום כיפור?

אמיל, ואחיו בן הי״ד גרשון, זכו לרקע יהודי רחב יותר. שכן דוד זיל־ברמן בא מריגה ומבית דתי עם מסורת. וכך לברוך המקצוע היותר קשה בבית־הספר הוא תנ״ך. לדב־ריו לא שמע ברוסיה לא על דוד המלך, לא על משה רבנו ולא על אברהם אבינו. הוא ידע שיש שבת, אבל לא ידע על קיומם של יום־כיפור, ראש־השנה או פורים. אפילו על פסח לא ידע — אף כי את השם „מצה" שמע, גם אכל מצה פעם. ואילו אמיל: שבת ידע הסבא מהי, „על פסח אבא סיפר לי, וגם על ראש־השנה ופורים. עם גרשון הלכ־נו לבית הכנסת, הלכנו להרבה ח־גים וקראנו תורה בעברית". הוא ידע את סלומון (המלך שלמה), דוד, בתאי ידע מי היה מויסי (משה), גליית וסאמסון (שמשון).

ציוניו של אמיל טובים יותר. ב־תנ״ך, עברית וספרות הוא פטור ואינו נבחן, וכמו ברוך הוא מקבל שעורי־עזר בבית התלמיד. אבל ב־הנדסה וחשבון ציוניו טוב מאד (מ־וריו אומרים עליו שהוא תלמיד מוכשר), באנגלית „טוב", בגיאוג־רפיה ובהיסטוריה „מספיק" ובטבע „לא מספיק", כי „חצי לא הבינו־תי". אולם אביו, מהנדס במספנות ישראל, ואמו, מורה לרוסית בתיכון שלא מצאה כאן עבודה, אינם חוש־שים לעתידו בבית־הספר — רק יגבר על קשיי הלשון והם משוכנעים שיהיה תלמיד מצטיין.

מוריו, לעומתם, טוענים שלא רק קשיי־לשון גורמים לכך שציוניו נו־פלים מיכולתו. הללו אומרים שבין ילדי העולים החדשים מרוסיה יש תופעה שהם מכנים „אשרי, יתום אני". כלומר, עודף תשומת לב ור־גישות מביאים לכך שלילדי הר־פית מתת־הלימודים מקווים הילדים להשיג יותר תשומת־לב ורגישות כלפיהם. באשר לאמיל, הרי אין ספק שכשרונותיו מאפשרים לו בנקל לזכות בציונים הגבוהים ביותר.

לימודיו של ברוך כושלים יותר. יש לו „אפס" בתנ״ך, היסטוריה ו־טבע; בחשבון רק „מספיק", ואילו באנגלית „מצויין" (97!). זה שמעיד על יכולתו. ברוך אומר ש„הכי קשה זה תנ״ך, וההיסטוריה גם כן קשה מאד". אף הוא נחשב לילד נבון ומוכשר, ואף הוא עושה שעות רבות בבית התלמיד ובקבלת שעורי־עזר.

„חברים אין"

שניהם יפים למראה וערים, אבל שונים בגדלים מאד: ברוך שחור־שער ועיניו כהות. אמיל שדוי צח, שערו ועיניו בהירים. משותפת ל־שני החברים היא תלונתם על היחס הנהוג של חבריהם לכתה הישרא־ליים. חבריהם למשחק הם עולים־חדשים כמותם. ברוך אומר: „יש לי חבר מרוסיה, אמיל, והגרי". אמו שואלת: „ובדוגו ד׳" ברוך: „גם הוא עולה, מצרפת. ולא מהכתה שלי". אמיל מונה את חבריו: „ברוך סבצ׳ינסקי, צביקה שטיינמן מרומ־ניה; צביקה מצ׳ילי; ארי מריגה. לפעמים גם נמרוד, מישראל".

את ברוך פגשתי בשובו לביתו מבית־התלמיד ומשם הפתעתי למ־ראה פניו העצובות. לשאלתי, השיב: „חברים אין".

מה פירוש אין? „לא משחקים אתי — אמר. פשוט לא משתפים במשחק". ומדוע? „לא יודע למה. אין חברים ותו־".

שאלתי את האם, אם גם ברוסיה היה עצוב, והשיבה: „היה ילד שמח. ברוסיה היה יותר שמח. הוא עצוב משום שבגלל קושי השפה אי־נו יכול לומר כל מה שהוא חושב". ברוך: „לא אמת". אמו: „ברוסיה בית הספר לא מצא חן בעיניו, משום שהמורה אמרה דברי שטנה על ישראל, על דיין. היה בא הביתה עצוב בגלל המורה. אבל פרט לזה היה ילד שמח".

ברוך: „כאן אני חוזר מבית ה־ספר ומבית התלמיד, עושה שעורים והולך לישון. לפעמים בא חבר".

חולמים על הקוצנית

דירתם של סבצ׳ינסקי ריקה, באו ללא פרוטה ובניגוד להלצות ה־מהלכות בישראל אין להם מכונית ואף לא מקלט טלוויזיה. בין היתר ויטאלי ואשתו ליזה נשאים נפשם לגלילה חלוצית בישראל. לד־ברי ליזה משכורתם בירושלים קל לאין ערוך יותר מאשר במוסקבה (היא מוסיפה שלפעמים תוקפים אותה געגועים לחברים — יהודים ולא־יהודים — שנותרו ברוסיה, ו־לעתים בגעגועים גם לנוף הרוסי). אבל ישראל יפה מאד בעיניהם ו־בליבם רעיון שעל עולים־חדשים מ־ברית המועצות לעשות מעשה, להק־ים עיר חדשה, קואופרטיבית, אי־

„אשרי, יתום אני"

לי בנגב, אולי ברמת הגולן. כלום אין חיפה נאה? ליזה: „בחיפה טוב, אנו אוהבים את חיפה. אבל — נו, משהו חדש משלנו, בשבילנו, חלוציות שלנו". ובאשר לחבריו של ברוך — היא מאמינה, כמוריו, שהזמן יעשה את שלו ויהיו לו חברים די והותר.

הרי זה גורל החדשים בארץ יש־ראל מאז ומתמיד. ואני מזכיר להו־רי ברוך והורי אמיל שאף בנהלל, בכתתו של משה דיין, ב־1922, נהגו בני המייסדים להתל ולהתלוצץ ב־עולים־החדשים שבאו אז מרוסיה. אף על פי כן נשאלת השאלה אם כך צריך להיות הדבר גם עתה, ואם ניתן להאזין באדישות ובבטחה של שביעות־רצון עצמית לתיאוריו ה־בהירים כל כך של אמיל:

„בבית הספר טוב. המורים טובים, יש שעורי עזר, שרים ומשחקים. אבל חברים — אין כמו שצריך. כשהייתי חולה, שבוע, חברים לא באו לבקר. בכדורגל לפעמים לא מצרפים למשחק, לא יודע למה. ה־מורה נתנה חיבור, איך אני מרגיש בכתה. כתבתי לה: אין לי חברים, כשאני חולה לא באים, רק צביקה מרומניה, רק הוא בא אלי. לפע־מים קשה לי מאד, אני עומד בדד בהפסקה, לא עושה כלום, עד שבא ברוך סבצ׳ינסקי, או אח שלי גר־שון, או צביקה, אז אנחנו עושים משחק. במקרה ראיתי היום שלקחו את ברוך להופעה. אבל הילדים מ־ישראל קרים, כולם".

„כבר יש פרוטקציה"

החש אמיל בטרוניה או בצרות־עין של ישראלים? „כן. היום בהמצודת בית הספר. לקחו כולם את השוקו, ולי לא נש־אר. ילד אחד אמר: 'לכל העולים החדשים יש פרוטקציות והם מקבלים הכל. אין דבר אם לא יהיה לו'". כלום מגיע הוא לידי קטטה בשל דברים כאלה?

„פעם, כשהיינו במרכז קליטה ב־נצרת, אמרו הילדים שם עלי שאני גוי, בגלל זה שאני בלונדי. אז זרקתי על הילד אבן ודחפתי אותו על שיח צבר. אבל לי זה היה לא נעים. ברוסיה אמרו לי ז׳יד, וכאן אומרים לי גוי".

האין זה מצחיק?

אמיל: „מצחיק, כן. אבל אז זה לא היה כל כך מצחיק לי, ברגע ההוא".

וכאן, בהרצליה?

„בבית הספר בא ילד גדול ושכן ממרוקו ונתן מכות לצביקה מצ׳ילי, שהוא קטן. ילדים ממרוקו — כל הזמן מפריעים. ילד אחד רצה לקל־קל את המכונית שלנו, נתתי לו מכות בגלל זה. הוא ילד מפריע תמיד. וילד אחר ממרוקו לקח לי ארבע תמונות־פרסי והחביא שלוש, החזיר לי אחת ואמר שלקח רק תמונה אחת".

המורה?

„המורה טובה מאד. משתפת ב־ט״ו בשבט בשותלים את העצים, נתנו גם לי לשתול, עם שיר. וגם באוטובוס בי״א אחד לקחו אותי להו־פיע, עם שיר".

מאזן הפחד במלחמת וייטנאם

ינצח הצד שיבין כי תבוסה נוראה מנצחון

מאת ס. ל. סולצברגר
מיוחד ל״הארץ״
מניו־יורק טיימס

ניו־יורק

...ז בולטת העילית במלחמה ...נו היא אומץ לב והקשחות ...את קומוניסטים. עובדה זו ...בוויטנאם לא פחות משבר־...נאציות ואסטרטגיות של ה־...גיאפ או הכשרון הארגוני של ...ולו.

...ם־וייטנאמים כשירים למלחמה ...בצה בלתי־רגיל, ועדיין סוק־...ות את תוצאת המיתקפה הנר־... יותר על כן, הדרומים למדו ...על מלאכת המלחמה, ונראה ...התרשמו מן הפלישה הגלויה ...ה הפעם בצורה כה בולטת ...אח — דבר שאולי שיפר את ...שלהם.

...על פי כן, אם מעיינים בשני ...בים שקובי־יהם ביותר מאז ...ת העולם השניה, נזכרים ב־תנועה היוצאת מן הכלל של כוחות צפון־קוריאה והצפון־וייטנאם כאחד. צפון קוריאה כמעט כבשה את ה־דרום וכמעט דחפה את האמריקאים שם לתוך הים, לפני שהצליח ה־גנרל מקארתור להפך על פיו את המצב הנורא. הצפון־וייטנאמים יצ־רו צבא חזק שנראה היה כמסוגל לעשות כרצונו בהודו־סין, בתקופה של פרוסיה מן המאה ה־18.

אין להטיל ספק בהעזה ובמשמ־עת הן של הצפון־וייטנאמים והן של בעלי בריתם מן הוויטקונג. דנתי בשאלה זו עם ידידי וילפרד בארו־צ׳ט, עתונאי קומוניסט מאוסטרליה שליווה את אלה ואת אלה בשנות ה־מהרשים. מאד מכוח התמודדה שלהם ומגבה רוחם. השאלה היא מדוע נר־אית הצפון־קוריאים או הצפון־וייט־נאמים, לפחות בהתחלה, כחיילים מוכשרים יותר מן הדרום־קוריאים או הדרום־וייטנאמים?

תשובתו של הרוטשביב

שאלתי בשעתו את הרוטשביב, כש־היה עדיין שליט ברית המועצות: „כלום אינך סבור שקומוניסטים, ש־הם אתאיסטים בעקרון ואינם מא־מינים באלוהים או בעולם הבא, צרי־כים לפחד מפני מלחמה יותר מאנ־שים דתיים, המאמינים באיזו צורה של קיום אחרי המוות?"

על כך השיב הרוטשביב: „זוהי שאלה מעניינת מאד ואשמח להשיב עליה. חייתי הרבה וראיתי הרבה. ראיתי מלחמה וראיתי מוות. אך מ־עולם לא ראיתי שום אדם אף לא בהודו־סין, הרואה את עצמו קרוב יותר לאלוהים ויודע על כן יותר על החיים שלאחר המוות, נכנס לתי־כנו לאותו עולם הבא".

יש אמת מסויימת בארקאנס עליה ...זה. הרעיון העתיק של מלחמת קודש בה מובטח לאלה הנופלים בשדה הקרב אלמוות בגנים ולפעמים אלמוות של מתורות — בדעיכתו אך יותר עם המלחמות הדתיות של המאה ה־17 הקרבות הרחוקים של ערב ה־פיאודלית. את מקום הדת ירשו, כ־שאיפה ראשונה במעלה שראוי ל־הגן עליה, פטריוטיזם או רעיונות אידאולוגיים. הגם התפשטות החי־נוך בקרב המונים, שימש הגיון פו־ליטי, שהוחדר על ידי תעמולה מ־תוכמת, בבירה גדולה הולכת כתח־ליף על אובדן מניעים קמאיים.

כוחו של בטחון עצמי

על אלה יש להוסיף בטחון עצמי, בקרב החיילים ומפקדיהם כאחד. כל המצביאים המפורסמים הגדולים יד־עו דברים אלה. גיאפ, כמו הוא בעל חינוך צרפתי, ודאי למד שנפוליון „הבין את הדקדוק של אבק־השר־פה".

יותר על כן, בפיתוח מנגנון התע־מולה הראוי לציין שלום בטור כלל־צור צבאי, נזכר מבחינה האנוי ללא ספק בהערה אחרת של נפוליון: „יש לפחוד יותר מפני שלושה עתונים עוי־נים מאשר מפני אלף כידונים". מ־בחינה זו צריך גיאפ ללא ספק ל־פחד פחות מיריבו תיאו; ואיני מת־כוון רק לעובדה שעתונות צפון וייט־נאם כבולה ומוסכת־פה לחלוטין.

אולם הגורם הסופי הוא אולי ה־פחד. סטאלין אמר שהפחד הוא ה־כוח המניע החזק ביותר של האדם, ואין ספק שהעמיד את אמונתו זו במבחן. אם צבאות מתגוננים שנל־כדו במצב בלתי־ניתן על ידי הת־קפות פתע של צבא אויב מאומן בצורה מהירה וכפוף לשיטה של משמעת ברזל — אם צבאות מתגו־ננים אלה לכזו פעם להשתלט על פחדם מבני אותו אויב או להכריע את פחדם על ידי פחד מפני ההר־צאות אם יובסו, אפשר כרגיל ל־תקן את המאזן האנושי.

הדבר המוכרע עתה בשדות הקרב הגדולים של דרום־וייטנאם הוא מא־זן הפחד. המפחדים אנשי הדרום יותר מפני המשטר בצפון מאשר מפני משטרם הם? המפחדים צבאות הצפון יותר מפני אדוניהם מאשר מפני הנחת נשקם? הם יודעים שלא רבים מהם יוכלו לשוב צפונה ל־אורך שביל הו צ׳י מין הארוך.

מלחמה היא דבר מבעית. במל־חמה זו ינצח אותו צד המבין שב־קרב הדבר היחיד הנורא יותר מ־נצחון, הוא תבוסה.

המטכ״ל משנה פניו

תוך כשנה יערכו חילופים מקיפים

מאת זאב שיף

הנוהג בצה״ל הוא, כי עם חילופי רמטכ״לים, או תקופה קצרה לאחר מכן, חלים חילופי גברי נוספים בכבה בצמרות המפתח במטכ״ל ו־בפיקוד השדה. עם כניסתו של רב־אלוף אלעזר לתפקידו כרמטכ״ל, חל רק שינוי אחד כזה, כאשר האלוף טל תפס את מקומו של אלעזר ב־אגף המטה הכללי. עם זאת יש לז־כור, כי טל לא היה פנים חדשות במטכ״ל, בו ישב בהיותו מפקד גיי־סות השריון, ובעזבו את תפקידו ב־משרד הבטחון לא בא אלוף אחר במקומו. הצפיה היא, לכן, שבחוד־שים הקרובים יתבצעו מספר של חי־לופי גברי בפיקוד הבכיר של צה״ל. פנים חדשות ובלתי מוכרות לציבור הרחב יתפסו עמדות מפתח במטכ״ל ובזרועות.

אלוף מוטה גור

התחלופה בפיקוד הבכיר היא ב־דרך כלל גדולה. מרגע שקצין עו־לה לדרגת אלוף הוא יודע, כי בכך החל לרוב את השלב האחרון בקא־ריירה הצבאית שלו. בדרך כלל הוא עושה שתי קאדנציות בתפקיד של אלוף. אך יש כאלה העושים תפ־קיד אחד. מי שעושה שלושה תפ־קידים (כמו רב־אלוף אלעזר) נחשב כבר כמועמד לרמטכ״ל. על קצב ה־תחלופה במטכ״ל הישראלי העידה ה־עובדה כי מכל אנשי המטכ״ל ב־מלחמת ששת הימים שרדו רק 5 מפקדים (אלעזר, הוד, טל, יריב ו־שרון). יריב הוא האלוף הוותיק בין הארבעה ומשרת כבר שנה תשיעית בתפקידו. העובדה שמרביתם של 13 האלופים המרכיבים כיום את ה־מטכ״ל קיבלו את דרגתם אחרי מל־חמת ששת הימים, אין פירושה כי נותר לכולם זמן רב בשרות. אף שרובם עשו רק קדנציה אחת כ־אלוף, הרי שמבחינת הזמן הם עומ־דים בסוף המסלול הצבאי שלהם.

במהלך 1972 יש לצפות ל־השתחררות מצה״ל של כמה אלופים לפחות, ותוך כשנה — עד אחרי יום העצמאות הבא — ישתנו כליל פני המטכ״ל של צה״ל.

לא תקנים מלאכותיים

לא אחת נכתב על היתרונות וה־

אלוף יצחק חופי

חסרונות של שיטת התחלופה המהי־רה בפיקוד הבכיר של צה״ל. יש פנים לכאן ולכאן בתנועה מהירה זו בפיקוד העליון. מחד, מאבד צה״ל מפקדים שצברו נסיון מבצעי עשיר. מאידך, מונע הדבר התאבנות ב־חשיבה הצבאית ומכניס תסיסה כת־מות בפיקוד הבכיר. כלפחה מדר־בגים בעלי הדרגות הנמוכות יות־ר הבהירים לקידום. הכיר יש ביני־הם כאלה שחבל להפסידם, לכן אין מנוס מהחלופה קבועה ומהירה יח־סית.

הבעיה היא שצה״ל הוא צבא קטן יחסית ומספר התפקידים לאלופים מצומצם. בצבאות אחרים יוצרים אינפלאציה בתפקידים לגנרלים, אך בצה״ל ההכוונה היא להימנע מיצי־רת תקנים מלאכותיים. פעם בפעם אין מנוס מכך, ואז מעניקים דרגה אישית של אלוף לקצינים המצטיינים ביקרם (למשל, לרחבעם זאבי כאשר היה עוזרו של ראש אג״ם, או ל־אלוף אלי זעירא כנספח צה״ל ב־וואשינגטון). אין להוציא מכלל אפ־שרות, שכך יקרה גם בעתיד.

התגבורת החדשה למטכ״ל תבוא מבין תת־האלופים. זוהי שכבה ה־מונה כ־30 איש, העושים את עבו־דתם ללא פרסום. שמות רובם אינם מוכרים כלל בפרסום. מה שניתן לו־מר עליהם, כי זוהי קבוצה קצונ־ית מעולה. במלחמת ששת הימים הם היו לא יותר כמפקדי חטיבות ובדרגות של אלופי־משנה. ובניגוד לאלופים, במשך הזמן ההוא בכה כי הם מתבלטים יותר בכישוריהם וב־כשרונותיהם, בעיקר אלה שיש להם נסיון מגוון בשני התחומים — המפ־קדי מטה ומבצעים. מבין אלה ייבחרו אנשי המטכ״ל הבא של צה״ל.

הצלחנו!

במעבדות המזון של מטע הושגה הצלחה גדולה.
הצלחנו לאחד את התכונות הטובות של החמאה
והמרגרינה גם יחד והתוצאה:

מרגרינה עדינה בטעם טוב

בדיקה מעבדתית בבריטניה ע״י BIBBY & SONS LABORATORIES
מצאה כי מקור טעמה הטוב של המרגרינה הוא ב״גביעים נותני טעם"
שהם קטנים ומרובים יותר במרגרינה העדינה של מטע.
המרגרינה החדשה טובה למריחה, לבישול, לטיגון ולאפיה

„מבצע הצלחה"

השתתפי גם את ב״מבצע הצלחה" של מטע
ותוכלי לזכות באחד מן הפרסים הבאים:

סידור במטבח מתוצרת דובה
תנור בישול ואפיה של אמקור 2010
מכונת־כביסה קומפקטית אמקור
תנור אפיה ובישול אמקור 900
תנור גריל ואפיה אמקור 400
מערבל אמקור
שואב אבק אמקור
מסחטת מיצים מיק אמקור
ועוד מאות פרסים אחרים.

כדי להשתתף בהגרלה עליך:
1. למלא את האותיות החסרות להשלמת הכיתוב.
טעם מטע טעם [1][ ][ ][א]
2. להוריד סמל אחד של מטע מכל אחת מן העטיפות או גביעי המרגרינה של מטע.
3. לשלוח 3 סמלים של מטע ע״פ הכתובת מטע, ת.ד. 160 חדרה.

טעם מטע טעם נפלא
„מטע" תעשיות מזון בע״מ

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יום הזכרון
לחללי צה"ל

יורם מושקט
(1967—1926)

וְהָיָה כִּי תְּבוֹאֵנִי, מָוֶת

וְהָיָה כִּי תְּבוֹאֵנִי, מָוֶת,
(וְהֵן תָּבוֹא, גֹּבֵה חוֹבוֹת דַּיָּקָן שֶׁכְּמוֹתְךָ)
עֲשֵׂה פְּגִישָׁתְךָ עִמִּי בָּזָק –
וְלֹא מִפְּנֵי הַפַּחַד שְׂאֵת אֶת מַכְאוֹבֶיךָ
וְלֹא מִפְּנֵי מַרְאֵה פָּנֶיךָ הַנּוֹרָא
שֶׁלֹּא אוּכַל רְאוֹת,
עֲשֵׂה פְּגִישָׁתְךָ עִמִּי בַּת־הֶרֶף
לְבַל תּוֹתִיר לִי שָׁהוּת לְהִפָּרֵד מֵאֲהוּבַי
שֶׁרַבּוּ כֹּה.
לְבַל אָבוֹא בְּמַלְכוּתְךָ נוֹשֵׂא גַּעְגּוּעַי
אֶל כָּל שֶׁהִכַּרְתִּיו וַאֲהַבְתִּיו
וְאֶל אֲשֶׁר צָמֵא הָיִיתִי לֶאֱהֹב וּלְהַכִּיר
בְּעוֹלָמוֹ שֶׁל בֶּן־רִיבְךָ, עוֹלָם הֶחָי.
עֲשֵׂה־נָא עִמָּדִי אֶת זֶה הַחֶסֶד
עַל אַף וְהֶרֶף שִׂנְאָתִי אוֹתְךָ,
שֶׁכֹּה עַזָּה הִיא.
לֹא פַּחַד בְּלִבִּי וְלֹא יִרְאָה מִמְּךָ, שַׁלִּיט הַחשֶׁךְ,
כִּי בְקִנְאָה נוֹשֵׂא אֲנִי שִׁכְחָךְ עֲלֵי שְׂפָתַי
עַל כִּי עָתִיד אַתָּה לִהְיוֹת גּוֹזֵל אֶת מַטְמוֹנַי
אוֹתָם צוֹבֵר אֲנִי בְּמַחֲבוֹאֵי לִבִּי
רוֹקְמָם לַעֲדָיִים בְּהֹלֶם־פַּעַם פַּעֲמֵי הֶחָי.
הֵן לֹא אוּכַל לָבוֹא אֵלֶיךָ
כּוֹאֵב אֶת פְּרֵדָתִי מִכָּל שֶׁכֹּה אָהַבְתִּי,
אֵלֶיךָ, שֶׁרֵיק אַתָּה כָּל־כָּךְ,
חָלָל שֶׁל אֶפֶס וְלֹא־כְלוּם,
שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ וָזַן, לֹא תְנוּעָה וְאַף לֹא צְלִיל,
שֶׁלֹּא מַמָּשׁ וְלֹא מוּחָשׁ בּוֹ לֹא הַגּוּף וְלֹא הַנּוֹף,
שֶׁהָרָעָב וְהַצָּמָא בּוֹ נְמַסִּים עַד לֹא־הֱיוֹת...

... אָבוֹא אֵלֶיךָ, קְנוּא נַפְשִׁי, בְּכָל אוֹצְרוֹת הַחַי,
בִּשְׁעָרִים פְּתוּחִים שֶׁל שַׁעֲרֵי נַפְשִׁי
שֶׁלֹּא תֶּחְדַּל לִקְרֹא לְכָל שֶׁהוּא יָפֶה
עַד רֶגַע אַחֲרוֹן שֶׁל שַׁלְהֶבֶת נֵרָהּ.

חיים ומוות: 1948, 1956, 1967

אמיר גלבע / ואחי שותק

אָחִי חָזַר מִן הַשָּׂדֶה
בְּבֶגֶד אָפֹר.
וַאֲנִי חָשַׁשְׁתִּי שֶׁמָּא חֲלוֹמִי יִתְבַּדֶּה
וְהִתְחַלְתִּי מִיָּד אֶת פְּצָעָיו לִסְפֹּר.
וְאָחִי שׁוֹתֵק.

אַחַר חִפַּשְׂתִּי בְּכִיסֵי הַסֶּגִּין
וּמָצָאתִי אִסְפְּלָנִית שֶׁיָּבְשָׁה כְּתֻמָּה.
וּבִגְלוּיָה שְׁחוּקָה אֶת שְׁמָהּ
תַּחַת לְצִיּוּר שֶׁל פְּרָחִים.
וְאָחִי שׁוֹתֵק.

אָז הִתַּרְתִּי אֶת הַצְּרוֹר
וְהוֹצֵאתִי חֲפָצָיו, זֵכֶר אַחַר זֵכֶר.
הֵידָד, אָחִי, אָחִי הַגִּבּוֹר,
הִנֵּה מָצָאתִי אוֹתוֹתֶיךָ!
הֵידָד, אָחִי, אָחִי הַגִּבּוֹר,
אָשִׁיר נָאוָה לִשְׁמֶךָ!

וְאָחִי שׁוֹתֵק.

וְאָחִי שׁוֹתֵק.

וְדָמוֹ מִן הָאֲדָמָה זוֹעֵק.

יעקב קוטיק
(1948—1929)

מָחָר

עוֹד יָבוֹא בֶּן־גִּילִי הָרָם וְהַנִּשָּׂא,
עוֹד יָרֵעַ פֹּה לְדוֹרִי עֲלָטִיר לֹא הִסְפַּקְתִּי,
וְאֵין לוֹ הֲפִיסָה –
וַאֲנִי לֹא אֶהְיֶה וּלְבָבִי כְּבָר שׁוֹתֵק,
מִתְכַּוֵּן וְשׁוֹתֵק.

עוֹד יִצְחַק פֹּה חָזֵר בִּצְחוֹק בְּלִי־מְצָרִים,
עוֹד תְּשַׁגֵּעַ פֹּה עַלְמָה וְתַבְהִיק נְשִׁיקוֹת
עַל לְבוֹת גְּבָרִים –
וַאֲנִי לֹא אֶהְיֶה וּשְׂפָתַי קַר־רָפָה,
קַו מָוֶת וְרִמָּה.

עוֹד יִמַּס הַשֶּׁלֶג וִיבַשְּׂרוּ הַשְּׁקֵדִים,
עוֹד יָרֹן, יִתְהוֹלְלוּ פֹּה שַׁחַר וְחַיִּים
בַּנַּחַל, בַּבְּרָקִים –
וְאָנֹכִי, כְּבָר מוּטָל מִתַּחַת הַמַּסֵּכָה
וְעַל גַּל יְתֻרְשֵׁהוּ.

עוֹד יָנִיעַ הַסַּהַר זְמִירוֹת עוֹד יָהֵל,
עוֹד יִלְהַט כֹּה אוֹתוֹ הַצַּעַר הַיָּקָר
שֶׁשְּׁמוֹ עַם יִשְׂרָאֵל –
וַאֲנִי לֹא אֶהְיֶה, וּמֵתַי כְּבָר רֵיק אָז.
רָקוּב וָרֵיק אָז.

ראובן ירון
(1956—1932)

החיים, החיים עצמם

סיפרתי פעם שאני מאושר, שאני נמצא במצב של שיווי־משקל נפשי. שיחה מאלפת מאד היתה לי אתו. הוא אמר שיש לקחת את הדברים ברצינות רבה יותר, שאין גיל יפה יותר לבניית האושר והחיים מאשר גיל זה. החיים כולם יכולים להיות מושפעים ומכוונים מאופן בנייתם בגיל זה כשאדם צועד את ראשית צעדיו בחרותו העצמית. יש לטפח את החיים המשותפים כ־טפח את העציץ: יש לדאוג למים, לעקירת העשבים השוטים, ל־שמש ולצל בעתם. יש לבנות את החיים באהבה, במאמץ וב־מסירות. הם ראויים לכך בהחלט.

ידעתי את הדברים באופן תיאורטי. כעת מתחיל אני להבי־נם במלוא משמעותם. כעת מתחיל אני להבין את פשר הדבר, שאדם בגיל עשרים, היודע את דרכו, שהחזקו זה כבר ומוכן להתחיל במצעד חייו ברשות עצמו — כשאדם כזה מתחיל להיפגש פנים אל פנים עם הפרטים שהם־הם אשר ייקראו ברבות הימים החיים עצמם. היום הם נראים כאילו יד המקרה כאן על הציר־נה בקביעת העובדות, אך אט־אט נרקמים הפרטים הבודדים תהיים החיים, החיים עצמם.

קשיים מיותרים לחיילים

ביטול הבחינות יסייע לפיתוח אישיותו של התלמיד

מאת פרופ' יוסף דן

כותב המאמר הוא ראש החוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים. זהו מאמר שני ואחרון.

ליום נשתנה המצב. בוגר תיכון המתגייס אינו יודע כלל את הצפוי לו לאחר שיחרורו. הוא יודע שיהא עליו להתחרות בבחינות כניסה מור־כבות לאוניברסיטה ואין בידו כל אפ־שרות לחזות את תוצאות נסיונו להי־כנס לאוניברסיטה למקצוע הרצוי לו. הוא רואה את יום השיחרור לא כפ־תיחת שלב חדש בחיים מתוכננים לפי רצונו, אלא כתחילת תהליך של [illegible], ואולי כשלונות, בלי שיידע מה יהא בסופו של התהליך.

לכך יש להוסיף את האפשרות הס־בירה המבוססת של הצטברות מרי־רות כלפי מוסדות החינוך והמדינה בכלל על העמל הרב שהושקע בבחי־נות הבגרות בלי שהתלמיד יפיק מכך תועלת ממשית בתכנון חייו.

הפתרון לבעיה זו הוא פשוט: תלמידי שמיניות בבתי ספר תי־כוניים — כל בתי הספר התיכו־ניים בני י"ב כיתות, לרבות בתי ספר קיבוציים ובתי ספר בעלי מ־גמה מיוחדת, מקצועית או אחרת — יהיו רשאים לגשת לבחינות לאוניברסיטאות במשך שנת לי־מודיהם האחרונה בתיכון.

תוצאות בחינותיהם יוודעו להם, אם כי קבלתם הסופית לאוניברסיטה תותנה לאחר שיסיימו את הכיתה ה־שמינית ויקבלו את תעודת הסיום של בית־הספר התיכון. האוניברסיטאות, ו־כל פקולטה וכל חוג או מגמה בתוכם, ישקלו את תוצאות בחינות הכניסה בשילוב עם תעודת הסיום התיכונית. בהתאם למקצוע האקדמי בו בחר ה־תלמיד. ואז יקבל התלמיד הודעה על קבלתו או אי קבלתו לאוניברסיטה. הודעה זו תוכל להימסר לפני גיוסו לצבא, או בראשית שירותו.

התלמיד שהצליח להתקבל יידע, כי מקומו שמור לו ויוכל להתחיל בבי־צוע שאיפותיו מיד עם שחרורו. הת־למיד שלא הצליח יידע במה נכשל ו־מה עליו להשלים כדי להתקבל. ויו־כל, אם יאפשרו לו זאת התנאים, לנצל גם את זמן השירות להכנות להתגברות על המכשול הניצב לפ־ניו. כך או כך, יוסר אי־הוודאות ויעלם כליל.

כאמור, כמובן, אין לחייב את תל־מיד התיכון לגשת לבחינות כניסה לאוניברסיטה; אם דרכו לעתיד אינה ברורה לו והוא מבקש לדחות את ג־בושה לאחר השירות הצבאי, יוכל לעשות זאת; אך חוסר הוודאות והחיה זו יהיו פרי רצונו שלו, ולא כפויים עליו מטעם המדינה ומוסדות החינוך.

הנימוק העיקרי לביטולן המוחלט של בחינות הבגרות נעוץ באופי ה־לימודים בבית הספר התיכון. כל די־פרשה שתעסק בבחינות אלה לא ת־סלק את קו האופי העיקרי של ה־ערכה מטעם משרד החינוך בלימודיו של התלמיד. והיינו: ההפרדה בין מקצ־עות „מיוחסים", בהם יש לקבל ציון מטעם משרד החינוך, ובין מקצועות „משניים". מכשלה זו נודעה לזלזול במקצועות שבהם אין בחינות בגרות ולריכוז הלימודים בחומר הבחינה בל־בד במקצועות בהם מתקיימות בחינות כאלה.

ביטול בחינות הבגרות עשוי, למ־של, להביא גאולה לאחד הפגמים הע־יקריים בחינוך התיכוני: השפה הז־רה השניה. מאחר שאין חובת בחי־נה במקצוע זה, מתייחסים אליו רוב התלמידים — ובמידה מסויימת גם ההנהלות והמורים — כאל דרישה משנית בחשיבותה. החינוך האוני־ברסיטאי דורש ידיעת שפות רבות ככל האפשר; ידיעת שפה נוספת ל־רוב עדיפה על לימוד מטריאלי כל־שהו. חלק ניכר מהסטודנטים חייב ללמוד שפה נוספת במסגרת לימודיו האוניברסיטאיים. אם יעמוד הציון ב־שפה הזרה השניה על מישור אחד עם הציון בשפה זרה ראשונה ובכל מק־צוע אחר, יש סיכויים לשיפור כלשהו בהישגיהם של התלמידים בשפה זו, וביחוד של אותם תלמידים שיידעו כי מקצוע לימודיהם באוניברסיטה דורש מהם התמחות בשפה נוספת.

מקצועות-בחירה

אותו דין חל על מקצועות אחרים, שהיחס אליהם הוא כאל מקצועות משניים. ברור שתמיד תהיה העדפה מצד התלמיד לגבי קבוצת מקצועות אחת על אחרת. יש לתת בידיו האפ־שרות לבחור את המקצועות להם יקדיש את מיטב מאמציו; התוצאות תהיינה טובות יותר, בשעה שהבחי־רה תהיה בחירה אישית ולא כפויה. בחינות הבגרות גורמות להקפאת ר־צונו החופשי ונטיותיו הטבעיות של התלמיד, ויש בכך נזק גם לתלמיד וגם למערכת החינוך.

ביטול בחינות הבגרות יאפשר פי־תוחם של מקצועות־בחירה רבים נו־ספים המוזנחים כיום, כגון מחשבת ישראל, פילוסופיה, מדעי החברה וכ־דומה. אין פירושו של דבר שיש לפ־גוע במרכזיותם של מקצועות היסוד — עברית, תנ"ך, מתמטיקה ואנגלית;

ואולם יש להדגיש לא הקניית בחינה בחומר קבוע וכפוי, כי אם להם אפשרות לפיתוח מקצ[illegible] בחירה במדעי הרוח, החברה [illegible] שיהפכו את בית הספר התי[illegible] קום בו מתגבשת אישיותו הח[illegible] של התלמיד ומתעצב יחודו בחירה והעדפה של מקצועות בים על אחרים. גם במקצוע[illegible] בחירה הללו יוכל משרד החינוך תכניות ליסודיים ולהתוות ד[illegible] בצורה שלא תקופח הה[illegible] כללית היסודית שכל תלמ[illegible] לקבלה.

היוצא מדברינו: בחינות ה[illegible] מטעם משרד החינוך, בכל [illegible] היא, פוגעות בלימודי התלמ[illegible] [illegible] אוניברסיט[illegible] [illegible] בחינה לא תבטח עליו [illegible] להן כל ערך. ביטולן המי[illegible] סייע הן לבית הספר התיכ[illegible] מוסדות החינוך האקדמיים [illegible] תוח אישיותו, השכלתו ו[illegible] התלמיד.

פסקי־דין של בית המשפט העליון

סעד לכהן ולאשה חלוצה

משפט
מאת עלי נתן

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"צ 29/71

השופטים: מ"מ הנשיא (יואל זוסמן), צבי ברנזון, יצחק כהן.

העותרים: 1. בהיה קידר, 2. שמואל כהן.

נגד

המשיבים: בית הדין הרבני ה־אזורי תל־אביב—יפו ו־2 אח'.

בשם העותרים: עו"ד י. בן־מנשה.

בשם המשיבים: סגן בכיר לפר־קליט המדינה, עו"ד מ. חשין.

העותרים הם תושבי ישראל ו־אזרחיה. העותרת היתה נשואה ל־טייס בחיל האויר שנפל במילוי תפ־קידו. לאחר פטירת בעלה עברה טכס חליצה וניתן לה אישור כי מותר לה להינשא לכל גבר מחוץ לכהן. העותר הוא כהן ומכח האי־סור הנ"ל הוליכו העותר והעותרת להינשא זה לזו בטכס קידושין פר־טיים בו קידש העותר את העותרת כדת משה וישראל בנוכחות שני עדים.

לאחר מכן ביקשו העותרים פסק דין הצהרתי בבית הדין הרבני ה־אזורי כי יוצהר (בין השאר) שאין המבקשים רשאים להינשא כל זמן שלא יתגרשו בגט פיטורין. בשתי ישיבות שנקבעו לבירור התביעה ישב בית הדין הרבני בהרכב של שני דיינים ועקב כך סירב לדון בתביעה בחוסר הרכב של שלושה דיינים (אף על פי שההרכב כשר על פי ההלכה). העותרים ראו בכך סירוב לדון בתביעתם ופנו לבית המשפט הגבוה לצדק שיורשו להם את הסעד המבוקש, או, לחלופין יצווה על בית הדין הרבני לדון ב־בקשתם. לאחר שהובהר לבית ה־משפט העליון כי עומדים למנות דיינים חדשים בבית הדין הרבני וכי אפשר לקבוע תאריך חדש ל־דיון בענין, הורה בית המשפט ה־עליון לעותרים לפנות מחדש אל בית הדין הרבני.

בית הדין הרבני האזורי החליט לדחות את הבקשה לאשר את מעשה הקידושין, מטעמים: (1) קרוב לודאי שהקידושין לא נערכו בפני עדי קיום הכשרים כדין, שכן אחד העדים הצהיר בפני בית הדין שאי־נו שומר שבת, ואילו העד השני סירב להשיב על שאלת בית הדין אם הוא שומר כשורה בחייו הפר־טיים; (2) אסור לו לבית הדין ל־אשר קידושי כהן וחלוצה המהווים עבירה לפי הדין.

אז פנו העותרים שוב לבית ה־משפט הגבוה לצדק אשר הפנה אות־ם לבית הדין הרבני הגדול לער־עורים. בית הדין הגדול לערעורים החליט להחזיר את הענין לבית ה־דין האזורי, שכן מצא על סמך דיו־ני בית הדין האזורי כי קיימת סתירה בין דברי שני העדים בדבר ביצוע העבירה והמתנה של הקידו־שין, וכן כדי שבית הדין האזורי יברר עד תומו ענין כשרותו של אחד העדים לטכס. העותרים ראו בהחלטה זו סירוב לדון בענינם ופנו שוב לבית המשפט הגבוה ל־צדק כדי שידון בעתירתם לגופה.

השופט ברנזון קובע בפסק דינו כי אין מקום לבוא בטענה כלפי בית הדין הרבני על שאין ברצונו להושיט עזרה למעשה שהוא בעיניו עבירה על מצוות הדת. במקרה אחר שהגיע לבית המשפט העליון בעבר (בג"צ 60/63, גורפינקל — הקלאי נגד שר הפנים, י"ז פד"י (4) 2148) החליט בית המשפט להפנות בני זוג מסוג העותרים שבמקרה שלפני־נו לבית הדין הרבני לקבלת אי־שור לנישואיהם, כן הטעם כי הס־דר זה נקבע למען טובת הציבור, ולשם מניעת אנדרלמוסיה בסדרי הנישואים במדינה. השופט ברנזון מציין כי הוא עצמו העיר בשעתו לפסק־דין זה מתוך אמונה כנה כי בתי הדין הרבניים יתנו את אישו־רם ללא עיכובים מיותרים.

אולם המקרה שלפניו מעיד כי במקום שדרך זו תעזור לבני הזוג להשיג את מבוקשם, הפך הענין לבמה לדיונים בענינים צדדיים כמו קיום מצוות הדת על ידי העדים, ומדר הקידושין, אשר בית המשפט העליון כבר החליט לגביהם בעבר כי אינם מהווים מכשול לאישור הנישואים. כלשון השופט: „בולט הדבר לעין שיש כאן לא רק נסיון של השהיה, כי אם רצון של הכשלה ממש". בית הדין האזורי עצמו הביע בגלוי את דעתו נגד אישור הני־שואים והסעיף כי יש לראות בעצם הפניה אליו פגיעה כבדה ביוקרתו של בית הדין.

אשר לעצם הרעיון של הפניית הענין לבית הדין הרבני מבקש ה־שופט ברנזון: „רואה אני כעת, כי כנראה הטלנו על הרבנים תפקיד קשה מנשוא שאינם יכולים ואינם מוכנים לעמוד בו. במצב זה, לא לכבודם של הרבנים הוא ולא לכבו־דנו אנו, וזה גם לא לטובת הציבור, לתת לענין זה להתגלגל הלאה ללא מטרה ולא תכלית מעשית. לא נאה ולא יאה הדבר, כי ענין הנוגע למעמדם האישי של העותרים והוא חשוב ונכבד להם ויש בו גם אינ־טרס ציבורי, יוסיף לקפץ בפין כדור במשחק במשפטי".

בהתקשר זה נשען השופט לדברים שנאמרו על ידי בית המשפט ה־עליון במקרה קודם, כי הפניית בני זוג לבית הדין הרבני לשם מתן אי־שור לתוקפם של נישואים שנעשו בניגוד לאיסור מטילה על הרבנים תפקיד עדין, שכן אין להעלות על הדעת כי רשות דתית תתעלם מאיסור שבתורה ותושיט סעד למבק־שים (בג"צ 130/66, כ"א פד"י (2) 505, 553).

השופט ברנזון אינו מקבל ההצ־עה שהובעה על ידי היועץ המש־פטי לממשלה כי הוכח שבית הדין הרבני אינו מסרב לדון בבקשת העותרים, ומציין כי השתלשלות הענינים בבית הדין הרבני מוכיחה האחזות בענינים צדדיים שחשיבו־תם אצל הרבנים במקומה, אבל בי־סוד של דבר אינם יכולים להשפיע על התוצאה הסופית. „העותרים נישאו לפני כשנה וחצי והם חיים כל הזמן כזוג נשוי. הסדר הציבורי מחייב לקבוע בהקדם האפשרי את מעמדם האישי של העותרים וכן למנוע מהילד שנולד להם להיחשב כילד מחוץ לנישואים. כותב למנוע לכולם, לרבות הרבנים, סבל ועגמת נפש נוספים".

לפיכך הציע השופט לעשות את הצו־על־תנאי מוחלט ולהצהיר, ש־העותרים אסורים להינשא לאחר או לאחרת כל זמן שלא התגרשו.

מ"מ הנשיא (זוסמן) מסכים.

השופט יצחק כהן הציע בפסק דינו הנפרד לבטל את הצו־על־תנאי. השופט כהן סובר כי גם אחרי פסק הדין שניתן לאחרונה בענ[illegible] (בג"צ 51/69, כ"ד [illegible]) ההלכה היא כי בית [המשפט] העליון לא יושיט סעד לעו[תר] עוד לא מיצה עד תום [את הדיון] בבית הדין הרבני, אלא אם [התברר] כי בית הדין הרבני [illegible] לדון בבקשת העותר, ש־יש לראות בצורה [illegible] בענין לגופו. במקרה [זה] סבור השופט, אין לראות ב[החלטת] בית הדין הגדול השתמטות בבקשת העותרים, ואין יסוד כי הספקות שהעלה [illegible] תוקף הקידושין כשהליך לפי דין תורה.

עוד מציין השופט כהן כי [illegible] לנישואים פרטיים [illegible] להשלים עם המצב שיהיה [illegible] קבל אישור להוקף הנישו[אים על] ידי פניה לערכאות, „דרך זו [אינה] סוגה בשושנים"...

אמנם נכון הוא כי [illegible] שוה כמגע זה מטיל על הרבניים תפקיד לא קל, א[בל] עוד בתי דין אלה אינם [illegible] לדון בבקשות אלה לגופן, [בית] המשפט העליון [illegible] בעצמו זו [illegible]

ברוב דעות החליט בית [המשפט] לעשות את הצו־על־תנאי מ[וחלט] [illegible] בפסק דינו של השופט [ברנ]זון.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

מודיעה:

חוג חדש למדעי החיים
(ביולוגיה, ביוכימיה וביופיסיקה)

יפתח בשנת הלימודים 1972/73

יתקבלו תלמידים בעלי התואר הראשון (B.Sc.) במ[דעי] הטבע, המבקשים להמשיך לימודיהם ולהכשיר עצמם למח[קר] בתחומי הביולוגיה המודרנית.

במסלול זה יאפשר למצטיינים המשך לימודים ישר מ־B.Sc. ל־Ph.D., אף כי תינתן אפשרות ללמוד לקראת התו[אר] השני (M.Sc.) בלבד.

תכנית ההוראה כוללת קורסים וסמינריונים, וכן הדר[כה] מעבדתית, המבוססת על שילוב הסטודנטים בתוך נושאי המח[קר] במחלקות הביולוגיות השונות במכון ויצמן.

השנה הראשונה תוקדש ללימודים ולאימון בעבודה במע[בדות] המחקר. בשנה השניה יחלו בעבודת מחקר לתו[אר] M.Sc. או ל־Ph.D.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה אפשר לקבל במזכירות המדרשה, מכון ויצמן למדע, ת.ד. 26, רחובות (טלפון [illegible]) שלוחה 598.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

לשנת הלימודים תשל"ג (1972—1973) יתקבלו תלמידים ללימודים לקראת התואר השני „מוסמך" (M.Sc.) במגמות:

מתמטיקה שימושית	פיסיקה (נסיונית ותיאורטית)
מתמטיקה עיונית	פיסיקה שימושית
מדעי המחשב	כימיה

מתקבלים מועמדים בעלי התואר הראשון „בוגר" (B.Sc.) של מוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, או בעלי תואר מקב[יל] במוסד מתאים בחו"ל.

בקשות לקבלה יש להגיש עד לתאריך 31.8.1972.

הבקשות שתגענה למזכירות המדרשה אחרי 31.8.1972 תוב[אנ]ה לדיון רק במקרים יוצאים מהכלל.

הלימודים יתחילו באוקטובר 1972.

ההרצאות והעבודות המעשיות מתקיימות במכון ויצמן למדע ברחובות. תקופת הלימודים נמשכת שנתיים, כולל עבודת גמר.

פרטים נוספים, כולל אינפורמציה על תכנית הלימודים וטפסי הרשמה אפשר לקבל במזכירות המדרשה, מכון ויצ[מן] למדע, ת.ד. 26, רחובות (טל. 951721), שלוחה מס' 598.

קבלת תלמידים בעלי התואר „מוסמך" (M.Sc.) לעבודת דוקטור נעשית בנפרד.

מזכירות מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 910/72

בענין: צוואת המנוחה [illegible] מבית ליחוד ת.ז. [illegible] אשר נפ־טרה ביום 13 בדצמבר 1971.

המבקש: [illegible] יהודה [illegible], ת.ז. 332149 מבית יצחק, ע"י ב"כ עוה"ד ש. ס. [illegible] ו/או ד"ר ה. [illegible] ו/או א. יעקבי ו/או ש. זהבי, אשר משרדם להמצאת כתבי בי־דין הנו ברחוב אלנבי 108, תל־אביב.

ה ז מ נ ה

לכל מי שיש [ענין] כי הוגשה לבית המ[שפט] בקשה לקיום צוואת המנוחה הנ"ל ולמינוי מנהל [עזבון].

הנני מזמין בזה כל אדם שיש לו טענה נגד הבקשה במוכן ורוצה להתנגד לצו הקיום [לפי] מנהל עזבון, להגיש תוך [illegible] ביום פרסום הזמנה זו התנגדות [אל] המבקש, שאם לא כן י[תן] המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד יקיר, שו[פט]
רשם בית המשפט

לרגל שנת החמישים לפעילות
חברת „פז", שלוחה ברכת תודה
והוקרה לכל סוכנינו ומפעילינו ברחבי הארץ,
אשר בסיועם ובשתוף
הפעולה עמם הגענו עד הלום.
ואלה יבואו על

הברכה

סוכנים:
„נתיב" סוכני פז לדרום ולנגב בע"מ.
קאדר, פחמי, סואד סרזי.
שמחה צינמן ובניו בע"מ. גבוביץ ומפן בע"מ. גב' נחמה כהן ויהושע כהן. שמעון יער. אפריים פיירשטיין
ובניו בע"מ. „סולנפט" בע"מ. א. את ה. ליפשיץ בע"מ. „ארקיע" קוי תעופה בישראל בע"מ. „השרון" סוכנות „פז".
מרכז וולובלסקי בע"מ. י. מרגוליס ול. מרגוליס. אחים אסנין. ראובן אסנין. יוסף הני בנא.
מזרחי ובן משה. גיא עירון בע"מ. ברק מקלף ושמעון.
גנדלמן. דרור בע"מ. דיאב את ילניק. דוד גרטן. פריד אל דור. סנדלר מיכאל.
זליבנסקי פתחיה. סוכנות סיכה נתניה. אחים י. ומ. צורי. יצחק צורי. שלמה רון ובנו. מרדכי קלינגר.
משה קנטור. א. קסיר. חסן רשיד אל סייד. המפעילים בתחנות: ת/ש אבו כביר. ת/ש באר שבע
מרכז. ת/מ באר שבע מערב. ת/ש דן בני ברק. ת/ש דיזנגוף. ת/מ אילת.
ת/ש פלורנטין. ת/מ רח' אילת. ת/מ הסיירים. ת/מ הגשר. ת/ש הקריה. ת/מ הטייסים. ת/ש הירקון.
ת.מ הרצליה עיר. ת/ש חולון. ת/מ קרית מלאכי. ת/מ טירה. ת/מ יבנה. ת/ש קרית גת. ת.מ לוד.
ת ש צומת ראם. ת/ש מקוה ישראל. ת.מ אשקלון. ת/ש פתח תקוה צפון. ת/מ פתח תקוה עיר. ת/מ
רעננה. ת מ רמת גן. ת/מ רמלה. ת/מ יד ויצמן. ת/ש רימון. ת/מ ראשל"צ. ת/מ סלמה. ת/ש סביון. ת/מ עלית ר"ג. ת/ש רמה
רחובות. ת/ש אשל הרצליה. ת/מ „רונית". ת/ש אשדוד. ת/מ התאומים (אזור). ת/מ התאומים (משמר 7).
ת מ דימונה. ת/ש יריד המזרח. ת מ הוד השרון. ת/מ התקוה. ת/ש ניר גלים. ת/ש געש פתח תקוה. ת/ש ערד.
ת/ש רמלה. ת/מ קרית גן, רמת־גן. ת/ש אלוף שדה, גבעתיים. ת/ש חניון גרוזנברג. ת/ש גהה בני ברק.
ת/מ לוינסקי. ת מ הילטון. ת/ש חניון הכיכר. ת/ש ארגמן בני ברק.
ת ש השלום. ת/מ „עוז" ראשל"צ. ת/מ „עוז" רמת גן.
ת/מ „עוז" ירמיהו. ת/מ עזה צפון. ת/מ עזה מרכז.
ת/מ חאן יוניס. ת/ש קבוץ גלויות. ת/ש אשקלון. ת/מ אל עריש.
ת/מ מרכז כרמיב"ש. ת/מ נמל אשדוד. ת/ש נמל אשדוד.
ת/ש עכו צפון. ת/ש עכו עיר. ת/ש עפולה. ת/ש בנימינה. ת/מ בית
שאן. ת.מ חיפה מרכזית. ת.מ חיפה מזרחית. ת/ש הדר הכרמל. ת/ש חדרה.
ת/ש מפרץ חיפה. ת/מ נמל חיפה. ת/ש חואסה. ת/מ כרכור. ת/מ קרית שמונה.
ת/מ מג'דל כרום. ת/ש הר הכרמל. ת/ש נהריה. ת/מ נצרת מרכז. ת/מ פרדס חנה.
ת/ש ראש פינה. ת/ש צפת. ת/מ שפרעם. ת/ש טבריה. ת/ש מערבית (בת גלים).
ת/ש זך. ת/מ גיא עירון. ת/ש טבעון. ת/ש מילואות. ת/מ כפר תבור.
ת/מ קרית אתא. ת/מ קרית ביאליק. ת/מ עתלית. ת/מ נצרת עץ הזית. ת/ש
חוף הכרמל. ת/ש יקנעם. ת/ש רוממה. ת/מ „עוז" טבריה. ת/מ „עוז"
בת גלים. ת/מ „עוז" עכו. ת/ש נתניה עיר. ת/ש צומת נתניה. ת/ש
„עוז" נתניה. ת/ש כפר ויתקין. ת/ש צמח.
ת/מ מסעדא. ת/מ יפעת. ת/ש לבנט.
ת/ש העשור. ת/ש בקעה. ת/ש המלך דוד. ת/ש
מאה שערים. ת/מ שער הגיא. ת/ש בר כוכבא. ת/ש רמת
דניה. ת/מ מוזיאון. ת/מ רוקפלר. ת/מ עזריה. ת/מ בית חנינה.
ת/מ נוה יעקב. ת/מ שרם אל שייך.

פז

באור - מיעבצקי

לא היה מעשה פלילי בפרשת התרומה

...ח ...דת ויתקון

(המשך מעמוד 9)

ידמן (או חברתו קונטיננטל) , הציוד ב־1965 מהחברה הו־ מחיר של 385,000 דולר. כך ית מסר מר פרידמן למר בך מסר גם לנו בתחילת חקי־ ינו. מן האמור בפרק האח־ : שלדעתנו אין חשיבות ל־ יר, אך כך הובאו הדברים, לשם שלמות התמונה. כעת שהעובדות אינן פשוטות כל

ומפילד, מנוולה ואחד מ־ ל החברה הקנדית, פנה ל־ המדינה, לאחר שנודע לו על נ"ל, המסר לו שכבר ב־1962 פרידמן את הציוד במחיר 70 דולר. אפשר להבין ל־ מר בלומפילד, שכנראה הו־ לי זמניות ואולי גם לגור־ ים על מכירת הציוד במחי־ 70 דולר, וכעת בתבוריו ש־ יבל סך 385,000 דולר. לכן ויד דברים על דיוקם. ברור קנה מר פרידמן את הציוד במחיר של 385,000 דולר מה אותו ב־1962 במחיר של ולר, עשה שני דברים חמו־ , הוא שיקר לפני הוועדה ו־ ב־1965 הסכם פיקטיבי, ש־ ו זכה ליתרון עצום מבחינת זה.

את הדיון לשבוע ימים, הו ושר לפרקליט המדינה לה־ בלומפילד תצהירים בשבר בי ליתן למר פרידמן שהוה ולהתגונן. בישיבה הדחויה פרידמן שב־1962 הוליסה וקנית (ששמה, כזכור, איני־ טינגטל אויל קומפני לימי־ יתלק ממעולותיה בישראל ו־ אופציה לרכוש את הציוד ל 70,000 דולר, מהם 20,000 ומנים היתרה על־ידי סילוק החברה. מר פרידמן הקים ל משקיפים, שרשמו לצורך בנסאו שבאיי בהאמה ו־ ויראל קונטיננטל אויל לדי־ יפורשיין לימיטד.

העיקרי בקבוצה זו היה שם אנגלו־אפריקה. זו חברה זית גדולה, שבעליה (או עליה) הוא יהודי מדרום־ הוא ידידו של מר פרידמן. עשה גם עסקים בשביל אם, והרבה פרח מר כספי. ניב, להוראות שמר פרידמן יתחי אותה חברה, אך קי־ זור מסגה שאין הדברים כך. מר פרידמן הדגיש שלא כל חלק בחברה הבהאמית. כך טען — שרק אם תגיע זה בפעולותיה בישראל ל־ רווחיות, כי אז ינתן לו זווית.

ם המשיכה החברה הקנדית יה המצומצמת, ואם כי שר־ האופציה במלואו, לא פג א הפכה למכר מוחלט, אלא מדי שנה בשנה עד 1965. גראית מרוה לבדי, אך נאי האופציה מראה, כי אין ה לקיצה האוטומטי על־ידי מחיר. היתה זו אופציה מצד ודים היה אפשר להשאירה

1 — כך העיד מר פרידמן, הביא אישור בטלכס מאנגלו־ בלונדון — הוליסה הקבוצה את החברה הבהאמית להס־ ל פעילות בישראל. היו בה שלא היו "מוכנים" להיות עם פעילות כזאת בתחום ה־ הציע מר פרידמן את עצמו ציודה של החברה. המחיר 385,000 דולר. בהסכם ש־ לנדון ונוסח על־ידי עורכי־ ואים אנו גם את החברה ה־ בם את החברה הבהאמית כ־ מוכרים. האחרונה חתמה בשמה וגם בשם הראשונה.

מתי נקנה הציוד

יוצא איפוא שיש אמת בדברי מר פרידמן שקנה את הציוד ב־1965 מ־החברה הקנדית, הרי היא נשארה עדיין בעלת הציוד, וממי קונים נכס אם לא מבעליו? אך המחיר לא שולם למוכר הזה, אלא לבעל האופציה. שאלנו, מניין הפער הגדול הזה בין מחיר האופציה (70,000 דולר) ומחיר הרכישה (385,000 דולר), וקיבלנו מ־מר פרידמן את התשובה שבינתיים השתנה הצורך בציוד לקידוחים מן הקצה אל הקצה. עכשיו היה ערך רב לאותו ציוד. את המחיר היה צריך לשלם במשך שבע שנים, אך השקע־תו חזרה אליו, בצרוף רווח, כבר אחרי שנתיים־שלוש, ולא ייפלא שגם בעלי האופציה רצו ליהנות מכך ו־דרשו מחיר גבוה בעד הוויתור על זכותם.

מדוע שכולו פליאה? יתכן. אך היה גמור עמנו שלא להאריך את חקירתנו ללא גבול, כל אימת שצץ חומר חדש לחקירה. חקירה שאינה מסתיימת תוך זמן סביר אינה ממל־את את שליחותה. עם זאת לא שללנו מפרקליט המדינה הרשות לחקור את מר פרידמן על החומר החדש. אלא מה? משפחת בחקירתו הנגדית, בש־אל על ידי ראש הוועדה: „האם אתם הולקים על זה ששולם מחיר של 385,000 דולר?" הוא ענה: „יש לנו ספקות גדולים מאד. זה שהכסף הועבר מהארץ לחברה הבהאמית, את זה לא בדקנו עד הסוף. לכן אני מוכן להאמין". שאלה: „האם אתם טוענים שהחברה הבהאמית היא מר פרידמן?" תשובה: „אדוני, אינני חושב שיהיה נכון שנאמר בהתחלה את הדבר הזה".

ברור שלא היה מקום להרשות ל־פרקליט המדינה את חקירתו. אין צורך לציין, מה גדול הסטיה שב־חקירה כזאת מכל המקובל בחברה נאורה לענין בירור מעשים פליליים. בכל זאת הרשינו לפרקליט המדינה לחקור את מר פרידמן בחקירה המש־תרעת על 15 עמודי פרוטוקול, והוא העלה חרס בידו. אם טעינו — וכ־נראה, יש סבורים כך — טעינו ל־טובת החוקר, ולא לטובת הנחקר כ־יאה לטריבונל השומר על זכויות ההגנה.

הרי זאת לדעת: אם אמנם הועבר המחיר לחוץ לארץ, השאלה היחידה העלולה להתעורר היא, אם הוא שו־לם לגוף שאינו זהה, כולו או רובו, עם מר פרידמן עצמו ואם יתכן ש־בשעתו לא נחקר הדבר על־ידי חוק־רי מס ההכנסה? ועדת חקירה היו־שבת בפומבי אינה המקום הנכון ל־חקירת ענין כזה. אין גם לדרוש מ־מר פרידמן לגלות לכל סקרן את שמות השותפים בחברה הבהאמית ולסבך על־ידי כך בני אדם, שאין להם כל קשר עם „דרכי ניהולם של שדות הנפט בסיני". ואם מר פרידמן עצמו אמר לנו ול־מר בן־זאב דברים שאמנם כש־לעצמם נכונים, אך אינם נותנים תמו־נה שלמה, אפשר, מתוך אותו נימוק, להתיחס לכך בהבנה. על כן סבורים אנו שככל שהדבר נוגע לחקירתנו, אין לנו מה לומר. יחליט מי שמוסמך להחליט, אם יש מקום לחקירה, ואולי יהיה זה לטובת מר פרידמן עצמו.

הפירוק ופרשת 97,000 דולר

ד"ר גיב טען במשך כל החקירה, כי משמכר מר פרידמן את ציודו, לא היתה מכירתו מכירה, ולא היה הסך 700 אלף דולר כל מה שקיבל. בא־מר, אף טענה זו לא נטענה בתזכי־רו, אך כיוון שנטענה בשלב מוקדם ובצורה ברורה ונחקרה די צרכה, נדון בה.

קונטיננטל נכנסה לפירוק מרצון והיה זה המפרק, מר לסלי גולדסמיט, רואה חשבון, שהתקשר עם מדבר בהסכם המכר. מינויו של מר גולדסמיט הניח את דעת כולם. הוא היה כבר קודם לכן רואה החשבון של קונטיננטל והחברה הקנדית. הוא גם שותף במשרד ברויגא ושות', משרד זה נתמנה מטעם רואי חשבון של קינגס ריסורסס לשמש בישראל כרואי חשבון של מדבר ויתר החב־

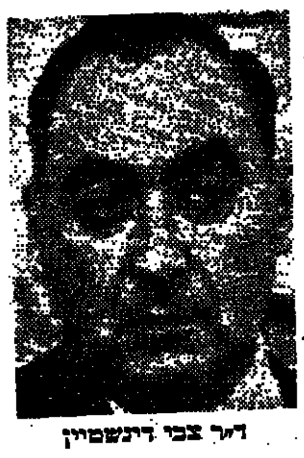

ד"ר צבי דינשטיין

רות הקשורות עמה. הציוד היה מיו־עד למדבר דרילינג וסרויסס קומפני לימיטד, שרק בסוף 1969 הוקמה ו־הופעלה ובינתיים פעל מר גולד־סמיט כנאמן עבורה.

רעיון בריא וביצוע לקוי

הלכה למעשה, היה בבחירת הדרך הזאת משום משגה חמור, וצריך לו־מר שאותה דרך החטיאה את המטרה, שהיתה צריכה לעמוד לנגד עיני מר פרידמן ויועציו. לפי התכנית, בא מר פרידמן להינתק ולהתרחק ככל האפ־שר מבעלותו על עסקו הפרטי בקונ־טיננטל, והוא נמצא סבוך וצרור ב־עסקיה וכספיה עד היום הזה. אמנם גם פירוק חברה מרצון, אף הוא מק־נה, מבחינה משפטית, את הבעלות על נכסי החברה למפרק והוא משמש כנאמן. אך יש בידי בעלי החברה לפטר את המפרק בכל עת ולמנות אחר תחתיו או להפסיק את הפירוק לגמרי.

כנראה, גם בעבודה היום־יומית לא הקפידו להדגיש תמיד שקונטיננטל נמצאת עתה בפירוק. המלה „בפי־רוק" אינה מתנוססת על כל הניירות, וגם הכוונה זו אינה דבר־של־מה־בכך, נוכח המטרה להפגין קבל עם ועדה שמר פרידמן יצא מן העסק. עם זאת יוצאים אנו מן ההנחה שלא היה ספק לכל הנוגעים בדבר, המפרק ולמר פרידמן, מה מעמדו של מר גולד־סמיט. היה ברור שאין הוא פועל כ־נאמן עבורו בלבד, אלא כנאמן כפול עבור מדבר ועבור מר פרידמן (ו־יתר בעלי המניות) גם יחד. מסקנה זו מתבקשת ומשתמעת מכל נסיבות העסקה, ואיש אינו חולק עליה. אך אם תשאל: וכי מצאו לנכון לערוך מסמך הוראות וכו' הנחיות ברורות למפרק הנאמן, איך לטפל בכל הנכ־סים למיניהם וכיצד להחזיק בהם? הרי התשובה היא, לצערנו, לא.

מר גולדסמיט הופיע לפנינו כעד, ועדותו לא הניחה את דעתנו. אין לנו ספק בתום לבו. יתכן גם שאין הוא מן האנשים שקל להם להסביר את עצמם. אך נראה לנו שכנאמן עבור שני מוטבים הרשה לעצמו לה־יות תלוי יותר על המידה ברצונו של אחד מהם, מר פרידמן.

רעיון הניתוק של מר פרידמן מחב־רתו היה רעיון בריא, ביצוע המשי־מה היה לקוי מאד.

מהסך 700,000 דולר, שנקבעו ב־הסכם המכר, 100,000 דולר היו מיו־עדים למר פרידמן אישית כתמורה בעד הימנעותו מלעסוק בעסק מת־חרה. סכום זה שולם לו במישרין. ה־עודף של 600,000 דולר היה צריך להשתלם למפרק והוא קיבל את ה־סכום בשיעורים. הסכום הראשון ש־קיבל שימש בידו גם כהון־הפעול. הקידוח היה במלוא תנופתו, היו חו־בות לשלם, אך כמובן, היו גם הכ־נסות. במאזן לסוף 1969, המציין את סוף תקופת פעולותיה של החברה בפירוק, הופיעה יתרה לזכות בסך 94,698 דולר. אין חולק על כך שיתרה זו עמדה לזכות מדבר. הרי מר פריד־מן קיבל בינתיים מהמפרק את כל התשלומים המגיעים לו על חשבון הסך 600,000 דולר.

בינתיים נפלו שני דברים שהש־פיעו את תשלום היתרה בסימן שא־לה. במאי 1970 הופסקו פעולותיה של מדבר בסיני, והיו דין ודברים על נסיבות ההפסקה. הדבר השני הוא שבקיץ 1970 הגיעה חברת־האם של מדבר למשבר כספי (כנראה, עקב כשלונה של אי.או.אס.), ולא היה בידי מדבר לשלם במועדם את חו־בותיה. משחקר רב־אלוף צור ב־אוקטובר 1970 בדבר הפסקת תש־לומי התרומה, ביקשה החברה, באמ־צעות מר פרידמן, דחיית המועדים, והדבר ניתן לה. הרי בלאו הכי יש ספק רב, אם ניתן לאכוף „התחייבות" כזאת בהליכי משפט. אולם מר פריד־מן לא אמר נואש, ואף הודיע לרב־אלוף צבי צור שלא אפסה תקוותו לגבות את העודף.

במרץ 1971 התקיימה פגישה בלת־דין בין מר פרידמן ומר שוקר, וכ־תוצאה מכך נשלח המכתב מ־7.3.71 שאושר במסמך מ־2.6.71. במסמך זה ויתרה מדבר על הסכום שעמד לזכותה אצל המפרק תמורה לו שהורה מחולט. אפשר היה להניח שבריבע זה תשלום היתרה של 97,000 דולר למי שבידו הזכות לקבלו, ולא הם, מבחינה משפטית, בעלי מניותיה של קונטיננטל, מר פרידמן ומשפחתו, או מבחינת המוטב המיועד, משרד הבט־חון. כך להלכה, אך למעשה לא שו־לם הכסף לא לזה ולא לזה, אלא נש־אר בידי המפרק. מדוע? נשאל מר גולדסמיט וענה: מר פרידמן אמר לו להכות. גם מר ב"ל סולה, אחד מעובדיה של מדבר בארץ, ואפילו עד מירון, כולם ידעו, שעל אף הויתור במרס 1971 לא יצאה היתרה מידי המפרק, וכולם נמנעו מלחקור ולדרוש מה פשר הדבר. כל מה ש־הציל מר גולדסמיט מפי מר פרידמן היה, שהדבר קשור עם משרד ה־בטחון.

מתי ניתנה הוראת התשלום

רק בדצמבר 1971, כחודש אחרי מינוי ועדתנו, נתן מר פרידמן הו־ראה למפרק לשלם למשרד הבטחון סך 340,000 ל"י, שהם הסך 97,000 דולר הנ"ל לפי השער של 3.50 ל"י לדולר. כאן יש להוסיף פרט חשוב. חלק מאותה יתרה של 97,000 דולר, — כ־35,000 דולר — היה מוחזק ב־ארץ בחשבון פריק, ואילו העודף, יחד עם כספו הפרטי של מר פרידמן, היה מושקע על שמו של זה בבנק ש־בז'נבה. לשם כך נתן לו מר גולד־סמיט יפוי כוח. בספטמבר 1971, ל־אחר הפיחות, החזיר מר פרידמן את הכסף, שהיה לו בז'נבה, לישראל, הפך אותו ללירות ובדצמבר 1971 נתן למפרק הוראה להעביר את הסך 340,000 ל"י למשרד הבטחון.

אך בכל התקופה, החל ממועד ה־ויתור במרס 1971 ועד לתשלום ב־דצמבר שבאותה שנה, לא הודיע מר פרידמן לרב־אלוף צור או למישהו אחר, שהכסף „בידיי" ושאין מקום לדאגה. העיקר, הוא שילם סך 340 אלף ל"י, שהוא סכום עודף התרומה או — ביתר דיוק — סכום המתקרב לסכום עודף התרומה של 100,000 דולר, אך לא שילם לא ריבית ולא את ההפרש שנתקבל כתוצאה מה־פיחות. הרי באוגוסט 1971 הופחתה הלירה הישראלית מ־3.50 ל"י לדולר ל־4.20 ל"י לדולר. כאמור, הכסף היה מושקע, מקצתו בחוץ לארץ ב־מטבע זר ומקצתו בארץ בחשבון צמוד, הכל הומר ללירות ישראליות לאחר הפיחות. מסתמא שההפרש של 20%, שנתוסף לכסף, נשאר בידי מר פרידמן.

על יסוד העובדות הללו הוטלו על מר פרידמן שתי האשמות כבדות. הראשונה היא שלמעשה שלשל את הסך 97,000 לכיסו ושכל סיפורו על הצלת הכסף לטובת המדינה רק עורבא פרח הוא.

השהיית התשלום

השאלה היא, אם יש בהשהיית ה־תשלום (ובאי מתן הודעה) עד דצמ־בר יסוד להטלת אשמה על מר פריד־מן, שבכלל לא התכוון לבצע את התשלום? ברור שעצם התשלום ב־דצמבר 1971 לא מוסיף ולא גורע לגבי שאלה זו. אין הוא מוסיף, כי־וון שיתכן שלא נעשה אלא בגלל ה־חקירה, ואין הוא גורע, כיוון שיתכן שהיה נעשה אף אלמלא החקירה. אין כאן להסיק מסקנה, לא לכאן ולא ל־כאן, מהעובדה (המצערת כשלעצמה) שאיש מאנשי משרד הבטחון לא פנה למר פרידמן, אף כי אחד מהם כבר מחק את החוב כאבוד. הם לא חבו לו חובה לפנות אליו.

שקלנו — והגענו לכלל דעה, כי אין בעובדות אלה כדי להאשים את מר פרידמן בגנבה או במעילה ב־אמון או בנסיון לעשות אחת מאלה, כטענת ד"ר גיב. לא היה צידוק ל־מסקנה מרחיקת־לכת כזאת במשפט פלילי, וכפי שהוסבר לעיל, גם ועדת חקירה חייבת לנהוג בזהירות מירבית בכגון דא. לא זו אף זו. אילו התכוון מר פרידמן להתכחש לחובתו להעביר את הכסף למשרד הבטחון, היה מק־בל על עצמו סיכון בלתי סביר. הת־חייבותו הבלתי נפרעת של מדבר היתה ידועה למספר ניכר של אנ־שים, ולא כולם ידידיו. היא היתה רשומה בחשבונות המפרק וגם אצל מדבר ונוזה מדבר. העיקר, מר פריד־מן ידע שעוד בתחילת 1971 זכר רב־אלוף צור את הענין ופנה אליו. מי לידו יתקע שלא יחזור מר צור ביום מן הימים ויפנה אליו באותו ענין? ראינו ושמענו את מר פרידמן ב־חקירה ארוכה והוא לא עשה עלינו רושם של אדם תם או בלתי זהיר.

אמת נכון הדבר, הוא אדם העלול להסתבך בעניני כספים, וכבר ראינו (בענין המכרז) שאין הוא מדקדק במצות המינהל התקין. אך אדם פי־קח ותכסיסן כמוהו לא ישלח את ידו בכסף, שיותר מדי בני אדם עלולים להתענין בגורלו.

האשמה השניה שהוטלה על מר פרידמן היא שאפילו כששילם למש־רד הבטחון את הסך 340,000 ל"י, לא צירף לתשלום לא ריבית ולא את ההפרש, שקיבל עקב הפיחות. כאן רואים אנו שכתוצאה ממחדלו של מר פרידמן להינתק ניתוק גמור מכל הנוגע לקונטיננטל ופירוקה, יצר ב־כו ידיו מצב מסובך ביותר. ואם תא־מר שהוא הדיוט בהלכות המשפט, הרי למרבה הצער גם מר גולדסמיט, המפרק, לא הזהיר אותו ואפילו תרם חלקו בערוב התחומין.

דיברנו עד כה על סכום של 97,000 דולר, כי כך דיווח המפרק למדבר לצורך הנהלת השבונותיה בארצות־הברית, אך למעשה ניהל המפרק את חשבונותיו במטבע ישראלי. הסכום שעמד לרשותו מדבר לא היה 97,000

(סוף בעמוד 16)

ישוחרר גיורא נוימן!

אנו פונים אליך בעניין גיורא נוימן, צעיר תל־אביבי שסירב להתגייס לצבא מטעמים של התנגדות לכיבוש ולדיכוי הפלשתינאים.

גיורא נעצר לראשונה ב־18 בנובמבר 1971, ומאז נידון פעם אחר פעם ל־35 ימי מאסר בכלא צבאי. עתה הוא כלוא בפעם הרביעית.

הגנה על גיורא ומאבק למען שיחרורו אינם מחייבים הזד־הות פוליטית ורעיונית עימו. הגנה על גיורא ומאבק לשיחרורו פירושם הכרה בזכותו האלמנטרית של אדם לנהוג בהתאם למצפונו ולהכרתו.

אנו פונים אליך לקראת סיום תקופת מעצרו הרביעית של גיורא, כשגובר החשש כי תהליך זה — של מעצר רודף מעצר — עלול להתמשך תקופה ארוכה. לכן — הזמן דוחק ודחיפות הפעולה היא חיונית!

כל צעד שתנקוט — אם על־ידי פנייה לשלטונות, אם על־ידי כתיבת מאמר או מכתב למערכת עתון או כל צעד אחר שייראה בעיניך — יש בו כדי לתרום לשיחרורו של גיורא ולהכרה בערך מצפונו והכרתו של אדם.

אל יהיה הכלא מקומם של אנשי מצפון!

מחכים לתשובתך ולהענותך

הוועד למען שיחרורו של גיורא נוימן

המען להתקשרות: יוסי שוהם, ת.ד. 28027, תל־אביב.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי,
גבעתיים

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, נתנה בזה הודעה כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים, החליטה בישיבתה מיום ד' כ"ט באדר תשל"ב (15 במרץ 1972) להכין תכנית בס' 261 שנוי לתכנית מתאר מקומית גב/53.

ואלה הם הסימנים הכלליים בתחום שינוי התכנית המוצע:

גוש 6164 חלקה 229 חלק 6161 חלקה 6.

קובא קריזמן
יושב ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים
חודש ניסן תשל"ב כ"ס 1972

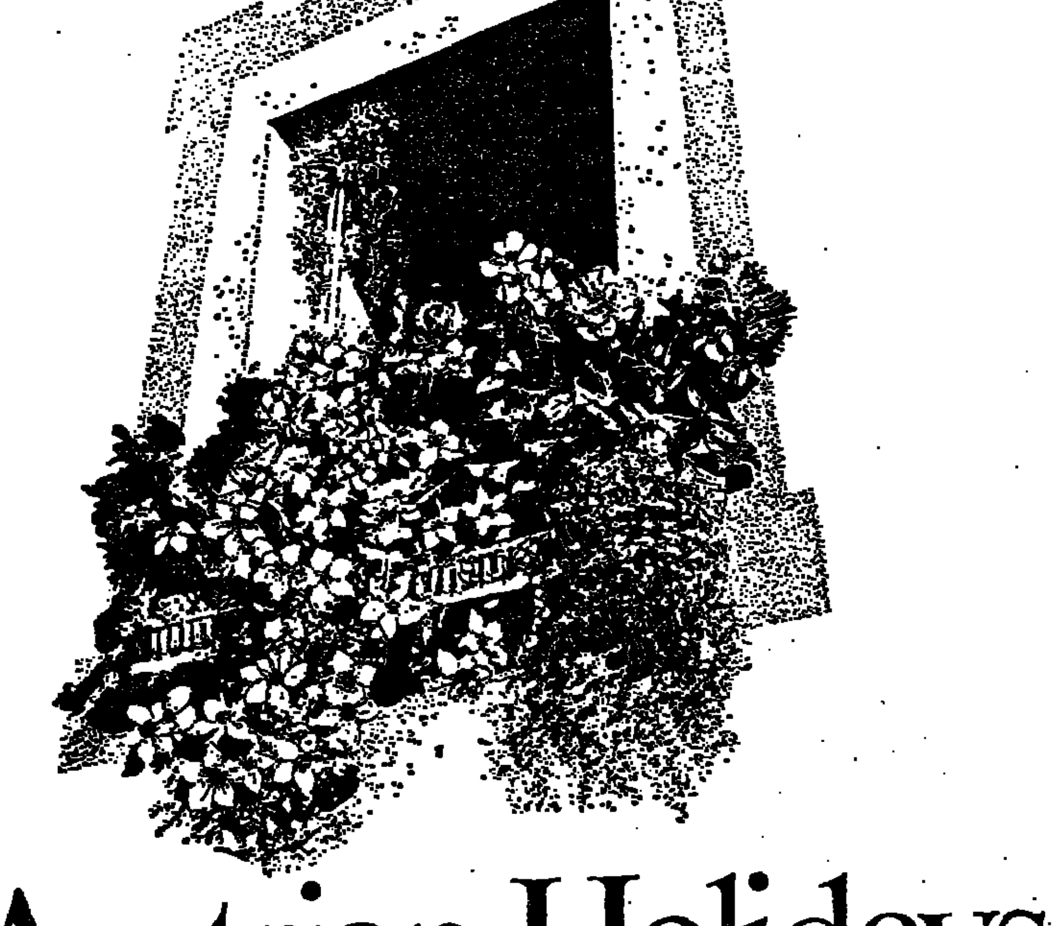

Experts on Austrian Holidays

חולמים על האלפים הפורחים?
על טירות קסומות מימי הביניים, או על סירות מפרש לאור השקיעה? חולמים על אהבה, יין ומוסיקה?
אל תסתפקו בחלומות בלבד.
אם דמיונכם שואף למרחקים אנו נספק לכם את הכנפיים.
אנו נעשה את חופשתכם באוסטריה לבלתי נשכחת.

חופשות מרפא באוסטריה

	החל מ־
Bad Aussee	$ 216.20
Baden	$ 212.20
Badgastein	$ 218.70
Bad Gleichenberg	$ 148.25
Bad Goisern	$ 166.20
Bad Hall	$ 106.25
Bad Hofgastein	$ 232.40
Bad Ischl	$ 211.55
Bad Tatzmannsdorf	$ 140.35

המחירים כוללים: 21 ימים ו־21 לילות. איכסון בבתי מלון; ארוחות, העברות, מרפא ושירותים לפי הפירוט בפרוספקטים שלנו.

חופשות נופש באוסטריה

	החל מ־
Hinterthal	$ 85.25
Igls	$ 73.10
Kaprun	$ 33.50
Bad Kleinkirchheim	$ 76.10
Kitzbuehel	$ 56.25
Millstatt am See	$ 51.45
Poertschach	$ 59.40
Seefeld	$ 53.60
Seelach	$ 54.90
Semmering	$ 39.60
Velden	$ 46.90
St. Wolfgang	$ 48.75
Zell am See	$ 42.65

המחיר כולל 7 ימים ו־7 לילות, חצי פנסיון.

חופשות תיור באוסטריה

Austrian Panoramic Tour
5 ימים — 60.10 $ כולל הכל.

Austrian Panoramic and Leisure Tour
12 ימים — 129.00 $ כולל הכל.
טיול בשלוש ארצות האלפים
אוסטריה — איטליה — שוויצריה

● וינה ● מאלק ● זלצבורג
● ברכטסגאדן ● לופר ● קיצביהל
● אינסברוק ● סט. אנטון
● פלדקירך ● ברגאנץ
● ואדוץ (ליכטנשטיין) ● סרגאנס
● כור ● סט. מוריץ ● בולצנו
● קורטינה ● לאנץ ● וילאך ● גראץ

13 ימים — כולל הכל
מח' ראשונה — 260.00 $

חופשות תרבות באוסטריה

וינה האצילה
4 ימים — 3 לילות
המחירים החל מ־33.60 $

זלצבורג — עיר הפסטיבלים
4 ימים — 3 לילות
המחירים החל מ־32.20 $

קיץ 1972

לוינה — שלוש טיסות DC 9 ישירות בשבוע.

לזלצבורג — טיסה אחת DC 9 בשבוע דרך וינה.

מבחר גדול של טיסות קבוצתיות לוינה ולזלצבורג לתקופות שהייה שונות באירופה.

המחיר: —.1,680 ל"י כולל מס נסיעות

אל נתיבי אויר אוסטריה,
רח' נחלת בנימין 52, תל אביב
אבקשכם לשלוח לי את העלונים לפי הרשימה:*
☐ חופשות מרפא באוסטריה
☐ חופשות נופש באוסטריה
☐ חופשות תרבות באוסטריה
☐ חופשות תיור באוסטריה
שם ______
כתובת ______
______
סוכן הנסיעות שלי הוא ______

בשיתוף עם אל על נתיבי אויר לישראל

AUSTRIAN AIRLINES

ת"א, רח' נחלת בנימין 52, טל. 53535

כתיבה במכונה
תלמדו היטב ב־12 שעות
בבית הספר למסחר
"רימון"
ת"א, דיזנגוף 85, טל. 226017
שיטה עיוורת, פיקוח ממשלתי

הזמנה
לאסיפה כללית ולישיבת
הנהלת המפעל להכשרת
ילדי ישראל

אשר תתקיים ביום ד' כ"ו באייר תשל"ב 10.5.72 בשעה 18.30 ב־ביתה של הגב' רוזה פריאר רחוב יהל אבנו 33 שכונת קטמון ירו־שלים.

על סדר היום:
1) דו"ח על הפעולות הכספיות והתנועתיות לשנת המאזן 1.10.70 — 30.9.71.
2) בחירת הנהלה.

במחנה

גליון יום העצמאות

דיוקן של חייל אחד, 1972
מאת אהרון מגד

פנחס שדה:
סיעה בארץ ישראל

זכרונות של מחתרת
מאת דוד הכהן ויעקב צור

נשק חדש
פרטים וצילומים על כלי נשק שפורסמו עתה לראשונה

אדם וזמן
אנשי רוח ומדענים כותבים ל„במחנה"

מבריחי העולים
ראיונות עם ששה אנשים שהעלו יהודים לארץ
מאת רפאל בשן

אבי. אלתרמן
המשוררת תרצה אתר על ילדותה ונעוריה
מאת הגר

טייסת הליקופטרים CH—53
מאת ברוך נאור

מה קרה לחלום הישראלי
מאת דורון רוזנבלום

הטנק שלחם ללא תותח
מאת בנימין לנדאו

המלאך ואיידאסייד בעיני פסיכולוג
מאת ד"ר דוד רודי

עתונאים על כשלונותיהם
מאת יוסף שביט

ועוד כתבות ומדורים רבים
100 עמודים 2 ל"י

הופיע

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דו"ח ועדת ויתקון

(המשך מעמוד 15)

דולר אלא 340,000 ל"י; הרי זה הסכום ששולם.

נוסיף עוד לשלמות התמונה שמ־שנתעוררה הפרשה בחקירת העדים, הביעו חברי הועדה את תמיהתם על כך שלא שולמו ריבית והפרש־פי־חות. כתוצאה מכך החליט מר פריד־מן, בעצת יועציו המשפטיים, לשלם למשרד הבטחון את הסכום המגיע לו, לפי חישובו, בתור ריבית. הוא לא שילם את הסכום המייצג את ה־הפרש בלירות עקב הפיחות.

כל ההסתבכות הזאת בדבר התרו־מה, הריבית והפרש הפיחות מקורה בכך, שלא הקפיד מר פרידמן על הפרדה גמורה בין ענייניו הוא ובין ענייני המפרק, מדבר ומשרד הבטחון. זה החטא הקדמון. עכשיו הוא חייב הסבר, מדוע לא ראה עצמו כמחויב לשלם למשרד הבטחון את הסכום ב־דולרים או בלירות לאחר הפיחות ובצירוף ריבית, וההסבר מצוי המ־זה.

לא היה מעשה פלילי

בסוף חקירתנו בצורך להחליט, מה המסקנה שיש להסיק ממצב עגום זה. לשם כך עלינו לשקול, קודם כל, כיצד להגדיר את המצב הזה. האם היה באי תשלום הריבית והפרש ה־פיחות משום מעשה פלילי? או שמא עלינו לומר שאף אם טען מר פרידמן טענה שאינה ראויה להישמע, עדיין אין בעצם העלאת טענה כזאת משום מעשה פלילי, והדבר נשאר בתחום המשפט האזרחי?

שקלנו בדבר והגענו לכלל דעה שלא היה כאן מעשה פלילי. אפשר לומר על מר פרידמן שאין הוא ברוך בטענות שהוא מוכן להעלותן לקי־דום האינטרס הכספי האישי שלו. א ך לא כל מי שטוען טענה פסולה אשם במעילה באמון, בשליחות יד או בביצוע באלה. אפשר גם לטעון טענה פסולה מתוך טעות כנה. על כן תהיה מסקנתו הסופית מבוססת על כך שהדבר נשאר בתחום המשפט האזרחי ואינו נופל לגדר המשפט הפלילי.

ניהול שדה הנפט

בחלק זה נדון בכל הטענות שהו־עלו לפנינו בקשר לליקויים ולאי־סדרים בניהול שדה הנפט. הטענה העיקרית היתה כי משנמסר למר פרידמן — ולאחר מכן לנתיבי נפט — כל הרכוש העצום שנמצא באבו־רודיס, בראס סודר, באבו זנימה ובכל יתר המקומות הכלולים בסמ־כותו, לא נקט באמצעי שמירה ראו־יים. כן נטען נגדו שלא דאג לכך שתוך זמן סביר ירשמו הציוד ומלאי החומרים. על ידי כך נגרם נזק רב למדינה.

מר פרידמן וחברי מועצת מנהלי נתיבי נפט הודו במחדלם בעניין רי־שום הציוד, אך העלו להגנתם טע־נות מטענות שונות. טענה אחת היתה שהנזק שנגרם לא היה נזק רב. הרי עובדה היא שגם „השותפים" לא באו בטענות. נהפוך הוא, היתה לפנינו עדות שבה הביעו שביעות רצונם. נטען גם שאמנם היה נזק, אך לא היה בו כדי להצדיק את ההוצאה העצומה שבהנהגת סדרי מחסנאות תקינים. אין לקבל טענות אלו. נראה לנו שמה שכדאי היה לעשות בסוף 1970 ובתחילת 1971, אין סיבה, מדוע לא נעשה ב־1968 וב־1969.

טענה אחרת היתה שאמנם לא התעלמה החברה מהצורך להשלים סדר במחסנים — ועל כך יעידו ה־פרוטוקולים של ישיבות מועצת ה־מנהלים — אלא שאי אפשר היה ליחס לדבר עדיפות ראשונה, כי בע־יות ההפקה והשיווק היו כה דחופות וקשות שלא היה סיפק בידי ההנהלה להתפנות גם לענייני המשק. אף טע־נה זו לא טענה היא. העיסוק בענייני הפקה ושיווק לא הצדיק את הזנחת עניין המחסנאות. מבחינה תפקודית אין סתירה בין פיתוח העסק והשבי־רה על המשק. חוששים אנו שבגלל ההצלחה בתחום הראשון הסיחה ה־הנהלה את דעתה מהאחרון.

אך היו בפי חברי ההנהלה שתי טענות חזקות יותר. הם טענו שאם כי לא עמד הדבר בראש דאגתם, הם עשו מה שניתן היה לעשות. הקושי העיקרי היה למצוא מחסנאים. המדובר בציוד רב־גוני וביחוד בסי־נו, ורק מחסנאים בקיאים בכך היו יכולים להכניס סדר. באלה אפשר היה למצוא אך ורק אצל לפידות, וזו עשתה הכל כדי להקשות על אנשיה לעבור לנתיבי נפט.

טענתו של מר פרידמן היתה שמי־

זורע: יש לפטר את פרידמן

נה מנהלי שדה מוכשרים ונמרצים הוטל עליהם לארגן את המחסנאות, והם נכשלו בתפקיד זה. אך במקום להודיע להנהלה שבתל־אביב על ה־קשיים ולהתלונן על חוסר כוח־אדם, אם אמנם היה כזה, דיווחו מדי חודש בחדשו אך ורק על התקדמות בביצוע הרישום. מר סלע העיד שביקש מח־סנאים נוספים, אך אין זכר לכך בדו"חותיו או בכל מסמך אחר.

נמצא שכשלונה של החברה בעניין המחסנאות היה גם כשלונם האישי של מנהלי השדה מר אלישע רואי ומר שלום סלע. הם אף הודו בכך. ייפלא הדבר שלא הוסכו אותם מנה־לים לבוא בביקורת קטלנית על הנ־הלת החברה, שעה שהם עצמם נכ־שלו בנושא כה חשוב, לא דיווחו על כך כראוי להנהלתם ואף לא כתבו למר פרידמן שאם לא יעשה לשם שיפור המצב, לא יוכלו להמ־שיך בתפקידם. אך אם איכזבו ה־מנהלים, אין בכך כדי להצדיק את העובדה שבמשך שלוש שנים השלי־מה ההנהלה עם מצב של הפקרות ברישומים. על אף התעסקותם בענ־יינים אחרים היתה זו חובת המנכ"ל וסגנו וחברי מועצת ההנהלה לנקוט יוזמה נמרצת לתיקון המצב.

כאמור, רישום הציוד היה לקוי, קודם כל, לגבי הציוד המצרי שנמצא במקום. כאן דובר הרבה על הכר־טסת המצרית, שלטענת מספר עדים וגם המשטרה היתה מצויה במקום והתעלמו ממנה ללא סיבה. יתכן שכאן הוחמצה אפשרות להעזר ב־חומר שנמצא ולהחיש על־ידי כך את הרישום. חמור יותר הוא שאף ציוד חדש לא נרשם כהלכה. אין צריך לומר שכל זה גרם לבזבוז רב. היו זקוקים לציוד או לכלים, וקשה היה לדעת, אם בתוך השטח העצום ובין רבבות החלקים והכלים נמצא החלק הדרוש, והזמינו חדש ללא צורך.

גניבות

כאן המקום לדבר על התלונות על גניבות, שנמסרו למשטרה לצורך החקירה.

רוב הדברים שנחקרו על־ידי ה־משטרה נמסרו לה על־ידי עובד לשעבר של נתיבי נפט, מר משה בן־מנחם. כפי שמתברר מהדו"ח, נחקרו בסך הכל 19 פרשיות. ב־13 מהן לא מצאה המשטרה יסוד לחשד או שלא היתה עדות לביסוסו. מר בן־מנחם היה אחד העדים העיקריים של ד"ר ניב. יש לציין בתמיהה את האחוז הגבוה של החשדות שהעלה ושלא היו מבוססים די צרכם או שנמצאו אפילו חסרי שחר.

היתה פרשה, שבה ראתה המשטרה מקום להחשד בגניבת ציוד, ועם זאת לא מצאה מקום להמליץ על הגשת כתב אישום. דעתה היתה, שלאור אי־הסדר ברישומים אי אפשר לקבוע בוודאות סבירה, אם אמנם נגנב ה־ציוד אם לאו. למותר לציין שזו, כשלעצמה, קביעה חמורה מאד.

בפרשה אחרת — פרשת האלונא־טורים — הגיעה המשטרה למסקנה שיש רגליים לחשד שכלים שנמצאו באבו רודיס מקורם בשדה שבראס סודר. לפי החשד, גנבה קונטיננטל את הכלים משם, מכרתם למדבר עם יתר הציוד וזו החזירה אותם לאבו רודיס.

יכולנו להשאיר גם את העניין הזה בידי המשטרה. אך במהלך חקירתנו ביקש פרקליטו של מר פרידמן הז־דמנות להוכיח שהכלים שנמצאו אי־נם יכולים להיות הכלים שנעלמו מראס סודר. יש להניח איפוא — כך טען — שהכלים שנמצאו היו בבעלות קונטיננטל עוד מימים ימי־מה, אם כי אין הדבר ניתן להוכחה. שמענו ראיות והגענו למסקנה שאין לומר שהכלים שנמצאו זהים לאלה החשודים כגנובים מראס סודר. אפי־לו לצורך הסעיף 311 לפקודת החוק הפלילי אין יסוד להאשמה.

בפרשה אחרת לא רק המליצה ה־משטרה להביא את העניין למשפט, אלא אף הוגש בינתיים כתב אישום. זו היא הפרשה שבה הנאשם מר דניאל קמחי, סגן המנהל הכללי של נתיבי נפט לשעבר, במעשים פלי־ליים. כיוון שהעניין נתון עכשיו בידי בית המשפט, אין אנו מביעים דעה עליה.

לא מצאנו אמת בסיפורי הזוועה

שמענו תלונות על המתרחש ב־שדה באבו רודיס. התייחסנו לתלונות אלה בכל כובד הראש, ואין לנו ספק שיש ביניהן מבוססות. גם מר פרידמן, מר קמחי, מר איזנברג ויתר העדים, שהתייצבו לימין ההנהלה, לא כפרו בכך. הם תיארו לנו את הקשיים שבמקום כזה. המקום מקום נידח, תנאי האקלים קשים ביותר, האוכלוסיה קטנה, ולא מבוטל מספרם של אלה העומדים בשולי החברה ובאו לשם להשתקע. ברור לנו שב־תנאים אלה מן ההכרח שיהיו לי־קויים חברתיים. אך לא מצאנו אמת בסיפורי הזוועה שהשמיעו חלק מן העדים.

אי הקמת ועד עובדים

עד לקיץ 1970 לא הוקם ועד עוב־דים בנתיבי נפט. מר פרידמן לא הסתיר מאתנו את יחסו השלילי ל־מוסד זה. הוא הסביר שאיש לא ידע את תקופת שהותנו בסיני ושמחזור העובדים היה גדול. בתנאים אלה לא ראה ברכה בהקמת ועד. היו עובדים שהעידו, כי הוא איים עלי־הם, שאם יעשו למען הקמת ועד, יפוטרו מיד. האשמות אלה הכחיש מר פרידמן בה־קף. לדבריו, הוא לא יזם ולא עודד הקמת ועד, אך מאומה לא עשה כדי להכשיל את הקמתו. רוב העובדים לא היו מעוניינים ב־ועד — כך טען — ואף נציגי ההס־תדרות, שביקרו במקום, לא נקפו אצבע.

נראה כי בשיחות שניהל מר פריד־מן בנושא זה השתמש במלים בו־טות, אך אם דיבר על פיטורים, ספק אם אמנם אפשר לייחס לו כוונה רצינית לבצע כגון אלה ולהקים נגדו לא רק את סגל עובדיו אלא גם את ההסתדרות הממונים עליו. כל בר בי־רב יודע שפעילות למען הקמת ועד עובדים אינה עילה לפיטורים בישראל, והוקה על עובד שלא ייבהל מאיום כזה.

נשארת, איפוא, הטענה שלא עזר מר פרידמן בהקמת ועד. גם כאן נחלקו חברי הועדה בדעותיהם.

גם מצד האגוד המקצועי אנו מוצ־אים מחדל באי־נקיטת הצעדים ה־דרושים לארגון העובדים במסגרתה. אמנם היה נציג האגוד המקצועי ב־קשר עם ההנהלה במה שנוגע לתנ־אים סוציאליים, אך בכך לא הרים ולא כלום להקמת ועד עובדים או לגיבוש חברתי. ההסתדרות צריכה היתה לשאוף לארגן העובדים בכדי שישמרו מעמדו וזכויותיו של הפרט מצד אחד וכדי לתרום לעבודה תקי־נה תוך יחסי חברות מאידך. דוקא במקום עבודה מסוג זה צריך היה האיגוד המקצועי להיות יותר פעיל מבעוד מועד ולא להמתין עד למשבר החברתי החמור ותוצאותיו הידועות.

רודנות ומשטר אימים

הטענה בדבר אי־הקמת ועד עוב־דים קשורה לטענה נוספת ומרחיקה לכת ממנה, והיא ששררו בשדה רו־דנות ומשטר אימים. על כך דיברו לא רק מר יעקב ומר יחזקאל, אלא גם מנהלי השדה, מר סלע ומר רואי.

טענות אלה ואחרות כיוצא בהן זכו אמנם לפרסום רב בדרוזים ובעתונות, אך אנו לא התרשמנו מהן. צריך לזכור את תנאי המקום, שדרשו מי־דה רבה של משמעת.

היינו באבו רודיס ודיברנו עם העובדים ולא התרשמנו שדיברנו עם אנשים מדוכאים ומופחדים. השיחה התנהלה בצורה חפשית וברוח טובה. דיברו בשבחה של ההנהלה (בלי לחסוך ממנה גם דברי ביקורת), וי־אילו השותקים — ניתנה להם כל אפשרות להשמיע קולם לפנינו, ב־פומבי או בצנעה. הועלתה הטענה שאדם מעיזים אם היה צפוי לפיטו־רין, ומיד הודיעה ההנהלה לכל עוב־דיה שאין מכה לחשוש, ובכל זאת לא בא איש (זולת מר נתן יחזקאל, שאין אנו יכולים לסמוך על עדותו). אפילו מכתבים בעילום שם לא קי־בלנו. כל הטיעון הזה, שבארץ זו ובזמן הזה אפשר לחסום לציבור של 500 איש את הפה, ואין מי שיקום ויתבע את זכויות העובד, הרי זה טיעון מוזר ובלתי מציאותי. אין לנו ספק שהרושם שנוצר בציבור כתו־צאה מעדותם של 5 או 6 אנשים ממורמרים היה רושם מוטעה וגם מטעה.

מכתבי בן־מנחם וההודי

פרשה מיוחדת קשורה למכתבים שכתבו מר יעקב ומר בן־מנחם (על אישיותו החיובית של פרידמן). הל־לו מסרו אינפורמציה שלילית לעתו־נות וגם למר בן זאב.

שני מכתבים אלה אינם מוכיחים כלום, חוץ מזה שאין לסמוך על עדותם של היה יעקב ובן־מנחם. שניהם היו מוכנים לכתוב דברים בלתי נכונים כדי להשיג את מט־רתם, כסף או החזרה לעבודה. בכך פסלו את עצמם. רצו שני עובדים אלה להשיג כה שלא היה מגיע להם, כי אז היתה זו סחטנות מצדם, ולא מצד מר פרידמן. בסוף נתברר שלא על דעת עצמו הציע להם מר פרידמן לכתוב את המכתבים אלא על פי הצעת ד"ר דינשטיין, שעמו ביקשו העדים להתראות. לדידנו יש חשיבות לכל העניין רק מבחינה אחת. כיצד ראה מנכ"ל חברה כמו מר פרידמן מקום למשא ומתן עם שני האנשים האלה, שכבר יצאו בפומבי בהאשמות נגדו, וכיצד הסכים בכלל לקבל מהם אישורים כאלה בכתב. אין צעד כזה הולם מנהל במעמדו, גם אם נתחשב במצבו הקשה עקב הפרסומים בעתו־נות.

מחנה הנוער

בשנים 1968 ו־1969 ארגנה הנהלת החברה מחנה נוער באבו רודיס, בו

אלוף (מיל.) מ. זורע

התגוררו נערים בגיל 17 ו־18 בימי פג־רת הקיץ ועבדו במפעל בשכר. היו עדויות שרובם עשו עבודה רצינית, ומר פרידמן, אבי הרעיון, הסביר ש־רצה לנטוע בלב הצעירים את „תו־דעת הנפט". גם על מחנה זה יצא הקצף. גילו שבין המשתתפים בלטו שמותיהם של בני אלופים, שגריר אחד ואחרים אחרים.

כל דכפין יכול היה לבוא למחנה, וכאן ראוי לציין שלא היה בו כדי לפנק את הנערים בדברי מותרות. אך מטבע הדברים היה שבאו בעיקר בניהם של עובדי החברה וידידיהם, ואם הגיעה הבשורה לאנשי הקצונה ובניהם, מה רע בכך? וכי היתה דרך מעשית אחרת להזמין נערים למקום מרוחק כזה?

אורגיות, זנות ושכרות

בסוף עלינו לדון בטענה שמטעמים מובנים נגעה את לב הציבור באופן מיוחד. הטענה היא שהיו במחנה אורגיות, זנות, שכרות ועישון סמים.

המקורות הכזיבו ולא מצאנו שמץ של הוכחה להשמצות הללו. היו מק־רי עישון סמים, כשם שיש בכל עיר ישראל, ואולי פחות מזה, ואם נזכור את הרכב האוכלוסיה, אין פלא שהיו מקרים כאלה. אך הנהלת החברה, בעזרת המשטרה, פעלה במרץ וב־הצלחה לביעור הנגע הזה.

בין הפועלות שהביא לשם קבלן הנקיון היו נערות שבעבר עסקו ב־זנות, וכנראה, היו ביניהן שגם ב־מחנה לא חדלו מאורח חיים זה. לא שמענו אלא על מקרים בודדים. מר סלע שהעיד על כך, פנה בכל מקרה לקבלן וזה הרחיק את הבחו־רות מיד. אם היו מלבד זאת מקרים ספציפיים של חוסר צניעות, נמנעו הפרקליטים מלהביא עדויות עליהם, ואין אנו עושים ממצאים בנידון זה.

ומה בעניין האורגיות? היו נשפים וחגיגות בכל מיני הזדמנויות. שתו, רקדו ושמחו כבכל חברה עליזה ו־צעירה, ואפילו היה מישהו בגילופין, לא היה הדבר יוצא דופן או פוגע בטעם הטוב. סופר על מר פרידמן שבשני מקרים הוציא אקדח קטן וירה יריות. הוא הסביר לנו את המקרים הללו, והם נראים לנו כה פעוטים שלא ניכנס לפרטים. אך זאת לדעת: לפי העדויות, מר פריד־מן הוא איש־חברה, ושמו כמארח הולך לפניו. הוא אוהב להתבדח, פונה לבריות בכינויי חיבה וצופה אף מהם ליחס בלתי פורמלי כזה. על פי רוב מוצא הוא הבנה, וגם בכך הצלחתו הרבה בתחום יחסי הציבור. זה אורח החיים שלו, ואולי יש בכך, לפעמים, משום הפרזה. צריך לדעת היכן הגבול. אך אדם, שזה סגנון דיבורו, אין להוציא דבריו מן ההקשר שלהם ולומר עליו שהוא מקלקל את השורה. לכך אין כל יסוד.

(סיכום מסקנות הועדה ראה ידיעה בעמוד א')

המלצות זורע

דעה חולקת על הדין־וחשבון של ועדת־החקירה בעניין „נתיבי־נפט" — אלוף (מיל) מאיר זורע.

חרף שאיפתי להגיע לדין וחש־בון מוסכם על כל חברי הועדה, מו־צא אני עצמי חולק על דעת הרוב.

מקור השוני אינו דוקא בראיה שונה מעיקרה של העובדות כשל־עצמן, הגם שאני רואה נקודות עוב־דתיות רבות באור אחר. ברם, עיקר השוני בשתים אלו:

- ייחוס מידת חומרה שונה ל־עובדות נתונות;
- ראיה שונה את תפקידנו כ־ועדת־חקירה, בפרט בבואנו להסיק מסקנות ולהמליץ המלצות.

לפנינו „ענין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית", לפחות לדעת ה־ממשלה. אשר על כן הוקמה ועדתנו.

עם היות חוק המדינה נר לרגלינו, אין הוא, לעניות דעתי, „אבת־המי־דה" הבלעדית בשיקולינו; שהרי יי־תכנו אף ייתכנו מעשים או מחד־לים אשר, מן הבחינה הציבורית, אין הדעת סובלתם ואשר, עם זאת, אין בהם משום הפרת חוק.

נושאים ומסקנות

בפרק זה מונה אני רק אותם נו־שאים ורק אותם פרטים, בהם נר־אה לי שדעותי נתרחקו מדעת ה־רוב במדה המחייבת הצגה נפרדת.

מה כשר מר פרידמן על גלגוליו של ציוד קונטיננטל: היה זה מר פרידמן, הוא עצמו ולא אחר, אשר טרח לפרוש לנו את ההיסטוריה של הציוד, נושא חקירתנו, למן ימי פונ־מיאק. כיון שכך, רואה אני אותו חייב, בהעידו בשבועה, לפרש לנו את כל האמת בדבר כל גלגוליו של הציוד.

ברם, עד לשלב מאוחר בחקי־רתנו: הגשת מסמכי בלומפילד ל־עיוננו על־ידי פרקליט המדינה, הסתיר מר פרידמן „גלגול" שלם של הציוד: החברה הבהאמית. את הצ־רוף, „וגם העשוי (לעשה) חוזה", רואה אני כמכ־מוען שלו לאבידת כל האמת, תוך דילוג, שאין לקבלו, על פני עניין החברה הבהאמית.

בנסיבות אלה סבורני שבעדותו בפנינו עשה מר פרידמן נסיון להסתיר מאתנו עניין החברה ה־בהאמית. נסיון זה נכשל אך ורק שעה שנתקבל ונקום שנתקבל החומר מבלומפילד. או אז נמצא נחקר ישירות על המוצא הפיננסי והידוע כאשר הודיק.

מר פרידמן הביע לנו תחילה לה־בין שהוא קנה את הציוד בישראל מקונטיננטל. אם נכונה גרסתו האח־רונה הרי קנה את הציוד מידי כוכ־רים — דבר שלא הזכיר תחילה. זה כחוק את מסקנתי שעניין החברה הבהאמית העולם על יהו במכון.

לפי גירסת מר פרידמן, החברה הבהאמית היא היא אשר קנתה את הציוד, מהחברה הקנדית ב־10,000 דולר בלבד. נסיונו של מר פרידמן להסתיר את נושא החברה הבהאמית מועדה שכה רבים וכה רבות ניסו לשכנעה בדבר מחיר הציוד — נראה לי מעשה חמור ביותר; האין זה משנה אם למחיר הציוד מייחסת ה־ועדה, בשיקוליה היא, ערך מרובה או מועט.

במה דברים אמורים עד כאן? — רק בבקיעה שגירסת מר פרידמן של גלגולי הציוד, מן פונמיאק עד קונ־טיננטל דרילינג שלו, מתקבלת ללא חקירה יסודית מוססת. חקירה כזו לא עשינו אנו, מן הטעמים הנזכ־רים בדו"ח הרוב.

לא רק „פגם לא מבוטל"

את השתתפותו של מר פרידמן במכרז שהוציאה מדבר, לקבלנות לי־קידוח, אני רואה לא רק כ„פגם לא מבוטל", אלא בחומרה יתרה. שהרי מצב זה, אליו הכניס עצמו ב־יודעין, הוא הוא בדיוק המצב אותו הגדיר כאסור ואותו רצו למנוע בכל מחיר כל אלו שיעצו לו או הורו לו להתפטר מנתיבי נפט או למכור את קונטיננטל, ובראשם ד"ר דינ־שטיין.

דוקא על השתתפותו במכרז לא הודיע מר פרידמן לד"ר דינשטיין. טורחו טרח מר פרידמן להציג עצמו בפנינו כאדם שכל צעד מצעדיו „מ־כוסה" באשורים מן „הממונים עליו" ובכללם ד"ר דינשטיין, רב־אלוף צור, הדירקטוריון של נתיבי־נפט ו־מר בן־דרור.

ידוע ידע מר פרידמן שהשתת־פותו במכרז כבעלים של קונטיננ־טל היא הדוגמה המובהקת לנגוד בין היותו בעליה לבין היותו מנכ"ל נתיבי נפט. למרות זאת לא הודיע לד"ר דינשטיין. וזה מחמיר פי כמה את המצב.

מר פרידמן הפקיד כספים בשווייץ במטבע זר ועשה בהם עסקות, על שמו, כשהמקור לכספים אלה הוא תערובת של כספו הפרטי וכספי ה־מפרק באמנותו למדבר. ד"ר דינ־שטיין לא ידע, כשום כה, על מצב ענינים זה ולא כלום. מר פרידמן, אף הוא טוען שלא ידע שכך נוהלו ענייניו ושהוא סמך כליל על מעשיו של המפרק, מר גולדסמית.

כל העיסקה (ובכללה פירוק קונ־טיננטל) נעשתה מתוך מטרה ברו־רה של הממונה על מר פרידמן, ד"ר דינשטיין, להפריד בין מר פרידמן לבין קונטיננטל. מטרה זו היתה ידועה היטב למר פרידמן.

אין לקבל את טענתו של מר פריד־מן כי לא ידע כיצד נוהלו ענייני הפירוק. כחובתו היה לדעת; חיב כפוף לא רק לפעול בכל מאודו ל־הגשמת מטרתו של הממונה עליו, אלא אף לעקוב מקרוב אחר ביצועה. דבר זה אמור בכל נושא; ובנושא של מניעת „לוות שתיים ורינונים" על אחת כמה וכמה. ואילו כאן נמ־צא מר פרידמן עושה את המטרה, שהציב ד"ר דינשטיין, תוכא ואפ־לולא.

לגבי ד"ר דינשטיין היתה ההפ־רדה בין מר פרידמן לקונטיננטל במדר נושא בעל חשיבות ראשונה במעלה. שאם לא כן לא היה מציג, כאלטרנטיבה לגיל, את התפטרותו של הלה מתפקידו בנתיבי נפט.

ברם, שלא כבמקרים אחרים, בהם העלתה בפנינו על גס סקרנותו ה־מלחנית של ד"ר דינשטיין בעד־קבו אחר הבעסה — בבקרה דנן שמט את העניין ולא עקב אחריו.

יש לראות בכך מחדל חמור של ד"ר דינשטיין.

97 אלף הדולרים

מבחינת הופעתו של מר פרידמן ב־פנינו כ„צד נאשם", מן הראוי ומן הצדק ומן ההגון למצוא לו כל צד זכות אפשרי; שכן: „המוציא מחברו עליו הראיה".

ברם, בנושא הנידון (של 97 אלף הדולרים), נשאלת השאלה הפשוטה: מי הוא כאן „המוציא מחברו"? ש־הרי מדובר כאן במר פרידמן, כמנהל חברה ממשלתית, המחזיק כספים ב־בורייס בישותו הפרטית, חדשים על חדשים, מבלי להודיע לאיש. עו־בדה זו די בה כשלעצמה, מבלי צו־רך למיינה לקטגוריות משפטיות כ־אלו או אחרות, כדי לצפות בבגביע, מפי מר פרידמן, להסבר משכנע שאין עליו עוררין.

אלא, שלמרבה הצער והפליאה, לא זו בלבד שלא נמצא למר פרידמן אותו הסבר משכנע־כל, אלא שקשה לכנות כה שהוא אמר בפנינו ב־נושא הנדון בשם „הסבר" בכלל.

על כרחי, איפוא, חייב אני ל־הסיק מסקנות צבוריות, ממצב־ענ־ינים „עגום" זה, בדבר התאמתו של מר פרידמן למשרה אותה הוא תופש.

השאלות ציוד ע"י נתיבי נפט

רק בחודשים האחרונים של 1971, זמן רב לאחר שנודעו בציבור האש־מותיו של ד"ר ניב בתוכיות (ויור־שה לי כאן להעיר שלדעתי ד"ר ניב אינו הגורם לשביעות זו) — רק אז מתעוררת חברה נתיבי נפט לטפל נמרצת בהחזרת ציוד שנלקח כבגנה ע"י חברות שונות. מר סלע, מהנהלת נתיבי נפט, שלח מספר מכתבים ל־חברות שונות.

פניה כביין זו של מר סלע היא חיובית כשלעצמה, אולם, אך ורק לצרכי תיקון כעוות. ברם, יש בה משום הודאה כבאת עדים שהציוד נוהל על־ידי נתיבי נפט בצורה נבזיקה.

באשר לבוגר הכאמור בו מתבצעת פעולה זו, אם לגבי עצם החזרת ה־רכוש לבעליו יש בה צד חיובי — בכל הנוגע לחקירתנו, כאילו לא נע־שה כלל. יתרה כזאת — היא פב־כו ומטשטשה את החקירה.

חייבים אנו, איפוא, לקבוע שב־תאריך הרלבנטי לחקירתנו:

- ברשות חברות שונות נמצא ציוד השייך לנתיבי נפט, ללא עיד־נות בצון ונצרה עבר הנא.
- במצב כזה, לא רק כנבצר ל־הנהלה שהיתה בכלל כינה להחזיר את הציוד לנתיבי־נפט, אלא אף נהפך היא.
- בין החברות הללו נמצאה אף חברת מדבר ובין הציוד הנעבר בב־צא אף כה שהועבר אליה על־ידי קונטיננטל, עד בהיות מר פרידמן בעליה. (לא נכונה, איפוא, אם נמצא אף אם קונטיננטל כאילו את הציוד בנתיבי נפט).

לבריות הנגיה, שאין עליהם שו־רה, בקידום „נתיבי נפט", אין לי אלא להמליץ בזאת על פיטוריו של מר פרידמן מתפקידו כמנהל כללי „נתיבי נפט".

אין דעתי נוחה בשבר הפיקוח ה־נאות, כבד ד"ר דינשטיין, על מר פרידמן ופירוקה של קונטיננטל: שעל־ידי כך כיכל, בבדידי, את בחירו „להכשיר" את מר פרידמן להמשיך ניהול נתיבי־נפט. אל דעתי גם אין אני מבקש הבלגה.

מספר חזק

ברנדי 1818 ...איך אמרה אישיות צרפתית מפורסמת שביקרה בישראל לאחרונה

"זהו הברנדי הטוב ביותר ששתיתי בישראל
יורד חלק, מעודן, ממש ברנדי בינלאומי"

„אליעז" בנימינה

עיריית ירושלים

הנדון: הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים. הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן „החוק").

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי מר יחיא חורה הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירו־שלים (להלן „הועדה המקומית") בקשת להתיר שימוש חורג ו/או הקלה בנכס גוש 30064 חלקה 1 ברחוב מאה שערים 6 בירושלים להיינו: קליית גרעינים.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הו־דעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר ברחוב הלל 23, ירו־שלים.

ע. יפה
מהנדס העיר
ב/יושב ראש הועדה המקומית

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזב' בז/1162/72

בענין: חוק הירושה, תשכ"ה,
ובענין: עזבון המנוח דוד לבציגר הידוע גם כבאיר לבשנר ת.ז. 435350, ומענו האחרון בגדרה שנפטר ביום 24.9.71 בגדרה.

המבקש: מיכאל אילון, ב־אמצעות באי־כחו עוה"ד, יואל לוי, עו"ד ו/או יצחק סגל, רוח' ויצמן 27 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע, כי המבקש הנ"ל הגיש לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בקשה למתן צו הסכמה על עזבון המנוח הנני מזמין בזה כל הטוען לטובה הבאת מתנה להגיש את התנגדותו לבית הזה תוך 15 יום מיום פרסום מודעה זו, אחרת יינתן צו ירושה כמבוקש.

דוד זקן, שופט
רשם בית המשפט

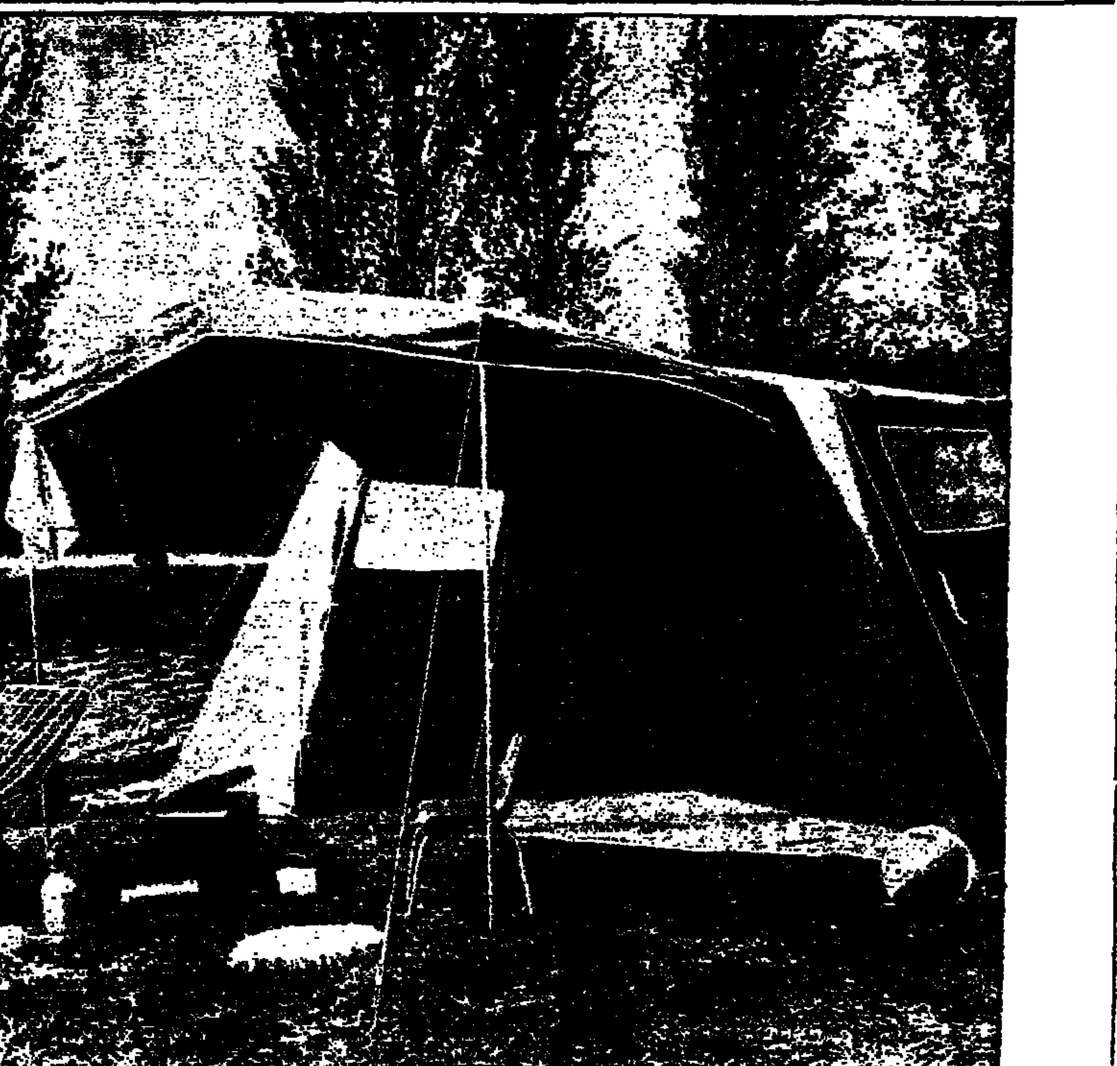

יותר נחמד ממלון, הלינה חינם
והעיקר: אנו מקימים אותו היכן שאנו רוצים!

חשבון פשוט: אתה, אשתך וילדיך, יום אחד, כמאה לירות לבעל המלון. ילדיך, אשתך ואתה, יומיים, שלושה, שבוע, התענוג כולו שלך, חנם! נכון, באהל חגור סדורי האינסטלציה משוכללים פחות, אך מאידך כל הארץ (והעולם) שלך, בלי תוספת 10% דמי שרות.
אהל קמפינג של חגור קל להקמה, נוח למגורים, נסגר ביעילות, עמיד בפני גשם, מחוסן נגד עובש ורקבון. להשיג בשק"ם, המשביר לצרכן ובחנויות מובחרות לקמפינג.

לקבלת פרטים על 6 דגמי חגור לקמפינג ולים, אנא מלא ושלח תלוש זה:

לכבוד חברת חגור מרים רח' הקישון, 13 בני ברק
נא לשלוח לי פרוספקט ומחירון של אהלי חגור, ללא התחייבות.
שם וכתובת ______

חגור

לכל המעוניינים!

הננו להביא לידיעת הציבור שכל זכויות השימוש בכל סמלי ודמויות האולימפיאדה של מינכן 1972

שמורות אתנו.

ITE
Israel Television Enterprises Limited

כל שמוש שהוא בסמלים הנ"ל, בפרסום בהצגה בהדפסה או בכל צורת שמוש אחרת אינה מותרת אלא בהסכם עם בעלי הזכויות, המפר זאת ישא בכל האחריות והנזקים.

חברתנו הינה גם בעלת הזכויות של סמל ודמות „המלאך", דיוקנו וצלומיו של רוג'ר מור, והדמויות אחרות מתוכניות הטלביזיה.

ITE
Israel Television Enterprises Limited
Telephone 255-808 • P.O.Box 33444 • Tel Aviv 61330 • Israel

הארץ כלכלה ועסקים

דרך פסולה

הכחשותיו של מר י. קרגמן, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת, על גודלו של תקציב הבטחון במכתב ל„הארץ" אתמול (16.4.72), אינן מכחישות דבר. מר קרגמן ניסה לטעון, כי אין זה נכון שהתקציב גדול ממה שנמסר לכנסת ולמעשה הוא חוזר על הדברים שפורסמו ב„הארץ" ביום ה' (13.4.72) ושמהם יוצא, כי התקציב אכן גדול שמוצהר.

מר קרגמן אינו מכחיש, כי (1) למעשה יוציא השנה משרד הבטחון 350 מיליון ל"י „על חשבון התקציב הבא", וכי (2) 70 מיליון דולר כספי המיראז'ים (כולל רבית) המוקפאים, יועברו לתקציב הבטחון של השנה השוטפת. אמנם מנסה מר קרגמן לנחם אותנו בזה שההוצאות במטבע זר הן שגדלו השנה בתקציב הבטחון ב־30%־לעומת אשתקד ולהסביר בכך, כי הגידול בתקציב הבטחון הוא בתחום בלתי־אינפלציוני. אולם מר קרגמן ודאי יודע, כי אחת מסיבות התמורות של האינפלציה — ואולי העיקרית שבהן — היא שהיא מחריפה את מצבו של מאזן התשלומים באופן עקיף על־ידי יתר הצריכה והיבוא. לכן קשה לקבל ברצינות את בחמתו של מר קרגמן שתקציב הבטחון מוציא את המטבע הזר מעבר לסכומים שמוצהרים באורח ישיר.

בלי להיכנס כאן לשאלה מה גודלו הרצוי של תקציב בטחון במסגרת הצרכים המשקיים השוטפים, יש לפסול את הדרך הקלה של הצגת גידולו הממשי של תקציב הבטחון בקיצוץ. יש להניח במידה סבירה של ודאות, כי שיטה זו תשרת באותה צורה גם משרדים אחרים, שגם תקציביהם „קוצצו".

לא שחור ולבן

על המיתון המועלה כל פעם שמדובר בצעדים אנטי־אינפלציוניים אינו חייב להבהיל את מי שבודק את הדברים לגופם. מי שמזכיר את סכנת האבטלה בימי המיתון שהגיעה לפי הערכות שונות ל־6% עד 10% מכוח־העבודה, חייב להסביר כיצד נגיע לכך אם במקום 4 מקומות עבודה המצפים לכל עובד יהיו רק 1־2. מי שמתחיל ריאטה אינו מוכרח לצמצם את מנותיו עד שימות מרעב. מצויים שלבי־ביניים רבים.

בינתיים לא מדובר באבטלה אלא בהפסקת הזרמת כוח קניה נוסף למשק שמיצה עד תום את פוטנציאל כוח העבודה ושכל תוספת לביקוש, אינה מסוגלת להגדיל את כמות המוצרים והשירותים וגורמת להעלאת המחירים בלבד, על כל הנזק הכרוך בכך.

אין ספק כי תמיד קיימת סכנה של גלישה לעבר מיתון, כשם שקיימת סכנת הנזמה בכל דבר. אולם ההשוואה עם תקופת המיתון קודם רק תוכיח שבינתיים סכנה זו מאתנו והלאה.

הבניה, שצימצומה הוליד את המיתון, סובלת או מהצטמקות ביקוש ומעודפי דירות בשוק. אותה בניה סובלת היום מגרעון כרוני קשה לגשש כיצד ניתן למלאו בשנים הקרובות. בעוד שאז לא היו בניות ממשלתיות לבניה שניתן להפעילן מהיום למחר, מצויות היום בניות כאלו למכביר וכל הצטמקות בסקטור כלשהו של הביקוש בניה תאפשר את הפעלתן ואת העסקת כוח העבודה בענף הבניה שתפנה כתוצאה מכך.

2 ראשי אגפים פורשים ממשרד השיכון

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

שני ראשי אגפים במשרד השיכון עומדים לפרוש מתפקידם. ראש אגף האיכלוס, מר משה לנדאו, עומד להתמנות למנהל חברת שיכון של המוכנות (לאחזקת שיכונים). מ"מ ראש אגף הפרוגרמות, מר מאיר ביבר, עומד אף הוא לפרוש. נמסר, כי אחת הסיבות לפרישתם היא אי נכונותם לעבור לגור לירושלים, על פי החלטת הממשלה בעניין זה.

עליות תלולות במחירי דירות

מאת אלעזר לוין, סופרו הכלכלי של „הארץ"

עליות תלולות, לעתים בעשרות אחוזים, נרשמו בחדשיים האחרונים במחירי דירות באזורי הפריפריה של תל־אביב. קבלנים וסוחרי קרקעות אומרים, כי בתל־אביב ורמת־גן קטן ביותר היצע המגרשים המצויים והדירות החדשות, והמחירים כבר הגיעו לשיא. לכן הולך וגדל הביקוש לדירות באזורים מרוחקים מתל־אביב. תופעה זו כשלעצמה מביאה כמובן מיד לעלית מחירי הדירות באזורים המבוקשים החדשים.

ברמת השרון עולה כיום דירה בת 4 חדרים 120—130 אלף ל"י, לעומת 100 אלף ל"י לפני חדשים אחדים. איזור מבוקש חדש הוא רעננה: דירה בת 4 חדרים עלתה לפני חדשיים 70 אלף ל"י; היום מחיר דירה כזו נע בין 85—90 אלף ל"י, ונמסר גם על עיסקה ב־100 אלף ל"י. במקביל עברו מחירי דירות בנות 4 חדרים בפתח־תקוה את גבול 100 אלף ל"י. דירה בת שלושה חדרים בפ"ת, שעלתה אשתקד 60 אלף ל"י, מחירה כיום (יד ראשונה) 70 עד 80 אלף ל"י, לפי הטיב.

במקביל עולים מחירי קרקעות ל־דירות באזורים שמדרום לתל־אביב. קרקע בראשון לציון, שלפני חדשיים־שלושה עלתה 4500—5000 לירות ל־חדר, עולה היום 6000 ל"י לחדר (ויש קבלנים הטוענים שהמחיר אף גבוה יותר). בראשון לציון קפצו המחירים תוך פחות משנה מ־2000 ל־4000 לירות לקרקע לחדר. בחדשים האחרונים גברה ההתעניינות בדירות למגורים בנס־ציונה, מהסיבה שזה השטח העירוני היחיד במרכז הארץ שיש בו קרקעות פנויות רבות. קבלן פרטי קנה שטח של כ־100 דונם במרכז המושבה ומתכונן לבנות עליו מרכז גדול של מגורים ומסחר. דרומה יותר, באשדוד, עלה מחיר קרקע עד 3500—4000 ל"י לקרקע לחדר.

כמה קבלנים ובעלי קרקעות החלו לעשות עיסקות לפי שיטה חדשה: משלמים דמי קדימה ומתחייבים ל־שלם אחוז מסוים ממחיר המכירה של הדירות, וזאת כיון שאין יודעים מראש כמה אחוזי בניה תאשר הועדה המקומית לבנין ערים. לדוגמא: קבלן קנה 4.5 דונם במרכז הרצליה, ונקבע שמחיר הקרקע 6000 לירות לחדר. הוא שילם על החשבון 150 אלף ל"י ועתה יגיש תכניות לאישור. כאשר יסוכם כמה חדרים מותר לו לבנות במקום, ישלם את היתרה לבעל ה־קרקע.

יוטל פיקוח על מחירי בשר קפוא

מאת יגאל לביב, סופרו הכלכלי של „הארץ"

משרד המסחר והתעשיה בודק דר־כים להכריז על בשר קפוא כעל מוצר שמחיריו יהיו בפיקוח. המשרד יקבע מחיר גג. המפקח על המחירים ד"ר משה מנדלבאום מסר, כי הבשר הקפוא נכלל בין מוצרי היסוד שה־משרד רוצה להקפיא את מחיריהם. לדבריו קיימת לגבי הבשר הקפוא בעיה, שכן הממשלה מוכרת אותו במחיר קבוע (4.85 לירות הק"ג) בעוד שהאיטליזים דורשים מחירים גבוהים יותר. מחירי הבשר לצרכן מגיעים עד 14 לירות הק"ג (קפוא). ד"ר מנדלבאום מאשר, כי הנסיון של שיווק הכבד הקפוא במחיר מומ־לץ של 7.5 לירות הק"ג מעודד והכוונה היא לנהוג כך גם לגבי בשר קפוא, אם יתגברו על קשיי השיווק.

בדיקה של ענף הבשר מראה, כי העיכוב העיקרי הוא בעובדה שה־ממשלה מוכרת בשר בצורת רבעי בקר, הכוללים עצמות, ואילו האיט־ליזים מוכרים בלי עצמות. אין יכו־לת מעשית לבדוק כמה בשר נטו נשאר לאיטליז מכל רבע. כיום משלם האיטליז 4.85 לירות לקילו בשר כולל עצמות. המקובל הוא שנשאר לו נטו 70%, כך שלמעשה יכולה הממשלה לקבוע מחיר גג של 8 לירות לק"ג בשר קפוא, הכולל רווח, אולם בפועל יקשה להתדיין עם האיטליזים.

נראה, כי הפתרון הוא בדרך של יבוא בשר נקי מעצמות ושומנים, בשיטה הקרויה בקרת־אריזה. שיטה זו מקובלת בכל העולם המערבי ול־מעשה בארה"ב ובבריטניה מוציאים עתה בתי המטבחיים בשר לשיווק רק בשיטה זו. עיקרה של השיטה שהבשר יוצא מן המפעל ארוז ו־שקול, והמחיר לצרכן מוטבע על העטיפה. הבשר ארוז לפי סוגים ו־טיב. בדרך זו ניתן למכרו בכל חנות כאילו היה מוצר אחר שיש לשמרו בקירור. יתרון שיטה זו הוא בכך שהקונה יודע מה הוא קונה ואיננו נתון לחסדי הקצב ולמחיריו. כך גם ניתן לפקח על מחירי הבשר. שיטה זו גם יותר היגיינית ואסתטית.

הפתרון: יבוא בשר נקי בבקרת אריזה

למנוע הונאות

כדי למנוע הונאות (מכירת בשר קפוא כטרי) נוהגים לאסור על ה־מוכרים בשר קפוא למכור גם בשר טרי, ולהיפך. איסור זה קיים אף הוא במרבית ארצות המערב, כדי למנוע הונאת הצרכן. אם תופעל שיטה זו יעסקו האיטליזים בבשר הנשחט בישראל בלבד, שהוא כ־שליש ממכירות בשר בקר בארץ, ואילו את הבשר הקפוא הנמכר ב־שיטת האריזה המבוקרת ימכרו ב־חנויות מכולת ורשתות שיווק רגי־לות, או באיטליזים שלא ימכרו בשר טרי.

הצעה להנהיג שיטה זו הועלתה ב„הארץ" פעמים רבות בשנים ה־אחרונות. באחרונה הותר לצה"ל ליבא 1000 טון בשר קפוא באריזה מבוקרת ועוד 50 טון לשוק האזרחי לעיבוד תעשייתי. השינוי בגישה בא הן בגלל הצורך לבלוע עליות במחי־רי בשר והן בגלל השתכנעות העוס־קים ביבוא בשר בצדקת הדרישה. בעבר טענו, כי בשר באריזה מבוקרת יהיה יקר יותר.

בהתאם למחירים כיום, טונה בשר קפוא כולל עצמות ושומן עולה ב־נמל חיפה 900 דולר, וטונה בשר נקי באריזה מבוקרת עולה 1400 דולר. אולם אם נוסיף למחיר הבשר עם עצמות שליש כנגד העצמות וה־שומן שהוא כולל, אותם זורקים בישראל, וכן את הוצאות ההובלה של סלטול עצמות ושומנים מדרום אמריקה לישראל ללא צורך. הרי המחירים ישתוו.

ועדת הכלכלה בודקת

ועדת המשנה של ועדת הכלכלה של הכנסת בודקת בימים אלה את נושא ההיקרויות הבשר. ועדה זו הכניסה כבר מהפכה בענף בכפותה על העוסקים ביבוא שיטות מהיר־ניות והכבון.

יבוא בשר כזה יביא מהפכה ב־מחירים, כהגבלת מהפכת הכבד ה־קפוא. טונה בשר באריזה מבוקרת הגלה בנמל חיפה 7000 לירות, ול־משווק 7500 לירות כולל כל הוצ־אות הטיפול ועוד הרבה לפעוף שונה. אם יהיה המשווק את הרווח שהוא גובה כיום על כבד קפוא, לירה לקילו, הרי שיעבור בשר קפוא כזונה ב־8.5 לירות הקילו. לעומת 14 לירות ויותר המחירים כיום.

ויטה שוקלת מחדש הקמת מחסנים

בשל מחסור במזומנים ובשטח

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

הנהלת ויטה שוקלת מחדש את תכניתה לבנות מחסנים מרכזיים ב־חולות ראשון־לציון, וזאת בשל מחסור במזומנים ובשטח מספיק באיזור. יתכן שהמחסנים החדשים יבנו דרומית יותר, ביבנה או באשדוד, שם הקרקע זולה יותר.

מרכז ההשקעות אישר אשתקד ל־ויטה הכנית הרחבה ב־2.8 מיליון ל"י (תהילה היתה התכנית בהיקף 1.8 מיליון ל"י, והיא הוגדלה בשל ההיקרות הבנייה ותוספת ציוד כפל ההרחבה המקורית). יעדי ההרחבה כפי שנקבעו היו: 1.4 מיליון ל"י ציוד חדש, 260 אלף ל"י בנייה ב־מפעל הנוכחי ברמת־גן, 300 אלף ל"י רכישת קרקע למחסנים מרכזיים, 900 אלף ל"י בניית המחסנים. עד כה נרכש ציוד במיליון ל"י, דבר שהתבטא בתוספת קו־ייצור בכל ה־מחלקות. כן הוגדל במקצת השטח הבנוי במפעל, ונוספו חדרי משרד, כעבודה וכחשב.

בניית המחסנים והמרכזיים בעייתית יותר. כיום לויטה מחסנים ב־6000 מ"ר, הפזורים במקומות שונים באי־זור. החברה ניהלה מו"מ עם המינהל לרכוש 36 דונם ליד קרית התעשיה בפתח־תקוה. המו"מ נכשל משום שהקרקע חקלאית וקשה לשנות את יעודה. ב־1969 רכשה ויטה ב־135 אלף ל"י 17 דונם מהכשרת הישוב בחולות ראשון־לציון, עם אופציה על שתי חלקות סמוכות בשטח כולל של 30 דונם.

בינתיים פקע מועד האופציה לגבי חלקה אחת. על החלקה השניה יש לויטה אופציה לרכשה עד אוגוסט השנה ב־164 אלף ל"י. אם תעשה את העיסקה, יהיו לה 35 דונם. אולם בכוונת ויטה לבנות מחסנים שיגיעו עד 12 אלף מ"ר, ולצרף להם שטחים גדולים להצמסה על מכולות, כך שהחברה חוששת כי השטח לא יספיק.

אופציה מהכשרת הישוב

ויטה בודקת עתה אפשרות למממש את האופציה, ואחר־כך למכור את הקרקע במחיר גבוה בהרבה ממחיר הקניה — בשל ההתיקרות בקרקעות באיזור בשלש השנים האחרונות — ולנצל את הכספים לרכישת קרקע זולה יותר בשטח גדול יותר, באיזור מקורב לנמל אשדוד. אולם ביצוע התכנית עדיין לא הובטח, בשל מח־סור באמצעים: מכלל תכנית ההרח־בה מממן הבנק לפיתוח התעשיה 1.4 מיליון ל"י בהלוואה לזמן ארוך ברבית 9%, בעלי המניות הגדילו את ההון ב־350 אלף ל"י, ונתנו הלוואת בעלים בסך של 800 אלף ל"י. בסיכום חסרים לויטה 600 אלף ל"י, בעוד שבניית המחסנים תעלה לפי אומדן נוכחי 900 אלף ל"י לפחות.

רווח 2% על המחזור

הרווח לפני מס של ויטה היה אשתקד 300 אלף ל"י. ביחס למחזור, 15 מיליון ל"י, זהו רווח נמוך ביותר. 2 אחוז. ההשקעה במפעל ברמת־גן (כולל קרקע 8.5 דונם) במחירי שיערוך היא 4 מיליון ל"י. הרווח על ההשקעה המשוערכת הוא לכן 7.5%.

הון המניות מיליון ל"י והרווח על ההון 30%. שליש מהמחזור ויטה יצוא — אשתקד מיליון דולר השנה צפוי יצוא של 1.25 מיליון דולר. הנהלת המפעל אומרת כי תביעות שכר מופרזות של הפועלים, בצירוף לעליות שכבר היו במחירי הכרי־גלם מיובאים (התיקרויות הנובעות כתיסופים בערב אירופה לא הוכרו על־ידי ועדת המחירים) ועלית הו־צאות מימון והובלה בשנה האחרו־נה, עלולות לפגוע ברווחיות ה־מפעל.

ביקורת חריפה על הצעת חוק הפנסיה

„אפליה לרעת עצמאים, כפית שכירים"

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

ביקורת חריפה על הצעת תזכיר חוק הפנסיה מתחו נציגי גופים צי־בוריים שונים בערב עיון על הנושא, שנערך בתל־אביב מטעם המרכז ה־ישראלי לנוהל, ביום ה' שעבר.

יו"ר התאחדות חברות ביטוח חיים מר רמי (אברהם) סיבר אמר, כי החוק המוצע מפלה לרעה את העצמ־איים לעומת השכירים, מכיוון שהוא מבטיח להם פנסיה מירבית של 600 ל"י לעומת יותר מ־1000 ל"י לשכי־רים. הוא הזהיר, כי המדינה תצטרך לערוב להתחייבויות של קרנות ה־פנסיה, העשויות להגיע למיליארדי לירות, והדבר אינו נאמר במפורש בחוק. החוק המוצע גם יגדיל את הגרעונות הקיימים בכמה קרנות פנ־סיה המורצה מסופק אם יש הצדקה שהדורות הבאים יממנו פנסיה בשי־עורים גבוהים לעובדים שכירים. ל־גבי שכירים — הוסיף מר סיבר — זוהי הצעה של כפית, מכיוון שהוא מחייבת לפחות 130 אלף איש, שאין להם ביטוח פנסיה כיום, להיכנס למסגרות שיקבע החוק בלי לתת להם אפשרות לבחור בצורת ביטוח אלטרנטיבית. „זוהי פגיעה בחופש הבחירה של הפרט, והיו לכך דוגמ־

עוזי אבל

אות במשטרים מסוימים" — אמר.

כן התריע שהחוק אינו אומר דבר לגבי חיסול הכפילות של פיצויי פי־טורים ופנסיה, למרות שועדת בר־ניב המליצה לחסל כפילות זו.

תחרות בין קופות

מנהל המדור לפנסיה בהסתדרות, מר עוזי אבל, אמר כי החוק קובע שלגבי שכירים הוא יכנס לתוקף רק שלוש שנים לאחר קבלתו בכנסת והדבר יגרום לכך שבתקופת הביניים תהיה תחרות מסוכנת בין קופות הגמל למשיכת חברים. הוא דרש שקופות הגמל שיאושרו בחוק יעסקו רק בפנסיה ולא בכל עיסוק צדדי אחר.

מנהל מחלקת העבודה בהתאחדות התעשיינים, עו"ד יוסף האוזמן, אמר כי זהו חוק מסגרת שאינו נותן הנחיות ועקרונות לחקיקה בשנה.

היועץ המשפטי של משרד העבו־דה, עו"ד יצחק ברק, אמר כי כל השכירים והעצמאים יהנו מקצבת זיקנה בביטוח הלאומי. מעל לקיצבה זו תהיה הפנסיה כך: פנסיה חובה באמצעות קופות פנסיה הקיימות לשכירים, ופנסיה חובה באמצעות קופות־גמל לפי בחירה חופשית לגבי עצמאיים. פנסיה חובה לעצמאיים תהיה שלושה רבעי אחוז מהשכר לכל שנת ביטוח. הפרמיה שישלמו שכירים ועצמאים תהיה שלושה אחוזים מהשכר.

תוכנית הפנסיה לעצמאיים תיכנס לתוקף שנה לאחר אישור החוק ב־כנסת. פנסית חובה תבטיח למבוט־חים העצמאיים בסופו של דבר הכנ־סה לא גבוהה לעת זיקנה ואפשר יהיה להרחיבה באמצעות הסכון בקר־פות הגמל (לשכירים תובטח פנסיה עד 70 אחוז מהשכר בקופות הפנסיה ההסתדרותיות). מר ברק גילה, כי הוחלט לא לשנות דבר בפנסיה ה־תקציבית הנקבעת על־פי חוק, בעיקר לגבי עובדי המדינה. ואילו לגבי פנסיה תקציבית שאינה לפי חוק אלא לפי הסכמים, כמו בכמה מוס־דות ציבור, תבדוק רשות הפנסיה שתוקם את הביסוס והאקטוארי של כל תוכנית.

31.5 מיל' דולר — יצוא יהלומים במרס

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

יצוא היהלומים במרס השנה היה 31.5 מיליון דולר, גידול של 44% לעומת מרס אשתקד. היצוא בחוד־שים ינואר־מרס היה 90 מיליון דולר, גידול של 44.4% לעומת התקופה המק־בילה אשתקד. אם יימשך היצוא בקצב הנוכחי צפוי יצוא של יותר מ־350 מיליון דולר השנה, לעומת 256 מיליון דולר בשנת 1971.

היבוא בחדשים ינואר־מרס היה 67 מיליון דולר, גידול של 60% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. ב־לם לטובה הן ביצוא הן ביבוא אחוז החזורות הגמון, המביד על הביקוש המוגבר. מבחינת הגידול ביצוא ב־קראטים, הרי בתקופה ינואר־מרס הוא גדל ב־28%, פחות מאשר גידול התמורה בדולרים. הדבר מעיד הן על עליית מחירי היהלומים הן על מעבר ליצוא יהלומים גדולים, שהתמורה לקראט בהם רבה יותר.

חמרי רביה נשלחו למזרח הרחוק

איגוד משקי עופות לרביה ייצא חומרי רביה למזרח הרחוק. ההז־מנה הצפויה הראשונה היא של 40 אלף דולר. בנוסף חתמו נציגי ה־איגוד הסכמים לאספקת חומר רביה לצרפת, גרמניה ואיטליה. בחודש מאי ייצא משלוח של 70 אלף אפרו־חים לפרס.

השתתפות גדולה ביריד האנובר

ביריד הנובר — היריד התעשייתי הגדול ביותר בעולם — ישתתפו 15 מפעלים ישראלים בענפי: ה־מתכת העדינה, מכשירים, אלקטרו־ניקה והתעשיה האוירית, בביתנים מקצועיים של התערוכה.

נוסף לכך יבקרו כ־500 ישראלים ביריד על מנת לעמוד מקרוב על החידושים בתעשיה בעולם.

1300 מפעלים מיותר מ־30 ארצות בתבל מציגים את המוצרים ביריד הנובר שיפתח ב־19 לאפריל וימשך עד ל־28 באפריל 1972. זו הפעם הראשונה שחברות תעופה אירגנו טי־סות ישירות להנובר. השתתפות ישר־אל תהיה הגדולה ביותר מארצות המזרח הקרוב.

הנובר מיוצגת בישראל על־ידי בר ז. פלק.

למכירה
וילה
בבניה
בהרצליה פתוח
רח' שלום עליכם
בסך 195,000 ל"י
להתקשר בטלפון 254503

הופיעה החוברת 73—74
של
הרבעון לכלכלה
מחיר המינוי השנתי — 18. ל"י
בהזמנות נא לפנות
להוצאת עם עובד
מזא"ה 22, ת"א

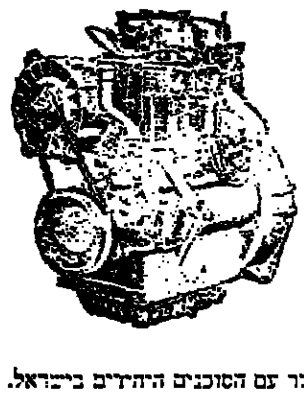

הודעה
לבעלי מנועי בנזין ודיזל
אנו שמחים להודיע כי המהנדס הראשי של חב'
LOMBARDINI
Mr. REMO PREDIERI
עומד להגיע ארצה ב־23 לחו"ז. לבירור כל הבעיות הטכניות הקשורות בהפעלת מנועי בנזין ודיזל והתאמת מדגמים מיוחדים של מנועי „לומברדיני" לדרישות הלקוחות בישראל.
לקביעת פגישה נא להתקשר עם הסוכנים היחידים בישראל.
סבנוע בע"מ SAVNOA LTD
תל־אביב, דרך פ"ת 53
טל. 613477 — 612844

מבונות חישוב אלקטרוניות
Casio

הדגמה באולם התצוגה בין השעות 08.00 עד 16.00
הסוכנות הראשית לישראל:
פויכטוונגר ובניו בע"מ
ציוד ומיכון משרדי
תל אביב, רחוב אחד העם 22-24, טלפון: 52811
מפיצים לחיפה ואזור הצפון: **א. בין־נון ושותפ' בע"מ** חיפה, דרך העצמאות 61, טל: 524302
מפיצים לירושלים: **"המיכון"** ירושלים, רח' שץ 4, טל: 221673

„**הבטחון**"
לעתידכם ולערך כספכם
בקופת הגמל המרכזית החדשה
של
בנק אוצר החייל בע"מ

הבטחון

המעביד, השכיר והעצמאי
החייל בשרות פעיל או בגימלאות
עובד מערכת הבטחון ועובד המדינה
לכם נועדה קופת "הבטחון"

המעניקה פטור ממס הכנסה והיטל בטחון על תשלומיכם, הכנסה חודשית, הלואות, וחשוב מכל — רווחים נאותים.

בנק אוצר החייל
בע"מ
12 סניפים בערים הגדולות ובבסיסי צה"ל

עשה צעד נכון אל תחכה לרגע האחרון
השקע בקופת "הבטחון" עוד היום.

המוסד לביטוח לאומי
סימפוזיון על הנושא
מדיניות הבטחת הכנסה בשנות השבעים
התקיים הב בן, יום אייר התשל"ב, 25.4.72, בשעה 16.00 ב„בית אליאנס" רח' אלפנדרי 4, ירושלים.
הסימפוזיון יערך לכבוד ד"ר גיורא לוטן, עם הגיעו לשבעים שנה.
תוכנית הסימפוזיון:
מר **יוסף אלמוגי**, שר העבודה, דברי פתיחה.
מר **יצחק בן אהרון**, המזכיר הכללי של הסתדרות העובדים הכללית — כבוד הוגן — היסוד למדיניות סוציאלית בהקדמת.
פרופ' **חיים ברקאי**, האוניברסיטה העברית — המשמעות הכלכלית של מדיניות שכר סוציאלית.
ד"ר **גיורא לוטן**, דברי סיכום.
ד"ר **ישראל כ"ץ**, מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מנחה.
הציבור מוזמן.

B. ROSENBERG ENGINEERING Co. LTD.
STAHL ELECTRIC HOISTS

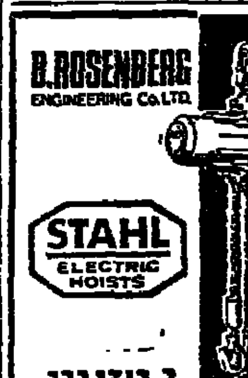

ב. רוזנברג
חברה להנדסה בע"מ
Tel. 249483 טל.
מ־150 עד 2000 ק"ג עומס
למכירה רח' לינקולן 19, ת"א

מנהל חשבונות

* אם עייפת משימוש במכונות קונבנציונליות להנהלת חשבונות;
* אם הגעת למסקנה, כי עבודה עם לשכות־שרות למחשבים גדולים מכבידה ויקרה מדי;
* אם יש לך 1000 רישומים ביום, ואף למעלה מזה;
* אם אתה מאמין, כי הנהלת חשבונות אינה שאלה של רישום חובה וזכות בלבד;
* אם ההנהלה דורשת דיווחים רבים לעיבוד מיידי —

אנו ממליצים כי תראה את ה־MINI COMPUTER של BURROUGHS בפעולתו. התספק והמחירים יפתיעו אותך.

תוכל לראות הדגמה חיה של מערך דיווחים מתוחכם, כגון ניתוח יתרות חוב, ניתוח יתרות זכות, תצפיות מזומנים, דו"ח מקורות ושימושים, חשבון רווח והפסד, וכו', זאת בנוסף למערך משכורות, פיקוח מלאי, ועוד.

תמבין מחשבים בע"מ
רח' ריינס 6 ת"א, טל' 221222

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הרוחות נרגעו

בשוקי ההון והכספים

מאת מרדכי צבי

המסחר בשוק המניות התנהל אתמול באוירה רגועה שעמדה בניגוד גמור לעצבנות של סוף השבוע שעבר. המחזור היומי הסתכם ב־5.3 מיליון ל"י, מזה 2 מיליון ל"י בשלב השערים המשתנים.

חוגי הבורסה היו דרוכים לקראת פתיחת המסחר אתמול, שכן ביקשו לעמוד על הלכי הרוח בקרב ציבור המשקיעים. כמצופה הופיעו היצעים, שהיו במקרים אחרים גדולים למדי. כאן נכנסו לפעולה מספר משקיעים מוסדיים ואנשי הון גדולים שציפו להתפתחות מעין זו. אלה קלטו כמויות ניכרות של סחורה ללא שינוי בשער. כך אירע לגבי ספוק בליל — היצע של 70 אלף ל"י ערך נקוב; וולפסון — 80 אלף ל"י ע"נ; הכשרת הישוב — 120 אלף ל"י ע"נ; פז — 100 אלף ל"י ע"נ.

מה הניע גורמים אלה לקלוט את הסחורה המוצעת ללא שינוי בשער? הם אותם גורמים, במידה שהם מאמינים בשוק, יכלו לתת לשערים לרדת ולקלוט את המניות במחירים מוזלים יותר. ההסבר לכך: אותם חוגים, הבקיאים ברזי השוק, מבינים כי הירידות החריפות של השבוע שעבר גרמו זעזוע בקרב רבבות משקיעים. עתה חותרים אותם גורמים להרגעת הרוחות ולהחזרת יציבות לשוק. גורמים אלה מבינים כי בחלוף העצבנות יתחילו רבבות משקיעים בפעילות שוטפת מחודשת, ויש להניח שתהיה נמרצת יותר לעומת זו של השבועות האחרונים, שכן התנאים האובייקטיביים מצביעים על כך שקיימת האוירה המתאימה להגברת הנהירה ההמונית להשקעות ספקולטיביות. חרף הנסיונות לשוות דראמאטיות לתוכניות הממשלה המבקשת לבלום לחצים אינפלאציוניים, ברור לחוגים הפעילים בבורסה כי זרימת הכספים לשוק המניות נמצאת רק בשלב ההתחלתי. על אף הגידול המדהים בהיקף המחזורים והעליות בשערי המניות טרם בא לידי ביטוי מלוא הגידול הכמותי של כסף שרק עתה מתחיל לזרום לידי הציבור. הנה מספר התפתחויות להדגמת סוגיה זו:

* רק בסוף חודש זה יתחילו השכירים לקבל שכר מוגדל כתוצאה מהקטנת שיעורי המס (ביטול מלוות בטחון וקליטה).
* רק בחודש האחרון החלו השכירים לקבל לראשונה את תוספת היוקר החדשה. ולכן לא מקרה הוא שבחודש מארס עלו אמצעי התשלום ב־300 מיליון ל"י.
* טרם נחתמו הסכמי השכר אך כבר עתה ברור כי העליה במשכורות ובשאר התשלומים יהיה בשיעור גדול בהרבה מזה שנקבע בהסכם המסגרת בין הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים.
* רק במחצית השניה של 1972 יוחזר מלווה בטחון 1967, שלבדו יזרים לידי הציבור כרבע מיליארד ל"י.

כל הגורמים במשק, לרבות הממשלה ובנק ישראל, יראו בעין יפה זרימת חלק מכספים אלה לבורסה, שכן יהיה בכך משום הקלת הלחצים האינפלאציוניים במשק. זהו היקף למאמצים של חוגים פיננסיים בעלי עצמה רבה הפועלים עתה ליצירת אקלים נוח בבורסה, שכן יודעים הם שרשויות המדינה מעוניינות בבורסה חזקה.

בין המניות שבלטו אתמול מבחינת ההיקף:

● בליל סטוק — בפתיחה ללא שינוי — 313. במשתנים עליה ל־317 ונסגרה על 314. המחזור 165 אלף ל"י ע"נ.

● וולפסון, למוכ"ז — בפתיחה ללא שינוי — 120.5. במשתנים עליה ל־124 נסגרה על 120.5. המחזור 166 אלף ל"י ע"נ.

● הכשרת הישוב למוכ"ז — בפתיחה ללא שינוי — 254. במשתנים עליה ל־260, נסגרה על 253. המחזור 160 אלף ל"י ע"נ.

מדד שערי מניות בבורסה התל-אביבית

100 — 31.3.67

	16.4.72	13.4.72
כל המניות	238.04	238.09
כספים וביטוח	190.23	189.49
מקרקעין	243.97	245.94
תעשיה ומסחר	328.07	328.17
חברות להשקעה	208.18	209.67
חברות נפט	230.85	228.02

שערי ניירות ערך בבורסה התל-אביבית

16.4.1972

מניות	[illegible]	שינוי	[illegible]
תעשיה, מסחר ושירותים			
חשמל (ש)	62	—2.5	63.5
אליאנס ב' (ש)	824	—11	821
אלקו 1 (ש)	131	—1	121
אלקו 2.5 (מ)	120	—3	118.5
אלקטרה 1 (ש)	215		215
אלקטרה 5 (ש)	188		
ארגמן (ש)	337.5	—2	
ארגמן (מ)	340		336.5
ארגמן (ר"מ) (מ)	342		338
אתא ב' (ש)	172	+6	174
אתא ב' (ש)	175	+9	169
אתא משנה (ש)	164.5	—1	165
בית הרכב (מ)	82		83
דובק ר"מ (מ)	296		302
קרור 1 (ש)	260	—7	
קרור 10 (ש)	155		154
כבלים (מ)	157		155
סריב ר"מ (מ)	128.5	+1.5	134
ספנות (ש)	113.5		
כימיקלים (ש)	78.5		80
ל'-אפ' ר"מ (מ)	99.5	—0.5	100
מולר (ש)	192		
נחשתן ר"מ (מ)	239	—12	
טבע (ש)	720		
טבע (מ)	810	+45	790
פיניציה ר"מ (מ)	116		115
מפעלי נייר (ש)	270.5	—2.5	269
עסיס ב' (ש)	274		271
שמן ר"מ (מ)	116		117
תעל ב' (מ)	188		188
ערד (ש)	100.5		
כספים וביטוח			
אוצר שלטון (מ)	168	—6	168
איחוד' (מ)	307	—2	300
אוצר לתעשיה (מ)	310	+2	316
אי.די.בי. ר"ג (ש)	196	—5	201
אי.די.בי. ב' (ש)	230		
בנק אגוד אקס (ש)	231	—8	
אפוטק' (מ)	180	—2	183.5
איי בריט' ר"מ (מ)	196	—2	
איי בריט' (מ)	202		203
דיסקונט א' (ש)	370	—10	370
בנק לחקלאות ר"מ (ש)	104	—2	104.5
בנק מזרחי (מ)	137	—4.5	138
פועלים (מ)	260		260
פועלים ר"מ (מ)	275	+2	273.5
בנק כרמל (מ)	144	+7	
לאומי הג"ל (ש)	313		314
משכ' בנין (מ)	141.5	—5.5	143
סחר חוץ ● (מ)	276	—15	
פ' תעשיה 8% (ש)	90		
פ' משכ' (מ)	200		198
משכ' עצ' (מ)	164		164
כלל תעשיות (ש)	132	+2	134
מרכזית ב' (ש)	182		185
הסנה (מ)	185	+4	187
ר' ק' מ' —1. (ש)	218		
ר' ק' מ' —10. (מ)	120.5		120.5
טפחות ר"מ (מ)	193	—0.5	192
טפחות (מ)	181.5	+2.5	181
סהר ג' (מ)	180	+6	184
צור (מ)	149.5		151
מקרקעין ופיתוח			
אזורים (ש)	180.5	—2.5	
אפריקה 1 (ש)	375		
אפריקה 10 (ש)	333		333
הכ' הישוב (ש)	253	+7	257
הכ' הישוב (מ)	254		253
מעשי הדר (ש)	108		110
ישרס (ש)	151		150
ב' ובנין (ש)	225		223
מהדרין (ש)	168		167
פרי אור (ש)	170.5		
אנג'-ישר' (מ)	128		126
נאות אביב (ש)	95		95
ריאלקו (מ)	142.5		137
רסקו ר"מ (ש)	105		105
רסקו (ש)	82		83
דלק הנפט			
דלק ג' (מ)	210		205
דלק (ש)	180		182
ירדן א' (ש)	84		82
חברות להשקעה			
אלגר (מ)	99		99
אלרן (מ)	198	—2	196
פועלים (מ)	204		203
יצ"א (מ)	96.5		96
פז (מ)	112		111
אמפא א' (ש)	141.5	—3	141
דיסקונט (ש)	227		228
עז (ש)	221	—6	
יפת ב' (ש)	140	—3	
לאומי (ש)	203		202
כתר חוץ (ש)	113.5		113
מזרחי ב' (מ)	120		
פריון ב' (ש)	86		82
כלל (ש)	118.5	—0.5	117
שוק חופשי			
נפטא (ש)	77	+4	78
לפידות (ש)	158		155
לפידות (מ)	199		190
מניות בכורה			
אי.די.בי. (ש)	206	+2	208
אמישר ● (ש)	85.5	—4.5	
7% בנק משכ' לפיתוח (מ)	123		122.5
6.5% כור (ש)	152	+1	152
7% צים (מ)	247		
מניות הנפקה מוצמדת בהון			
אוניקו א' (מ)	90		93
8% אוניקו (מ)	98	+3	
7% פ' התעשיה (ש)	217		
6% פ' התעשיה ב' (ש)	162.5		
6% פ' התעשיה גג (ש)	98	+0.5	
6% פ' תעשיה גג 1 (ש)	98		
גוית (ש)	61		

אגרות חוב

	שער	שינוי
צמודות לדולר		
5% חכא ים המלח (ש)	196.2	
5% אג"ת ים המלח (מ)	104.9	
6% חשמל תמיכה ב' (ש)	122.4	—0.6
וולפסון קלור גאיר 6.5% אג"ה (ש)	84.5	+0.3
הוללים 5	112.5	
הוללים 6	114	
הוללים 7	113	
הוללים 8	101.3	—0.5
הוללים 9	102.5	—0.5
הוללים 10	104.8	—1
הוללים 11	103.1	—0.6
הוללים 13	103.5	—1.5
הוללים 14	103.6	—0.8
הוללים 15.	101	—2
הוללים 16	102.7	
הוללים 17	104.5	
הוללים 18	102.8	
הוללים 6 פדיון	110.1	—0.4
צמודות למדד		
קרן וריבית		
מלוה בטחון 1967		
סדרה א'	163.6	+0.4
סדרה כ'	163.5	+1
סדרה י"א	164.1	+0.4
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	144.8	
סדרה ה'	142.2	+1.1
סדרה כ"א	140.9	+1.7
מלוה בטחון 1969		
סדרה א'	137.9	+1.5
סדרה כ'	131.7	
סדרה כ"א	131.7	+1.2
מלוה קליטה 1962		
אינדקס 132.6	146	
מלוה קליטה 1963		
אינדקס 132.6	213	+0.5
מלוה קליטה 1964		
אינדקס 138.5	193.7	+0.2
מלוה קליטה 1965		
אינדקס 110.1	173.6	+0.1
מלוה קליטה 1966		
אינדקס 118.7	146.5	+2.3

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארזון s 34% אינדקס 66%	119.55	116.65
דקל	238.8	324.0
ברוש	175.2	167.0

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

תיק עזבונות 1332/72

הזמנה

בענין: עזבון המנוחה שפרה קנבי־... שנפטרה ביום 9.2.70 ב[illegible].

המבקשת: פניה [illegible] ע"י ב"כ עו"ד י. [illegible] מרח' [illegible] 13 תל־אביב.

להוי ידוע כי הוגשה לבית משפט זה בקשה לצוות צו ירושה על עזבונה של המנוחה הנ"ל.

הריני מזמין בזה כל אדם המעוניין בה [illegible]

רשם בית המשפט המחוזי

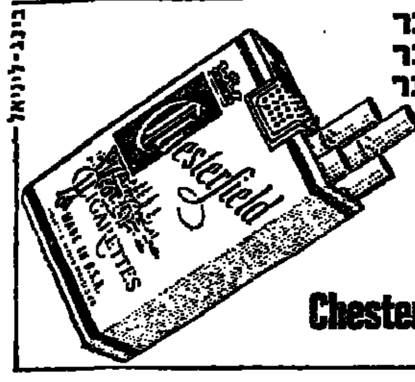

הארץ כלכלה ועסקים

היצוא במרס הסתכם ב־103 מיליון דולר

יצוא סחורות ברוטו הסתכם במרס 1972 ב־103 מיליון דולר, מזה 23 מיליון דולר יצוא חקלאי ו־80 מיליון דולר יצוא תעשייתי (במרס 1971 הסתכם היצוא ברוטו ב־100 מיליון דולר).

היצוא נטו הסתכם במרס 1972 ב־98 מיליון דולר וחלה בו עליה ב־3 מיליון דולר לעומת פברואר השנה. על כך מסרו דוברי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד המסחר והתעשיה על סמך נתונים ארעיים שאינם כוללים את היצוא מישראל לשטחים המוחזקים על ידי צה"ל.

נתוני הערך החודשי הממוצע של יצוא נטו (לאחר ניכוי השפעה עונתית), מראים, כי בשלושת החודשים הראשונים של 1972 היתה הרמה החודשית הממוצעת של היצוא כ־77 מיליון דולר לעומת 80 מיליון דולר במחצית השניה של 1971 ובהשוואה ל־70 מיליון דולר בממוצע במחצית הראשונה של 1971.

בתקופה ינואר עד מרס 1972 הסתכם היצוא ברוטו ב־294 מיליון דולר ואילו היצוא נטו הסתכם ב־283 מיליון דולר וחלה ביצוא נטו עליה ב־40 מיליון דולר (17%) לעומת הרבע הראשון של 1971.

היצוא התעשייתי (ללא יהלומים) הסתכם בינואר עד מרס 1972 ב־117 מיליון דולר לעומת 101 מיליון דולר בינואר־מרס 1971 (עליה ב־16%).

נתונים חודשיים מנוכי עונתיות מראים, כי היצוא התעשייתי, ללא יהלומים, בחודשים הראשונים של 1972, גם סביב 42 מיליון דולר בממוצע לחודש, בהשוואה ל־44 מיליון דולר במחצית השניה של 1971 ו־38 מיליון דולר ממוצע לחודש במחצית הראשונה של 1971.

יצוא יהלומים נטו (לאחר ניכוי ההחזרות) הסתכם בינואר עד מרס 1972 ב־90 מיליון דולר לעומת 62 מיליון דולר בינואר־מרס 1971 (עליה ב־44%).

נתוני היצוא החודשי הממוצע של יהלומים נטו (לאחר ניכוי השפעת העונתיות) מראים, שברבע הראשון של 1972 היה היצוא החודשי הממוצע ברמה של 28 מיליון דולר להודש לעומת 24 מיליון דולר בממוצע במחצית השניה של 1971 ובהשוואה ל־21 מיליון דולר בממוצע במחצית הראשונה של 1971.

היצוא החקלאי (כולל הדר) הסתכם ברבע הראשון 1972 ב־78 מיליון דולר לעומת 81 מיליון דולר ברבע הראשון 1971 (ירידה ב־3%). ביצוא פרי הדר חלה ירידה מ־67 מיליון דולר בינואר־מרס 1971 ל־62 מיליון דולר בינואר־מרס השנה (ירידה ב־7%). ביתר היצוא החקלאי חלה עליה מ־14 מיליון דולר בינואר־מרס 1971 ל־16 מיליון דולר בינואר עד מרס 1972 (עליה ב־13%).

סריגי ססיל חוייבה לשלם 70 אלף דולר לחב' הברלון

מאת יהודית קנהר, סופרת „הארץ"

תביעתה של חברת הברלון השווייצית נגד סריגי ססיל על הפרת פטנט הסתיימה לאחרונה בהסכם פשרה, שניתן לו תוקף של פסק דין בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

הסכם הפשרה קובע, כי סריגי ססיל תשלם לתובעת סכום המקביל בל"י ל־70,000 פרנקים שווייצים ותעבירו לתובעת למקום מושבה בשווייץ. ההעברה תיעשה ב־6 שיעורים חדשיים, כשריבית הפיגורים נקבעה לשיעור של 8%. הנתבעת אף התחייבה לדאוג לאישורים המתאימים מטעם המפקח על מטבע חוץ.

נגד חברת ססיל מתבררת עתה בקשה לפירוק, שהוגשה על־ידי חב' לבנסר בע"מ, בעלת 350 מניות בנות 1000 ל"י כ"א בחברה, המהוות 5% מכלל ההון. חברת נכסי לבנסר נמצאת בשליטת מר יצחק לבנסר, שהוא ממייסדי ססיל ואחד ממנהליה. הוא גם מייצג את התאגידים גובינו והארן המחזיקות 35% מכל כח ההצבעה של החברה.

המניות הנותרות נמצאות בידי קבוצת המשקיע הדרום אפריקאי אהרון סירל, המשמש עם מר לבנסר כמנהל השני של החברה.

הסכסוך בין בעלי המניות פרץ כאשר סירבו בעלי רוב המניות בחברה לאשר חוזה להמשך העסקתו של מר לבנסר כמנהל עסקים של החברה לשבע שנים נוספות.

התחדשה העליה במחירי הזהב

בשוקי הסחורות

מאת אלעזר לוין

מחירי הזהב בשוק החפשי עלו במפתיע בשבוע האחרון והגיעו למחירי־שיא שלא נרשמו כמותם זה זמן רב. ביום ה' עלה המחיר בבורסת לונדון עד 49.10 דולר לאונקיה, לאחר ביקוש שהוגדר כספקולטיבי. ביום ו' היתה עליה נוספת במחיר, עד 49.35 דולר לאונקיה. נראה כי ספקולנטים בונים על האפשרות שפיחות הדולר האחרון קאי ל־38 דולר לאונקיה אינו המלה האחרונה וכי יתבצעו פיחותים נוספים של הדולר.

כסף: מחיר הכסף היה יציב רוב ימות השבוע ברמתו הגבוהה, אולם ביום ו' היו מכירות של כמויות גדולות של המתכת בניו־יורק וכתוצאה מכך ירד המחיר בלונדון ב־1.1 פני לאונקיה, עד 59.4 פני לאונקיה. זוהי חזרה למחיר שהיה לכסף לפני שבועיים.

קקאו: המחיר ירד בכ־12 ליש"ט במשך השבוע, עד לכ־217 ליש"ט לטונה. ההסבר לכך הוא דו"ח שפורסם השבוע בגרמניה, שלפיו גדל הביקוש לקקאו ברבע הראשון של 1972 רק ב־2.2%. לעומת צפיה לגידול של 5%—6% בצריכה בתקופה זו.

סוכר. נמשכה הירידה במחירים — השבוע נסוג המחיר בעוד 4 ליש"ט לטונה. עד 65 ליש"ט לטונה. מחיר זה כבר נמוך בכ־30% מהמחיר בשיא הביקוש הספקולטיבי לסוכר לפני שבועות אחדים. המחירים יורדים מכיון שמתברר עתה כי ניתן להשיג כמויות גדולות של סוכר גלמי. וזה מעמיד בספק את התחזיות הקודמות בדבר מחסור צפוי בסוכר.

קפה: עליה של 2 ליש"ט לטונה במשך השבוע, עד 354.5 ליש"ט לטונה. בסוף השבוע נמסר על הסכם שהושג בז'נבה בין המדינות מגדלות הקפה להעלות את מחיר הפולים בהקבל לפיחות הדולר, כלומר בכ־8%. וכן להטיל הגבלות על היצוא. ההסכם אומר גם כי לאחר מכן ייסדו המדינות חברה מסחרית שתעסוק בשיווק קפה במחירים. ויוזמים (מן הדיווח לא ברור אם הכוונה לשיווק פולים או לשיווק קפה קלוי).

אבץ: אחרי ירידה איטית במחירי האבץ במשך שלושה שבועות, עלו המחירים בשבוע החולף בכ־3.5 ליש"ט לטונה, עד 152 ליש"ט לטונה. אף סמלאי האבץ עלה. הושפע השוק מדיווח על עלית מחירי האבץ בשוק האמריקאי.

נחושת: המחיר ירד ב־5 ליש"ט במשך השבוע ונסחר ביום ו' על 435.5 ליש"ט לטונה.

המרכז הישראלי לניהול

יום עיון

„צמצום הוצאות על־ידי רכש יעיל"

ביום שני 24 באפריל 1972 בשעה 08.45 במלון „אויה" סביון.

פרטים והרשמה בסניפי המי"ל:
ירושלים: טל. 224141
תל־אביב: טל. 257202
חיפה: טל. 640678

המדרשה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים

מודיעה על קיום יום עיון בנושא:

מס ערך מוסף

שייערך ביום רביעי 10.5.1972 בשעות 9.30—16.00

בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב.

דברי פתיחה:
מר דב יהגב — מנהל המדרשה למינהל.

המרצים:
מר משה נוידרפר — הממונה על הכנסות המדינה.
ד"ר בן עמי צוקרמן — סגן הממונה על הכנסות המדינה.
מר יוסף נבאי — מנהל המחלקה למחקר כלכלי, מינהל הכנסות המדינה.
פרופ' איתן ברגלס — דיקן הפקולטה למדעי החברה, אוניברסיטת תל־אביב.

המנחות:
פרופ' איתן שישינסקי — האוניברסיטה העברית ירושלים.
מר דוד אלפנדרי — סגן מנהל המכס והבלו לענייני מס ערך מוסף.
מר אבנר שעשוע — רו"ח, מרכז ביקורת התקבולות באגף המכס והבלו.
מר יצחק עבברי — אחראי לתכנון מס ערך מוסף בצוות החברה לטכנולוגיה מתקדמת (מכ"ם).

המנחה:
מר דוד בר חיים — דובר מינהל הכנסות המדינה.

פרטים והרשמה: הסתדרות הפקידים, רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב, טלפון 261111.

התחבורה ותיירות

-.250 דולרים אינם מספיקים

אולי לטיול באירופה,

אך לחופשה ברומניה

יספיקו די והותר!

בדבר פרטים פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

חופשה ברומניה - הנאה כפולה עבור כספך!

CARPATI National Travel Office Bucuresti

בנק ישראל מודיע:

היום. יום ב'. 17.4.72

תונפק סדרה חדשה - ר"ה

של מילווה פיתוח מסוג „ברירה"

* **סכום ההוצאה** — של הסדרה החדשה — 5 מיליון לירות. האיגרות הן בשווי נקוב החל מ־100 ל"י.
* **מדד הבסיס** — של הסדרה יהיה 130.8 נקודות
* **הפדיון והריבית** — הפדיון יחול בתום 5 שנים. התמורה תשולם לפי הגבוה מבין שני החישובים: —

א. **הקרן והריבית צמודות למדד**

שיעור הריבית — 4.84%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל"י. לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.

או

ב. **הקרן והריבית — לא צמודות למדד**

שיעור הריבית 10.76%, על פי חישוב של ריבית דריבית דהיינו 66.66 ל"י.

בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל"י נטו לכל 100 ל"י

* **המס מוגבל** — מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס הכנסה
* **רכישה** — איגרות מילווה פיתוח של מדינת ישראל ניתן לרכוש בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.
* **קבלת תעודות** — ניתן יהיה לקבל את התעודות — תוך חודש ימים ממועד ההנפקה.
* **רשום בבורסה** — הסדרה החדשה תירשם ותיסחר בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

מילווה פיתוח
של מדינת ישראל

הארץ לאשה ולבית

קצינות לשעבר פותחות לבן

ברב־שיח על בת החי"ן מעלות קצינות (מיל.) בעיות מעמדה של החיילת בצד זכרונות אישיים

מאת פנינה אופיר

חייה של החיילת מרגע שנפרדה מאבא־אמא החבר ונכנסת לעול המדים אינם תמיד עליזים וצבעוניים, כפי שמראות התמונות היפות באלבום בת החי"ן שיצא לאור לפני זמן־מה. אלבום זה (עריכה: צביה כהן. צילומים: מיכה בר־עם. עיצוב: מייק פלהיים. הוצאת עקמונה) סוקר בצילומים ובכיתובים את שלבי השתלבותה של החיילת בצה"ל והתפקידים השונים שממלאות בו החיילות. אך אם תשאלו חיילות בשרות או חיילות לשעבר, תמצאו כי לפחות בשלבי החיל הראשונים שלהן נראה להן הצבא באור אפור למדי. והחויות שהן זכורות מתקופת הטירונות, למשל, הן מעורבות מאד.

הטירונות בתחילה קשה

„בנות המתגייסות לצבא אינן יודעות בדיוק לקראת מה הן הולכות", מספרת שולה רדוליה אשר השתחררה לפני 5 חודשים בדרגת סגן, בדיון על בת החי"ן שנערך בשבוע שעבר במועדון 213 של ארגון אמהות עובדות בתל־אביב. „למעשה זו חויה די מזעזעת לנערה בת 18, שעד שלב הגיוס היתה מוכרת בתוך מביתה בשל אישיותה, הישגיה, אמיתה — והנה בבת אחת היא נעשית חלק מקבוצה, מגוש של בנות בלבוש אחיד שכמעט קשה להבדיל בו בפרטים".

דבר זה נכון בעיקר לגבי הטירונות הנמשכת ארבעה שבועות בבסיס הדרכה. „ההרגשה של מגוייסת טריה היא שמובילים אותה כל הזמן, מוליכים אותה בקבוצה, מביאים אותה לחדר האוכל בחבורת מאות בנות אחרות", היא מספרת. בשבוע הראשון מרגישה הטירונית כמו במסע כיתתי או במחנה עבודה. היא אינה קולטת עדיין את מושגי המשמעת הצבאית ולמעשה היא תמהה למדי מדרישות שנראות לה מוזרות בתחילה: מה בכך אם יש אבק על ארון התלון? לשם מה צריך להיות הרובה מבורק עד שיבריק? רק בבואה לחופשת שבת לאחר שבוע־שבועיים היא מרגישה כחיילת, זו הפעם הראשונה שהיא יכולה לנסוע בטרמפ, אנשים פונים אליה כאל חיילת, מביטים בה", אומרת שולה רדוליה.

שלב חדש ושונה בחייה של החיילת מתחיל לאחר הראיון עם קצין המיון והמצבה ליחידה שלה (מה שקרוי בפי החיילות „מסדר הדמעות", על שום הדמעות ששופכות הבנות כשאין התפקיד שניתן להן לפי רוחן). „לאחר הטירונות הדברים משתנים. המדים כבר מסתדרים על הגוף, ביחידה כבר מכירים אותה בזכות עצמה ובזכות התפקיד שהיא ממלאה, וגם המשטר והמשמעת הם שונים, אך את המושג האמיתי של צבא מקבלת החיילת בטירונות", מסכמת שולה רדוליה.

איננה מספרת על מלחמה

לפני מלחמת השיחרור לא היו עדיין מסגרות של גיוס בנות לצבא כפי שהן קיימות היום. ואז היה הגיוס מבוסס בעיקר על התנדבותה של המתגייסת. „אני התחלתי בקריירה הצבאית שלי בגיל 10 כפי שעשו ילדי השכונה האחרים בהעברת פתקאות ובגניבת חומר נפץ, ובגיל 16 יצאתי עם חברי לכתה להכשרה צעירה כדי לחזור אחר כך לגימנסיה. בלצון כינו אותנו ילמ"ח (ילדי מחוץ על משקל פלמ"ח: פלוגות מחץ)". היא שולחה בחו"ש וכשפרצה מלחמת השיחרור השתתפה בקרבות כחיילת קרבית — מספרת עדה בן־נחום. „הטרגדיה שבחוזרות לחמו או בקו החזית מכש היתה פרטל־יוצא מהקופה. אינני אהבת לספר על המלחמה" — אומרת גב' בן־נחום, שהשתתפה עם בחורה נוספת בקרבות על הגנת רמות־נפתלי. באחת הפעולות ידיהן ופגעה במיכל הדלק של טנק אויב שהתקרב למקום, דבר שגרם להתפוצצותו וגם לבהלה ולנסיגת התוקפים שסברו, כי הגיעה תגבורת. היא טיפלה בפצועי היחידה שלה ועזרה להעברתם למקום שבו יקבלו טיפול נוסף. מפרספקטיבה של 25 שנה חושבת עדה בן־נחום, כי „העובדה שנשים משרתות בצה"ל משפיעה על התדמית החברתית של הצבא, תורמת למאמץ הבטחוני ולהוית המודעות מכך משפיעה על החברה שלנו ומעניקה לה את צביונה המיוחד".

החיילת — בת חורגת בצה"ל

„לו נשאלתי לפני 25 שנה אם היעד שלי הוא להיות אשה במדים — הייתי כפי הנראה אומרת לא. ועל כן קשה לי לענות מדוע נשארתי בצבא כל השנים הללו" — מודה יהודית רביטש (סא"ל מיל.) מי שעברה במחיצתן של שלוש קצינות חי"ן ראשיות, ותפקידה האחרון היה ממלאת מקום של קצינה חי"ן ראשית הנוכחית. בהיותה, במרכז הארועים שגיבשו את החי"ן במתכונתו הנוכחית, מאז שהיה לו המבנה וסמל משלו (אשר, כידוע, בוטלו ב־1949) ראתה יהודית את הבעיות שהיו מנת חלקו של חיל הנשים ובעיות שעדיין קיימות, למשל, בעית הסמכות: למרותו של מי כפופה החיילת? למפקדת החי"ן או למפקדיה הישירים במסגרות השונות של הצבא?

מדבריה משתמע, כי החיילת עודנה בת חורגת בצה"ל ובמשך שנים, למעשה עד היום, חייבות קצינות חי"ן להילחם קשה על פריטי תלבושת לחיילות, על תנאי־מגורים הולמים וכיוצא באלה דברים שלא תמיד נמצאת להם אוזן קשבת.

יהודית רביטש מסיימת עתה לימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית (בבר־אילן). את שנת הלימודים הראשונה קיבלה כמילגה של צה"ל ובזה היא רואה גישה נכונה וצודקת מצד צה"ל כלפי הקצינות שלו (גם אלה המשרתות עדיין): להעניק להן אותן זכויות לרכישת השכלה גבוהה כפי שניתן לקציני הקבע.

בוז כלפי המשתמטות

האם טוב שכל הבנות תגוייסנה לשירות חובה?

שלוש המשתתפות בדיון משיבות על כך בחיוב. אומרת עדה בן־נחום: „אם גברים הולכים לחודש־חודשיים למילואים מדי שנה וכל אחד תורם כפי יכולתו — איני רואה מדוע מחצית האוכלוסיה לא תשרת בצבא". היא גם סבורה, שלו היו עושים את השרות הצבאי להתנדבות — לא היה זה יעיל כמו שרות חובה.

„בצבא לומדות הבנות דברים שבשום אופן לא יכלו ללמוד במקום אחר. למשל אחריות ומשמעת. אני לא הייתי מעולם מהממושמעות — אבל כשהיה עלי לפקד על בנות ולהשגיח שהן תנהגנה לפי כללי המשמעת ותבצענה את תפקידיהן, זה השפיע בלי ספק גם עלי", מצהירה שולה רדוליה. היא רוחשת בוז ושאט נפש כלפי הבנות המצהירות על דתיותן כדי להשתמט משרות צבאי. „אני מכירה בנות דתיות שלומדות אתי באוניברסיטה העברית — ואם הן יכולות לבוא לאוניברסיטה במכנסיים, משמע אינן כה דתיות עד כדי פטור משרות צבאי. לעומת זה שרתו אתי בצבא, גם בקורס הקצינות, בנות דתיות באמת, שלא היתה סתירה בין שרותן הצבאי להיותן דתיות", סיפרה.

„המצב שיצרו אצלנו, שבו קבעו כי משתחררת מהצבא על סמך הצהרתה שהיא דתית — הוא עלבון לצבא שכאילו מתקלקלות בו מידותיהן של הבנות או שאי־אפשר למלא בו חובות דתיות", הגיבה עדה בן־נחום.

מראה החיילת — מרושל

שולה רדוליה, שהשתחררה לא מזמן מצה"ל לאחר ששרתה כפקידה בבצעים בחיל האויר וכקצינת חי"ן בסיני, נשאלה מה דעתה על הופעתן החיצונית של החיילות באחרונה. „לדעתי הופעת החיילות בשיער ארוך, חצאית קצרה וכובע שצריך להיות תחוב בכותפת החולצה ובדרך כלל איננו שם, היא מרושלת — אם להתבטא בעדינות. אין עכשיו גבול וקנה מידה, כי אם קודם היה ברור שהחצאית צריכה להיות 3 סנטימטרים מעל הברך — אפשר היה לומר לחיילת: החצאית שלך קצרה מדי. אם הבלורית בצווארון אפשר היה לומר לה לקצר את השיער או להרימו. אבל היום אין קנה מידה כזה ומשום כך ההופעה לא אחידה והופעתן של רבות בין החיילות אינו מוסיף כבוד למדים. יתכן שנעים לה לחיילת כשהיא הולכת בשיער ארוך ופרוע — אבל היא נמצאת בצבא וזה מחייב אותה למשהו" — אומרת סגן שולה. ולדעתה מצטרף למעשה כל מי שפוגש את החיילת היום.

גם בתנאי מחנה האהלים מנסה החיילת לשמור על נשיות הופעתה. האביזר החשוב ביותר לצורך זה הוא הראי. (מתוך אלבום „בת חי"ן"; הצילום של מיכה בר־עם)

ספיר, אלמוגי — והאשה

גישות שונות לחלוטין הביעו שני השרים כאשר הופיעו בשבוע שעבר בו ביום לפני נשים עובדות — במקומות שונים

מאת סופרת „הארץ"

„כאשר אשה עובדת בבית, אין היא מקבלת הקלות במסים. מדוע מגיעות הקלות במסים לנשים העובדות מחוץ לבית, המחזיקות עוזרות ועוד נשאר להן כסף די" — כך אמר בסוף השבוע שעבר שר האוצר פנחס ספיר באוזני מאות נשים בעלות מקצוע במועדון 213 של א.א.ע. בתל־אביב.

השר נשאל מדוע אין מתחשבים במס הכנסה בהוצאת האשה העובדת לעוזרת כהוצאה לצורך יצור, כפי שמקובל הדבר לגבי גברים.

השר ספיר אמר, כי כלכלנים רבים במשרדו חולקים בכלל על ההנחות הניתנות לנשים והוא אכן נראה מסכים עמהם.

על שאלה אחרת — מדוע אין מעודדים עבודות חלקיות לנשים, במגמה לעודד את יציאתן לעבודה בעת שיש מחסור בידים עובדות, השיב: יום העבודה שלנו ממילא קצר. מאחרים לעבודה, מקדימים לצאת, ואת זה עוד לחלק לחצי? באמת זה לא מציאותי.

השר ספיר ידוע בתשובותיו המתחמקות או המקוריות בנושאים רציניים, אך דומה כי בתשובותיו על שתי שאלות אלה נשמע יותר בקורטוב של זלזול בשאלות.

אלמוגי: דרושות מאה אלף נשים לעבודה

באותה שעה כמעט, אך במקום אחר, הנך שר העבודה יוסף אלמוגי במעון לילדי מגויסים על שם שבתאי לוי בחיפה. הוא סיפר בגאווה, כי בשנת 1971 נוספו 20 אלף נשים לכח העבודה, שהוות יותר מ־50% מהתוספת הכללית של כח האדם בעבודה במשק בשנה זאת. שר העבודה אמר להלן, כי היעד של משרדו הוא להוסיף עוד כמאה אלף נשים לעבודה בחמש השנים הקרובות ואת באמצעות מספר תכניות שיעודדו נשים לצאת לעבודה. ביניהם כמה: הקמת מעונות חדשים לילדי נשים עובדות. סיוע בשכר העבודה בהחזקת ילדים במעונות של ילדים שאמותיהן משתכרות כעת (עד 550 ל"י). הקלות במסים, הכרה במקצועיה והידוהים הקהילתיים המתאימים לעבודה של כל שבנשי ישראל עובדות מחוץ לביתן.

כאשר שני השרים מביעים דעות שונות על בעיית הכלכלית לא רק בעיניים אלא את המשק כולו, שאלה השאלה מה היא באמת מדיניות הממשלה. אילו היה זה כן התבונה להחיב יותר את שני השרים הנכבדים להצי שעה כדי שיאמצו ביניהם את דעותיהם ואז נדע סוף סוף את מדיניות המדינה בכך ביותר נשים תצאנה לעבודה, או שמא במדינה היא שכולן יחזרו אל גיגית הכביסה?

הכביסה היא מדע

ספר בן 456 עמודים על תורת הכביסה יצא לאור בימים אלה

מאת לאה פורת

אם סבור עוד היום מישהו שכביסה פירושה אשה רכונה על גיגית כבסים — השכלתו לוקה. שכן אין לו מושג כמה ידע בתחומי הטכנולוגיה, הכלכלה והכימיה משתקפים בכביסה הכותנת שהוא לובש.

בימים אלה יצא לאור (על ידי „הוצ") ספר * בן 456 עמודים המוקדש כולו לנושא תורת הכביסה. ואיש לא יוכל להימלט מהמסקנה שכביסה היא אמנם מדע.

מוציאי הספר מבליטים עליו בפני גברים ונשים כאחד. אך הגברים שהם חושבים עליהם הם: מתכנני מכבסות, מדריכים, מנהלים ועוד. הם מקוים שגם עקרות הבית יפיקו ממנו תועלת. למעשה רוב רובו של הספר מוקדש למכבסות קיבוציות, מוסדיות ומסחריות ורק פרק קטן אחד דן בכביסה הביתית. נכון אמנם שקיימות בעיות דומות בכביסה של המוסד הגדול ובזאת של המשפחה הקטנה. אך אין כל הצדקה לכך שעקרת בית המחפשת עצות שימושיות ומועילות שיעזרו לה להתמצא בסבך ההתפתחויות המהירה של הטכסטילים, חומרי הכביסה ומכונות הכביסה הביתיות — תזדקק לספר בן 456 עמודים שגם אינו זול. נראה לי שבעקבות הספר הזה, שהוא בלי ספק מועיל מאוד למנהלי מכבסות, יצא ספר מיוחד לעקרת הבית שידון אך ורק בכביסה הביתית.

פגמים באריג עשויים להתגלות רק אחרי הכביסה

בתוך גודש הצעות המונחים הכימיים המיועדים למנהלי המכבסות מוצאות, כי כמה מהדעות המקובלות אינן בדיוק נכונות. כך, למשל, בחבורת שנזקים המתגלים בבגדים אחרי הכביסה, מקורם אינו דוקא בכביסה לא נכונה אלא עוד בתהליך הייצור. לדוגמה, שימוש בחוטים בעלי הוני באיכותם ביותר ובצבע גורמים להתכווצות בכוון אחד בלבד, דבר היוצר קיפולי „הארמוניקה". שימוש בחוטי תפירה בלתי מתאימים בתפירת הקונפקציה גורם לנזקים שונים: חוטים חלשים מדי — הבגד נפרם. חוטים חזקים ועבים מדי — מתהודים הדרים לאורך התפר. שימוש בחוטי כותנה לתפירה באריג סינתטי גורם להתכווצות החוטים, בעוד האריג עצמו אינו מתכווץ ומכאן שוב קיפולי „הארמוניקה".

בדרך כלל קשה להבחין בפגמים מסוג זה שמקורם אצל היצרן. לכן גם לא ניתן להימנע בנזקים. אך אפשר לפעמים לנקוט באמצעי זהירות בעוד מועד. הנה עצה טובה כיצד לבדוק אם אריג צבוע מדיר צבע: קולעים מספר חוטים מהאריג הנבדק עם חוט צמר לבן ואת הצמה הקלועה טובלים בתמיסת אומר כביסה בחום שבו רוצים לכבס את האריג החדש. אם רואים סימני צבע על חוט הצמר — סימן שהאריג אינו עומד בתנאי הטיפול שרוצים לטפל בו.

בעל הבגד יכול לתרום לא מעט לצמצום הנזקים. בין הדברים שהוא יכול לעשות — לכבס את הבגדים לעתים קרובות ולא לחכות עד שיתלכלכו מאד. הנזק מהצטברות של לכלוך הוא כפול: א) הבגד אינו יוצא נקי בכביסה. ב) הלכלוך מזיק לאריג. חשוב גם לכבס את הכבסים זמן קצר אחרי שהתלכלכו (לא יותר משלושה ימים) וכן להימנע מלדחוף לכיסים דברים כבדים, חדים ומלכלכים (עטים, לבשל).

רצוי שהבגדים המלוכלכים יאוחסנו במקום יבש, מאוורר וקריר. כבאן שהמקום הפחות מתאים לכך היא חדר האמבטיה.

ואם את חובבת באת עציצה בצורה גדולה בתלית הכבסים בשמש — ההיפך בכך הוא נכון. השפעה השמש על הבגדים היא הרסנית מפני הקרנים האולטרה־סגולות (גם בצל) גורמות להחלשת הארג. הכבסה — אם אפשר תלי את הכבסים אחרי שקיעת החמה ואם לא — הקפידי לפחות להוריד אותם מיד לאחר שיבשו.

* המכבסה, תכנון, ניהול, הפעלה. מאת ה. הרמתי, א. צולר, מ. חייקין. 456 עמ', המחיר 40 ל"י.

ציפיה מרובה בטלוויזיה גורמת טשטוש חושים בפעוטות

פעוטות הלוקים בטשטוש חושים יבמשך אולי, את אהרה להורים לבל יניחו לילדיהם לצפות זמן רב מדי בטלוויזיה — טען באחרונה ד"ר ס. בארי בראזלטון, רופא ילדים אמריקאי, מחבר הספר „פעוטות ואמהות".

„מי שמטיל ספק באשר להשפעה ההליבית הנרדעת לטלוויזיה על הנרבה לצפות בה, אינו צריך אלא להביט בילד היושב לפני מסך הטלוויזיה" אומר הרופא. „הפנים הסתומים, הגוף חסר התנועה, ותיאור הפתאר בית כאשר מפריע דבר להתרכזות בתכניה — כל אלה מעידים על כמות האנרגיה העצומה שמנצל הילד. בוכה רגשי פרעת זה עלול להותיר את הצופה הצעיר ריק, תשוש ונוטה לצעוק, או אף לחבוט ולהתפרע". ממצאים אלה מעידים — לדברי הד"ר בראזלטון — על חוסר אינטגרציה במבנים של הנפש".

הסבילות המתפתחת כאשר מביטים בטלוויזיה, מתרחבת ומתפשטת עם הזמן גם לתחומים אחרים. סיבה זו מוצגת העבודה, כי כל נער ממוצע בארה"ב המסיים בית ספר תיכון, בילה 11 אלף שעות בבית הספר ו־14 אלף שעות — בצפיה בטלוויזיה.

* לוח ארגוני נשים *

אירועים בתל־אביב והסביבה בשבוע שבין ה־17 ל־23 באפריל

היום

* הורי ילדים בעיתות בלהבה — הרצאת הסופרת ימימה טשרנוביץ־אבידר, במועדון דיזנגוף 213 של א.א.ע. ב־5 אחה"צ.

יום ג'

* יעוץ משפטי ע"י עו"ד — במועדון דיזנגוף 213 של א.א.ע. בשעות 4—6 אחה"צ.

יום א'

* טיפוח מנהיגות דמוקרטית בחברה כוזרנית — הרצאת הבצון בר במסגרת הסמינריון לטיפוח מנהיגות של בנות ברית, בבית בני ברית (קפלן 10), ב־4.30 אחה"צ.

למכירה
שטיחים פרסיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
לפנות: שילוני
ת"א, לילינבלום 28, טל. 57064

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הארץ לאשה ולבית

הפרזה באישפוז תינוקות

מאת חנה בר-אור

אחת הבעיות האקטואליות שנדונו בכינוס המדעי של רופאי הילדים בארץ שנערך בחיפה ✶ הוגשו 85 מחקרים וסקרים

כיצד ניתן לשמור על הבריאות של ילדינו? איך נמנעים מחולי? כיצד מרפאים מחלות שונות ידועות וכאלו שטרם ידעו עליהן? והעיקר — מה הם החידושים בשטח הרפואה. שאלות אלה ודומיהן נדונו בכינוס המדעי של איגוד רופאי הילדים הארצי שהתקיימו בסוף השבוע שעבר בבית הרופא בחיפה.

רב הרופאים — צעירים

לכינוס זה הגיעו רופאים רבים מכל הארץ. רופאים כלליים, מומחים לכל שטח מחלה, מנתחים חוקרים ד כמובן רופאי ילדים מהצפון ועד לדרום, מהעיר ומן הכפר. בכנס זה בלט המספר הרב של רופאים צעירים. מה שם אפשר היה גם להבחין בבלוריה כסופה ובקרחת. אך הרבה צעירים רופאים ורופאות וסטודנטים לרפואה שישבו יומיים משעות הבוקר ועד לשעות הערב המאוחרות. הקשיבו, הרצו התווכחו. בהפסקות הקצרות בין הרצאה להרצאה בדקו את התרופות השונות החדישות בתצוגה הגדולה של תעשיות התרופות לסוגיהן.

דפדוף בתכנית ההרצאות בכינוס זה הראה לנו שכמה עשרות חוקרים ירצו על מחקריהם. 85 עבודות מחקר הוגשו לכנס זה — גילה לנו ד"ר וינטר, יו"ר הועד הארצי ונשיא הכנס, מנהל מחלקת הילדים בבי"ח רוטשילד בחיפה.

על מה הרצו בכינוס זה? על כל שטחי הרפואה כמעט. החל ממחקר על פנים, סקר משפחת הילד ועד למחקרים שנעשו במרפאות יעוץ לנוער בגיל 12—18. היתה אפילו הרצאה על „תגובה של הבעת הפנים לגרוי הטעמי" — מחקרם של י.א. שטיינר וד"ר בריז במעבדה לפסיולוגיה של הפה, בבי"ח לרפואה ירושלים.

שמענו את פרופסור נויפלד ממכון הלב של בי"ח תל-השומר על מומים מלידה ואיוושות לב. את פרופסור עפרה ומנכ"ל משרד הבריאות על גלוי מוקדם של מחלות גנטיות. ד"ר ווינטר הרצה על מחקרו אודות סקר נשים הרות וסקר על אשפוזם של התינוקות בחיפה.

אישפוז תינוקות גבוה בירושלים

כיצד אחוז אישפוזם של תינוקות בירושלים גבוה יותר מאשר בחיפה? בחיפה 14.61 אחוז תינוקות מאושפזים בשנה הראשונה לחייהם ובירושלים: 16—28 אחוזים. מה הם הגורמים החשובים המביא לאשפוז תינוקות? אנו לומדים גם מהרצאתו של ד"ר וינטר וכן מתקציר הרצאה ד"ר דיירס והרבין בירושלים. הם מונים מספר סיבות. במשקל בלידה (סדר הלידה, יותר בלידות 7 ויותר), חינוך האם (פחות כ־4 שנות לימוד), מקור עדתי (ערבים ויהודים מארצות צפון אפריקה ואסיה). בין יותר הגורמים החשובים יש לקחת בחשבון את מין הילוד — יותר ילדים זכרים מאושפזים מאשר בנות. גורם נוסף: שכבת הגבורים וגיל האם ויותר מאמהות צעירות!. האם הצעירה איפה נוטה לאשפז את תינוקה. 6.9% בכל התינוקות התקבלו להחות עקב אחות עם אבחנה של דלקת קיבה ומעיים 4.7% עם דלקת ריאה.

ומה אומר על כך מנכ"ל משרד הבריאות ברוך פאדה?

יותר טפול מחוץ להחלקות בתי החולים. יותר התבות לטפול במשפחה. רפואה מונעת רחבה זו צריכה להיות המכינה הקרובה של העשור הקרוב.

אישפוז חוזר

מתוך 1073 תינוקות שאושפזו בשנים הראשונה 41.5% התקבלו שנית במשך השנתיים משחרורם. גם במקרה זה אנו למדים שישנם גורמים לאשפוז החוזר. השכלתו הנמוכה של האב, מקור עדתי, הסכונה, גיל האם. העובדה שבישראל שעור אשפוז התינוקות גבוה מאוד, פי תשעה מהשעור אשר באוקספורד, אנגליה למשל. דבר זה מצביע על הצורך לשנות את ארגון שרותי בריאות כדי לגלות תינוקות בעלי סכון גבוה ויש לרכז את המאמצים למניעת ההחלמה.

„בית חולים להור ואשפוז להוריי" יוצא בכיסמה זו אחד הרופאים המתכחים בכנס. במכוד הקרוב אין צורך בהבנון בתי חולים לאשפוז ילדים. גם עכשיו בבתי החולים מאושפזים ילדים שאינם זקוקים לאשפוז (אולי רק בכדי להצדיק את מחלקות הילדים). יש ללכת לקראת מהרגיזה של הרפואה.

כך מעלים מחירים

מוצרים ישנים באריזה חדשה — דרך עקיפה להעלאת המחירים ✶ ד"ר מנדלבאום לעקרת הבית: קני את המוצר הישן — אם נעלם פני אלינו בתלונה

מאת לאה פורת

כאשר מופיע מוצר חדש בשוק ואת נדרשת לשלם בעדו מחיר גבוה יותר ממחירו של מוצר דומה (שינוי תויות, שינוי קל בשם) הקיים כבר בשוק — הברירה בידך: לתבוע ולקנות את המוצר הזול. אל תתפתי כי אמנם חייבת את לשלם יותר. זאת דעתו של הממונה על המחירים המשנה למנכ"ל משרד מסחר ותעשיה, ד"ר משה מנדלבאום.

הופעתם בשוק של מוצרים ישנים במחירים חדשים נעשתה בזמן האחרון תופעה נפוצה מאוד. זאת אחת הדרכים המקובלות על יצרנים לעקוף צוות עצמם על איסור הצלאת המחירים של מוצרים קיימים, כאשר לא קבלו אישור הצלאת מחירים בטעם ועדת המחירים הממשלתית. כשיחוק מצריים הרשיא אין כמוס הפרת החוק, מסביר ד"ר מנדלבאום, אלא אם כן הספיק היצרן לשווק את המוצר הזול יותר.

לפני זמן קצר יצא לשוק סבון חדש שלדברי היצרנים מכיל תוספת מיוחדת המשפרת את איכותו. הסבון החדש נמכר ב־1.43 ל"י החפיסה אך הסבון ללא התוספת נמכר ב־1.10 ל"י. לברות שמחירו של הסבון החדש נראה יקר וללא כל פרופורציה — הצרכן פועל כחוק, כיון שלא הספיק לייצר את הסבון הזול יותר. בידי הצרכן, כמובן הברירה לקנות את הסבון הנראה לו.

לא יבדוק את הקונבנציות

דרך מקובלת אחרת לעקיפת החוק היא שיווק מוצרים באריזות חדשות במחירים גבוהים יותר. אם המוצר באריזה החדשה זהה בדיוק למוצר באריזה הקודמת, כי אז יש בכך לא רק עקיפת החוק אלא הפרתו (אך לא אם כן, הוכר האריזה החדש יקר יותר ואז צריך לבדוק את מחיר האריזה). ד"ר מנדלבאום איננו שהוא מוכן לבדוק כל תלונה מסוג זה. מפיו של כהול תנות גדולה שמכנה מן הקונבנציות החדשות שהופיעה באחרונה, בדוק אינן אלא אריזות חדשות לאותם מבתקים הנבחרים בבחיר גבוה יותר באריזות הישנות.

יש עוד אפשרות לעקוף את החוק והיא יצירת מחסור במוצרים זולים כך שהצרכן יאלץ — אם לא יהיה כובן לוותר — לקנות את המוצרים היקרים יותר. באחרונה פורסמו לבל של. כי הגיעו תלונות על מחסור בבירה לבנה זולה, ועדת המחירים בודקת תלונות אלה.

17 אלף מוצרים

יש מקרים, מודה ד"ר מנדלבאום. שבהם יצרנים עוברים על החוק, מבלי שהדבר יגיע לידיעת ועדת המחירים. בשוק יש 17 אלף מוצרים ואין אפשרות לפקח על כולם — בצדק הממונה על המחירים.

אך הצרכנים יכולים לעזור אם יתלוננו בכל מקרה של העלאת מחירים או הפסקת השיווק של מוצרים הזולים. הכתובת לתלונות: הממונה על המחירים, משרד המסחר והתעשיה, ירושלים. אם העלאת המחירים היא לא כל המבפל אלא של ה..., יש להתלונן בפני מנהל המחוז של משרד המסחר והתעשיה בתל-אביב, רחוב כוזרי 76.

מצבים מביכים ביחסי עבודה

אשתי עובדת במוסד צבורי כפקידה. מדי פעם נערכות בו משרד ישיבות. באחת הישיבות הללו, שנתארכו מעל לרגיל, הלכו המשתתפים לסעוד את לבם במסעדה, הנמצאת בבנין הסמוך. כאשר חזרו, התברר, כי אחד המשתתפים (גבר צעיר) שכח את מעילו במסעדה. אחת המנהלות של המוסד פנתה אל אשתי בבקשה להביא את המעיל. כיצד היה על אשתי לנהוג? האם היה עליה לסרב בנימוס ובהכנה, שהיא לא חייבת לרוץ ולהביא את מעילו של אדם זר ביום גשם או לקבל בחיוך את הבקשה וללכת ולהביא את המעיל?

המוצא הטוב ביותר הוא: להעביר את הבקשה לשליח צעיר של המוסד. אם אין שליח או פקיד צעיר מתאים — לקבל את הבקשה בחיוך — ולהביא את המעיל. אין טעם להגיב בחוסר נימוס על בקשה (פקודה?) שבודאי לא היתה במקומה.

נמוס ונוהג

מאת חנה בבלי

הטלפון הפרטי לרשות השכנים

לא מכבר הותקן טלפון בדירתנו. הטלפון שלנו הוא היחידי בבנין. היות ואין טלפון ציבורי בסביבה הקרובה, החלטנו לאפשר לדיירי הבית לטלפן מביתנו — תמורת תשלום, כמובן. הבעיה היא לא השיחות „היוצאות", כי אם השיחות „הנכנסות", כלומר הצילצולים מבחוץ, המיועדים לשכנינו. כך, למשל, טלפנו אלינו ערב אחד וביקשו כי אקרא לשכנה. עניתי, כי איני מוכן לעלות לקומה השלישית, וכי כך אני נוהג לגבי כל השכנים — בלי אפליה. עוררתי בכך את מורת רוחה של אשתי, שטענה, כי היה עלי לקרוא לאותה שכנה, ורק לאחר מכן להסביר לה, כי אנו מבקשים לא לנצל את הטלפון שלנו אלא רק במקרים חיוניים דחופים ביותר.

בעצם העובדה שהעמדתם את הטלפון שבביתכם לרשותם של השכנים לשיחות יוצאות עשיתם מעשה יפה. ובודאי שאין להגזים ואין לדרוש מכם, כי תקראו את השכנים כאשר מטלפנים אליהם. מפליא שהשכנים מסרו לידידיהם את מספר הטלפון שלכם — בלי לבקש אצלכם רשות לכך. בעתיד: אדם שיצלצל ויבקש לקרוא לשכן — בקשו אותו להשאיר הודעה, שתימסר על ידכם „בהזדמנות". לאחר זמן מסוים יחדלו להטריד אתכם, וצלצלו רק במקרים דחופים ביותר ותיוניים ביותר.

ארבע ועוד אחת בכוס אחת.

4+1

והכוס חינם!

מעתה בקנותכם
5 שפופרות
של משחת השיניים הבריאותית בפסים הכפולים
סוליפס
מבית יצהר
תהנו בנוסף לצחצוח כהנה ושיניים בריאות גם משי נאה:
כוס זכוכית
למשקאות, מרהיבה ביופיה.
ללא תוספת מחיר!

לבחירתכם:
סוליפס בפסים אדומים: להגנת ולהלבנת השיניים ולחיטוי ורענון הפה כאחת. בטעם ספרמינט.
סוליפס בפסים כחולים: עם פלאוריד למניעת עששת התניכיים בטעם פפרמינט.
לשניהם מצורפת עתה כוס נפלאה חינם!

זה נהדר סוליפס של יצהר

פרסום ארטון

חוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965 מרחב תכנון מקומי — המרכז הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, המרכז, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי תכנית מפורטת מס' מנ/507/9 — נוה מונסון — איחוד וחלוקה מחדש, הגדלת מגרש לבנייני ציבור. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גושים 6502, 6695 חלקות 319—342.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשים מ... מועד של הודעה זו ברשומות התנגדות לשינוי התכנית הועדה המקומית האמורה.

א. חיו
יו"ר הועדה המחוזית
ולבניה, מחוז

מה גורם לעור יבש?

עור יבש היא תופעה שכיחה באקלים שלנו. רחצות מרובות, שמש ורוח - כל אלה גורמים לעור יבש אפילו אצל צעירים. בעית העור היבש קיימת אצל נשים וגברים כאחד ודורשת טיפול מיוחד.

צילום מוגדל של עור יבש

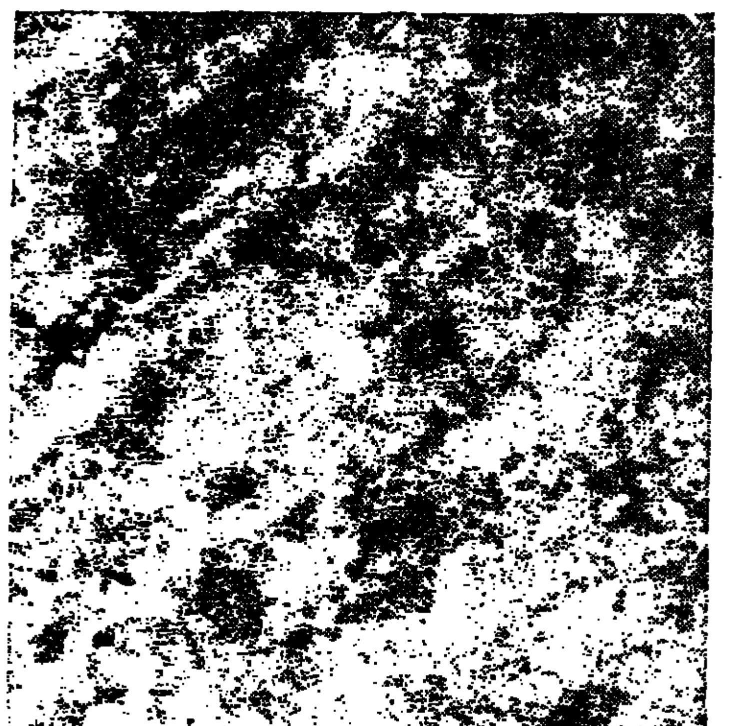
אותו עור לאחר הטיפול

superfatted

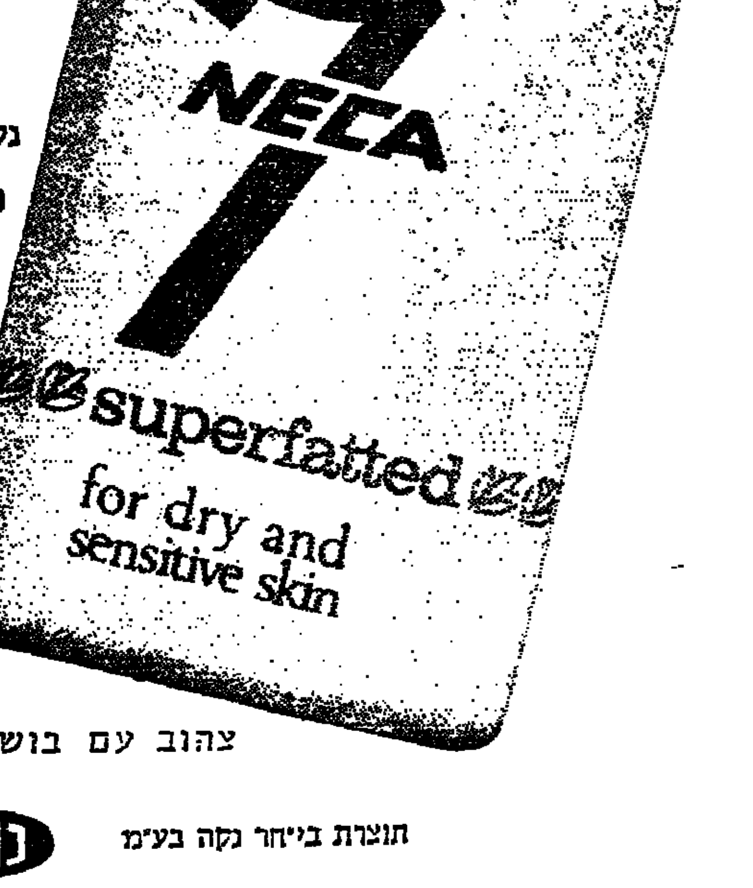

נקה 7 סופרפטד - אל־סבון יופי חדש של נקה - מיוחד לטיפול בעור יבש ורגיש.
נקה 7 סופרפטד - מנקה את העור ביסודיות ושומר על איזון השומנים החיוניים שלו.
הוא שומר על כל יתרונותיו של אל־סבון נקה 7, ובנוסף לכך הוא מכיל מרכיבים שומניים לטיפוח עור יבש ורגיש במיוחד.
נקה 7 סופרפטד לבחירתך ב־2 מינים:
סגול עם בושם לילך נפלא
צהוב עם בושם לימון מרענן.

תוצרת ביחר נקה בע"מ — נקה — המפיצים: הבי גורית בע"מ

פרסום אי.קי.

את בודאי יודעת מדוע שקיות חלב טובות יותר מבקבוקי חלב.

כמה בקבוקי חלב את קונה מדי יום?
כבד לשאת אותם מן החנות הביתה
(ולהחזיר אותם ריקים אל החנות) האין זאת?
ובכן - עתה נפתרה הבעיה:
תוכלי לקנות חלב בשקיות במקום בבקבוקים.
השקיות קלות במשקל, אינם שבירות,
והעיקר - אין צורך להמתין למכולת
מביון שזוהי אריזה חד־פעמית.

שקיות החלב
קלות יותר, היגייניות יותר
ונוחות יותר

מועצת החלב

לדב ברנשטיין
ולמוסך תושיה בע"מ

מוסך מוסמך לשרות מכוניות

AUDI NSU

להעברת המוסך
למשכנו החדש
והמורחב,
ברח' האחים
מסלאויטה 10
תל־אביב

מכוניות הדר בע"מ
ההנהלה והעובדים

AUDI NSU
עדיפות באמצעות הטכניקה

לחבר הכנסת

ד"ר אלימלך רימלט

מיטב איחולנו
להבחרך לכהונת

יושב ראש
המפלגה הליברלית בישראל

איגוד העובדים הליברליים
על מוסדותיו וסניפיו

משרד החינוך והתרבות
ועדת יום העצמאות
מרכז ההסברה

טקס הענקת
פרסי ישראל תשל"ב

יתקיים
ביום רביעי, מוצאי יום העצמאות,
ה' באייר תשל"ב, 19.4.72, בשעה 7.00 בערב
באולם תיאטרון ירושלים
רח' מרכוס, פינת רח' שופן, ירושלים

הכניסה עפ"י כרטיסים בלבד.

כל הכרטיסים אזלו.

לשכת רואי חשבון בישראל
הועדה המקצועית של הסתדרות הפקידים

בחינות
למנהלי חשבונות
מדופלמים

תתקיימנה בימים:
כ' תמוז — כ"ט תמוז תשל"ב
11.7.1972 — 2.7.1972

ההרשמה בועד הפועל של ההסתדרות
רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת מורים — המחלקה לחינוך מיוחד
בית המדרש למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין
בית-הכרם ירושלים

החלה ההרשמה לשנת תשל"ג
למכון להינוך ריפויי (מח"ר) לילדים המוגבלים בשכלם
ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח

למכון יתקבלו מורים וגננות מוסמכים. משך הלימודים שנה אחת.

ליד המוסד קיימת פנימיה לתלמידים שמחוץ לירושלים.
התלמידים ייהנו ממענקים לכיסוי הוצאות הפנימיה, שכר לימוד וכד'.

בוגרי המכון יתחייבו לעבוד במוסדות לחינוך מיוחד במשך שנתיים ויהנו מהתוספות לגבי המורים בחינוך המיוחד (20%).
בדבר פרטים והרשמה נא לפנות בכתב למזכירות בית המדרש, ת.ד. 3578 ירושלים, או באופן אישי בין השעות 8.00—14.00.

„דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ
מכרז מכירה מס' 155

החברה מעמידה בזה למכירה את המכוניות הבאות:

רכב פרטי

מס' המכונית	שנת יצור	תוצרת	כח, הערה
249־773	1968	סוסיתא	סטיישן
249־786	1968	סוסיתא	סטיישן
249־787	1968	סוסיתא	סטיישן
רכב משא			
117־901	1968	פיאט 1100	1 טון
117־469	1968	פיאט 1100 טנדר	1 טון
118־228	1968	פיאט 1100 טנדר	1 טון
115־571	1965	ג.מ.ס. טנדר	½ טון
115־572	1965	ג.מ.ס. טנדר	½ טון
115־574	1966	ג.מ.ס. טנדר	1.5 טון

את המכוניות ניתן לראות במתקן „דלק", רח' אליאסברג 2, תל־אביב, בין התאריכים 17.4.72 עד 24.4.72 בין השעות 09.00—12.00.

את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת: „דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ, רח' אחוזת בית 6, תל־אביב, ת.ד. 1831 ולציין על המעטפה „מכרז 155".

על מגיש ההצעה לצרף להצעתו ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך הצעתו, אחרת לא תדון החברה בהצעה. הצעות תתקבלנה עד ליום ג' 25.4.72 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

„דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ
מכרז מכירה מס' 156

החברה מעמידה בזה למכירה את המכונית הבאה:

מס' המכונית	שנת יצור	תוצרת	כח
119־081	1960	דודג' משאית	משא 4 טון

את המכונית ניתן לראות במתקן דלק בירושלים, דרך בית לחם, בקעה, בין התאריכים 17.4.72 עד 24.4.72 בין השעות 09.00—12.00.

את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת: „דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ, רח' אחוזת בית 6, תל־אביב, ת.ד. 1831 ולציין על המעטפה „מכרז 156".

על מגיש ההצעה לצרף להצעתו ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך הצעתו, אחרת לא תדון החברה בהצעה.

הצעות תתקבלנה עד ליום ג' 25.4.72 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

„דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ
מכרז מכירה מס' 157

החברה מעמידה בזה למכירה את המכוניות הבאות:

מס' המכונית	שנת יצור	תוצרת	כח
11־427	1953	ג.מ.ס. משאית	משא 5 טון
74־989	1953	ג.מ.ס. משאית	משא 5 טון

את המכוניות ניתן לראות במתקן דלק בחיפה, אזור הקישון, על יד גבל הנפט, בין התאריכים 17.4.72 עד 24.4.72 בין השעות 09.00—12.00.

את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת: „דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ, רח' אחוזת בית 6, תל־אביב, ת.ד. 1831, ולציין על המעטפה „מכרז 157".

על מגיש ההצעה לצרף להצעתו ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך הצעתו, אחרת לא תדון החברה בהצעה.
הצעות תתקבלנה עד ליום ג' 25.4.72 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

„דן" אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע"מ

מכירות

מוצעים בזה למכירה חלפים חדשים מתוצרת:
קומט — דיזל
לילנד — דיזל
מק — דיזל ובנזין
פורד — בנזין
סופר-וייט — בנזין

וכן חלפים שונים אחרים, למנועים, תיבות הילוכים, בצמדים, סרנים וכו'.

את החלפים אפשר לראות במחסני „דן" רח' ארלוזורוב 17, תל־אביב.

בכל יום בין השעות 08.00—13.00.

בנק לסחר חוץ בע"מ

הודעה על חלוקת דיוידנד

ניתנת בזה הודעה כי הוכרז על תשלום דיוידנד במזומנים בגין שנת 1971 בשעור של 10% ברוטו על כל הון המניות הנפרע של החברה.

לבעלי המניות על שם שיהיו רשומים בפנקס החברים של החברה ביום 16 באפריל 1972 ישולם הדיוידנד הנ"ל על ידי משלוח המחאה לפקודתם.

לבעלי מניות למוכ"ז ישולם הדיוידנד כנגד תלוש מס. 6 של תעודות המניות למוכ"ז.

הדיוידנד הנ"ל ישולם החל מיום ו', 28 באפריל 1972 בכל סניפי בנק לסחר חוץ בע"מ וסניפי הבנקים האחרים.

אין לשלוח תלושים כנ"ל באמצעות הדואר.

ב. רוטמן
מזכיר בפועל

עירית תל־אביב־יפו

מכרזים פומביים

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות לרכישה
1. מכרז פומבי מס' 369/72 רכישת חולצות, מכנסים וז'קטים
2. מכרז פומבי מס' 370/72 בגדים

טפסי הצעה ותנאי מכרז אפשר לקבל במחלקת האספקה, ככר מלכי ישראל, קומה ט', חדר 948, בין השעות 8—12 לפנה"צ.

את ההצעות ב־2 עותקים, במעטפה סגורה, אפשר להגיש לכל מכרז ולכל פריט בנפרד ולציין על המעטפה את מספר המכרז ותוכנו.

את ההצעות ב־2 עותקים, במעטפה סגורה, יש לשלוח בדואר רשום, לפי הכתובת: מחלקת מזכיר העיר, ככר מלכי ישראל, קומה י"ב, עד יום 4.5.72.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות, כמפורט בתנאי המכרז.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

כן רשאית העיריה לחלק את המכרז בין מספר מציעים.

ג' אייר תשל"ב
17.4.72

י. רבינוביץ, ראש העיריה

7½% למשלם מיסים מראש בחודש אפריל לכל השנה.
עירית תל-אביב-יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה,
מרחב תכנון מקומי, מחוז הדרום
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק
התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית, מחוז הדרום בקשה למתן הריגה מאזור לבניני ציבור ומגורים לחנות הנצלה.

מהות הבקשה: הריגה מבנין מגורים לחנות בגלה בחלקה 24 גוש 1887 רחוב צה"ל שדרות.

כל מעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד המועצה המקומית שדרות והועדה לתכנון ולבניה, מרחב תכנון מקומי, מחוז הדרום, דרך הנשיאים, באר־שבע בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מענין ההריגה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי, עכו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, עכו, שבעיריה עכו, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מפורטת מס' 1247 — שינוי לתכנית מפורטת מס' 117 — אזור תעשיה רגילה, החלקה המערבית, עכו", ביחד עם התשריט המצורף אליה.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 18039 חלקות 8—14, 43, 48, 58, 53—55 וחלקי חלקות 6—7, 16, 24, 27, 33, 34, 42;
גוש 18040 חלקי חלקות 11, 14, 18;
גוש 18041 חלקות 12—21, 26, 27, 29—31, 40, 43—45, 51 וחלק מחלקות 32—34, 52, 53;
גוש 10421 חלק בחלקות 15, 6;
גוש 10443 חלק בחלקה 1.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס הועדה המקומית במרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אתו, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ג' בטבת תשל"ב (21 בדצמבר 1971)

י. קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הצפון

ועדה מקומית לתכנון ולבניה למרחב מקומי
בת־ים
רח' יהודה הלוי, בת־ים
הודעה עפ"י סעיף 77 לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוחלט ע"י ועדת משנה לתכנון ולבניה בישיבת מס' 1/9 מיום 2.1.70 להכין תכנית מפורטת שמספרה 154.

מטרת התכנית היא קביעת אזור מגורים ב' ומגורים מיוחד, מגרש לבניני צבור, קביעת דרכים והניה בהתאם להשריט בגוש 7127.

כל המעונין רשאי לעיין בתכנית ללא תשלום בימים ובשעות שבמשרדי הועדה המקומית האמורה.

פ. רוטשילד
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה למרחב מקומי בת־ים

תאריך: 7.4.72

עירית אשדוד
מכרז פומבי מס' 16/72
נקוי חופי רחצה באשדוד

עירית אשדוד מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע נקוי חופי רחצה באשדוד.

מסמכי המכרז והפרטים נוספים אפשר לקבל במחד ההנדסה בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של 50 ל"י שלא יוחזר.

את ההצעות יש לשלוח בשני העתקים בדואר רשום בלבד למזכיר העיר, במעטפה מוקדית לא יאוחר מ־23.4.72 בצירוף ערבות בנקאית או הוראות עיכוב כספים מגזבר העיריה בשיעור של 10% הצעות ללא ערבות כנ"ל לא תובאנה לדיון.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז כולל תנאי התשלום וביצוע העבודות כמפורט במסמכי המכרז וכל שינוי בהם עלול לגרום לבישולה.

בעת הדיון בהצעה תתחשב העיריה בכושרו של המציע לבצע את העבודה כפי שמוכר נבתן מעבודותיו הקודמות וכן בוותק ונסיונו בעבודות דומות.

אין העיריה מתחייבת לקבל הצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

אינג. צ. צילקר
ראש העיריה

תצפיות יום העצמאות
על
ארץ יהודה וירושלים
מפסגת הר גילה

מדריכי בי"ס שדה של החברה להגנת הטבע יקיימו סיורי תצפית מהר גילה סביב סביב,

ביום העצמאות תשל"ב ה' באייר, 19.4.72

שילוט מכוון מהכניסה לכביש בית לחם (תלפיות), דרך העיירה בית־גילה.
הסיורים יצאו מידי שעה, החל משעה 10.00 עד 17.00.
- ההשתתפות חינם.
- הדרכה באנגלית תינתן בסיורים של השעות 10.00, 11.00, 12.00.

משרד התיירות
החברה להגנת הטבע
(בי"ס שדה הר גילה)

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

לתשומת לב הציבור!

בכדי להקל על הציבור במגעיו עם הלשכות האזוריות של מפקד האוכלוסין והדיור — מתפרסמת, להלן רשימת הלשכות, כתובותיהן ומספרי הטלפון:

אזור	מקום	כתובת	טלפון
א	טבריה	מלון רמה	(067) — 22221—2—3—
ב	עכו	בי"ס תיכון עירוני ממשלתי ד'	(04) 913774—5—6
ג	עפולה	רחוב גלבוע 6	(065) 23964—5
ד	חיפה	שד' העצמאות 39	(04) 643582—3—4
ה	חיפה	שד' העצמאות 39	(04) 643576—7
ו	חדרה	רח' רוטשילד 27	(063) 25181—3—2
ז	נתניה	רח' הרצל 25	(053) 25968—28543—28021
ח	כפר סבא	רח' ויצמן 108	(03) 925886—903084
ט	הרצליה	רח' הנדיב 7	(03) 981598—981411—981100
י	רמת גן	רח' ז'בוטינסקי 71	(03) 739609—739096—739432
יא	תל-אביב	שד' רוטשילד 49	(03) 622153
יב	גבעתיים	רח' משמר הירדן 18	(03) 764279, 764358
יג	בת-ים	רחוב בלפור 2	(03) 862569 8—0
יד	רחובות	תחנת אגד הישנה	(03) 951193—952877—954441
טו	רמלה	בניין לשכת העבודה הישן (מול „אגד")	(03) 965391/2/3
טז	ירושלים	בן גבריאל 3 תלפיות	
יז	ירושלים	רחוב ברטנורא 9	(02) 31258
יח	אשקלון	בי"ס אילנות שיכון אפרידר	(051) 5188
יט	באר-שבע	רחוב הפלמ"ח 71	(057) 73878

טית בית בע"מ
פתח-תקוה

מכרז למכירת מכונית

פורד פלקון אוטומטית (כולל רדיו)

מודל 1964, מס. רישוי 225193 טסט 29.9.72

הצעות בצרוף המחאה בנקאית על סך 10% מערך ההצעה תתקבלנה במשרד החברה בפתח תקוה עד 23.4.72 שעה 12.00.

את המכונית אפשר לראות בחצר בית החרושת בפתח תקוה כל יום חול בין השעות 08.00—15.00. הנהלת המפעל אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

אגודת העתונאים
בתל-אביב

בשבת, 22.4.72 ב־11 לפנה"צ,
בבית אשכול ביד אליהו
(רח' בית־אורן 9)
במת עתונאים
(מטעם אגודת העתונאים והמוד לתרבות במ. פ. ת"א)
בהשתתפות העתונאים:
דן פתיר (דבר) — ישראל והאמריקה;
מרדכי חלמיש (על־המשמר)
— סופרים וספרות בישראל.
יעונה: פנחס אקרלינג
הכניסה חופשית

כל דבר דואר שישא מיקוד
יקבל עדיפות בטיפול ובמשלוח
משרד התקשורת

מדריך מיקוד תשל"ב 1972 ניתן לקבל בכל בית דואר בארץ בחינם.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר יום חול: 55 אגורות לשורה / יום ו' 75 אגורות לשורה

פרקי היום בתנ"ך
● זכריה, י"ב—י"ד.

המשנה היומית
● יבמות, י"ג (ו'—ז').

רדיו — גל א'

6.00	„מה טובו אהליך" ושיר של יום
6.10	התעמלות בוקר
6.20	שעון מוסיקלי
7.05	סקירת עתוני ה' בוקר
7.15	זמר זמר לך
7.55	„אור ידוע"
8.10	בוקר טוב
10.05	לעקרת הבית
11.40	לאן הערב
12.05	במעגל יוצר
12.30	כהוי היום — פרסומים והודעות

חדשות רשת ב'
6.05 7.00 8.00 9.00
10.00 12.00 13.00 14.00
15.00 16.00 17.00 18.00
21.00 22.00 23.00 24.00
01.00

חדשות בלועזית רשת ד'
באנגלית: 7.00 13.30 20.30
בצרפתית: 7.15 14.00 20.45

● 8.06 „שירת הסקהלה" — זמרי לסלי בל, עם נגינות ביניים בנצוח קרל מיכינגר. 9.05 „מערכים מוסיקליים" — שוברט: פרק ראשון מתוך רביעיה בסול-מינור...

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

בטלוויזיה הלימודית

תורנות רופאים לפי המקומות
תל-אביב
● רופא תורן בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר...
ירושלים
● הזמנת רופאים במקרים דחופים...
חיפה
● רופא תורן במד"א, טל. 101.

קופת חולים לאומית ת"א
● רח' בוגרשוב...
● תל-אביב: מגן דוד אדום טלפון 101 ● בתים: מד"א טל' 343134 ● פתח-תקוה: מד"א טל' 914333 ● אשדוד: מד"א, טל' 22202 ● ירושלים: מד"א, טל' 101 ● חיפה: טל' 63333 כל לילה עד שעה 7.00 בבוקר וכן בימי שבת וחגים.

תורניות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

הרצאות וכינוסים

קבלנים מציעים

וילות ובתים

דירות

דירות למכירה

● 2 חדרים + הול + מלון, ר"ג ראשפינה 12 (סימטה מהירדן) 748547 מ-16.
● דירות אקסלוסיביות 4—5 חדרים עם כל השכלולים באזור היפה ביותר בהרצליה טל. 418068.
● בגבעתיים 2½ גדולים + פ"א ארון קיר, קי"ב 78.000 סיגור מיידי 256586.

מחסנים

● יפו — 600 מ"ר, כולו קרקע גבוהה, בשכ"ת, פרסום סימון בע"מ, פסג' אלנבי 113 ת"א, 13.00—6.30.

אולמות

משרדים

מגרשים

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

חנויות

עסקים

מכוניות למכירה

בתים לנופש

אוטובוסים ו...

השכרת רכב

חיות בית

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 59 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר יום חול 55 אגורות לשורה / יום ו 75 אגורות לשורה

מציעים למכירה

● למכירה בהזדמנות ציוד לצלמניה, במצב חדיש (סלר של הוד״ר שומרון). 1. מקרן חשמלי מהיר, 2. גדול לגו צבעים, 3. משקל ואביזרי עזר שונים, עדיפות לבל הציוד חזר, טל' 826601 — 981783.

● טלוויזיות ומכונות כביסה מדגם 1972, גם ב־50% לירות חודש, התקשר עוד היום. טלפון 240202.

● מערכות סטריאופוניות: שארפ, אקאי, סוני, פיליפס, טלפונקן ועוד. זמיר אלקטרוניקה.חולון — סוקולוב 39 (בית בוא״ה).

● מצלמה ופלאש, קולנוע, מכשיר צבע, מראות, שנקין ת״א.

● מערכת סטראו פישר מקלטת + טייפ דק + 3 רמקולים + זוג רמקולים טל' 824.

● למכירה, טייפ סטראו גרונדיג, מאמפר הבי״ד, גביע הקלטה, אוזניות, אוטומטי: טלפון: טל' 114.

● יצלת תיקון הכי מהיר בצב הדש.

● למכירה תנור אפיה עם גריל חשמלי, במצב מצוין.

● להזדמנות טיפוס בעליה במצב מצוין 873004 בשעות 14.00—18.00.

בתי ספר ושיעורים

● מורה אקדמאי אי—הי עבור טל' 248443 1.30.

● מתימטיקה לבגרות אוניברסיטה, גם ב־65 לי להורים כולל הדרכה א. סבע בר הספר למתמטיקה לבגרות ביוזמה „מסדה״ הרצליה: הגבג 8 הדר 330 בשעות 4.00—6.00 אחה״צ טלפון 615430 — 2.00—3.30 אחה״צ.

רוצים לקנות

● קונים מלוה קליטה ובמחירי דיין שדרות רוטשילד ת״א.

● אומנות יהודית / המכונה הדירה! מעונין לקנות אר בות יהודית עתיקה — הכי קדושה, ציורים, יהודה. ת.ד. 4075 ירושלים.

● משלם מחירים גבוהים עבור תיקים עתיקים ובוצר ת.ד. 4075 ירושלים.

● קונים בלות קליטה וב׳ דוון „הסוכם״ שד׳ רו״ טשילד ת״א.

● „הלונה״ קונה ומוכר רהיטים משומשים ופריג׳ידרים. טל' 874241.

● קונה קליטה ובמחירים גבוהים, טלפון.

שונות

● מסעדת „אוס״ בהנהלת אחים כולה, שדרות אוס 10, טל' 331040, חיפה, תפסו עוד לאכולינהסט, מבחר של מים, דגים טריים קטניות, ופסטה, הסלטים ומאכלי ים, סבחר עשיר ומגוון של מאכלים מוזהרים פיקנטיים, לחבחות ולהגים תמנה תפו קריה: כבש בתנור. בקרו במסעדת „אוס״ ותהנו! החל...

● עבור להקה! דרושים נגנים, ממיחד, אורגן. לפנות למתופף אדיר הבר, טלפון 868091.

מכונות כביסה

● מכונות כביסה חדישות 1972, גם ב־50% לירות לחודש, התקשר עוד היום לטל' 240202 והמכונה בביתך.

● למכירה מכונת כביסה במצב אוטומטית, דגם „ביר ספרינג״, במצב מצוין, להתקשר אחרי 14.00—968149.

מכונות כתיבה

● בורוסביקה מכונות כתי בה ותיקון תיקונים. ההדסמות אלנבי 94. 612823.

● קשאלה מכירה ותיקונים. דיין שדרות רוטשילד 10. טל' 53046.

שרותים

● ליסוס והבריקה פרקטים וניקוי יסודי, שכור, בע״מ 612855.

● „יהלום״ ליסוס והבריקה מרצפות וניקוי יסודי בדירות 868514.

● זהר ליסוס והבריקת מרצפות וניקיה יסודי טלפון: 843003.

● „הפנינה״ ליסוס והבריקה מרצפות בצלים ובפוליאסטר ללא כתהלים 30844 כל היום.

● טבריה ושולמית! ליסוס והבריקה מרצפות ושיכות ביכונדות 37621.

● ב„דפי זהב״ תמצא רשימה מושלמת של „אינסטלטורים״ בכיוון: „אינסטלטורים״.

● ב„דפי זהב״ תמצא רשימה מושלמת של הספלים בסיווג: „חשמלאים״.

● ב„דפי זהב״ תמצא כתובות הצבעים והסיידים בסיווג: „צבעים וסיידים״.

● ב„דפי זהב״ תמצא רשימת מדבירי מזיקים בסיווג: „הדברת מזיקים״.

● הפנינה ליסוס מרצפות והבריקות וניקיון יסודי 30231.

נופש

● מלון גן המלך נתניה טלפון 053/28018 כשר, גם צה, הבראה ונרחדלים בזד דרים כפולאים עם שרותים צבודים ונסיון מלא החל ב־60 לי ו הרדי חורף.

שידוכים

● בחור צעיר, 27/1, מעונין בהכרות עם אירופאית נאה, אפשרי גרושה, עד גיל 28 ת.ד. 25378 ת״א. סודיות מובטחת! לציין מספר טלפון.

הלוואות

● הלוואה במזומן ומיד לעובדי מוסדות ציבור ובדרכה 61907 68540.

● אנו נותנים הלוואות עד 3000 ל״י, סידור מיוחד לשמורות מסחריות, טל' 614113.

● הלוואות בתנאים נוחים לעובדי מדינה סידור מיוחד 586403.

● הלוואות בתנאים נוחים לבעלי ורוכשי רכב פרטי 230003.

● לעובדים קבועים הלוואה פרטית עד — 500 לי טל' 52738.

● 1000 ל״י ללא ריבית לרוכשי בטוח חיים 833811 17.00—19.00 8.30—10.30.

● הלוואות לרוכשי ובעלי רכב מיד — מבר ורכש בע״מ יהודה הלוי 62 ת״א טלפון 612305.

טלוויזיה

● „אלקטרוטל״ תקוני כל סוגי המקלטים, תקוני נתלים, ת״א.

● „באבא״ מוכבת כליות, ישראל מעבדת בלעדית ל תקוני סוויה „מאבא״ ישראל 17 ת״א.

● „גלובס״ תיקוני טלוויזיה בתהל ב ערב 548156.

● „גלובס״ תיקוני טלוויזיה יותר בשעת הערב. טלפון 858615.

● טלויזיות נפלאות דגם 1972, גם ב־50 לירות לחודש התקשר עוד היום לטלפון 240202 והמכשיר בביתך.

● תיקון ראשון כבר — 1 טלוויזיה אוטכו תבות 243335.

● „רקיעא״ — תיקוני טלוי — כבימים באחריות, 444.

מקרדים

● מהיר מוכן! עבור המקרר 82422.

● ואווה! זכוה מקררים מיוחדים משלם מהיר גבוה 327081.

דודי שמש וחשמל

● „אלדורי״ הדוד נגרל! צלו בבוקר עד ערב גם עד 9 בערב. 23050 — 865054.

● כל „סולרי״ — דודי שמש באחריות מלאה 30.

טפטים

● ב„אדריבא״ מבחר בבירות טפטים בייה, פלסטיק הקיי עם מבצעים עבודת הדבקה באחריות ללא תשלום נוסף מבחר 220144, ת״א.

כלי־נגינה

● פסנתרים חדשים ומשומשים ביסוד ואורגנים. מבחר גדול, תנאים נוחים. דיזנגוף 125, טלפון 93.

בולים ומטבעות

● מכירת בולי ישראל ומטבעות... [illegible]

מי מצא?

● ...למוצא הנמצאת 34 ...

רהיטים

● הזדמנות — כל רהיטים ...

● קנה רהיטים מיוחדים ...

ריקודים

● ...למדו לרקוד... תל־אביב.

חקלאות

● שתילי פרחים לחקלאות ... 923498.

● לעבודה עבודת פלים 13 טל' 587323.

[מודעות]

חברת בית הספר התיכון העירוני „כל ישראל חברים״
תל־אביב יפו, רמת־אביב

מכרז

על משרת מנהל בית הספר התיכון העירוני „כל ישראל חברים״ — שש שנתי לשנת הלמודים תשל״ג

דרישות המשרה:
1. השכלה גבוהה.
2. נסיון נהול של בי״ס על־יסודי.
3. 5 שנות נסיון בהוראה, לפחות.
4. רשיון הוראה קבוע.

מועמדים למשרה יפנו בכתב במעטפה סגורה, בצירוף תולדות חיים וכשורים לת.ד. 17028 תל־אביב וירשמו על גבי המעטפה „מכרז למשרת מנהל בית הספר״.

התאריך האחרון להגשת המכרז 30 באפריל 1972.

כפר הנוער מאיר שפיה
דרושים
★ מנהל חשבונות
★ מסגר החזקה
לפנות בכתב לכפר הנוער מאיר שפיה מיקוד 30 996

ערניר עיבודים ממוחשבים על מחשבים בע״מ
דרוש מתכנת קובול
בעל נסיון של 2—3 שנים
רצוי רקע אקדמאי.
לפנות: טלפון 31282 לשרה בין השעות 8—1.

למושב סגולה באזור לכיש
דרוש מרכז משק
בעלי כישורים מתאימים יפנו:
לבלשר נתן
טלפון: 055—96387
או למזכירות הכפר בין השעות 10.00—16.00 אחה״צ בכל יום פרט ליום שישי, טלפון 055־96838
סודיות מובטחת

למפעל גדול באזור חיפה
דרוש סגן מנהל חשבונות ראשי
הכישורים הדרושים:
✱ השכלה אקדמאית בראית חשבון או כלכלה.
✱ נסיון בהנהלת חשבונות ובניהול עובדים של 5 שנים.
✱ ידע בהסבת מערכות למחשבים.
✱ שליטה בעברית ואנגלית.
✱
נא לכתוב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 4868 חיפה עבור מס׳ 102.

דרוש מהנדס עוזר או טכנאי בנין
ולעבודות פקוח בירושלים
נא לפנות אל חברת פ. קרנר מ. מנדיל, טלפון 243844

משרד החינוך והתרבות

משרת ניהול פניה

מובא לידיעת המעונינים כי פורסם מכרז על משרת ניהול פניה בבית הספר העל יסודי השש־שנתי בערד.

פרטים נוספים אפשר לקבל בלשכות המחוזיות של משרד החינוך והתרבות ובמחלקה לכח אדם בהוראה, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים.

המועד האחרון לקבלת הצעות מועמדות הוא יום ראשון, ט״ז באייר תשל״ב (30 באפריל 1972).

קרן קימת לישראל
מודיעה
על שלוש משרות פנויות לתפקיד מזכירה של יחידה

תאור התפקיד: טיפול בכל עבודות המזכירות של היחידה; ניסוח עצמאי של חומר בשפה האנגלית והדפסתו; תרגום מכתבים, תזכירים, פרוטוקולים, הרשמות בספרי הכבוד וכדו׳ מעברית לאנגלית ומאנגלית לעברית; טיפול באורחים מחו״ל.

דרישות המשרה: השכלה תיכונית מושלמת; שליטה מושלמת בשפה האנגלית (רצויה שפת אם אנגלית) והשפה העברית; הדפסה בשתי השפות הנ״ל; נסיון רב בעבודת מזכירות.

על המעונינים לפנות בכתב, בצרוף תולדות חיים עד לתאריך 25 באפריל 1972 אל אגף האדמיניסטרציה, הקרן הקימת לישראל, ת״ד 283 ירושלים ולציין על המעטפה „מכרז למשרת מזכירה של יחידה״.

ועד מקומי סביון — מכרז 2/72
מזכיר ועד
הרשות המקומית בסביון

הועד של הרשות המקומית בסביון מודיע מועמד למזכיר הועד המקומי

התפקיד: לרכז ולנהל את פעולות משרד הועד המקומי, לתאם את פעולות הועדות של הרשות המקומית, מגע עם תושבי המקום, מגע עם מוסדות ציבור.

הכישורים: נסיון בניהול ובמגע עם קהל, השכלה אקדמאית, ידיעת השפות עברית ואנגלית, כושר ביטוי בכתב ובעל־פה, ידיעה בשלטון מקומי. עדיפות תינתן לתושב סביון או גני יהודה או הסביבה הקרובה.

הצעות יחד עם תולדות חיים יש להגיש בכתב יד ובמעטפות סגורות ומסומנות, למשרד הועד המקומי סביון, רח׳ השקמה 8, סביון עבור „מכרז למזכיר הועד״ לא יאוחר מיום 30.4.72.

בכבוד רב,
אברהם ע. מקיים
יו״ר הועד

לחברת בנין גדולה
דרושים
באזור תל־אביב:
קבלנים לעבודות ברזל
קבלנים לעבודות טפסנות
באזור רמלה:
קבלן לעבודות טפסנות
קבלן לעבודות ברזל
באזור נתניה:
קבלן לעבודות טפסנות
לפנות בין השעות 08.00 — 15.30
טל. 03/613346 ובערב 03/907881

דרושים מסגרים ונערים
לעבודות בחיפה אזיל
טל. 720562 שמש

לבית ספר אורט
קרית ביאליק
דרוש
חשמנאי לאלקטרוניקה
מועמדים בעלי הכשרה מתאימה ובעלי נסיון יפנו בכתב־יד תוך ציון קורות חיים, נסיון וכו׳ לפי הכתובת, ת.ד. 137, קרית ביאליק.

למלון "אילת" החדש באילת
דרושים:
1. מנהל אחזקה
כישורים: רצוי נסיון קודם באחזקה בתוך איזור מיזוג, קרור, חשמל ואינסטלציה.
2. מנהלת משק
נסיון קודם הכרחי.
3. פקידי קבלה
4. מלצרים
בדבר פרטים נא להתקשר: תל־אביב טלפון 622302; אילת 059—2151 או לפנות אישית למשרדנו בתל־אביב רחוב מונטיפיורי 39.

דרושים טבחים
בעלי נסיון
לפנות:
מלון „נאות מדבר״ באר־שבע
טלפון 057—4931

אווים
השכרת רכב
דרושים למוסך
● מכונאי רכב
● חשמלאי רכב
● רוחץ מכוניות
תנאים מצוינים
נא לפנות למוסך „אוויס״ למאיר בזין רח׳ גבורי ישראל 93, טל. 251457 בכל יום בין 8—16.30.

מלונית
למלון אכדיה הרצליה
דרושים:
טבחים ועוזרים
מלצרים ועוזרים
רצוי בוגרי תיכוני. קיימת אפשרות ללינה במקום.
לקביעת ראיון להתקשר טלפונית 555־938 ל־ כנהל המגבגן.

ל"הארגז" בע"מ
דרוש/ה נער/ה
בגיל 15—16
לעבודות שליחויות
לפנות: „הארגז״ בע״מ, גבורי ישראל 94 ת״א, למזכירות.

דרושה מזכירה למנהל בכיר
בעלת השכלה תיכונית שנות העבודה
08.00—16.00
נא להתקשר לטלפון 824224 אצף כה אדם

למפעל תעשיתי בתל־אביב
דרוש בדחיפות
מסגר
בעל נסיון
בעבודות ריתוך
★
נא להתקשר לטל. 37038

דרוש
כוון אוטומטים
לעיבוד שבבי
✱ תנאים מצוינים
✱ עזרה בדיור אפשרית
לפנות:
טל. (04)665662
ה. ד. 4688 חיפה
(עבור „כוון״)

למשרד עורכי־דין
דרוש/ה עורך/ת־דין
אפשר גם לחצי יום עבודה
לפנות ת.ד. 8695 תל־אביב

למשרד גדול של חתמי ביטוח בתל־אביב
דרושים
1. **חתם ראשי**
לענפי בטוח אלמנטרי ויבי
2. **חשב כללי**
לניהול כל הכספים והתקבולות
מועמדים יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים והמשכורת מבוקשת לת. ד. 33157 ת״א עבור כס. 515.

דרוש: רכז
למגיף החברה להגנת הטבע ירושלים
בעל רכב (אפשרי מגפיגר)
העבודה גם בשעות לא מקובלות
תנאים כפים לאדם המתאים
בהצעות נא לפנות: בהקדם לת.ד. 8216 ירושלים.

עירית אשדוד
דרושים מורים / מדריכים
לבית הספר הפוליטכני המקיף בעיר דרושים מורים/מדריכים לבית הספר בשנת הלימודים הבאה:
א. מורים
לכל המקצועות העיוניים.
ב. מורים/מדריכים
מכון משרדי — אלקטרוניקה
פקידות — שרטוט מכונות
נגרות — דפוס
מסגרות — כלכלת בית
מכונאות רכב

מורים ודרים בעלי השכלה מתאימה ונסיון בהוראה המבקשים לפנות בכתב למזכיר לתפוד בעירית אשדוד ולציין פרטי השכלתם, ההעודות שבידיהם, נסיון בהוראה ומקובלה עבודה קודמים. בדבר פרטים נוספים נא לפנות בטלפון מס׳ 055־21802.
התאריך האחרון — 23.4.72.

ע. עם־שלום
ממלא מקום ראש העיר

המכון למחקר ביאולוגי בישראל
ת.ד. 19, נס־ציונה
דרושים:
1. **כתבנית אנגלית** [חצי משרה]
2. **כתבנית עברית**
3. **מנהל חשבונות סוג ג׳**
● המעונינים יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים, השכלה ונסיון בעבודה קודמת לפי הכתובת הנ״ל.

דרושים
המועצה המקומית בית שמש מבקשת מועמדים לתפקידים בבריכת השחיה העירונית:
1) מציל אחראי
2) מציל משנה
דרישות המשרה
רשאים להגיש מועמדותם מצילים שבידם תעודה מאת שר העבודה המעידה על היותם בדרגה כאמור לפי חוק שרות התעסוקה תשי״ט — 1959.
תקופת העבודה
העבודה היא עונתית לעונה הזאת אחת והעובדים יועסקו עפ״י חוזה מיוחד.
תנאי שכר
בהתאם לכישור המועצה.
פניות בכתב למשרד המועצה ת.ד. 5 בית שמש. תאריך אחרון להגשת המועמדות 25.4.72.
יוסף עברים
ראש המועצה

ואקום
מכונת ואקום משוכללת — למכירה
בהזדמנות לתעשיה, דגים ומוצרי מזון באריזה ואקום
טל. 827303

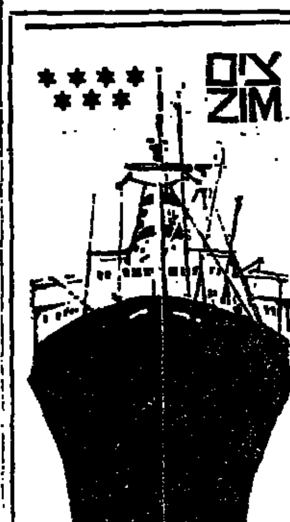

אניות חשא צפויות להגיע

לנמל חיפה
כרמלה	19.4
ATHENA	20.4
דרור	20.4
PINGUIN	21.4
ISMINI L.	18.4

לנמל אשדוד
דורון	15.4
חביבה	17.4
SAGEORGE	18.4
ORIENTVILLE	19.4
PINGUIN	20.4

לנמל אילת
OMEGA	22.4
נהריה	22.4
טבריה	22.4

ניתן לשינוי ללא הודעה מוקדמת
צים חברת השיט הישראלית
הסוכנים הכלליים
מ. דיזנגוף ושות׳ בע״מ

הרבנות הראשית ✱ המועצה הדתית לתל־אביב—יפו

תפילות הודיה מרכזיות

תתקיימנה אי״ה

בליל יום העצמאות, יום שלישי בשעה 7 בערב בבית הכנסת „אהל מועד״ רח׳ שד״ל 5
דברים: מרן הגאון הרב עובדיה יוסף שליט״א הרב הראשי לת״א—יפו

ביום העצמאות, יום רביעי בשעה 10.30 לפנה״צ בבית הכנסת המרכזי „היכל באיר״ כאנה 12
דברים: מרן הגאון הרב שלמה גורן שליט״א הרב הראשי לת״א—יפו

הצבור מוזמן להשתתף!

בליל וביום העצמאות — תפילות חגיגיות בכל בתי הכנסת בעיר

בליל יום הזכרון לחללי צה״ל ולמחרתו, ידלקו נרות נשמה בכל בתי הכנסת. ייאמרו פרקי תהלים: ט׳, פ״ג, קכ״ד ותפילת אזכרה לזכר גבורי הקוממיות.

המועד האחרון למשלוח הפתרונות
ל־ חידון סמליק
30 באפריל 1972

פתרונות שיגיעו לאחר מועד זה לא ישותפו בהגרלה. התאריך יקבע על פי חותמת הדואר

הודעה על מועד ההגרלה ומועד פרסום שמות הזוכים בפרסים תפורסם במוסף השבועי של "הארץ" ב־5 במאי 1972

פתור ושלח עוד היום והבטח את השתתפותך בהגרלת הפרסים הגדולה!

„מקורות" חברת מים בע"מ
מכרז רכב מס. 3/72 ר.

„מקורות״ חברת מים בע״מ מודיעה בזה על מכירת רכב משומש לפי הפרוט כדלהלן:
1) פג׳ו נוסעים 504 אוטומטי
2) מיניבוס קומר
3) 3 סטיישנים סוסיתא
4) טנדר פולקסוגן וא כפול
5) 4 טנדרים פג׳ו
6) ג׳יפ וילים
7) 10 סטיישנים וילים
8) טנדר דודג׳ D—100
9) 10 טנדרים ווילס
10) 2 טנדרים סוסיתא

פרטים וטפסים להגשת ההצעות אפשר לקבל במשרדי החברה תל־אביב, רח׳ לינקלן 9, חדר 53.

את ההצעות, כולל הערבות הבנקאית בגובה 10% מערך ההצעה יש להגיש במעטפות סגורות לתיבת המכרזים הנמצאת בכתובת הנ״ל עד יום א׳ 30.4.72, שעה 12.00.

אין „מקורות״ חברת מים בע״מ מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

עירית רמת־גן
מכרז מס׳ 21/72
הקניית אביזרי אינסטלציה

עירית רמת־גן מכריזה בזה על קבלת הצעות להקניית אביזרי אינסטלציה.
את טפסי ההצעות והפרטים יש לקבל בבית האספקה של העירייה במחלקה, בשעות: 8.00—14.00.
את ההצעות יש להגיש במעטפות המצורפות ולהכניסן לתיבת המכרזים, בחדר מס׳ 31, שבבנין העירייה, רח׳ ביאליק 35, עד ליום שני י״ד אייר תשל״ב — 28.4.72 בשעה 12.00 בצהרים.
על המעטפה יש לציין: „הצעה להקניית אביזרי אינסטלציה״.
אין העירייה מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ד״ר ישראל פרץ
ראש העיריה

[illegible]
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו
הודעה בהתאם לסעיף 119

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ... [illegible]
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האישור הנ״ל בקשים זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בתוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.
ההתנגדויות תתקבלנה בתוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והתבאנה לדיון בפני הועדה הנ״ל.

יהושע רבינוביץ
ראש העיריה
יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
תיק עזבונות 1362/72

בענין: צו ירושה וקיום צוואת המנוחה ... (ת״ז 368041) אשר נפטרה בפתח־תקוה ביום 9.2.72 (כ״ד שבט התשל״ב).

המבקש ... (ת״ז 368032) ע״י ב״כ עו״ד ... הרצוג ו/או ... קלין ו/או ... כהן ... שמשרדם ... פתח־תקוה.

הזמנה בדבר ירושה וקיום צוואה

להוי ידוע כי הוגשה לביהמ״ש בקשה למתן צו המכרז על ירושת וקיום צוואת המנוחה הנ״ל.
כל אדם המעונין שיש לו טובת הנאה בעזבון, ורוצה להתנגד לה, יגיש התנגדותו להמרשם תוך עשרה ימים מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן ביהמ״ש צו כמבוקש בדרך.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בירושלים
המרצה בתיק 3/72

בענין חוק השמות ...
ובענין המרצת ... של הנבקש אילן ... (ת. ז. 4254068).
המבקשת ...

הודעה

להוי ידוע כי בבית המשפט המחוזי בירושלים הוגשה בקשה ... להצהיר על מותו של אילן ... בבקשה ... תחול הבקשה ... ביום 21.5.72 בשעה 9.00.

... פרטי הנעדר:
1. מקום לידתו ותאריך לידתו: רוסיה, 2.5.1946.
2. מקום מגוריו הרגיל: תל־אביב רח׳ שינקין 72.
3. מקום מגוריו הידוע האחרון: תל־אביב רח׳ שינקין 72.
4. אזרחותו: ישראלית.
5. התעסקותו: קצין בשרות קבע של צה״ל.
6. התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה חי ... 1.5.1968 באזור ...
7. הנסיבות ...
8. פרטים אחרים: אין.

כל מי שיש לו ידיעות על אילן ... לבית המשפט ... בכתב עד ליום ...

יהודית ...
רשם בית המשפט המחוזי ירושלים

הכנ"ן من الأصل

חסן להשכלה גבוהה

למען הבת או הבן, למימון לימודים על תיכוניים
ולכל מטרה חשובה אחרת.
בכל שתקדים לחסוך־
יהיה התשלום החדשי קטן יותר.

בחסן להשכלה גבוהה:
ריבית, ברירת הצמדה,
מענק הבנק והאוצר
עד %קו מסכום החסכון,
ביטוח המשך החסכון,
הלוואה בגובה החסכון.

כספך שווה יותר ב־ **בנק הפועלים בע״מ**

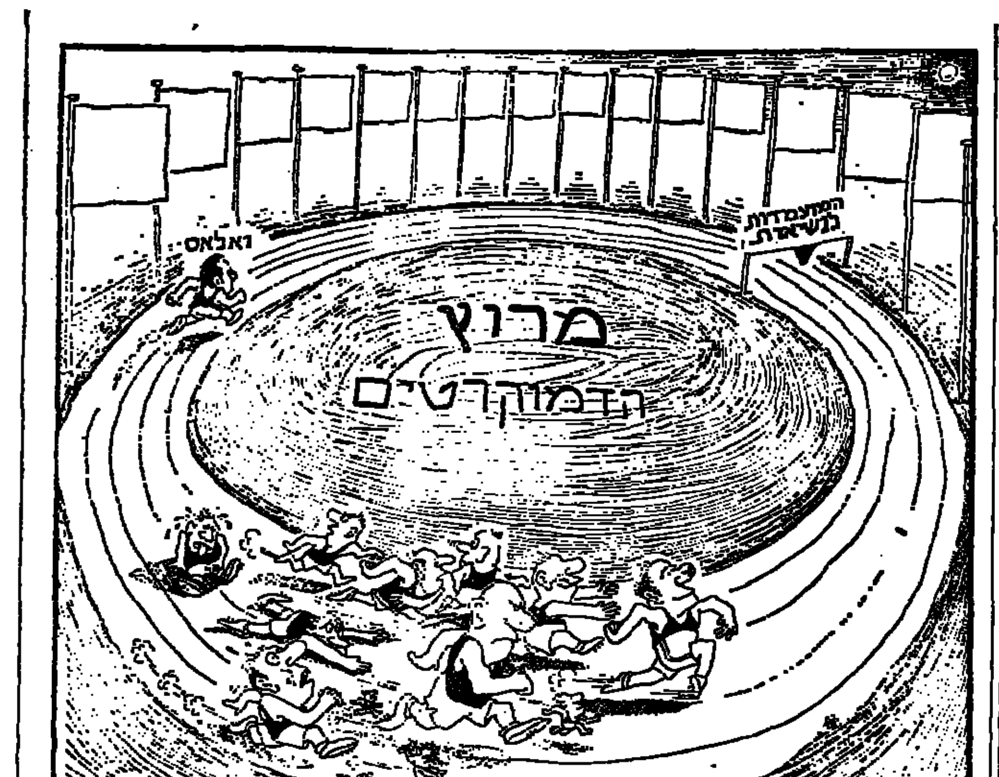

מכתבים למערכת הארץ

בזכות ההיסוסים של האוצר

אי־צדק עשה מר שווייצר במא־מרו „בריחה מרפורמה פיסקלית" („הארץ" 6.4) עם הענין עצמו של „הרפורמה במסים" ועם שני האי־שים שהוא כורך אותם ב„בריחה" מדומה זו הנזכרת בכותרת מאמרו: שר האוצר ומזכיר ההסתדרות.

בהיותי עד ושותף לדיונים שהת־נהלו במסגרות ציבוריות רבות — כולל העתונות — על הנהגת מס ערך מוסף, אני רשאי לקבוע ש־שר האוצר חזר והדגיש שההכנות הנעשות באוצר להנהגת מס ערך מוסף ולרפורמה המתחייבת ממנו — אין בהן כדי לקבוע את מועד ה־הגשמה של כלל התכניות. בהכנות ובדיונים על תקציב המדינה ל־1972/3 התחייב שר האוצר רק לק־בל חלק מהצעות לתיקונים במס הכנסה, בעיקר אלה הקשורות ב־עידוד פריון העבודה, פרמיות, מש־מרות לילה ונשים עובדות, מבלי לקשור אותן לרפורמה הכללית — וזה מתבצע והולך. מתבצעות גם אותן התחייבויות הקשורות במדי־ניות השכר והגדלת הכנסה פנויה לשכירים: מלווה הבטחון ומלווה החסכון — שהיו מכוונות להסבה עם שכבות מסויימות של שכירים מבלי להכביד על המשק הייצרני השירותים.

אין כל יסוד לראות בהיסוסים של שר האוצר להטיל „במכה אחת" את המשק והחברה הישראלית למערבולת שתיווצר עם הנהגת מס ערך מוסף לא „גינוי לעובדי משרדו" כפי שכותב מר שווייצר ולא תו־צאה של התמודדות עם מזכיר ה־הסתדרות ו„פחדים מהנץ הנוראי הזה".

במדינה דמוקראטית הנשענת על בירורים צבוריים ופרלמנטאריים, עדיף בהחלט שימוש באמצעים פיס־קליים על פני האמצעים המונטא־ריים וזה לא רק משום שבאמצעים הפיסקליים טמונות אפשרויות יותר פרוגרסיביות.

קובעת כאן גם העובדה כי בשי־מוש בשיטות מוניטריות — המבו־צעות לרוב על ידי הבנק המרכזי ולרוב בבעצה של „סודיות" — כא־שר גם שר בעצלה מופתעים לא פעם — נפגעת ההכרעה הדמוקר־טית, לעומת זאת יש להתייחס ל־צעד מהפכני בהנהגת מס ערך מוסף במירב הזהירות והטובים ההיסוסים בטרם ייעשה צעד נחפז במצב העדין של חברתנו ומשקנו כאחת.

גם בענין מס רכוש — בעיקר על דירות בגורים, הגישו מומחי האוצר תכנית מגובשת — ולאחר שעב־רה גם את כור ההיתוך של ועדה ציבורית, — היא נתקלה בביקורת צודקת במהותה [illegible]. שר האוצר לא האיץ [illegible] היה כוכן להבין.

תל־אביב — אהרון אפרת

חובת הרופא לעומת יכולתו

לא די במטיחים האשמות מכל עבר נגד הרופאים, אלא שהזלזול ברופאים מגיע לשיאו כשגוף מוס־מך כדובר משרד הבריאות, כד מר ריס איזק, מוצא לנכון להטיל צו־גש על הרופאים כאילו נענים ל־קריאות דחופות ולהתכחש לדין ו־מסתמך על סעיף ישן נושן בתקופת השלטון המנדטורי משנת 1947 („הארץ", 17.3). ועתה, היא מסב את תשומת לבו של מר דובניק ו־כלל הצבור שבמקרים דומים כל אי־היענות, יש להביא בכל הדחיפות לפני הממונה על המקצועות הרפו־איים במשרד הבריאות!

על כך אני מוחה ומביע את חר־דתי. אני רואה בזה הסתה של ה־ציבור נגד הרופאים, ולראיה — יחס המזלזל התוקף של הפציינטים ובני משפחותיהם כלפי רופאיהם.

היכן ההגיון שבהטבעה לדין של רופאים מקצועיים כגון רופא אף־אוזן־גרון או רופא עיניים או אור־טופד שאינם נענים לקריאה דחופה של מקרה לב? הרי הרופאים אלה לא די שאינם בקיאים ברפוי לב, אלא שאין בידם האמצעים להגיש עזרה ראשונה למקרים כאלה.

ברצוני להבהיר לגבי דובניק ולגבי איזק ולכלל האזרחים, שקיים הב־דל בסיסי בין חובתו של הרופא להיענות לקריאה דחופה ובין יכול־תו לעשות זאת. החוק שעליו מס־תמך מר איזק, אינו אקטואלי כיום. החובה והאחריות לבריאות האזרח חלה בראש וראשונה על משרד ה־בריאות עצמו, שהרי המסגרת ה־עליונה ועליו כמובן לדאוג לאזרח ולהגיש לו העזרה הרפואית המהי־רית בשעת הצורך ולא להפקיר חיי אדם יקרים ביד הגורל ולאפשרות שלעת צרה לא ימצא רופא במקום.

לכן הריני מציע למשרד הברי־אות ידאג לסידור תורנות של 24 שעות ביממה ע״י קופות החולים ו־מוסדות רפואיים אחרים, כגון מגן דוד אדום; נוסף לזאת על בתי ה־חולים להעמיד רופא, אמבולנס ו־ציוד מתאים במצב הכן יומם ו־לילה, שיענו במהירות מרבית לכל קריאה אפשרית.

ד״ר ג. מורד

רמת־גן

המלאך שרה״מ חפצה ביקרו

[illegible] בסוף השבוע ההולך בכל [illegible] וכלי התקשורת „כהאבן הגולל", [illegible] בהלוריה הישראלית ו־העולמית, [illegible], האל לבוא לביקור בארץ, על מנת להופיע ב־אירועי יום העצמאות.

כמו כן, נאמר, שהאורח יתקבל לשיחות על ידי ראש הממשלה, [illegible].

האם [illegible] פתרו כבר את כל בעיות השעה, ונמנו כאפשר להם להתפנות ולהיות עם האורח? ואם כן, על אילו נושאים [illegible] היום?

עד היכן הגענו!

[illegible]

חיפה

תלונתה של, שוחרת מוסיקה

ההזדמנויות בהן יכול מאזין יש־ראלי להנות מהשמעת מוסיקה קל־סית באמצעות הטלוויזיה הן נדירות ביותר. עד עתה אפשר היה לשמוע [illegible] מוסיקה לוטת [illegible] אבל לאר [illegible] גם ליל הסדר.

[illegible] שהטלוויזיה [illegible] להתעלם עד כדי כך מחלק [illegible], התזמורת הפילהרמונית. כלנו יודעים מה רבה היתה הצלחתה של הפילהרמוניה בסיורה האחרון בסבי־בלים [illegible] באירופה ו־אנו גאים בכך. הנה [illegible] של הנהלת הטלוויזיה לשדר לנו את הסיור [illegible] לכל אירופה היא מחליטה לצאת ידי חו־בתה ולשדר את התכנית בליל ה־סדר, שעה שאיש אינו יכול להאזין לה, אלא אם כן יחליט [illegible] „מה נשתנה" [illegible].

[illegible] נא [illegible] את ההצעה ש־היתה [illegible] לשדר בליל הסדר [illegible].

[illegible] לי כי אצדק אם אומר כי [illegible] המוסיקה הקלסית [illegible].

[illegible]

תל־אביב

המוניות חייבות להסיע

[illegible] („הארץ" 10.4) [illegible]:

[illegible]

ש. [illegible]
[illegible]
של [illegible]

ראיתי שמעתי

טכס יום העצמאות בחיפה

כל שנה, ערב יום העצמאות, מתחוללת בחיפה „מלחמת כרטיסים" — מאבק להשיג כרטיסים לטכס הכרזת החג בגן הזכרון. השנה פרשה סיעת גח״ל מועדת יום העצמאות כמחאה על סידורי חלוקת הכרטיסים. היא הציעה להעביר את הטכס לאיצטדיון העירוני.

דומה שהבעיה איננה כיצד לחלק את הכרטיסים לנכבדי חיפה, אלא אם יש בכלל מקום להוציא כ־70,000 ל״י, יותר משליש של תקציב יום העצמאות, על אירוע שממנו נהנים כאלפיים מוזמנים מיוחסים. נכון הדבר שטכס הכרזת החג הפך למסורת, אך ספק אם הכרח לשלב בטכס הצגת ראווה מפוארת ויקרה לציבור מצומצם. ראוי שמועצת העירייה תדון באורח עקרוני באופי החגיגות.

מחקרי מכון אשכול

מלחמת ששת הימים גרמה לתפנית מלאה בנושאים כמו יחסי יהודים־ערבים, איחוד ירושלים והגישה לקליטת עליה. לעומת זאת לא היתה המלחמה נקודת מיפנה מהותית בנושאים כמו השימוש בענפי המתכת האלקטרוניקה אלא זרזה תהליכים בלבד — מתברר מסדרת מחקרים על השפעת המלחמה על החברה היש־ראלית, הנמצאים עתה בשלבים שונים של השלמה במכון אשכול באוניברסיטה העברית.

המחקרים יושלמו עד סוף שנה זו ובדעת המכון לפרסם לקראת סתיו 1973. המחקרים מוגבלים במתכונת ובתקציב (15 אלף ל״י לכל מחקר). הם חובקים קשת מגוונת של נושאים כמו: התפתחות הגישה לבעיה הפלשתינאית, בעיות העוני ביש־ראל, יחסי יהודים־ערבים בישובים עירוניים מעורבים, תמורות בדגם המרחבי של קליטת עולים, שינויים בניכוח האידיאולוגי בשאלת שלמות הארץ וצמיחת קבוצות קיצוניות בגוף הפוליטי ועוד. מכון אשכול נתמך על ידי הממשלה בסכום של רבע מליון ל״י לשנה.

קורס ללומדי נהיגה באוטובוסים

תקנה המחייבת תלמידי נהיגה באוטובוסים לעבור גם קורס מיוחד בן 180 שעות הנערך מטעם משרד העבודה, והעולה 500 ל״י, פורסמה לא מכבר על ידי משרד התחבורה. הקורס כולל הדרכה בכיבוי אש, עזרה ראשונה, טיפול בתיירים ונימוסים.

עם פרסום התקנה חלה ירידה ניכרת במספר התלמידים לנהיגה באוטובוסים בבתי הספר לנהיגה. קבוצת מורי הנהיגה באוטובוסים החלה לטכס עצה כיצד למנוע ירידה זו במספר התלמידים ואף פנו לכשרד התחבורה בנושא זה. יש לציין כי באגד ובדן יש בית ספר עצמי ללימוד נהיגה באוטובוסים.

שכר חברי הפרלמנט הפיני

אליהו זהבי כותב לי מקופנהאגן: חברי בית הנבחרים הפיני העלו לעצמם באפריל 1972 את משכורתם. שכרם הועלה מ־3117 מארק (בערך 3000 ל״י) ל־3387 מארק (3220 ל״י).
שכר חבר ממשלה בפינלאנד הוא כיום 5580 ל״י בערך.

כל חברי בית הנבחרים שמקום מגוריהם מחוץ להלסינקי מקבלים תוספת אש״ל. מס הכנסה גובה את חלקו משכר זה. חברי בית הנבחרים רשאים להמשיך ולקבל הכנסות מ„חלטורות" שונות שיש להם נוסף לעיסוקם העיקרי כחברי הבית.

היום לפני...

17.4.1971: מצרים, סוריה ולוב חותמות על הסכם להקמת פדרציה.
17.4.1963: מצרים, סוריה ועיראק מסכימות להתאחד.
17.4.1961: פלישת המפל של „מפרץ החזירים" לקובה.
17.4.1941: יוגוסלביה נכנעת לגרמניה במלחמת העולם השניה.
17.4.1790: בנימין פרנקלין מת בפילדלפיה בגיל 84.
17.4.1492: פרדיננד, מלך ספרד, מסכים לממן את מסע קולומבוס.

רד״ן

האם משפחתך ראתה את שלנו?

אנו גאים מאד במשפחתנו.
אנו בטוחים שבין בנות משפחתנו
תוכל למצוא אחת שתתאים גם למשפחתך
כי מכוניות אלפא רומאו מתוכננות להפליא.
לצרכיה של כל משפחה ומשפחה.
בחר לך אחת מהן:—

גוליה סופר 1300	4 דלתות	103 כ״ס	29,950.— ל״י
ג׳. ט. ג׳וניור קופה	2 דלתות	103 כ״ס	32,850.— ל״י
גוליה סופר 1600	4 דלתות	116 כ״ס	32,450.— ל״י
ברלינה 1750	4 דלתות	132 כ״ס	35,300.— ל״י
G.T.V. 1750 קופה	2 דלתות	132 כ״ס	37,200.— ל״י
ברלינה 2000	4 דלתות	150 כ״ס	41,300.— ל״י
G.T.V. ג. ט. 2000	2 דלתות	150 כ״ס	43,380.— ל״י

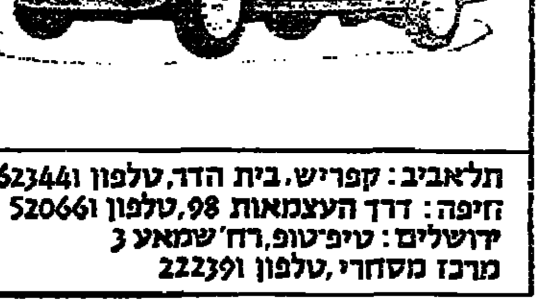

ALFA ROMEO רוצה להיות חלק ממשפחתך

Alfa Romeo

תלאביב: קפריש, בית הדר, טלפון 623441
חיפה: דרך העצמאות 98, טלפון 520661
ירושלים: טיפ־טופ, רח׳ שמאע 3
מרכז מסחרי, טלפון 222391

משרד החינוך והתרבות
המחלקה להכשרת מורים

בית־המדרש הממלכתי לתזונה ולכלכלת־הבית ירושלים

ההרשמה לשנת הלימודים תשל״ג נמשכת:

בית־המדרש מכשיר:

א. מורות לתזונה ולכלכלת־הבית
בבתי־ספר יסודיים, בחטיבה הביניים ובבתי־ספר על־יסודיים.

מורות לאמנויות כלליות
לנוער בחטיבת הביניים (מכשירים ומלאכת מחשבת)

ב. דיאטניות מוסמכות

לשם קבלת פרטים (בכתב ובעל־פה) יש לפנות אל בית המדרש, חקריה רוממה, ירושלים (טל. 524037)

משטרת ישראל

המטה הארצי / אגף המנהלה

מכרז מס׳ 4/72

1. משטרת ישראל מזמינה בזה הצעות להספקת:
א. 7,000 נורות ליבון ב־12 עד 500 ווט, בהתאם למפרט [illegible] של ארגון מנהלי האספקה בישראל;
ב. 7,000 [illegible] של 12 ו־24 ווט, בהתאם למפרט מס׳ 51 של ארגון מנהלי האספקה בישראל.
2. פרטים בנוגע אפשר לקבל בין השעות 08.00—12.00 [illegible] ברח׳ ציון גבר 11, יפו, טל. 829191.
3. בהצעות יש לפרט:
א. המחיר;
ב. גובה הכמים;
ג. מועד האספקה.
4. הצעות יש להגיש במעטפה סגורה, מסומנת „הצעות [illegible] למכרז מס׳ 4/72, לפי המען: משטרת ישראל / המטה הא[רצי] אגף המנהלה, מזכירות אג״ם, רח׳ ציון גבר 11, יפו.
5. המועד האחרון לקבלת ההצעות הוא: 27.4.72, שעה 12.00.
6. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
7. המשטרה רשאית לעצמה הזכות לרכוש [illegible] בהתאם לתנאיה.

ראש מדור [illegible]

ברבבל אל הנקרות
בראש הנקרה
פתוח יום יום
משעה 8.00 עד שעה 18.00

מכון ויצמן למדע

בשיתוף עם המחלקה לנוער, במשרד החינוך והתרבות

מחנה נופש
לנוער שוחר מדע 1972
יתקיים במכון ויצמן למדע ברחובות
בימים 25 יוני — 7 יולי 1972

תלמידים בוגרי כיתות י״א בבתי־ספר תיכוניים מוכרים, יפנו בכתב לקבלת שאלונים לפי המען: מכון ויצמן למדע, מזכירות מחנה הנופש, רחובות.

ההרשמה הסופית ביום 28 אפריל 1972.

כדאי לבחור
PHONODOR
הטלויזיה המשוכללת
עם
היתרון הבלעדי
שרות
PHILIPS

פרסום שבי

הדרך היפאנית לדיוק

סיטיזן שעוני איכות-במחיר סביר

בכנס רופאי הילדים:

אסטמה—מחלה פסיכוסומטית

טיפול בלי תרופות במוסד בירושלים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

„אסתמה היא מחלה פסיכוסומטית שניתנת לריפוי בטיפול פסיכולוגי מתאים בילדים הסובלים ובהוריהם בלי שימוש בתרופות" — למסקנה בשטח זה הגיעו פרופ' פנחס הבינ־סון. וד"ר יהודית שאלתיאל מירוש־לים לאחר טיפול ומעקב במשך חמש שנים ב־100 ילדים חולי אסתמה קשה שהוחזקו תקופות ארוכות במרכז ל־ילד של ויצ"ו בירושלים. על תוצ־אות הטיפול הירצו שני הרופאים בכנס איגוד רופאי ילדים בישראל שנפתח בחיפה בסוף השבוע שעבר. הרופאים מסרו בכנס כי הם הגיעו בהדרגה לויתור על שימוש בתרו־פות קונבנציונליות של אסתמה כגון סטרואידים (קורטיזון), הנשמה ב־לומוזול ועוד ואף ויתרו על תרו־פות הרגעה שנראו לכתחילה כהכ־רחיות. במקום זאת הם עברו לטיפול פסיכותרפי במוסד ולטיפול פסיכו־לוגי של הילדים. והוריהם מתוך הב־נה שגורמי ההתקפות נפשיים. הנחה זאת נתחזקה מאד כאשר במעקב סוציאלי התברר כי בכל הבתים מהם יצאו הילדים חולי האסתמה קיימת מתיחות במשפחה.

הקשר בין המחלה לאוירה בבית הילד הוכחה כבר בימים הראשונים של שהות הילדים במוסד. נתברר כי עם ההפרדה בין הילד להוריו הב־אה לירידה ניכרת בתדירות ההתק־פות כבר בימים הראשונים. תיאוריה זאת נתחזקה כאשר נתגלה כי ילדים החלו לקבל התקפות מיד עם החזרם לבתיהם.

שני הרופאים שוללים ההנחה כי המחלה נגרמת על ידי גורמי אקלים וחומרים אלרגניים. למוסד בירושלים נתקבלו ילדים חולים מהפיר עצמה. הילדים שכבו על כרי נוצות ובאו הילדים שכבו על כרי נוצות ובאו במגע עם חמרים הנחשבים לגורמי סימפטומים אלרגיים.

יחד עם ביטול התרופות הונהגה במוסד ויצ"ו בירושלים אוירה חפ־שית ועצמאית במגמה לנבוע מה־ילדים תחושה שהם מצויים בטיפול רפואי. הוטלו עליהם מינימום של הגבלות (בניגוד למשטר המקובל ב־מוסדות טיפול בילדים חולי אסתמה בחו"ל). עם זאת טיפלו הרופאים בהורים על ידי הדרכה כיצד להת־יחס לילד, תוך פיתוח עצמאות ובט־חון עצמי.

תוך כדי הטיפול הגיעו שני הרו־פאים להישג של ביטול מוחלט של התקפות אסתמה של הילדים במוסד. בשלב שני הושגו הצלחות של הפ־חתת מספר ההתקפות בעת חופשת הילדים בבתי הוריהם, הוברר כי בחופשת הפסח האחרונה רק ארבעה מבין 20 הילדים במוסד קיבלו הת־קפות אסתמה.

על סמך כל זאת ממליצים שני הרופאים על שינוי ערכי בגישה למחלה תוך שימת הדגש לא על המחלה אלא על הסביבה המש־פחתית. הרופאים עוד מוסיפים שהתרופות המקובלות גורמות נ־זקים לילדים. חיזוק לדיעה זאת ניתנה בהרצאה אחרת בכנס בה נמסר כי שימוש בסטרואידים מפריע לגידול נורמלי של ילדים.

בדו"ח על עליית אמצעי התשלום:

זנבר: האינפלציה בגלל צבירת יתרות מט"ח בבנק ישראל והרחבת אשראי לציבור

ממליץ: חשיפת התעשיה ליבוא, צמצום משכנתאות ואשראי לפיתוח, העלאת רבית על אשראי מוכוון וליצוא, הפסקת בנית מוסדות ציבור, יבוא הון לזמנים קצרים

מאת סופר „הארץ"

נגיד בנק ישראל, מר מ. זנבר, הגיש אתמול לממשלה את הדו"ח המיוחד על עליית אמצעי התשלום במשק ובו המלצות לנקיטת צעדים לריסון האינפלציה. בדו"ח מזהיר הנגיד כי חריגה ממדיניות השכר המוסכמת עלולה לחזק את הלחצים האינפלציוניים, להחיש את עליית המחירים ולהביא להאטה בייצוא, ש־

משה זנבר

בעקבותיה תקטן התעסוקה ותיווצר אבטלה. במקרה כזה יהיה הכרח בהטלת מסים נוספים. עוד מזהיר ה־נגיד כי המשך הגיאות המופרזת עלול להביא לידי מיתון.

במכתב המצורף לדו"ח שהוגש לממשלה ולוועדת הכספים אומר מר זנבר כי בתקופה שבין סוף יוני 1971 לסוף פברואר 1972 עלו אמ־צעי התשלום ב־595 מיליון ל"י שהם 15.3 אחוז. הגידול באמצעי התשלום נמשך גם בשבועות האח־רונים ומסוף פברואר ועד ל־4 ב־אפריל, כלומר במשך חמשה שבו־עות, עלו אמצעי התשלום בסכום של 323 מיליון ל"י, שהם 7.2 אחו־זים. הנגיד מציין כי ב־25 החודשים שעד סוף פברואר השנה עלו אמ־צעי התשלום ב־1,545 מיליון ל"י, שהם 52.6 אחוז. שיעור גידול כה מהיר, מדגיש הנגיד, לא ידע המשק הישראלי מאז 1962 ו־1963.

תמונה חד־משמעית

במבוא לדו"ח סוקר הנגיד את ההתפתחות האינפלציונית. האינדיק־טורים להתגברות הלחצים האינפל־ציוניים במשק מציגים תמונה חד־משמעית. ברביע הראשון של 1972 נמשכה העליה במדד המחירים ל־צרכן, לאחר עליה בשיעור 13.4% ב־1971 ו־10.1 אחוז ב־1970. עליית מחירים זו היא אף מהירה יותר מזו ששררה בתקופת הגיאות בראש־ית שנות השישים בהם היתה עליית המדד בממוצע שנתי שבין 7 אחוז ל־8 אחוז. כן הוא מציין את ההת־ייקרות הגדולה יותר בשוק נכסי דלא־ניידי. ב־12 החודשים המסתיי־מים באוקטובר 1971 עלו מחירי ה־דירות ב־29 אחוזים וגם בתקופה שלאחר מכן נמשך הגידול במחירים. כך גם חלה עליה של 33.1 אחוזים במדד שערי המניות בתקופה שבין סוף יוני 1971 לסוף יוני 1972 וקצב עליית השערים אף הוחש בחודשים שלאחר מכן.

הגיאות הספקולטיבית מסוכנת

מר זנבר מזהיר כי הגיאות ב־שוקי המקרקעין, הדיור ובמיוחד זו שבשוק המניות מבטאת במידה רבה ביקוש ספקולטיבי וציפיות לעליית

(סוף מעמוד 10, טור 3)

נדחה הריארגון בפריקה ובטעינה בנמל חיפה

מאת סופר „הארץ"

הפעלת המיבנה הארגוני החדש בעבודות הפריקה והטעינה בנמל חי־פה שעמד להכנס לתוקפו נדחתה בלי שנקבע תאריך אחר להחלתו. על המיבנה הארגוני שבשלבו הראשון עמד לחול על מנהלי העבודה בנמל הוסכם עם ההנהלה לאחר שהובטחו למנהלי העבודה הטבות ניכרות. כנ־גדים לו בחריפות נציגי הפועלים בנמל שאיימו בסכסוך עבודה אם יופעלו שיטות העבודה החדשות. כדי למנוע עימות עם הפועלים הודיעו אנשי ועד מנהלי העבודה על הדחיה ואף מסרו כי יתפטרו מתפקידיהם כחברי ועד.

נפתחו לשכות קשר של משרד התחבורה

(ל.ע.מ.). שרות חדש לציבור ניתן מאתמול על ידי משרד התחבורה ב־אמצעות לשכות קשר למידע שנפתחו בירושלים ובת"א.

הלשכות יתנו אינפורמציה, יקבלו תלונות ויטפלו בהדרכה והכוונה. מספרי הטלפונים של הלשכות הם: בירושלים — ישיר 233306, מרכזיה 60251. בתל־אביב — ישיר 54675, מרכזיה 50561.

★ כ־מאה אלף משלמי מס הכ־נסה קיבלו השנה ספרי הצהרה על הכנסותיהם לשנת המס 1971. מק־בלי הספסים חייבים להגיש את ה־דו"ח לא יאוחר ביום 30.6.72, ואם הם מנהלים ספרי חשבונות לא יאוח־ר מ־31.8.72.

שוחרר הנהג החשוד בפיצוץ המכונית

החלטת ביהמ"ש — תקדים

(ע). נהג אגד מרדכי אקרמן, ה־חשוד בפיצוץ המכונית של ניסו, סמל המשטרה מיכאל מנדלסון, שו־חרר אתמול ממעצרו לאחר ששופט שלום ושופטת מחוזית החליטו כי אין בידי המשטרה כל ראיות נגדו.

בהחלטתה קבעה השופטת גב' חנה אבנור תקדים בנושא של מעצרים: העובדה שיש לאדם מניע לעשות את העבירה וגם העובדה שנבדק במכונת אמת ונמצא שהוא משקר — אינם מספיקים כדי להשאירו במעצר. החלטה זו נוגדת את הנהוג של בתי המשפט בארץ עד כה — לאשר מעצרם של חשודים כאשר התברר שיש להם מניע לעשות את העבירה או שהוכח במכונת האמת כי הם משקרים.

הסניגור, עו"ד משה רום, טען כי בידי המשטרה אין כל ראיה שהחשוד ביצע את הפיצוץ. מאידך יש לו אליבי כך שלא יכול היה לעשות את העבירה. הוא נמצא בכפר גלעדי בערב המקרה.

לאחר שנתקבלה החלטה זו הת־קיימו התייעצויות בין קצינים בכי־רים של המשטרה אם לערער על החלטת בית המשפט המחוזי בפני בית המשפט העליון. אתמול לא הס־פיקו לערער ולכן שוחרר האיש בשעות הצהרים.

נהרגה בתאונה

חמישה חיילים נפצעו

(ע). אשה שלא זוהתה, נהרגה ביום ד' בצהריים מפגיעת רכב, ב־עת שחצתה את הכביש הראשי ליד הכניסה לבית החולים אסף הרופא בצריפין. המשטרה מסרה כי ההרו־גה היא בת העדה האשכנזית, כבת 65, בהירת פנים, שערותיה שחו־רות עם חלקים של שערות שיבה, וגובה קומתה כ־1.60.

נפצעו

חמישה חיילים נפצעו בתאונת דרכים שאירעה במוצ"ש בקי־לומטר ה־24 בכביש באר־שבע — מצפה־רימון. הנפגעים נסעו במכו־נית פרטית בהוגה בידי חייל בן 19, שהתהפכה בנסיבות שטרם הוברר. הפצועים הם נהג המכונית וכן חיילים נוספים. הפצועים אושפזו ב־בית החולים המרכזי לנגב בבאר־שבע.

ח"כ עופר נגד הגבלת מכירת דירות לתושבי חוץ

מאת אלעזר לוין, סופרו הכלכלי של „הארץ"

התנגדות להצעת נגיד בנק יש־ראל להגביל מכירת דירות לתושבי חוץ הביע אתמול ח"כ אברהם עו־פר, מנכ"ל חברת שיכון עובדים.

בשיחה עמי אמר ח"כ עופר, ה־מוזכר לפתים קרובות כמועמד ל־שר־השיכון הבא, כי אינו רואה סי־בה למנוע מיהודים לקנות דירות בארץ. הערך המוסף של הדירות הוא 85%, וזה מוצר היצוא היחיד הנשאר בארץ לאחר מכירתו. דירה נמכרת קושרת את היהודי לארץ, ומביאה להשקעות ולעליה.

לסופר „הארץ" נודע כי השנה מתכננים למכור כ־2000 דירות ל־משקיעי חוץ, שיכניסו למדינה 75—80 מיליון דולר.

מנהל חברת ישראלום, מר עוזי רסקין, אמר לי אתמול, כי יציע לוועדת השרים לענייני שיכון להפ־חית מסי עקיפין על מוצרי בנייה ולהחיש את הדיונים בוועדות בניין ערים, כדי להגביר את קצב ה־בנייה. הוא תומך בהצעת נגיד בנק ישראל למכירה מוקדמת של 5000 דירות לזוגות צעירים ולהגביל הכ־רות מטיח של רוכשי מגרשים מ־חו"ל. כן אמר, כי הגיעה העת ל־החזיר את תכנית זנבר לעידוד בנית להשכרה. מצד שני הביע חשש ש־הגבלות על מכירת דירות למשקיעי־חוץ יצמצמו את השקעותיהם ב־ישראל.

אזכרה למפקד ההגנה בהרצליה

(ע). בהשתתפות ותיקי הרצליה, חברי ארגון ההגנה וחברי ראשון ד־גליל ים, נערכה אמש בערב בבית האורח בהרצליה אזכרה ליהודה בו־רד, אורח כבוד של הרצליה ומי שהיה שנים רבות מפקד ההגנה ב־עיר.

★ סגן ראש עיריית חיפה, מר א. סכנין, הודיע בכתב לסיעת גח"ל כי הוא מתחייב בהקדם האפשרי לקיים דיון מקיף במועצה על אירועי יום העצמאות תוך שיתוף מלא של סיעת גח"ל בהכנות הגיעות מצעדת היובל בשנה הבאה. מכח הודעה זאת הס־כימה סיעת גח"ל לחזור בה מהחרמת כנס הכרות החג בגן הזכרון, צעד עליו החליטה בגלל צורת ויתה ב־סדרי החגיגות בהן לא נערך דיון ציבורי שנים רבות. הסיעה מתנגדת בעיקר למכבים בהם משתתף רק מי־עוט קטן מקרב התושבים בעיר.

★ המחלקה לשיפור פני ה־עיר בעיריית ירושלים עורכת מיבצע לבקורת נקיון במסעדות שבעיר.

תיכנון ליישוב אלף משפחות בקרית ארבע

(ע). קיים תיכנון פיסי ליישוב אלף משפחות בקרית ארבע שליד חברון — נמסר בישיבה הראשונה של מינהלת קרית ארבע, שנערכה אתמול בקריה בהשתתפות מר חיים קוברסקי מנכ"ל משרד הפנים, תת אלוף ש. גזית, מתאם עניני השט־חים, ותת אלוף רפאל וורדי, מפקד יהודה ושומרון.

מתה גיטל גרינשטיין

(ע). בנתניה הובאה אתמול ל־מנוחות גיטל גרינשטיין, בעלת המ־לון הראשון בנתניה, שמתה בגיל 95.

בן־יקר מתפטר מוועדת אשר

מאת אלעזר לוין סופרו הכלכלי של „הארץ"

נשיא לשכת המסחר תל־אביב הוד־יע לי אתמול על כוונתו להתפטר מוועדת אשר, במחאה על שהוועדה עשתה, לדבריו, מלאכה חלקית בל־בד בתחום הרפורמה על מיסוי, ועל שהאוצר מתעלם כמעט מכל המלצו־תיה. מר בן־יקר אמר כי הוא מקוה שחברים אחרים ברוב הוועדה, בפרט בציבור הסקטור הפרטי, ילכו בעקבותיו ויתפטרו, מכיון שלדעתו אין לוועדה עוד זכות קיום.

מר בן־יקר אמר כי הועדה לא התעלתה מעל המסגרת הצרה ש־מינהל הכנסות המדינה קבע לה, ועשתה עבודה של מנהל פנקסים במקום מחקר יסודי ושינויים מרחיקי־לכת בשיטות המיסוי. כן אמר ש־עדיף שלא להטיל כלל מס ערך מו־סף, מאשר להנהיגו בשיעור של 4־5 אחוזים. מר בן־יקר אמר כי לדעתו היה על הוועדה להמליץ על הפחתת מס הכנסה בשיעור 1.2 מיליארד ל"י, כדי לחסל עיוותים במיסוי הקיים.

מו"מ על מכירת תי"ל לצים

מגמה למכור ליילנד באשדוד להארגז ולמרכבים

מאת שלמה גרבר סופר „הארץ"

צים שוקלת אפשרות לרכוש את מפעל ת.י.ל. בחיפה מידי כונסי ה־נכסים של מפעלי אוטוקארס, פרט למחלקת הקפיצים והמכבשים ב־מפעל, שתימכר בנפרד לכל המרבה במחיר.

צי"ם מתכוונת להשתמש במפעל כמרכז לטיפול במכולות ואחסון מטענים, תוך ניצול המיבנים והשטח הגדול של המפעל. צויין כי מיקום המפעל, במפרץ חיפה, מתאים מאד למטרה זו, בעיקר בגלל קירבתו ל־נמל. המו"מ על המכירה עוד לא נס־תיים.

כן קיימת מגמה בחוגים ממשל־תיים שהמפעל להרכבת משאיות של ליילנד באשדוד יירכש על ידי מפ־עלי הארגז ומרכבים, במגמה לרכז בו את הרכבת האוטובוסים כולל ה־שילדות והמרכבים.

הנהלת הארגז נוטה לקבל תכנית זו, אולם כור, בעלת מרכבים, גיל־תה היסוסים. גם בנושא זה נמשך המו"מ. עוד נודע כי קיימת התנג־דות לשיתופם של אגד ודן ברכישת המפעל באשדוד, בנימוק שאין זה רצוי שהצרכן יהיה גם הצרכן אשר למפעל ההרכבה של אוטוקרס בסוכנות הכרמל, נראה כי הוא יירכש על ידי חברת כלל, השותפה גם ב־50% ב־בעלות על מפעל הרכב בנצרת. ה־מגמה של חברת כלל היא לרכז ב־מפעל זה את הרכבת מכוניות הנוס־עים, כלומר פורד אסקוט ושאר ה־מכוניות שיותלים עליהן, ואילו ה־מפעל בנצרת יעסוק בהרכבת מש־איות בלבד.

...קוח על חניה ...ידי הרשויות המקומיות

...לטה נתקבלה במשרדי התחבורה והמשטרה

מאת סופר „הארץ"

...לטה עקרונית להעביר את ה־... על חניית כלי־רכב בערים ל־הרשויות המקומיות, במגמה ל־... את שוטרי התנועה לתפקידי... על התנועה, נתקבלה במשרדי ...בורה והמשטרה.

...גישה שנערכה לא מכבר לדיון ...א, היתנו נציגי הרשויות את ...תם לכך בהעברה אליהן של ההכנסות מן הקנסות על חניה ...ה.

...גוון הצורך בשינוי החוקים ה־...ים להעברת סמכויות הפיקוח מן ...טרה למקומות עירוניים. נציגי ...יות המקומיות חזרו וציינו כי ...וד לא יוסכם על ההכנסות מן ...נו, לא יהיו מוכנים לקבל על... את הפיקוח.

...ין הועלתה גם הצעה לערוך ני־... פיקוח עירוני על חניה בשטח ...ם בכמה ערים, אולם שוב, לא ...הבינה בגלל בעיית מימון ה־...

...ם הקרובים יערכו דיונים עם ... האוצר בנושא ההכנסות מקנ־... על חניה, עם העברת הפיקוח ...חניה לידי הרשויות המקומיות.

„מגור" הביטוח הרפואי שלי

לנהג שלי יש ביטוח רפואי ולי יש את „מגור"

ב„מגור" אני מקבלת שרותי עזרה והתנעה, אבחנה, ייעוץ וגרירה לכל מקום בארץ, 24 שעות ביממה. (גם לאחר תאונה)

אני ממליצה לכל ידידותי המכוניות להרשם ב„מגור".

למנויי „מגור", שרות נאמן בכל מקום ובכל זמן

ללא כל תשלום!

פרטים והרשמה: כל יום גם בשבתות ובחגים, 24 שעות ביממה
תל־אביב, רחוב רמז 35, טלפון 263974.
כל יום בשעות העבודה הרגילות:
ירושלים, רח' שמואל הנגיד 15, טלפון 222503
חיפה, ככר ההגנה 6, טלפון 525262
באר־שבע, רח' ההסתדרות 78, טלפון 3654.

מגור שרותי רכב (ישראל) בע"מ

כל יום 24 שעות ביממה

סע בבטחון — סע עם „מגור"

פבס

פתחנו מרכז מכירות

לרגל הפתיחה
הפתעות למבקרים
במרכז המכירות החדש

ברח' יפו 68 ירושלים

תדיראן
תעשיות ישראל לאלקטרוניקה בע"מ

מדינת ישראל
משרד המסחר והתעשיה
המכון הישראלי לסיבים

האוניברסיטה העברית
בית ספר לבדוק שמושי וטכנולוגיה
החוג לכימיה של פולימרים וטקסטיל

הרצאות אורח

ביום ג', ה־25.4.1972 בשעה 7.30 בערב תתקיימנה הרצאות אורח (בשפה האנגלית) כלהלן:

1. PROF. Y, RATTEE
Head, Department of Colour Chemistry and Dyeing, Leeds University, Leeds, England.
על הנושא: התיאוריה והבצעה בשמוש בצבעים ריאקטיביים לצביעת טקסטיל.
THEORY AND PRACTICE OF APPLICATION OF REACTIVE DYES.

2. DR. S. B. SELLO
Manager, Finishing Research
J. P. Stevens, R & D Division, Garfielr, N.J. U.S.A.
על הנושא: טפולים בפולימרים על סיבים סינטטיים.
POLYMERIC TREATMENT OF SYNTHETIC FIBERS

ההרצאות בבית סוקולוב, רח' קפלן, ת"א.
[illegible] מוזמנים.

קיבלת שי "כרמל מזרחי" לחג?

יינות, ליקרים, ברנדי, שמפניה...

אל תשמור אותם בבאר

פתח בקבוק לאורחים וידידים.

ידידים ואורחים יעריכו אותך, אם תפתח להם בקבוק יין משובח, בעל איכות. זה לא צריך להיות תוצרת חוץ. תפסיק כבר להיות סנוב. בחוץ לארץ שותים את יינות „כרמל מזרחי" ומתגאים בהם. היינות והברנדי של „כרמל מזרחי" זוכים במדליות זהב בכל התחרויות הבינלאומיות, בהן משתתפות ארצות יין מובהקות. פתח בקבוק ברנדי „כרמל מזרחי". לחיים!

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

هكذا من الأصل

ביקורת על סלמן ושיטת האיגוף

דו"ח ועדת ויתקון

דיון חשבון של ועדת החקירה ב־ענין „נתיבי נפט" — דו"ח הרוב: השופט אלפרד ויתקון וא. קליר.

הועדה שמונתה ב־14 בנובמבר 1971, קיימה 49 ישיבות, רובן ב־פומבי ומקצתן בדלתיים סגורות, ו־שמעה 48 עדים. היא גם ערכה ביקור באבו רודיס ובמקומות אחרים בסיני. לשם שמירה על בטחון המדינה רו־אים אנו צורך שלא לפרסם חלק מהחומר שחקרנו.

לצערנו, אין תמימות דעים בין חברי הועדה. אלוף זורע חולק על מסקנות הרוב וצירף את דעתו הנפ־רדת בסוף הדו"ח.

תמצית הקובלנה

את תזכירו של ד"ר דוד ניב, אשר בעקבותיו הוחלט על הקמת הועדה, ניתן לסכם כך: עקב מלחמת ששת הימים נפתחו לפני המדינה אופקים חדשים למחקר מקורות הנפט, לני־צול המקורות הקיימים בסיני ולחי־פוש ולפיתוח מקורות חדשים. לכל אלה עמד לרשות הממשלה כלי בדוק ומוסמך ושמו: „לפידות" שהיא חב־רה ממשלתית. אך הממשלה — ו־התרעומת מכוונת בעיקר נגד סגן שר האוצר ד"ר צבי דינשטיין — לא השתמשה בשירותי אותה חברה, על אף היותה זקוקה לתעסוקה, והעדיפה למסור את המשימה לחברה חדשה, נתיבי נפט בע"מ ולמר מרדכי פריד־מן, שנתמנה כמנהלה. חברה זו — כך נאמר בתזכיר — פרקה מעצמה עול ביקורתן של רשויות המדינה, ו־במעטה של סודיות הסרת יסוד שללה מידע חיוני מאנשי משרד הפיתוח. ענייני החברה נוהלו בהפקרות, ב־בזבזנות ובשחיתות, במשטר של סרור והון פגיעות במוסר. והעיקר, בוצעה עיסקה בין מר פרידמן וחברת „מד־בר", שבעיני המאשים אינה אלא עסקת שוחד.

במהלך חקירתנו עלו לפנינו כמספר נושאים נוספים, שלא ראינו מקום להתעלם מהם. כוונתנו, בעיקר, לענ־ין ההשתתפות במכרז ולענין התרומה למשרד בטחון.

חקירתנו נתקלה במספר קשיים. ה־חומר שהוגש לנו, בעל־פה ובכתב, היה עצום בממדיו ורב־גוני בנוש־איו. הוא כלל, בין היתר, בעיות ה־עומדות ברומו של עולם המינהל ו־טוהר המידות, אך השתרבבו בו גם דברים של מה בכך ושל רכילות זולה, שנוח היה להם שלא היו מו־באים משהובאו. יתרה מזו, אם כי ציין ד"ר ניב בתזכירו כי חלק מהא־שמותיו מבוסס על עדויות מפי ה־שמועה, היו בין מקורותיו עדויות כה בלתי מהימנות, שיש לתמוה עליו שראה להמציאן. והיה גם שהוא סמך על מקורות מוסמכים, ואילו המקורות לא תמכו בו ונמצאו טענותיו חסרות שחר.

במצב כזה טמונה סכנה של השפ־עה גומלין של טענות רציניות על טענות פגומות, ולהיפך. יש שדברים שליליים עלולים להטיל צלם גם על דברים תמים, ויש וצירופם של דב־רים מופרכים לדברים רציניים עלול לגרוע מאמינותם ומשקלם של אלה. לנו ברור שיש להישמר משתי סכ־נות אלו כאחת ושהדרך היחידה, הנאה לגוף בעל סמכות מעין־שיפו־טית, היא לבדוק כל פרט ופרט ל־גופו, כאילו הוא עומד בפני עצמו.

הדיון בקובלנתו של ד"ר ניב הע־מיד את הועדה גם לפני בעיה אח־רת, שרק לכאורה היא בעיה נהלית, ולמעשה היא בעיה של שמירה על עקרון „הצדק הטבעי". קובלנתו של ד"ר ניב אינה מכוונת נגד מר פריד־מן בלבד. הקצף יצא בעיקר על ה־גורמים הממשלתיים האחראים, לטע־נתו, למצב שנוצר, וקביעת אשמתם של אלה היא המטרה, שהניעה אותו

אברהם קליר

לעורר את הענין בציבור בדרך ש־הביאה לידי הקמת ועדת חקירה. לא יועיל, איפוא, למר פרידמן, להצביע על אישורים שקיבל מטעם הממונים עליו או למשל, על שתיקתם של גורמים רשמיים, שלטענת ד"ר ניב היו חייבים לפצות פה ולצפצף. ד"ר ניב תקף את „השיטה" בכללותה.

הטיפול בתזכיר ניב

להלן מגוללת הועדה את דרכי ה־טיפול בתזכירו של ד"ר ניב לפני מינוי הועדה. הועדה סומכת ידה כמ־עט ללא סייג על חקירת המשטרה ו־ממצאיה בנושאים שהוטלו עליה ב־פרשה זו.

פרק שלם מקדישה הועדה להיס־טוריה של מינוי מר פרידמן כמנכ"ל נתיבי נפט והקמת החברה לאחר מל־חמת ששת הימים — להפקת נפט ב־אבו רודס.

הקמת חברת נתיבי נפט

כשטעמים שמקורם במשפט הבינ־לאומי וביחסינו עם גורמי־חוץ, הוח־לט, על דעת כל הרשויות המוסמכות, להטיל את תפקיד הפקת הנפט בסיני על גוף נפרד ומיוחד, שהוא „כולו ממשלתי המשמש אך ורק כלי עזר של הממונה על רכוש ממשלתי ו־אינו מעורב על פניו בעיסוקים מס־חריים ישראליים אחרים, ולכן גם מניותיו לא תוחזקנה בידי הממשלה" (מתזכיר משרד הבטחון). לשם כך הוקמה באוגוסט 1967 חברה פרטית בשם „נתיבי נפט בע"מ", שכל מנ־יותיה מוחזקות בידי נאמן עבור ה־ממשלה.

ד"ר ניב רואה בפרשת נתיבי נפט יותר ממעשה שחיתות בודד. לדעתו, הפגם העיקרי שבה, העושה אותה לשערוריה ציבורית, הוא שנותפים של־טונים הם שהכשירו את הקרקע לכל התופעות הפסולות שהיו לחקירה. ל־טענתו, מן המידה היה להעמיד את ניצול שדות הנפט בסיני ואת כל ה־מחקר והחיפוש בשטח זה בפיקוחו של משרד הפיתוח, העוסק בכך בתוך גבולות ישראל, ואילו כאן נמסר ה־ענין כולו למשרד האוצר. כן התרעם ד"ר ניב על כך, שבמקום למסור את המשימה ללפידות, שממון ער־סקת בהפעלת שדה הנפט שבחולץ, הוקמה חברה חדשה והועמד בראשה מר פרידמן, שכבר קודם לכן, כבעל חברה פרטית, זכה לאהדת ד"ר דינ־שטיין המעסיק גם להבא ליהנות מ־חסדיו. לדעת ד"ר ניב, היתה זאת מלכתחילה, תכנית להקים „ממלכה" נפרדת, חסויה מעיני הכל, על מנת לעשות בה ככל העולה על רוחם.

כאן עולה, בראש ובראשונה, ה־שאלה, מי היו האחראים למסירת השדה באבו־רודיס לחברת נתיבי נפט ולמינויו של מר פרידמן כנציג האוצר וכמנהלה הכללי של חברה זו. ברור שהאחראים היו עוזר שר הבט־חון, רב אלוף (מיל.) צבי צור וה־ממונה על ענייני הנפט, מר רב בן־דרור, וגם אלה קיבלו את כל האי־שורים הדרושים מוועדת השרים הכל־כליים והממשלה עצמה.

חלקו של ד"ר ארנון

נראה שלד"ר ארנון לא היה חלק פעיל במינויים אלה. עם זאת קשה לראותו כאדם שאין הדבר נוגע בו. הוא היה מנהלו הכללי של משרד ה־אוצר, ולא זו בלבד שבתור שכזה היותה לו, ודאי, השפעה, אלא שעד לשובו של ד"ר דינשטיין לאוצר ב־סוף 1967 הוא היה גם ממונה על מי שהיה הממונה על ענייני הנפט, מר בן־דרור. יתרה מזו, הוא שימש בכל הזמן כיושב־ראש ועדת המנכ"לים, שכבר הזכרנו את סמכויותיה לגבי השטחים.

כאמור חזר ד"ר דינשטיין לאוצר בסוף 1967. הוא לא היה תחום על מינויו של מר פרידמן ולא היה לו יד בהקמת נתיבי נפט. יתכן שאלה אשר החליטו להטיל את המשימה על נתיבי נפט ומנהלה, מר מרדכי פרידמן, ולא על לפידות ומנהלה, מר מרדכי חן, חשבו רק על הצעדים ה־ראשונים בהפקת השדה ובהוספת ה־מיבליות הראשונות.

ואמנם, אפשר היה, ללא ספק, ל־סיים את שליחותו של מר פרידמן בכל עת, ובכלל — אפשר לשאול — מי ידע בשעתו עד מתי יישאר בסי־ני? אך כלום לא היה ברור להם, לרב־אלוף צור ולמר בן־דרור, שעה שמינו את מר פרידמן, שאם נשאר ואם הוא יצליח בתפקידו, יהא זה אוילי להוציאו בשיא פעילותו והצ־לחתו דוקא ולמסור את הענין לאדם אחר?

קשה לקבל איפוא את הטענה שא־חרי שובו של ד"ר דינשטיין לא היתה עוד לד"ר ארנון סמכות בענייני ה־נפט בסיני. ואמנם, קרה שד"ר דינ־שטיין הפנה אנשים ממשרד הפיתוח לועדת המנכ"לים כדי שתטפל ב־עניינם. אך היה זה ד"ר ארנון, כי יושב־ראש אותה ועדה, שהחזירם לד"ר דינשטיין.

לא רק כמנכ"ל משרד האוצר הוציא ד"ר ארנון את עצמו מתחום סמכותו, אלא אפילו כשהועלה אליו ענין על ידי סגן השר. „לא ראה את תפקיד ועדת המנכ"לים, באותה עת על כל פנים, כתפקיד שכלל טיפול בנושא זה בסיני".

הצד המהותי

עד כאן דובר על מינויו של מר פרידמן והקמת נתיבי נפט מבחינה פורמלית. כעת נבוא לצד המהותי. הברירה שהיתה בידי הגורמים הא־חראים היתה, כאמור, למסור את ה־משימה לחברת לפידות, שבראשה עמד מר מרדכי חן. נמסרו לנו שני נימוקים, שבעיני האחראים מנעו מ־הם ללכת בדרך זו. נימוק אחד היה שלדעת היועצים המשפטיים אי אפ־שר היה, מבחינת החוק הבין־לאומי, להשתמש בחברת לפידות, שחלק מ־מניותיה היה בידי הציבור; והני־מוק השני היה שכל המשימה — ובפ־רט יחסינו העדינים עם „השותף" הזר שנשאר במקום — הצריכה מידה של סודיות, שרק בדרך זו אפשר היה להשיג.

נימוקים אלה נראים לנו כחסרי משקל. וזאת לא מכיוון שצרכי הסו־דיות והיחסים העדינים עם השותף הזר קלים בעינינו; בהפך הוא. אך נראה לנו שמלכתחילה היה ברור לכל — לרבות מר פרידמן שבעצמו דרש את זאת — שיש להפעיל את ה־שדה על־ידי עובדיה של לפידות, וכך, למעשה, בוצעה המשימה, לפחות בראשיתה. אילו הוחלט למסור את המשימה לחברת לפידות כקבלן, ו־דאי אפשר היה למצוא לכך צורה מש־פטית נאה היוצאת ידי חובה עם כל השיקולים האמורים.

אך נתברר לנו שהנימוק המכריע למינויו של מר פרידמן ולהקמת חב־רה נפרדת בהנהלתו היא אחר. הני־מוק היה שראו בו את האיש המסו־גל לבצע את המשימה, בעוד שלגבי מר חן היו לפחות ספקות.

ברור שאין בידינו לקבוע, מה היה קורה אילו נמסר ענין הנפט בסיני למר מרדכי חן. מטבע הדברים הוא שכל קביעה כזו לא תהיה אלא השע־רה בעלמא. יתכן שגם מר חן היה מרים את המעמסה.

שבחיו של פרידמן

קשה לאמור, כיצד היה מר חן יו־צא מן המערכה, אילו הוטלה עליו. אך מה שניתן לומר הוא שמר פריד־מן „הוכיח את עצמו". הוא הגדיל ל־עשות בעיקר בתחום השיתוף והתי־אום עם הגורמים הזרים. אמרו את שבחו בעל־רשם, ואמנם, תוצאות פעו־לותיו מרשימות ביותר. הוא נכשל מבחינת ניהול המשק של „החברה — ולזה יוקדש עיקר הדו"ח הזה — אך כאן המקום לציין את השניה. הוא פתר את בעית היחסים עם „ה־שותפים הזרים"; הכין את השדה לק־ראת הפקה הטעונה תוך זמן קצר ביותר; הביא מחוץ־לארץ מומחים, שנבחרו הכרחיים לשם שמירה על מעמדנו כלפי חוץ; פיתח את השדה מבחינה טכנית, והביא לתפוקה הער־לה על זו שלפני מלחמת ששת הי־מים; הוא פתר גם בעיות הובלה ופתח שווקים בין־לאומיים רציניים

השופט א. ויתקון

ביותר. הוא לא טמן ידו בצלחת. מסירותו האישית, כח עבודתו וכש־רונו כמארגן, מספיק ומשווק הם למע־לה מכל ספק.

אם חיפשו אנשי משרד הבטחון וה־אוצר אדם דינמי, כאן מצאו אותו. אך, כנראה, איש לא נתן לבו על מג־רעותיו. מר פרידמן איננו „איש משק". אם אין ספק בידו לדאוג גם להפעול השדה וגם לשמירה על הר־כוש הסדר, יתן את זמנו ולבו לתפ־קיד הראשון ויזניח את האחרון.

משנתמנה מר פרידמן, הוא ולא אחר, העלו האחראים את שיקום הש־דה וניצולו המהיר על ראש דאגתם. נראה לנו שבנסיבות המקום והשעה היה זה שיקול נכון.

עם זאת נראה לנו שטוב היו הא־חראים עושים, אילו צירפו למר פריד־מן איש משק מובהק.

שיטת האיגוף

אך לא על בחירתו האישית של מר פרידמן נמתחה הביקורת, אלא גם על עצם השיטה, שבה נהגו כדי להטיל את המשימה עליו ולא על לפידות ומר חן. מר יעקב סלמן, מנהל רשות החברות הממשלתיות, קרא לשיטה זו שיטת „איגוף", משמע, שמקום ש־אינך יכול או שאינך רוצה להיפטר מבעל משרה בלתי־יעיל, הנך יוצר משרה חדשה, ממנה איש רצוי כבעל המשרה הזאת ומטיל עליו את התפ־קיד. בעל המשרה הישנה נשאר ב־אבטלתו. שלא כמר חן, מר סלמן הוא עד „בלתי־מעוניין". הוא גם עובד מ־דינה בכיר, בר־סמכא בתחום המינ־הל ובעל זכויות רבות. דעתו ראויה להתקבל בכל כובד ראש.

מר סלמן הסביר לנו שבחורים בד־רך של הקמת חברה ממשלתית, „כיוון שזה גוף גמיש יותר, פחות שמרני, ממחלקה ממשלתית". אם כן — כך אפשר להרהר — מה הפסול באיגוף חברה ממשלתית בלתי מתאימה על־ידי חברה ממשלתית חדשה ומתאי־מה?

אך התשובה למר סלמן היא שב־נסיבות הענין לא היתה כל עילה לפ־טר את מר חן מכהונתו כמנכ"ל לפי־דות ולמנות את מר פרידמן במקומו. מר חן הכריז אמנם בעדותו „אם צ־ריך להזיז את חן, מזיזים אותו". אך העובדה שלא מר חן אלא מר פרידמן נחשב למתאים לתפקידים המיוח־דים שבסיני, אין בה כדי להצדיק את הדחת מר חן מכהונתו בלפידות. מכל מקום, איש לא הציע דבר כזה, ואילו הציע לא היתה זו הצעה מצי־אותית.

יחסים עם משרדים ממשלתיים

ד"ר ניב טען שאם כי ניתן לנתיבי נפט מעמד של חברה ממשלתית, לא מסרה החברה לרשות החברות הממ־שלתיות דיווחים ומסמכים כיאה ל־חברה כזאת. הוא מאשים במחדל זה גם את הנהלת החברה וגם את ה־ממונה סגן השר ד"ר דינשטיין. ל־טענת ד"ר ניב, חיפה ד"ר דינשטיין על מר פרידמן בענין הדיווחים, כדי לחסן את החברה ואת עסקיה האפלים בפני כל ביקורת ממשלתית וציבו־רית.

העיד לפנינו מר סלמן, מנהל ר־שות החברות הממשלתיות, ואישר שעל אף דרישותיו הרבות לא קיבל מהחברה דיווחים, טיוטות מאזנים ופרוטוקולים, או שבמידה שקיבלם, לא קיבלם במועדם. לא פעם פנה לד"ר דינשטיין וביקש את התערבותו אצל הנהלת החברה, וזה אמנם הב־טיח לו את עזרתו, אך מאומה לא עשה.

לדעתנו, יש ממש בטענת מר סלמן שלא קיבל את הדיווחים שציפה להם, ויש יסוד למורת רוחו. אך זו האשמה בבדה, בפרט בהקשר הטענה, שהכל נעשה לשם שחיתות. על כן עלינו לברר היטב, מי ומי הגורמים לאותו מחדל. בדיקה כזאת מראה לנו, שמ־לכתחילה היה המצב מעורפל ושמ־עולם לא ניתנו לחברה הנחיות חד־משמעיות לקביעת חובותיה כלפי רשות החברות הממשלתיות.

עם הקמת החברה דובר אך ורק על מסירת מאזנים שנתיים, ואמנם כאלו נשלחו לרשות החברות הממש־לתיות, כאשר יצאו לאור. דובר על הצורך לשנות את תזכיר החברה ו־תקנותיה כדי שיהיו יאים לחברה ממשלתית, אך כלום לא נעשה. זה מחדל הרובץ לפתחם של מר בן־דרור, שכיהן בשעתו כממונה, אולי גם של מי שהיה בשעתו מנהל רשות החברות הממשלתיות, ושל כל היוע־צים המשפטיים למיניהם שעסקו ב־מלאכה. עד כמה שידוע לנו, איש לא בירך את החברה לכניסתה למש־פחת החברות הממשלתיות ולא לי־מד אותה פרק במצוותיה בתור שכזו.

כיוון שנאמר בפירוש, כי רשות החברות הממשלתיות זכאית לקבל מאזן שנתי, נפתח פתח לטענה, ש־מכלל הן אתה שומע לאו. מאזן שנ־תי חייבים למסור, זה ותו לא.

שמא קרה הדבר שלא בהיסח־דעת, אלא מתוך כוונה לפטור את החברה מן הצורך למסור דיווחים לרשות החברות הממשלתיות?

אפשר למצוא בדברי ד"ר דינש־טיין סמוכין לגרסה זו, אם כי לא נרשם הדבר בשום מסמך. אך דא עקא שהוא לא היה עקיב בעמדתו. הוא אמר שהוסכם עם החברה שרק הוא והחשב הכללי יקבלו ממנה די־ווחים. אך יש תרשומת על ישיבה, ממנה עולה היפוכו של דבר. לפי תרשומת זו התלונן מר סלמן לפניו על שאינו מקבל מהחברה דיווחים; וד"ר דינשטיין — במקום להשיב לו שלפי הסדר אין לו לצפות לדיווחים מנתיבי נפט — אמר „כי לא היה ידוע לו על מצב הדברים וכי הוא יפעיל את השפעתו לתיקון המצב בכל חברה לפי הענין". גם בתשו־בתו על התרשומת זו אין הסתייגות. נוסיף עוד שגם החשב הכללי לא היה מרוצה מהדיווח שקיבל מהחב־רה.

ביקורת על סלמן

גם מר סלמן עצמו ראוי לביקורת בענין זה. הוא מעולם לא שיגר ל־חברה התראה בכתב, כדי להעמידה על חובות מחדליה, ואזהרותיו בעל־פה היו כנראה סתומות למדי. חזקה על מר סלמן שידע לכוף מרותו על הסרים למשמעתו ולמנוע ביוזמות. סמכות הפיקוח הניתנת בידו אינה סמכות שנזקקים לה לכשירצו. ואם לא בא על סיפוקו, מדוע לא העלה את תלונתו לפני השר עצמו?

עדותו של מר סלמן עוררה בלבנו תמיהה נוספת. לא קיבלנו תמונה ברורה, מה בעצם התפקיד שהוא ו־עוזריו ממלאים אצל החברות הכפו־פות לפיקוחו. נוצר רושם — אולי מוטעה — שהעיקר הוא לקבל מהן דיווחים, ולא ברור לנו, אם ובאיזו מידה מוסמך ומוכן מר סלמן להת־ערב בניהולן. ואמנם, אם תפקידו הוא לעקוב אחרי החברות ולהתערב ב־שעת הצורך, קשה לראות כיצד ימלא תפקיד זה בלי להועיד לכל חברה איש מוסמך (רואה חשבון או כלכלן) המשתתף בישיבות המועצה ומבקר במפעל לפחות אחת לשבוע. לא שמ־ענו על כל פניה לחברת נתיבי נפט להזמין נציג כזה לישיבות מועצת מנהליה או ליצור עמו מגע בצורה אחרת.

סיכומו של דבר, המצב אינו ברור. חובת נתיבי נפט לדווח לרשות החב־רות הממשלתיות לא הוגדרה די צר־כה, וכנראה, אף לא הובאה לידיעתה בצורה נאותה ומחייבת. עם זאת אין לומר שהיה סירוב מכוון מצדה להכיר בסמכות הרשות לדרוש ממנה דיווחים. טיפולו של מר סלמן עצמו היה רחוק מלהניח את הדעת, ואילו ד"ר דינשטיין נקט עמדה המשתמעת לכאן ולכאן. היה חוסר קומוניקציה מובהק, ועל זה יש להצטער. אך לא מצאנו יסוד לטענה שהכל נבע מכוו־נה זדונית להסתיר ענינים מעיני הרשות. לא מניה ולא מקצתיה.

בירור מחודש של מוסד רשות החברות

ואלה הלקחים העולים מפרשה זו:

✱ אם לדון לפי הראיות שהיו לפנינו במקרה זה, כל המוסד של „רשות החברות הממשלתיות" טעון בירור מחודש. הענין ראוי להיבדק על־ידי מומחים למינהל הציבורי.

✱ ברור שאין טעם לפיקוח על חברה ממשלתית אלא אם כן החברה חייבת לעמוד בפיקוח זה ולא יתכן שהדבר יהא תלוי ברצונה הטוב.

✱ כמרבה ענינים אחרים הטעו־נים תיקון, לא החוק חסר, אלא התב־נון והביצוע. כיוון שהמדובר בגופים שבשליטת הממשלה, ניתן לקבוע הכל בתקנות פנימיות. העיקר הוא שתהיה תפיסה ברורה, מה אפשר לצפות מרשות החברות הממשלתיות, ולקבוע הנחיות בהתאם לכך.

✱ אם הכוונה היא לפיקוח שו־טף ואינטנסיבי, נראה שיש למנות לכל חברה נציג (כלכלן או רואה חש־בון) שישתתף בכל ישיבות המועצה ויעמוד במגע מתמיד עם ההנהלה. לשם כך יש צורך בכוח אדם עצום.

מניעת מידע מהמכון הגיאולוגי

טענתו הנוספת של ד"ר ניב הי־תה, שלא היה זה מן הסדר הטוב וההוגן להוציא את עיקר ענייני ה־נפט בסיני מתחום משרד הפיתוח ולהעבירם לתחום האוצר. אך, החלטה זו נתקבלה בדרג הגבוה ביותר, ב־דרג הממשלה, וגם משרד הפיתוח קיבל את הדין. קשה לראות, מניין לו לד"ר ניב הסמכות והמעמד לבוא ולערער על ההחלטה שנים לאחר קבלתה.

אך היה חוסר תיאום עם אנשי המכון הגיאולוגי והיו ביניהם שראו כוונה להוציאם מתוך העניינים.

לגבי התקריות השונות עם הארכי־אולוגים של משרד הפיתוח שהגיעו לשדה הנפט באבו־רודיס ולפגישו־תיהם עם ד"ר דינשטיין מציין ה־דו"ח: תמוה רק דבר אחד, והוא שמעולם לא הולכנו לפני שר הפי־תוח או סגנו על יחס כה פסול מצד סגן שר האוצר.

נראה לנו שאמנם דחה ד"ר דינש־

(המשך בעמוד 9)

לרגל יום הזכרון לחללי צה"ל
לא יתקיימו הערב
הצגות קולנוע ותיאטרון

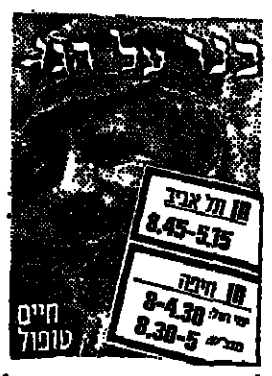

אואזיס ר"ג 8.45—5.15

ירושלים
[illegible] — החטא
אוריון — הקשר הצרפתי
אורנע — שעון מתקתק בסיני
ארנון — סקס לארוחת בוקר
הבירה — יהלומים לנצח
חן — קוראים לי טריניטי
ירושלים — התקוה הלבנה
סמדר — גבירתי הנאווה
עדן — אני אהב אותך רוזה
רון — נחציה והגורל

חיפה
אורה — אני אהב אותך רוזה
אורין — רינגו המופלא
אורלי — הבית בעל העצים
אמפיתיאטרון — הקשר הצרפתי
ארמון — יהלומים לנצח
בית רוטשילד — סרט של אינגמר ברגמן
גל־אור — הנערים בעורף האויב
חן — כנר על הגג
עצמון — קוראים לי טריניטי
עממי — טורינקי
פאר — מכונת האהבה
רון — מלחמה ושלום
שביט — מונטי וולש

קריות (חיפה)
אורות — לפתע בקיץ האחרון
בית העם — הלחישה שבלב
ניצן — ד"ר זיוואגו
סביון — הנרדפת

רמת־השרון
גיל — עדות גורלית

חדרה
בן־זהר — תשוקת הצדעני הלוהט

הרצליה
דוד — כץ וקרסו
היכל — המרדף
תפארת — איש השוק
דגניה — הרוצחים

ראשון־לציון
תפארת — פרסי

נתניה
אסתר — אני אהב אותך רוזה
גיל — הקרב על סבסטיאן
סטודיו — האני קולדר
שרון — הארי המוהם

רמת־גן גבעתיים
אורדע — טריניטי
אורלי — אליבי
אואזיס — כנר על הגג
ארמון — שכנים במלון
גל־אור — הרחק מן ההמון הסוער
הדר — איש קטן גדול
לילי — החטופה
רמה — הבריחה מכחונת מקנזי
רמת־גן — ידע הבשרים
שבים — למות מאהבה

פתח־תקוה
הדר — כץ וקרסו
היכל — שדרות רום
שלום — עשה לי אהבה
שרון — הארי המוהם

חולון
ארמון — כץ וקרסו
רינה — הבית בעל העצים

בת־ים
ארנים — הגלולה
בת־ים — משחקי נוכלים
עצמאות — הסוס הרע והמכוער

יפו
נגה — ונדטה נגד המאפיה
צליל — בלש ושמו שאפט

תל־אביב
אופיר — הארי המוהם
אורלי — אני אהב אותך רוזה
אלנבי — מילכוד 22
אסתר — טריניטי
בן־יהודה — גבר אירוטי
גורדון — הבית בעל העצים
גת — בלדה לבין היל
דן ריביירה — הפריצה לגבעת השמן
הוד — ללא כוכב
זמיר — ג'ו
חן — כנר על הגג
קריפריון — לחיות את חיי
מוגרבי — דוק
מקסים — הגלולה
מרכז — הגוף הלוהט
מתמיד — סופרמן הבלתי מנוצח

שבוע 2
7.15 — 9.30

סמדר — דקמרון
עדן — פרח אחד ושני נגנים
פריז — העבדים
פאר — המקשר
צפון — ספור אחד של מעש
רמת־אביב — הנשרים מפשטו
שדרות — משחקיה של זיו עם שחר
תכלת — הקונפורמיסט
תמר — לך חבר ונקם

קולנוע „תל־אביב"
הקשר הצרפתי
שבוע רביעי
הסרט הטוב ביותר שזכה ב־5 פרסי אוסקר

תיאטרוני ישראל
מוצאי יום העצמאות 19.4
הבימה:
סמבטיון:
תל אביב האולם הגדול
ליל העצמאות של מר ישראל שפי:
תל אביב האולם הקטן
ב־7.15—9.15
הקאמרי:
הפוחד מנציה:
תל־אביב
הן לא תקחהו עמך:
חיפה
התיאטרון העירוני
חיפה:
חפץ:
צוותא ת"א ב־8.30

ג'ולי כריסטי · אלן בייטס
בסרטו של ג'וזף לוסי
המקשר
הסרט זכה בפרס "דקל הזהב" בפסטיבל קאן 1971
קולנוע „פאר" ת"א
7.15—9.30

גיורא גודיק מציג:
חגיגת **ליל העצמאות**
אסתר עופרים

"ערב כוכבים"
בהשתתפות: ✱ צמד הפרברים
✱ שלמה גרוניך ומתי כספי
✱ שלישיית אדלר
מנחה ומארח: דודו דותן
היכל התרבות תל־אביב
ביום שלישי, 18.4.72, 2 מופעים, 8.30—11.30
כרטיסים ב„רוקוקו", טל. 245719, 223663 ובימי המשרדים לקבוצות מאורגנות טלפון 248824.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
קונצרט מיוחד
תכנית מוצארט
רקוויאם ברה מינור, ק. 626
קונצ'רטו לפסנתר ב־סי במול מאז'ור ק. 595
דניאל בארנבוים
מנצח וסולן (פסנתר)
שילה ארמסטרונג, סופראן
בירגיט פינילא, קונטראלטו
רוברט טיר, טנור
מאריוס רינצלר, בס
עם מקהלת האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין ירושלים ומקהלת איחוד הקבוצות והקיבוצים בהדרכת אבנר איתי

תל־אביב	ירושלים
היכל התרבות, 8.30 בערב	בנייני האומה, 8.30 בערב
יום חמישי 27.4	יום ראשון 30.4
מוצ"ש 29.4	

מכירת הכרטיסים החלה היום 17.4
בקופת היכל התרבות, 10—13, 16—18, ובמשרד „אוניון" | במשרד כהנא, כיכר ציון, 10—13, 16—18
שני ימי המכירה הראשונים מיועדים למנויי התזמורת בלבד.
הנחה למנויים על פי תלוש מס' 110.

התיאטרון הלאומי הבימה
ליל העצמאות של מר ישראל שפי
תל־אביב האולם הקטן: מוצאי יום העצמאות 19.4 ב־7.15—9.15; יום ה' 20.4 ב־8.30
תל־אביב האולם הגדול: מוצ"ש 22.4 ב־8.30; יום א' 23.4 ב־8.30

תיאטרון גיורא גודיק מציג
בערב יום העצמאות 18.4
ובמוצאי יום העצמאות 19.4

תיקי דיין
בהצגת יחיד
בהשתתפות
להקת הפלטינה
חיפה „שביט"
ערב יום העצמאות 18.4
ב־10.30 בערב
תל־אביב „אלהמברה"
מוצאי יום העצמאות 19.4
ב־9.00 בערב

אסתר עופרים
תל־אביב
„היכל התרבות"
ערב יום העצמאות 18.4
2 הופעות
ב־8.30 וב־11.30

במזל דגים
קומדיה מוסיקלית
תל־אביב
„בית ארלוזורוב" (אהל)
ערב יום העצמאות 18.4
ב־9.30 וב־12.00
תל־אביב
„בית החייל"
מוצאי יום העצמאות 19.4
ב־9.00

שאל את המומחה

"השירות של אגפא מעולה"

ד"ר דב לזר
(פוטו נהריה, שד' געתון 20, נהריה)
הוא ד"ר לכלכלה.
בהגיעו ארצה היה בקיבוץ
וכשעזב, לא חזר למקצועו
„כי בתחילת שנות ה־50
לא היתה כלכלה בארץ" —
הוא אומר בהומור הונגרי.
ואז הוא הופך את תחביב הצילום למקצוע ופותח בנהריה חנות,
סטודיו ומעבדה לפיתוח שחור־לבן „על טהרת אגפא.
היא מלווה אותי באמנות בשירות, בסרטי צילום ופיתוח
צבעוני מעולה" — אומר ד"ר לזר שהוא חבר מועצת
נהריה והנהלתה ואחראי על התרבות בעיר
בה הקים מוזיאון לתולדותיה,
לארכיאולוגיה ולאמנות.
הכלכלן, אחראי על התרבות בעיר,
והמשרת את חובבי הצילום בגליל
המערבי, ממליץ בכל לב על הסרטים
הצבעוניים של אגפא — „ביחוד על
שאיכותו מצוינת". C.N.S

AGFA-GEVAERT

עם אגפא זה מצליח

פרסום גלבלום

בחוף „קיט ושייט"
בקיסריה דרומית
מסעדת שרות עצמי:
מבחר מאכלים טעימים
במחיר סביר
ממסעף פרדס חנה כביש חיפה תל־אביב ישן
ישר לכיוון הים
טלפון 063 88161

בואו לבלות
במתקני הלונה־פארק
גלגל ענק, קרטינג, רחף, קיר המוות,
מתקני בידור, שעשועים ועוד.
הלונה־פארק פתוח כל מוצ"ש וחגים
מצאת השבת או החג
ערב יום העצמאות משעה 7.00 בערב
עד אור הבוקר
תחבורה: מהתחנה המרכזית: קו 28 דן, אגד 526.

هكذا من الأصل

חדשות NCR

25 | אייר — תשל"ב / אפריל — 1972 | ידיעון למיכון משרדי ולעיבוד נתונים • יוצא לאור על ידי נציגי נ.סי.ר. בישראל
חברת י. א. מיטוך ובניו בע"מ, המשרד הראשי תל־אביב רח' בלפור 1, טל. 281151

נ.סי.ר. 270: מסוף חדש שישנה את פני הבנקאות

המסוף הוא בעל „אינטליגנציה" עצמית, משחרר את המחשב המרכזי מעיבודים רבים, מדריך את פקיד הבנק בעבודתו ומשרת 4 קופאים

המסוף החדש מדגם 270, שעל תחילת שיווקו הודיעה לאחרונה חברת נ.סי.ר., הוא ראשיתו של שלב חדש חשוב בהתפתחותה של הבנקאות, בארץ ובעולם.

רוב הבנקים בארצות המפותחות עברו מכבר לשימוש במחשב וכיום אין לתאר עוד את הפעילות הבנקאית ללא מחשב. המחשב נותן שרות יעיל, מהיר ומדויק, אך ה־מגמה המסתמנת הולכת היא לנצלו עוד יותר את האפשרויות הגלומות, בו כדי להפכו לאבר חי של הפ־עילות הבנקאית, השולחת את זרו־עותיה מעבר לחדר המחשב.

המסוף החדש הוא האמצעי אשר יביא את המחשב אל כל סניף, קרוב או רחוק, ויאפשר דרישה מהיר עמו וקבלת תשובה מיידית באמצעות קווי־טלפון.

תפישה חדשה

על המסוף החדש ועל אפשרויות יישומו לבנקאות הישראלית שמענו פרטים מפי מר אליהו הכהן, המנהל הארצי של המחלקה לבנקים ולבי־טוח בחברת י. א. מיטוך, שחזר בימים אלה מהשתלמות במעבדות נ.סי.ר. באוהיו בחו"ל, ועמד שם מקרוב על סגולותיו של הטרמינאל החדש.

„נ.סי.ר.—270" — אומר לנו מר הכהן — „אינו כהם יחידה להעב־רת נתונים וקבלת תשובות מן ה־מחשב. בהיותו כעין אינטליגנטי, המבצע פעולות של מחשב קטן, הוא מסוגל ליטול על עצמו חלק מע־בודת המחשב המרכזי, ובכך הוא מבשר הפיכה חדשה של צורת ה־פעילות הבנקאית.

שיטות העיבוד המקובלות כיום בבנקים בארץ מבוססות על עיבוד רציף BATCH PROCESSING שבמסגרתו מבוצע בלילה העיבוד של פעולות היום, ולמחרת בבוקר מו־דפסות היתרות החדשות ונשלחות לסניפים.

אך המחשב לא נוצר מעצם טבעו להסתפק בכך. קיימת בו הכשירה הטכנית לספק שרות מושלם ומקיף, על ידי ביצוע כל עיסקה מיד, בעת שהלקוח עומד ליד הדלפק, כולל כל החישובים, העידכונים, הביקורת

שני חוטים יוצאים ממנו: האחד אל תקע החשמל והשני אל קו הטלפון. מרגע שה־270 חובר לקו הטלפון הריהו הופך להיות כאילו חלק מן המחשב המרוחק, שאליו הוא קשור. ואם לא די בכל אלה — המסוף מסוגל לשרת בעת ובעונה אחת 4 פקידי קבלה, ומעמיד לרשות כל אחד מהם מערכת סיכומים נפרדת.

אליהו הכהן

ה־270 הוא, כאמור, מסוף „אינ־טליגנטי". „אינטליגנציה" זו כתב־טאת ביכולתו לבקר את פעולו, לחשב עמלות, ריבית, הכרות מס־בן; להדפיס דוחות, ולאחסן נתו־נים. פעולת off line חשובה לא רק בעת שמפעילים אותו בני־תוק ממחשב, אלא גם ובעיקר בעת הקשר עם המחשב. המסוף מעביר למחשב את האינפורמציה שלו בה־ירות הבזק ובאותה מהירות גם מקבל נתונים מן המחשב, דבר ה־חוסך זמן מחשב וכתוצאה את השימוש על קווי הטלפון.

יוזן, פינקס־החסכון, בטבלי הפקדה או הוצאה, תלושים וכדומה.

קלות בהפעלה

אך דוגמה לכל הגאולות הגיו־כיות של המסוף לא היו בישנות, ולולא מעלה אחת חשובה: קלות ההפעלה.

כל אחד מפקידי הבנק — גם אם אינו פקיד קבלה — יכול להפעילו אחרי הסבר קצר.

קלות זו בהפעלה היא חידוש מהו־תי, המושג תודות להסבר מכני מיוחד: לוח מקשים כואר, המנחה את פקיד הקבלה לגבי כל פעולה שעליו לעשות.

לוח זה, שהוא חידוש בלעדי של נ.סי.ר., כולל 10 מקשים ולידם מסך זעיר. שלבי הפעולה של הפקיד הם בערך כך: הפקיד מקיש את מספר החשבון של הלקוח המבקש שרות, ואז מופיעות על הלוח המואר שורה של הנחיות, כגון: האם בעל החש־בון רוצה להפקיד או למשוך, לב־דוק יתרה, להדריש על איבדן פנ־קס וכו'. אם מבקש הלקוח למשוך סכום כלשהו יותן הפקיד על ה־כפתור שמול השאילתה שבמסך ה־מואר. בתחלופות הכתובות על המסך המואר ובהצגות שורה חדשה של שאילתות, המנחות את הפקיד ל־שלב הבא של פעולתו. עד לחיצה אחת על הכפתור וכל העיסקה הוש־למה. הלקוח קיבל כספו או פנקס,

יחידת 270 בפעולה

וכל הכרוך בפעילות הבנקאית ה־שוטפת.

בקצב אחרות: כיצוי ביררי של סגולות המחשב בשרותי הבנק פיר־הו שלכל פקיד קהל בבנק יהיה קשר ישיר ומיידי עם המחשב באמצעות מסוף (טרמינל). יחד עם זאת צריך המסוף להיות „חכם" במידה מספקת כדי לנהל את המחשב בשאלות רבות מדי, כדי שהמחשב יהיה מסוגל לשרת בעת ובעונה אחת עשרות ומאות מסופים כאלו בסניפי הבנ־קים.

המסוף החדש מדגם 270 הוא בי־צוע ביניים־מחשב, המסוגל לפעול גם בנפרד מן המחשב המרכזי של הבנק (off line). לבעצת, אפשר לרכשו ולהפעילו אפילו כהכנה ל־רכישה מחשב ולהבור אל המחשב לכשיותקן בעתיד.

מימדים התחלה

ממדיו של היסוד וצרים עד ל־הגהים: 30X60X60 ס"מ — פחות משולחן כלפי סלחרים ביותר, רק

סגולות אלו של המסוף נובעות, בין היתר, מן העובדה שהוא בר־תיכנות. יש לו זכרון שהקיבולת שלו היא 6K ובו כצויה, בין היתר, התכנית. את התכנית ניתן להתאים לפי צרכים כלליים של הבנק, או לסוג פעולה ספציפי (צ'יק, חסכון, כספי־חוץ, ניירות־ערך, אשראים דוקומנטאריים, פיקדונות וכדומה). התכנית שמורה בזכרונו של המסוף כל עוד זקוקים לה, אך בעת הצורך ניתן לשנותה ולהתאימה לדרישות משתנות.

הזכרון מצויד גם בזכרונות כני־נה, שבהם ניתן לאחסן טבלאות רי־בית, שערי מטבע, חישוב עמלות, נוסחים כוכנים כראשי של הודעות ללקוחות (שהמסוף ידפיס לפי הצ־ראה, ועוד).

הבדיקות שמסוגל המסוף לבצע כוללות ביקורת לוגית, איכות ספרת ביקורה ועוד. הפלט של המסוף כולל שתי תחנות הדפסה נפרדות, המסוג־לות להדפיס בעת ובעונה אחת על

הפעולה נרשמה במחשב והמשאב של הלקוח כעודכן.

כהו החידוש בשיטה זו?

יתרונה העיקרי הוא בכך שהיא מאפשרת לפקיד קבלה המספר כל הכשרה טכנית, להיות מפעיל של מסוף משוכלל, בלי קושי ובלי ל־החסכן בהבנות. במספר הפקידות ש־ניתן להעביר למחשב באמצעות המסוף כגון לישאנו. אך בבנקים להעביר כלל המפעיל 1280 כפתו־רים הוא רואה לנגד עיניו רק 10 כפתורים, שהכתובות לידם מתחל־פות, בהתאם לסוג העיסקה.

כל פעולה כשלעצמה היא פשוטה וכוללת כ־3 הקשות. אם טעה המפ־עיל מופיע לוח מואר עם פקודה שאינו באפשרות המשך הפעולה, ואז הפקיד יודע שעליו לתקן את טעותו. במקרה של טעיאה גסה כגון ניסיון המסוף בשיטה, כמו כשיבורי הניצה הפרדת על כניסה אסורה.

היחידה הבסיסית של המסוף ניתן להוסיף אביזרים שונים, בהתאם ל־צורך. אביזרים אלה כוללים קופסת בנקאית לעבירת נתונים; עפרון אלק־טרוני קורא; זכרון בעל קיבולת גדולה ועוד. את האביזרים הנוספים ניתן לצרף למסוף גם לאחר הקמ־תו בהתאם להתפתחות הצרכים של הבנק.

לוח המקשים יכול להיות נומרי או אלפא נומרי, בעל 10 מקשים או יותר — הכל בהתאם לצרכים הבי־חדים של המפעיל.

הואיל והמפעלת off line מסוגל המסוף לבצע פעולות רבות של מחשב, ניתן להשתמש בו גם בבנקים שאינם נעזרים עדיין במח־שב ופעולות ביקורת, חישובי יתרות, עמלות, ריבית וכדומה, כאשר יעבור הבנק לשימוש במחשב יוכל להתחבר אליו בקלות, באמצעות המ־סוף. מן הראוי לציין כי ה־270 ניתן לחיבור לכל מחשב ולא למחש־בי נ.סי.ר. בלבד.

שיטת LSI — MOS

הקומפקטיות הרבה של המסוף השיגה הודות לעובדה שמתכנני נ.סי.ר. השתמשו בבניתו בטכניקת LSI — MOS. טכניקה זו, שי נ.סי.ר. היתה חלוצה בפיתוחה, מ־אפשרת להחיל לתוך שטח של שמ־בית האצבע כ־1000 יחידות של אחת מהן לטרנזיסטור. טיפוח השי־טה זו מוגבהת עכה במחשבים.

שיווקו של המסוף החדש צוחר התעניינות עצומה באירופה ובארצות־הברית. „רויזן בנק" בארצות־הברית עומד להתקין 1300 מסופים מ־דגם זה, ולאחרונה הוזמנו ראשת של בנקים להתקין בתחילה 400 מס־ופים מדגם זה. כן הוזמנו אלפי מסופים זה בארצות־הברית. יש ל־הניח, כי לא יחלוף זמן רב והמסוף זה ישנה גם את פניה של הבנקאות הישראלית.

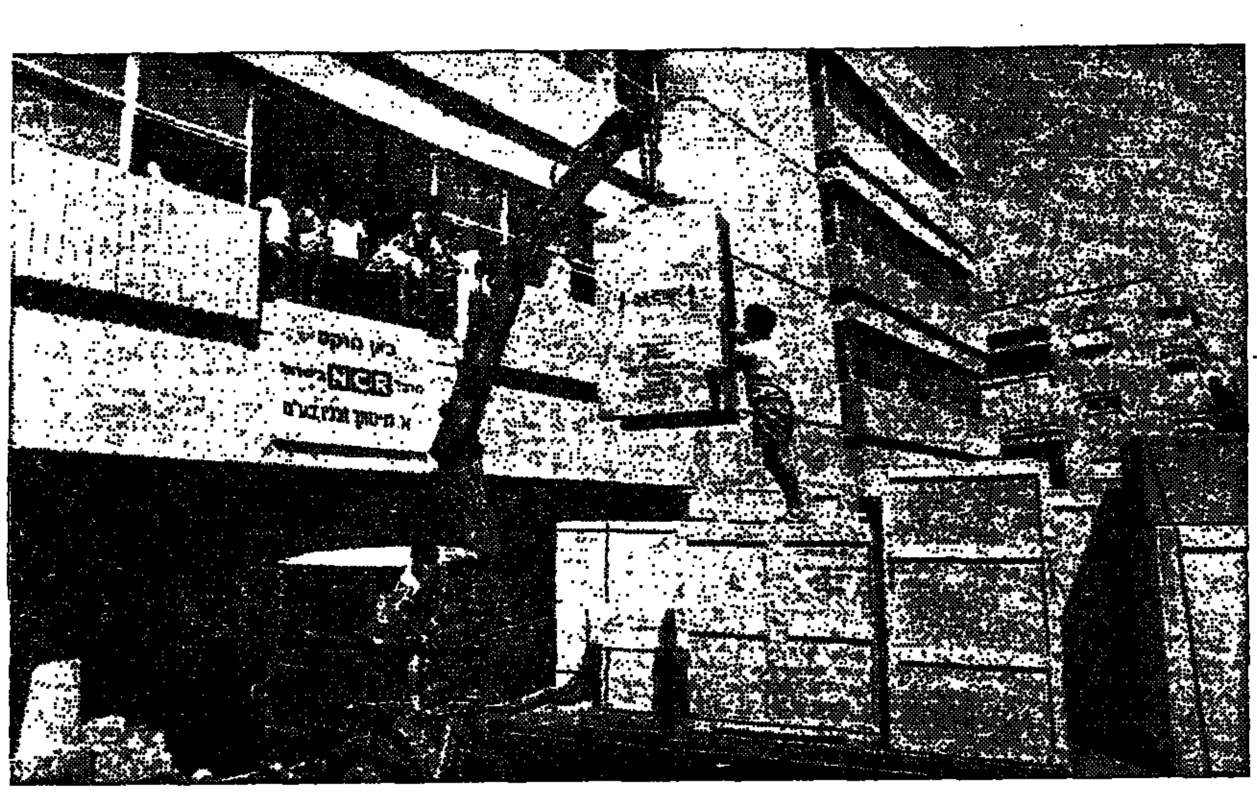

סנצ'ורי 200 מותקן במשכנה החדש של לישכת השרות נ.סי.ר.

מחשב נ.סי.ר. סנצ'ורי־200 הגיע זה עתה למשכנה החדש של לישכת־השרות של NCR במגדל הצמוד לחניון הכיכר ברחוב דרויאנוב בתל־אביב. מחשב זה, המצטרף עתה אל המחשב הקיים, מדגם נ.סי.ר.־315־ר.מ.ס.י, יאפשר הרחבה ניכרת של שירותי עיבוד נתונים ללקוחות הלישכה. הלישכה תשכון מעתה בבנין החדש אשר אליו יועבר במרוצת הקיץ המרכז של נציגות נ.סי.ר. בישראל, הברת י. א. מיטוך ובניו בע"מ. המרכז יתפוס ארבע קומות של הבנין, בשטח כללי של כ־2500 מ"ר. בבנין זה ישוכנו ההנהלה הראשית, האגפים לשיווק ולשיטות, מחלקת ההדרכה, המינהלה, הנהלת החשבונות והשרותים — וכאמור לישכת השירות ויחידות העזר שלה. בתמונה: הסנצ'ורי־200 בעת העברתו לבנין החדש אתמול.

הצלחה חסרת תקדים למסופי 280

בתום השנה הראשונה לשיווקו של המסוף מדגם 280 ניתן לסכם כי המערכת זכתה להצלחה חסרת תקדים והשימוש בה הולך ומתפשט בכל חלקי תבל.

על הצלחתה של המערכת ניתן לל־מוד מהקף ההזמנות המתקבלות. חב־רת השיווק הענקית „מונטגומרי וורד", אשר הזמינה בתחילה 1500 יחידות, החליטה להגדיל את ההז־מנה ל־5000 יחידות.

בעקבות „מונטגומרי וורד" הולכות גם חברות שיווק ענקיות אחרות כמו חברת „הכס", „גראנד צנטראל" ו־עוד.

על הצלחת השיטה הלקוחים ש־נלמוד בשנה האחרונה נמסר בסמי־נאר לעורכי בטאונים לעיבוד נתו־נים, שנערך בימים אלו במרכז ה־חברה בדייטון.

בסמינאר השתתפו עורכי 10 כתבי־עת, ביניהם „דאטאמיישן", „דאטא מנג'מנט" „ביזנס אוטומיישן" ועוד. בכל כתבי־העת הללו כבר הופיעו מאמרים נרחבים על המערכת, הצ־לחתה והשפעתה על שיטות השי־וק.

4 קונים במקום 3

במהלך יום העיון הוקרנו הרצאות על הנסיון שנצבר בחברת „מונט־גומרי וורד", שהיתה הראשונה ב־עולם שהכניסה אמון במערכת החד־שה. נמסר כי לאחר שנה של פעי־לות בציוד החדש ניתן לקבוע כי הוא מאפשר השגת אינפורמציה מפו־רטת, מדויקת ומעודכנת יותר של פעולות המכירה לצורך ההלכות בהירות של ההנהלה, מתן שרות מהיר יותר ללקוחות; הוצאות נמו־כות יותר בעיבוד הנתונים; פשטות בפעולה וזמן הדרכה מצומצם.

עיקר הנסיון נצבר באחת מ־500 חנויות הענק של החברה במדינת אילינויס. בחנות זו, ששטחה מגיע ל־65 אלף רגל מרובע והקף המכי־רות השנתי ל־6 מיליון דולאר פעלה השיטה שנה שלמה ברציפות. בחנות זו נמצא שמהירות השרות ללקוח גדלה בשעור של 25 עד 30 אחוזים בממוצע (בהשוואה לחנויות הפו־עלות בציוד אחר). כלומר: כיום יכול כל מוכר לטפל ב־4 קונים בזמן שהיה דרוש קודם לטפל בשלושה בלבד.

שעור הטעויות בפעולות המכירה נתגלה כנמוך ביותר — 1.5 אחוז בלבד מכלל המכירות.

ההנהלה יכולה לקבל מדי יום 130 דיווחי מכירה שונים בכל תוך רצוי.

אזירה טוחודית

מנהלי חברת השיווק „גראנד צנ־טראל" מסרו פרטים על הנסיון ש־נצבר בחנות גדולה ביוטה, ששטחה מגיע ל־105 אלף רגל מרובע. זוהי חברה קטנה יותר מן הקודמת ולה 13 חנויות בלבד, הפעולות בשיטת השרות העצמי. אך נראה שלחברה זו צפויה הצלחה והיא מתפתחת ב־מהירות. המיוחד בשיטת המכירה של „גראנד צנטראל" הוא שבחנויות הש־רות העצמאי שלה נמכרות סחורות בעלות איכות גבוהה במיוחד, וה־אווירה בה שונה מזו שבחנויות כל־בו רגילות. (הדבר מושג בין היתר, על־ידי־כך שהסחורה איננה מונחת במדפים הנמתחים בקו ישר אלא ב־מעגלים שמסביב לאולם מרכזי בו מסתובבים הקונים).

לשיטת העסקים המיוחדת של „גראנד צנטראל" נמצאה ה־280 כ־מתאימה ביותר, הן מבחינת הצורך ביצירת אווירה מתאימה והן מבחינת יעילות העבודה.

„עיניים להנהלה"

בחברת „הכס" רואים את עיקר היתרון שהושג באמצעות ה־280 ב־איכות האינפורמציה העומדת לרשות ההנהלה. סגן נשיא החברה, ג'ים באומן, הסביר: „המסוף מדגם 280 משמש כעיניים להנהלה בכל פינה של העסק. הוא מספק לנו כל מה שאנו רוצים לדעת כדי לנהל את המפעל בצורה טובה יותר ולהגיש ל־לקוחות שרות טוב יותר. המסוף הסך לנו את כאב הראש הקבוע של פיקוח על כל קופה בנפרד ושל איסוף אינ־פורמציה שקודם היתה קשה לאיסוף או בלתי אפשרית.

עכשיו נמדדות אצלנו העיסקות במושגים של שעות. אנו יכולים להח־ליט מיד על כל עיסקה מזדמנת, ו־אנו גם יודעים, תוך זמן קצר, מה הרווחנו ואיפה הפסדנו. אנחנו יוד־עים עכשיו הרבה יותר טוב את הרג־לי הקניה של לקוחותינו, את שעות הלחץ ותנועת הקונים. לראשונה אנחנו יודעים כי ההחלטות שלנו מבוססות על העובדות הקיימות ב־עין. שלטנו בעסקים היא ברכה כזו שמעולם לא היתה לנו בעבר".

הגורם הפסיכולוגי

במהלך הסמינאר נשמעו גם כמה הרצאות מפי מתכנני המסוף. באחת ההרצאות נמסרו פרטים מעניינים על המאמצים שנעשו כדי להפוך את ה־טיפול במסוף לנוח ככל האפשר. בין היתר נערכו מחקרים ממושכים, כדי לבדוק איזה אביזרים עונים על ה־צרכים הפיסיים והנפשיים של העובד. המחקרים העלו כי העומס והדחוי המוטל על המפעילים יצומצם, אם המסוף יכלול אלבומים שידריכו את המפעיל בפעולות השונות, ואם חי־שובי מיסוי ובדיקת טעויות יערכו בצורה אוטומטית.

למעלה: אחד ממפתחי המסוף מרצה באוזני עורכי העתונות.
למטה: המסוף בפעולה בחברת „מונטגומרי וורד".

סיפריה מדעית מופצת בעולם בשקופיות נ.סי.ר.

כאשר הודיעה חברת נ.סי.ר. לפני כשמונה שנים, על פיתוח שיטת זיעור מהטכנית (PCMI) היו רבים שניבאו, כי השיטה עתידה לחולל תמורה בעלת משמעות תרבותית מפ־ליגה. לשיטת הזיעור של נ.סי.ר. קדמו אמנם שיטות רבות ומגוונות של צילום מוקטן („מיקרופילם"), המשמשות בתחו־מים מסחריים ומדעיים שונים.

אך השיטה של נ.סי.ר. נבדלה מכל השיטות האחרות בכמה יתרונות בסיסיים, אשר היקנו לה את משמעותה המהפכנית.

יתרונות אלה כוללים:

■ זיעור ביחס של 1 ל־150. הקטנה בשעור מפליג כזה, ש־איננו אפשרית בשום שיטה אח־רת, מאפשרת לרכז אינפורמציה של 1000 שורות מודפסות בתוך מילימטר מרובע. הצימצום ה־מושג בשיטה זו בנפח של ספר מצולם הוא ללא כל השוואה לצימצום המושג ביתר השיטות.

■ שיטת צילום והפקה תע־שייתית. ספר התנ"ך האנגלי, המחזיק 1245 עמודים, דרש אר־בע שעות בלבד לזיעור, על־גבי גלויה שממדיה 105X148 מילימטרים. מן הצילום הראשון ניתן להכין העתקים, בכל כמות דרושה ובקצב תעשייתי.

■ מכשיר קריאה משוכלל, המאפשר לאתר בקלות כל עמוד מבוקש, המצולם על גבי ה־שקופית, ולקרוא את הכתוב ללא מאמץ, תודות להגדלה הרבה של התמונה המוקרנת על הלוח ה־מקרין של המכשיר.

פיגור בניצול

על היתרונות העצומים של השיטה עמוד תוך זמן קצר חברות מסחריות שונות, אשר עברו להשתמש בה לצרכיהן. כך למשל אין חברת „מודר־נאיזה עד קטלוגים של הלשיה (שבעבר החזיק כרכים רבים, שכללו 14 אלף עמודים), אלא

(סוף בעמוד השני)

סיפריית השקופיות של נ.סי.ר. — כך יירא כנראה רוב הסיפריות בעתיד.

BASIC — שפת תיכנות לתלמידים

שפת תיכנות המיועדת לסטודנטים הזקוקים לעיבוד נתונים בנושאים מדעיים, שוחררה בימים אלה לשימוש על־ידי המרכז האירופי של נ.סי.ר.

השפה „BASIC", הנמצאת ב־שימוש, בהצלחה רבה, באר־צות־הברית, מאז כשנה וחצי, גר־מה לשימוש במשפחת מחשבי סנצ'ורי.

כללי השפה קלים מאד ללימוד ושימוש בה אינו דורש הכרה י־סודית של המחשב. סטודנט יכול לא רק לכתוב את התכנית בק־לות, אלא גם לקבל הדרכה מן המחשב, אם שגה בכתיבה.

הסטודנט מתקשר עם המחשב באמצעות המסוף וכותב את ה־תכנית. עם תום הכתיבה מגיב ה־יד המחשב, בפלט של המסוף, מצביע על שגיאותיו של התל־מיד — אם היו כאלה — או מודיע שהתכנית נקיה משגיאות וניתנת להרצה.

הנסיון הוכיח כי נדרשת הד־רכה של יום אחד בלבד כדי ל־הכשיר סטודנט, או איש מדע, להשתמש בה ולהעזר במחשב ל־צרכיו.

באירופה ובארצות־הברית הוכ־רה השפה כשפה רשמית ללימו־דים בבתי־ספר ובמכונים להור־את מדעים מדויקים. גם בישר־אל גילו גורמי חינוך עניין רב באפשרות להנהיג כאן את לימוד השפה.

הקלות בה ניתן להשתמש ב־שפה וללמדה גרמה לכך שמש־תמשים בה לא רק למטרות של־הן נועדה. חוגים קונים של עי־בוד נתונים, בתחומי ההנדסה, ה־תעשיה והמדע, החלו להשתמש בשפה לצרכים נוספים והפיק מכנה תועלת רבה.

גידול ניכר בהתקנות מחשבי נ.סי.ר. בארה"ב

שעור הגידול, 26 אחוזים, השני בארה"ב

בששת עשר החודשים, שהסתיימו ב־30 ביוני 1971, גדל מספר ההתקנות של מחשבי נ.סי.ר. בארצות־הברית ב־26 אחוזים, לעומת התקופה המקבילה בשנה שקדמה.

בתקופה האמורה הותקנו ב־ארצות הברית 767 מחשבים של נ.סי.ר.

סקר שנערך על־ידי „דיבולד קומפיוטרס צנזוס" (גוף בלתי תלוי ומהימן) מצביע על כך ש־שיעור הגידול של התקנות מח־שבי נ.סי.ר. הוא השני בארצות־הברית.

קודמת לו רק חברת „הוניוול", וזאת עקב העובדה שחברה זו רכשה את מחלקת המחשבים של „ג'נראל אלקטריק" ומספרי ה־גידול שלה מתייחסים למעשה לשתי חברות.

מן הראוי לציין כי בסקר של „דיבולד" נכללו רק מחשבים מסדר גודל הגדול על הנ.סי.ר.—500, ולא נלקחו איפוא בחשבון אלפי המחשבים מדגם זה שהות־קנו בארצות־הברית.

הדואר האמריקני בוחן מכונת מיון של נ.סי.ר.

משרד הדואר של ארצות־הברית בוחן עתה את האפשרות להפעיל מכונות מיון משוכללות שפותחו על־ידי נ.סי.ר.

המכונה החדשה, מבוססת על שי־טת המיקוד המקובלת בדואר האמ־ריקני, אך היא מצליחה לצמצם את מספר המיונים הדרושים עד שהמכ־תב מגיע לדוור המחלק אותו. בשי־טה הנוכחית עובר כל מכתב בממו־צע 3 או 4 מיונים, עד אשר הוא מגיע לנמען.

לפי השיטה המוצעת על־ידי נ.סי.ר. יעברו המכתבים מיון אחד בלבד. כל סניף, או מרכז דואר יע־ביר את המכתבים דרך מכונת הס־בעה, שתסמן על המעטפה את מספר המיקוד. סימון זה בשיטה אלקט־רונית יאפשר לאתר מכן למיין את המכתב בצורה אוטומטית, בלי התע־רבות נוספת של יד או עין אנו־שית.

חידושי הסנצ'ורי—300 הפתיעו את אנשי המקצוע

עוצמתו וסגולותיו של המחשב מבטיחים אפליקציות שאינן אפשריות במחשבים קטנים

המשפחה מחשבי סנצ'ורי אי־ננה בחזקת פנים חדשות ב־עולם המחשבים. על סגולו־תיה כבר הספיקו לעמוד מק־רוב מפעלים ומוסדות בכל חלקי תבל, המפעילים ביעי־לות רבה את הדגמים 100 ו־200 של המשפחה.

אף־על־פי־כן עורר הדגם ה־בכיר של המשפחה, נ.סי.ר.־300, הפתעה לא מעטה.

אמנם גם קיומו של דגם זה לא נעלם מקיצת העוסקים ב־מחשבים ועל פיתוחו נמסר עוד בעת שיצאו ראשוני המחשבים מדגם 100, ממפעלי נ.סי.ר.

מקור ההפתעה נבע לא מעט מן העובדה שהדגם החדש, אשר שוחרר בימים אלה לשיווק, כולל סגולות שלא היו ידועות מראש לקהל הלקוחות. המתכננים ידעו כמובן על סגולות אלה, אך חב־רת נ.סי.ר. לא מיהרה לפרסמן ברבים. בכך נשארה החברה נא־מנה למסורת בת שנים, להקדים מעשה לנשמע ולהדגיש הוצאות על הבטחות.

מערכת העיבוד המרכזית

עתה, כשהמחשב כבר מצוי, ר־הוא הולך ומותקן בשורה של מפעלים וחברות, ניתן לעמוד ב־יתר פרוט על יתרונותיו ומגבר־לותיו.

מערכת זו כוללת שלוש יחי־דות, הפועלות בצורה סימולטנית, מבלי שתהיינה תלויות זו בזו. יחידות אלה הן:

א. COMMAND SETUP UNIT, שתפקידה לקרוא את הפקודה מ־הזכרון, לזהות אותה ולהכינה ל־ביצוע עבור היחידה השניה.

ב. COMMAND EXECUTION UNIT תפקיד היחידה לבצע את הפקודה, בלי לבזבז זמן על פ־עולות אחרות.

ג. יחידת בקרה לפלט/קלט. הפקידה לבקר יחידות פריפריה ולכוון את זרימת האינפורמציה לזכרון וממנו.

יחידת הבקרה מבקרת שיטה ערוצים (ולכל אחד מהם 4 נקו־דות חיבור) בעלי מהירות העבר־רה של 850 KB. בנוסף לציו־צים אלה היא מבקרת ערוץ MULTIPLEXOR, בעל מהירות העברה של 110 KB ובו 8 נקו־דות חיבור, המאפשר פעילות סי־מולטנית של 14 יחידות פריפריה בכל מחזור.

בנוסף קיימת אפשרות לצרו־צים סופר־מהירים, של 110 KB, בסך הכל יכולה יחידה־הבקרה להפעיל בעת ובעונה אחת 32 יחידות פריפריות. פעילותה של יחידת־הבקרה נעשית ללא צו־רך בתכנה מיוחדת. השיטות של יחידה זו שהיא מסוגלת לפעול בלי „לדרוש שרות" מ־יחידת העיבוד המרכזית. זאת, הואיל ופעולות הקלט־פלט בית־תה זו אינן דורשות זמן מחזור של יחידת העיבוד המרכזית וה־קשר אל הזכרון הוא ישיר.

ליחידה הביצוע (COMMAND EXECUTION UNIT) מגוון גדול של פקודות HARDWARE, ב־עלות עוצמת ביצוע גבוהה ב־שטחים שונים. לעובדה זו נוד־עת חשיבות באפליקציות מינ־הליות במיוחד, וכן באפליק־ציות מדעיות ולכל עבודה ה־זקוקה ל־TIMESHARING ול־REALTIME.

הפקודות של היחידה כוללות פקודות על כדות בינאריים, ב־חזה צפה, אריתמטיקה דצימא־לית, פקודות לוגיות ולמיונים, פקודות בוליאניות, פקודה הה־ניה ופקודות מיוחדות לעבודה

(סוף בעמוד השלישי)

מערכת סנצ'ורי־300

هكذا من الأصل

חדשות NCR

סנצ'ורי—100 לוחם בפשע

המחשב הולך והופך מכשיר עזר חשוב של שומרי החוק

בספריו של המדען וסופר המדע הדימיוני, איזאק אסימוב, שהופיעו ביניהם אלה בתירגום עברי („מחר כפול השעה" בהוצאת „מסדה") מתוארת תקופה בה יצליח המחשב להתגבר באורח מוחלט על הפשע.

המחשב הדימיוני של אסימוב („מר לטיוואק") איננו ממתין להתבצעות הפשע. הוא אוסף את כל הנתונים, על כל אדם באשר הוא, ומצליח לנחש מראש בדיוק, היכן ועל־ידי מי עתיד להתבצע פשע. השלטונות, המקבלים דיווח על הפשעים הצפויים, מונעים את ביצועם על־ידי אזהרת האנשים, או מעצרם. במרוצת הזמן, כך אומר אסימוב, גרם המחשב לצימצום הרצון לפשיעה. הואיל וכל אדם יודע שעצם כוונתו עתידה להתגלות.

סיפורו של אסימוב הוא דימיוני, אך כמו בסיפורי דימיון רבים, יש גם בו גרעין של אמת. היחס בין ה„מולטיוואק" של אסימוב לבין המחשב המצוי בימינו, דומה אולי ליחס בין ה„אפולו", שהנחיתה את האנשים הראשונים על הירח לבין הכדור הפורח הראשון של האחים מונגולפייה. אך בין הפרחת הכדור הפורח הראשון לבין הנחתת האדם על הירח לא חלפו יותר מאשר 185 שנים.

מפת פשיעה

עובדה היא כי בצד הניצנים הראשונים של פשיעה באמצעות מחשבים (ראה מאמרו של ניצב משנה ש. רוט בעמוד זה) אנו כבר מוצאים גם ניצנים של ניצול המחשב למלחמה בפשע.

בשלב זה אין המחשב יכול לבוא במקומו של שרלוק הולמס. וגם לא במקום בלשים מן השורה. כל אשר המחשב יכול לעשות הוא לעבד את נתוני הפשע בצורה שתסייע בידי שומרי החוק להלחם בפשיעה.

שימוש כזה עושים במחשב, מדגם סנצ'ורי—100, שלטונות ברווארד קאונטי שבפלורידה.

למחשב מספקים מדי יום דיווח שוטף על כל פעולה משטרתית, החל בדו"חות תנועה וכלה במעשי רצח. בתמורה מספק המחשב את הדיווחים הבאים:

● מפה יומית של התפלגות מעשי הפשע לפי אזורים. המחשב חולש על 38 אזורים, ששטח כל אחד מהם 36 מילים מרובעים.

● דיווח יומי של מעשי פשע, לפי סוגים, וחלוקה משנית לפי אזורים ולפי שעות אירוע.

● מפות משורטטות. לפי דרישה מיוחדת, של אזורים בהם יש ענין מיוחד בגלל אופי הפשיעה או הקפה.

כל האינפורמציה הזו ניתנת אמנם לאיסוף גם בלי מחשב. היתרון שנותן המחשב בידי שומרי החוק הוא תמונה בהירה ומדוייקת של התפלגות הפשע לפי אזורים וסוגים. תמונה זו יכולה ללמד על מגמות בפשיעה. על פעילותן של כנופיות חדשות ועל מוקדי סיכון.

המחשב של משטרת הוליווד

ההבדל בין דיווח ידני לבין דיווח של המחשב הוא שבראשון האינפורמציה מתייחסת לעבר. שאין כל אפשרות לשנותו. האינפורמציה של המחשב, המוגשת ברציפות ובמהירות, היא חומר „חי". המאפשר נקיטת אמצעים אופרטיביים.

הנסיון הוכיח כי אמצעי הנגד המיידיים, הנעשים בעקבות דיווחי המחשב, מצליחים לעתים להקדים רפואה למכה ולהקשות על חייהם של עבריינים.

„מכשיר עבודה"

שימוש דומה במחשב מאותו דגם עושים שלטונות הוליווד. עיר הסרטים האמריקנית איבדה אמנם הרבה מן הזוהר שהיה לה, עקב התחרות של הטלוויזיה. אך עובדה זו לא מנעה את התפתחותה של העיר בתחומים אחרים. אוכלוסייתה גדלה בשנים האחרונות במהירות רבה ועתה נחשבת העיר לאחת המתפתחות ביותר בארצות־הברית. הדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בקשיים ההולכים וגדלים של השלטונות לשמור על בטחון האוכלוסיה. כך, למשל, היה בהוליווד שוטר אחד לכל 320 תושבים בשנת 1960 ואילו עתה יש רק שוטר אחד ל־547 אזרחים. הנסיון של העבר הוכיח כי הגידול בקצב הגיוס למשטרה איננו מדביק את הגידול באוכלוסיה. „בתנאים אלה" — אומר מפקד משטרת הוליווד א.ס.גילון — „לא תהיה לנו אפשרות לשמור על החוק, ברמה מתקבלת על הדעת. ללא סיועו של המחשב".

הסיוע שמגיש המחשב למשטרת הוליווד הוא בתחום עיבוד נתוני הפשע. אך מפקד המשטרה מטעים כי דיווחי המחשב „אינם מיסמכים סטאטיסטיים אלא מכשיר עבודה".

דיווחי המחשב כוללים מפת פשיעה. רשימות על רכוש גנוב ממויין לפי תחומים שונים. דיווחי פשיעה לסוגיה, ניתוח מגמות בהתפתחויותיה ועוד.

שרלוק הולמס

כל זה נראה צנוע מאד. לעומת ה„מולטיוואק" של אסימוב. אך אנשי החוק אינם מזלזלים בתרומת המחשב לעבודתם. אפילו טיפול בנושא הנראה בלתי חשוב, כמו דו"חות על עבירות תנועה, מסייע בעקיפין במלחמה בפשיעה. זאת, על־ידי שיחרור כוח־אדם משטרתי מטיפול בעבירות ומעיקוב אחר עבריינים קטנים, לטיפול בפשעים רציניים.

כבר עתה נראים ניצנים של השימוש במחשב גם בתפקיד „שרלוק הולמס" אלקטרוני.

ההנחה היא שמחשב. שיצוייד בכל האינפורמציה על הפושעים ועל שיטותיהם. יוכל להצביע על חשודים אפשריים, על־פי צורת ביצוע הפשיעה. מכאן ועד להפיכת המחשב אפילו לבלש צנוע עדיין רחוקה הדרך. אך, כאמור. יש כבר ניצנים.

משטרת אמסטרדם. לדוגמא. מנצלת את הנ.סי.ר. — 315 שלה, לאיתור פושעים על פי שיטותיהם. בין היתר, הצליח המחשב לאתר שודדים, ששדדו סכום העולה על 37 אלף דולר.

נוכלי המחשבים והמלחמה בהם

בעולם החלו לפתח שיטות נגד החדיש והמתוחכם שבפשעים

מאת ניצב משנה ש. רוט

המחבר הוא ראש מחלקת חקירות במטה הארצי של משטרת ישראל.

בשנים האחרונות נתברר כי קיימים סיכונים רבים שמחשב ינוצל לביצוע מעשי פשע. נראה שמתכנני המחשבים לא עמדו על סיכונים אלו, עד שאלו נתגלו בפועל.

מסיבה זו אין, לפי שעה, כלים וידע להלחם בצורה חדישה זו של פשיעה. אין לי ספק שגם אנחנו נעמוד בעתיד בפני אתגר זה ויש על כן להתכונן ולהכין את המשטרה ואת הגורמים האחרים לקראתו.

ראשית עלינו ללמוד מנסיונן של ארצות אחרות. בשלב זה ניתן ללמוד בעיקר מארצות־הברית, בה ארעו כבר פשיעות רבות מסוג זה, והדברים פורסמו בעתונות המקצועית.

איום וביצוע

את הפשיעה הקשורה במחשבים אפשר לסווג לשלושה:

א. בטיחות הציוד עצמו;

ב. בטיחות המידע המרוכז במחשב;

ג. הונאות וגניבות המבוצעות באמצעות מחשבים.

מוסד פרטי, המתקין ציוד, מציג אותו, בדרך כלל, לראווה במקום בולט (כשהכוונה היא להעלות את יוקרתו של המוסד). בארצות־הברית ארעו מקרים רבים של גרימת נזק בזדון לציוד, או איומים לגרימת נזק כזה. המניעים של העבריינים היו סיכסוכי־עבודה, מניעים פוליטיים או סיבות אחרות על רקע של סיכסוכים.

רבים למדו עד מהרה, כי פגיעה בציוד לעיבוד נתונים עלולה לשתק מוסד, או לגרום לו נזקים חמורים, כך שהאיום בגרימת נזק למחשב עשוי לאלץ את בעליו להיכנע.

הגברת הבטיחות

כמה דוגמאות למה שארע בארצות הברית בשנים האחרונות יש בהן כדי ללמד:

■ בשנת 1968 גרם עובד ממורמר נזק רב לחברה מסחרית גדולה, על־ידי־כך שמחק, באמצעות מגנטים, מידע ותכניות מקבצים מגנטיים. שיחזור הסלילים המחוקים ארך כשנה וחצי ובינתיים הגיעה החברה כמעט להתמוטטות.

■ ב־1970 התבצרו שני עובדים מדריכים באוניברסיטת ניו־יורק, באולם המחשבים של האוניברסיטה. הם איימו לפוצצו, אם הנהלת המוסד לא תמציא להם ערבות כספית של מאה אלף דולר לשחרור שני „פעילים שחורים" ממעצר. המבצעים נעצרו באשמת הטלת פצצות).

■ בשנת 1970 השתלטו כ־20 סטודנטים ב„סאלם סטייט קולג'" על אולם המחשבים של המוסד ואיימו לפוצץ את המחשב, אם הנהלת בית־הספר לא תיכנע לדרישות התלמידים.

בשני המקרים האחרונים נסתיימה האלימות בפשרה.

אך היו גם מקרים לא מעטים שנסתיימו בהשמדת המחשב. תופעות אלה הביאו לשיפור מצבות בתחום בטיחות המחשבים. מומחי בטיחות תעשייתית עיבדו תכנית סטנדרטית להגנה על המחשבים שעיקריה:

* לשמור בסוד, ככל האפשר. את מיקומו המדוייק של המחשב;

* להתקין מערכות בטחון בכניסה לאולמות המחשבים, כך שרק המורשים ייכנסו ואפילו מהם תימנע כניסה בתנאי חרום;

* המחשב ימוקם במקום מוגן היטב, רצוי מרתף, כדי שיוכל לעמוד בפני נסיון פגיעה בין בכוח (חומר נפץ, פריצה), ובין על־ידי קרינה כלשהי.

תיכנון מול תיכנות

בקרב מומחי מחשב, העוסקים בפיתוח אמצעים נגד ניצולו לרעה, מתהלכת הבדיחה הבאה: כדי לבצע שוד נדרש מן השודדים בעבר כושר תיכנון טוב. עתה נדרשת יכולת תיכנות.

אלה הן רק חלק מההמלצות. קיימת סיפרות ענפה הדנה בבעיות הבטיחות של מחשבים וגם פותחו אביזרים רבים להגברת הבטיחות.

גניבה בהעתקה

הריכוז העצום של מידע בקבצים המגנטיים הפך את הסליל הקטן לקרבן מבוקש ופגיע לגניבה, להעתקה או לטיפול לרעה.

בעוד שבשיטות הרישום הקונבנציונאליות מפוזר המידע ברבבות תיקים ומסמכים וגניבתו כרוכה במאמץ ובסיכון רציני, הנה בשיטת הרישום של המחשב ניתן לגנוב מידע רב־כמות ולהעתיקו תוך זמן קצר ובסיכון מועט.

גם בתחום פשיעה זה יש כבר דוגמאות לא מעטות.

■ בשנת 1967 העתיקו שלושה עובדי מחשב בחברת „אנציקלופדיה בריטניקה" סליל שהכיל רשימה מכותבים, ומכרוהו לחברה מתחרה. הנזק שנגרם לחברה נאמד בשלושה מיליון דולר. הדיון בתביעה האזרחית בנושא זה טרם נסתיים.

■ בשנת 1970 הועמד לדין אדם בסינסינאטי על שימוש בלתי חוקי במחשב משותף והוצאת מידע ממנו ללא רשות. הוא השיג את המידע באמצעות קשר טלפוני, על־ידי שימוש במילת צופן, אותה השיג שלא כחוק.

ניצב משנה ש. רוט

לבעיה של שמירת המידע בעידן המחשבים נוסף הקושי המשפטי. שכן, לא ברור עדיין המצב המשפטי של גניבת מידע, בדרך ששום מחוקק לא חשב עליה בעבר. משרד־המשפטים האמריקני דן עתה בהכנת הצעת חוק, שתענה לבעיות המתעוררות בקשר לבטיחות המידע.

בין הפתרונות המוצעים נכללים גם אביזרים שנועדו למנוע פגיעה בסודיות המידע. אך פתרון מושלם טרם נמצא עד כה.

אין ביקורת

תחום הפשע השלישי הקשור במחשבים, הונאות וגניבות, הוא לדעתי הקשה ביותר לחקירה. הסיבות לכך נעוצות בעובדה שבניגוד להנהלת־החשבונות הקונבנציונאלית, שבהתפתחות בת מאות שנים סיגלה לעצמה שיטות ביקורת נאותות, הנה בהנהלת־חשבונות המבוצעת במחשבים אין עדיין אמצעי ביקורת מתאימים.

השיטות הקונבנציונאליות אינן מונעות אמנם רמאויות, אך בדרך כלל הן מתגלות, במוקדם או במאוחר בביקורת שיגרתית.

הדוגמאות של הונאה באמצעות מחשבים אינן מעטות.

■ בשנת 1969 גררה משטרת ניו־יורק מכונית שחנתה במקום אסור. במכונית נמצאה חבילה חשודה ובדיקתה העלתה כי היא כוללת מאות המחאות של משרד־הסעד של העירייה. החקירה העלתה, כי כנופיה גנבים הצליחה לגנוב, משך שנה וחצי, כמיליון דולר בדרך זו. הכנופיה גייסה לשורותיה עובד עיריה, שטיפל במחשב המדפיס המחאות לצרכי סעד.

■ בשנת 1968 נתגלה, כי אחד מעובדי המחשב של בנק הצליח למשוך רבבות דולרים מחשבונו, מבלי שהדבר נודע להנהלה. הדבר נעשה על־ידי־כך שהעובד הזין למחשב הוראה שלא לדווח על משיכות היתר של חשבונו. הפעילה נתגלתה כאשר, בעקבות תקלה במחשב, הכינו את רשימת היתרות בחשבונות עו"ש באמצעים קונבנציונאליים.

■ בשנת 1969 גנב אחד המנהלים בסוכנות לניירות ערך בניו־יורק כרבע מיליון דולר מהחברה, משך שש שנים. נתברר כי הוא נהג לבקר מדי יום ראשון ביחידת המחשב, והפעיל תכנית לפיה הועברו סכומים שונים לחשבונו.

■ בסוכנות אחרת של ניירות־ערך בניו־יורק הכין עובד מחשב תכנית, לפיה נשלחו המחאות דיוידנדות לכתובתו. בדרך זו הצליח לגנוב 18 אלף דולר.

■ בשנת 1968 נגנבו כמיליון דולר מבנק על־ידי מניפולציה בטפסי הפקדות. הפקדות צ'קים נרשמו כהפקדות מזומנים ואיפשרו משיכה מיידית. הגניבה בוצעה בעזרת אחד מעובדי המחשב.

הקפדה על ערנות

המשותף למקרים שהבאנו למעלה ולעשרות מקרים אחרים, שארעו בארצות־הברית, הוא שהגילוי לא נעשה תוך ביקורת שיגרתית, אלא בדרך מקרה.

זהו מצב ענינים מדאיג וברור שאין לסמוך על המקרה ועל המזל. נראה, שלעולם לא נדע על כל המקרים של גניבות באמצעות מחשבים.

אינני בא לטעון נגד שימוש במחשבים במוסדות כספיים. אני בא רק לעורר תשומת לב לסכנות, בתקווה להקדים רפואה למכה ולעשות מאמץ למציאת פתרונות.

עבודת מחקר רבה נעשית בארצות־הברית בתחום זה. הפתרונות שהוצעו הם שילוב של ביקורת קונבנציונאלית ואמצעים טכניים, שיהיו חלק מן המחשב. יש גם מגמה לפתח אמצעי ביקורת של מחשב אחד על־ידי מחשב אחר, אך לא ידוע לי לפי שעה על הגשמת רעיון זה. שכן, נוסף לבעיות טכניות מסובכות כרוך פתרון זה בהוצאות כספיות גדולות.

לפי שעה לא קיימים פתרונות מושלמים ולכן יש להקפיד על ערנות מנהלים וקציני־בטחון ועל בחירה נכונה של סגל העובדים וטיפוחו.

„סונול" תפעיל סנצ'ורי—100

חברת „סונול" עומדת להתקין „סנצ'ורי־100", שישמש אותה להכנת חשבונות ללקוחות, לניהול מלאי, להתחשבנות תלושי דלק לפיקוח תקציבי ועוד.

החברה נעזרת מכבר במחשב של לישכת־השרות, המספק חשבונות ללקוחות, מכין דוחו"ת מלאי ותנועה לפי מחסנים ומוצרים, דוחו"ת מכירות, דיווחים סטאטיסטיים למיניהם וכדומה.

מן הראוי לציין כי הכנת חשבונות ללקוחות היא אחת הבעיות המרכזיות, העומדת בפני חברות הדלק בארץ. מספר המוצרים, לסוגיהם ולאריזותיהם, שמספקת חברת „סונול" עולה על 1000 ולכל מוצר מחיר שונה, בהתאם לסוג המוצר וסוג האריזה.

מלבד בנזין, שמחירו זהה בכל הארץ, יש מחירים שונים לכל נקודת מכירה (בהתאם לריחוקה מן המחסן ולמחיר ההובלה). כן יש מחירים שונים לצרכנים בהתאם להקף קניותיהם.

כפי שהוכח מן הנסיון של העבודה בלישכת־השרות מסוגל המחשב לפתור את בעיית הכנת החשבונות ביעילות רבה.

לישכת השרות מסייעת לתכנן שנות ה־80 בתעופה

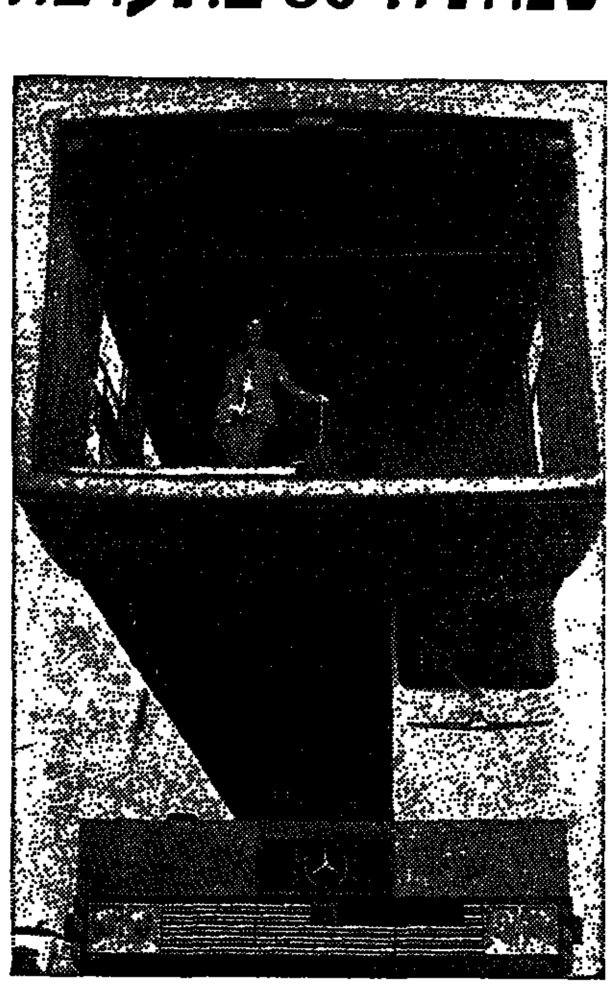

כלי רכב להסעת נוסעים למטוס

ההתפתחות הצפויה בתעבורה האווירית בעולם מעמידה בפני מתכנני נמלי־התעופה אתגרים לא קלים. מי שבא לתכנן את המיכלול המורכב של מיבנים, נתיבים, מיסטמים וציוד, המהווים את נמל־התעופה, צריך להביא בחשבון גידול ניכר בתנועה האווירית בשנים הבאות.

המתכנן צריך לחזות איזה ציוד יידרש, כמה מישטחי חניה, איזה כבישים יידרשו וכו'.

הנתונים העומדים לרשותו של המתכנן הם אלה שנאספו בעבר, מתוכם ניתן ללמוד את הקשר בין נפח התנועה לבין לוח הזמנים בפועל, כולל שעות השיא, שעל פיהם צריך להתאים את שרותי נמל־התעופה.

לישראל יש לפי שעה רק נמל־תעופה בינלאומי אחד. אך הבעיות שעומדות בפני מתכנני התעופה בישראל אינן שונות מהותית מאלו של מדינות אחרות. הבעיות המיוחדות המאפיינות את ישראל נובעות אולי מכך שנמל־התעופה שלנו משמש בדרך כלל כתחנת מוצא או כתחנה סופית (ולא כתחנת מעבר, כנמלי־תעופה רבים בעולם).

באחרונה פנה משרד־התחבורה, באמצעות מינהל התעופה האזרחית, לחברת AEDC, שהתמחתה בתיכנון ובפיתוח שדות תעופה, בבקשה לבחון את הצרכים של ישראל, בהתאם לתנועה האווירית הצפויה. הכוונה היתה שחברת התיכנון תספק בידי השלטונות מכשיר, שיוכל לשמש בסיס להחלטות שתתקבלנה.

כפי שמסרו דן זמיר ומר ביל ארד מחברת AEDC שמסרו פרטים על המודלים שפותחו ועל הפתרונות שהוצעו על־ידי החברה.

ארבעה מודלים

פעילותו של כל נמל־תעופה מתחלקת לשלושה חלקים: הצד האווירי (מסלולי המראה ונחיתה, מסלולי הסעה, מישטחי חניה למטוסים ועוד); הטרמינאל (שיש להתאימו לנפח התנועה הצפוי) וצד העיר (מישטחי חניה לרכב, כבישי גישה, כבישים פנימיים וכדומה).

הבעיה העומדת לפני המתכננים היא, כאמור, לחזות את הצרכים, בהתאם לנהוגים הקיימים. למטרה זו הוכנו 4 מודלים סימולטיביים, לדימוי המתרחש בצד האווירי של נמל־התעופה.

המודלים שפותחו:

● מודל חיזוי לוח זמנים ליום הקו.

● מודל הקצאת מטוסים לעמדות חניה.

דן זמיר

● מודל הסעת נוסעים בין בית־הנתיבות והמטוס.

● מודל ציוד קרקע.

ביל ארד

בשנת 1971 הגיעה תנועת הנוסעים בלוד לנפח של 1.2 מיליון. קשה לדעת מה יהיה נפח הנוסעים ב־1980, אך שלטונות־התעופה צריכים לדעת איזה אמצעים יידרשו כדי לקלוט תנועה של שני מיליון נוסעים, שלושה, ארבעה, או חמישה. בנתוני העבר ניתן ללמוד כמה עובדות, המצביעות על מגמות שתשפענה גם בעתיד. ידוע לוח הטיסות של החברות (המבוסס על ביקוש של הנוסעים לצאת ולנחות בשעות סבירות); ידוע גם הביצוע בפועל של לוח הזמנים (הכולל טיסות מן הלוח המתוכנן). כיצד ניתן על סמך נתונים אלה לחזות את לוח הזמנים הצפוי בכל שנה בעתיד?

קיימים עקרונות כתבטיים, שעל פיהם ניתן לבנות מודל שיענה על הצרכים. המודל בנוי על כל ביני ההגיות, אך האינפורמציה המעניינת היא כמה מטוסים עלולים להגיע בשעת שיא, וכן מה הוא המספר המקסימאלי של מטוסים, שיישארו לחנייה לילה הזקוקים למישטח חניה.

מודל זה נועד לשמש קלט למודלים האחרים, שמסקנותיהם מהווים את הבסיס לתיכנון.

אמצעי הסעה

המודל הבא בתור נוגע להקצאת מטוסים. המטרה היא, כאמור, שלא יחסר מקום חניה לעמדות מטוסים, הן לצורך חניה ממושכת הן לצורך פריקה וטעינה. מודל זה מתחשב כמובן בעובדה שבישראל רק 5 אחוז מכלל הטיסות הן טיסות מעבר, וכל היתר הן טיסות של יעד סופי או של נקודת יציאה. המודל קובע כמה מקומות חניה יידרשו בכל נפח תנועה, ואיך להקצות אותן בצורה היעילה ביותר.

שני המודלים הקודמים משמשים שוב קלט למודל השלישי, הקובע איזה אמצעי הסעה יידרשו בין בית־הנתיבות לבין מקומות החניה של המטוסים. גם כאן מובאים בחשבון גורמים אלטרנטיביים, כמו בחירה בין אוטובוסים לבין Plan Mates (כלי רכב גבוה המאפשר לנוסעים להיכנס ישר למטוס. כלי זה מקטין את זמן הנסיעה אך תפעולו וההשקעה בו גבוהים יותר—ראה תמונה).

המודל הרביעי (הנובע אף הוא מקודמיו) נוגע לכמות ולסוגי ציוד קרקע הדרושים. המודלים הללו הורצו במחשב של לישכת־השרות של נ.סי.ר. ועל־פי עיבודי המחשב הוכנו הדו"חות שהוגשו לשלטונות התעופה.

שאלה בהכללה

כך, למשל, נמצא כי להקף תנועה של מיליון וחצי נוסעים בשנה יהיה צורך ב־32 עמדות לפריקה, העמסה,

(סוף בעמוד אחרון)

סיפריה מדעית מופצת על שקופיות

(סוף מהעמוד הראשון)

שולחת לכל אחד מאלפי סניפיה שקופיות. כל סניף מצוייד במכשיר קריאה, בעזרתו מאתרים כל אחד מרבבות החלפים, תוך שניות. לאותה מטרה משתמשים בשיטה גם הצי האמריקני, או אוניברסיטאות, בנקים (לריכוז דוגמאות החתימה) ומפעלי תעשיה רבים.

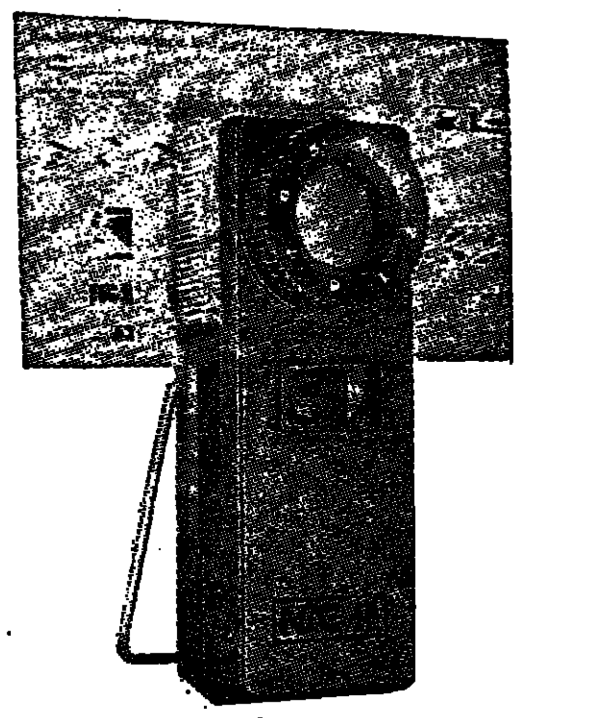

מכשיר כיס לקריאת שקופיות

אין ספק שבתחום התעשייתי המסחרי הולכת השיטה וכובשת את מקומה, בקצב מהיר למדי. אך דווקא בתחום בו ניבאו לשיטה את עיקר השיבותה — זיעור ספרים — דומה כי חל פיגור בניצולה.

ספרים רבים צולמו אמנם בשנים האחרונות בשיטת הזיעור המתמכבית. אך מכאן ועד להפיכת השיטה למנוף רב עצמה לקידום תרבותי נראית הדרך ארוכה. שכן, עיקר יתרונה של השיטה הוא, שהיא מאפשרת, באורח תאורטי, לכל בית־ספר תיכון ולכל עיירה נידחת, להחזיק באוצר ספרים שאינו נופל מזה המצוי במרכזי התרבות והדעת.

בעיה בוערת

הקושי בהשגת מטרה זו איננו טכני אלא ארגוני וכלכלי. צילום מיליוני הספרים המצויים איננו ענין הניתן להתבצע בן לילה והוא הדין גם ברבבות הספרים המופיעים חדשות לבקרים. לא כל ספר ראוי וכדאי לצלם, לא לכל ספר יש ביקוש. מאידך ברור, כי גם צילום חלק קטן של הספרים שבסיפריות, או מאלה היוצאים לאור, עשוי לפתור בעיה בוערת, שאין לה פתרון אחר. המדובר הוא בספרים נדירים, שאזלו מכבר מן השוק, ואשר סיפריות או מוסדות אינם יכולים להשיגם בשום מחיר. גם סיפריות המחזיקות ספרים אלו אינן ששות להשאילם, אפילו לעיון, מחשש לשלמות הספרים. יש ספרים שאינם נדירים, אך בגלל ממדיהם או מחירם (אנציקלופדיות למיניהן, מילונים גדולים, קטלוגים וכו'), לא כל ספריה או מוסד יכולים לרוכשם.

לפתרון הבעיה הבוערת נחלצה באחרונה חברת נ.סי.ר., אשר הקימה שרות בינלאומי שיפיץ אלפי ספרים מבוקשים, על גבי שקופיות זעירות. אף שבשלב ראשון יצולם בשיטה זו רק חלק קטן מאד מן הספרים המצויים, הנה אין ספק, כי המפעל עתיד לגרום, בעתיד הלא רחוק, לתמורה מרחיקת־לכת בפעילותן של סיפריות ומוסדות־חינוך, ולדבר תהיה השלכה תרבותית רבת משמעות.

ניוטון וגלילי

איזה ספרים צולמו ויצולמו על־ידי המפעל?

בשלב זה מצולמים, להפצה בינלאומית, ספרים בארבעה נושאים:

● סיפרות ומדעי הרוח הכלליים;

● מדעי החברה;

● הציוויליזציה האמריקאית;

● מדע וטכנולוגיה;

● פירסומי ממשלת ארצות־הברית

מובן שלא כל הספרים שהופיעו ויופיעו בנושאים אלו יצולמו. לפי אומדן יצולמו בשלב ראשון כ־700 כרכים בשנה, הנושאים יחד כ־300 אלף עמודים מודפסים. המבחר ייקבע לפי שיקולים שונים, כשהמגמה היא למצוא איזון אופטימלי בין חשיבותו של הספר, מידת הביקוש לו והמובן התקשיב הכלכלי.

כבר עתה ברור שיודפסו במסגרת זו אותם ספרים שאין סיכוי שיודפסו אי פעם מחדש ואשר יש להם ביקוש רב, הואיל והם מאוזכרים בחומר הנלמד באוניברסיטאות (כגון: מהדורות ישנות של אנציקלופדיות קיימות, סיפרי עיון למיניהם, סיפרי יד־בל, שנתונים וכדומה).

כן יודפסו קלסיקונים שאזלו מן השוק וכדומה. הצצה אקראית ברשימת הספרים שכבר צולמו, נותנת מושג על משמעותו התרבותית של המפעל, בענף „סיפרות ומדעי־הרוח" אנחנו מוצאים ברשימה את כתביהם של הפילוסופים: ברקלי: (4 כרכים), דקארט (12 כרכים), רוסו (25 כרכים), וולטיר (70 כרכים); את כתבי שקספיר, פרשניו ומבקריו; כתבי תומס מור, תומאס קארלייל, תומאס דה קוינסי ועוד. בענף מדעי החברה אנו מוצאים את ההיסטוריה של אירופה ב־14 כרכים, קובצי מיסמכים מההיסטוריה של צרפת; אנציקלופדיה למדעי החברה של ג'ון לאלור; מיסמכים על יחסי אנגליה־גרמניה משנת 1918 עד 1945 ועוד.

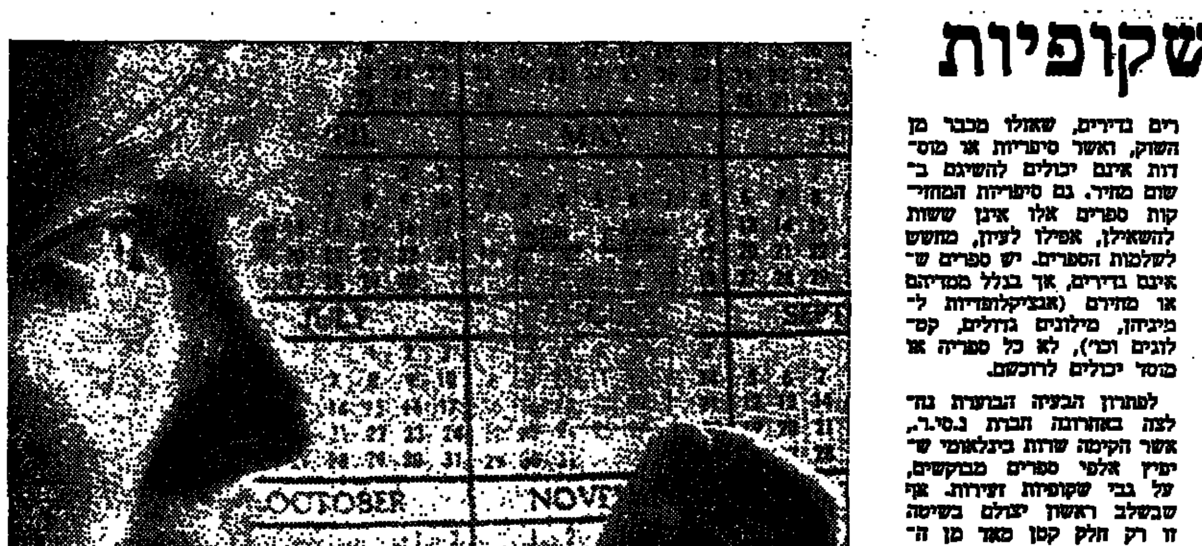

לוח ל־100 שנה על שקופית זעירה

בין ספרי המדע והטכנולוגיה אנו מוצאים את כל כתבי גליליאו גליליי, איזק ניוטון, פייר קירי ועוד. אנו מוצאים גם את פירסומי משרד המסחר של ארצות־הברית מן השנים 1928—1948 וכן סיפרות ביבליאוגרפית ענפה.

מבין פירסומי ממשלת ארצות־הברית אנו מוצאים את שנתוני משרד־החקלאות בשלושים השנים האחרונות, את מיסמכי משפט נירנברג (שיצאו לאור בשעתם על־ידי משרד ההגנה האמריקני), דו"ח ועדת הקונגרס שחקרה את הקו־קלוקס־קלן (13 כרכים), פירסומי ספריית הקונגרס, מסמכי משרד־החוץ האמריקני, בשנים 1914—1920 ועוד.

תמונה חדה

כל שקופית מחזיקה כ־3000 דפים מצולמים, שהם 7 עד 10 ספרים בממוצע. כל מוסד, סיפריה או צרכן אחר, שיבקש לרכוש את הספרים המצולמים, יוכל לקרוא את הכתוב בהם באמצעות מכשיר הקריאה המיוחד שפותח על־ידי נ.סי.ר.

מכשיר זה שיותר מ־20,000 מסוגו מצויים בשימוש, זה מספר שנים, בכל חלקי תבל (וגם בארץ מצויים בשימוש כמה מכשירים), הוכיח עצמו כנוח יותר מכל מכשיר קריאה אחר, המשמש את השיטות האחרות.

יתרונו הבולט הוא חדות התמונה, בלי שיהא צורך לכוון מדי פעם את המוקד. כן מצטיין המכשיר באמינות גבוהה, באורך חיים ולמעשה אין צורך בטיפול תחזוקתי כלשהו (פרט להחלפת נורה, אחת לפרק זמן).

באחרונה פיתחה נ.סי.ר. מכשיר קריאה חדש, המצטיין בניידות ובקלות. משקל המכשיר פחות מ־12.5 קילוגרם וממדיו 56×32×22 סנטימטרים. דהיינו: פחות מממדי מכונת כתיבה ניידת.

הפעלתו של המכשיר החדש היא קלה ונוחה, הקריאה בו אפשרית באור רגיל, ללא מאמץ.

מכשיר קריאה נייד

ומחירו נמוך מן המכשיר הגדול והכבד ביותר.

ללא השקעה

הידיעה על המפעל החדש של נ.סי.ר. עוררה התענינות רבה בכל חלקי תבל. אוניברסיטת ניו־יורק אף הודיעה כי היא מתכוונת לרכוש את כל הספרים שיצולמו לספרייתה. השקופיות לא יבואו במקום הספריה של האוניברסיטה, אלא יביאו להקלה רבה בעבודתה, לדעת הספרן הראשי, דיוויד ליין. רוב הספרים שצולמו כבר, או שעומדים לצלמם בזמן הקרוב, מבוקשים מאד על־ידי הסטודנטים ולא תמיד יכולה האוניברסיטה להענות לדרישה. השימוש בשקופיות לא רק ימנע השחתת ספרים יקרים ונדירים. אלא יאפשר מתן שרות מהיר יותר לסטודנטים.

יש להניח שבשלב הראשון ישרת המפעל בעיקר סיפריות קיימות, אשר יוכלו להרחיב את שרותיהן, בלי צורך להקצות מקום נוסף, או אפילו עובדים חדשים. גם ההשקעה ברכישת הספרים המצולמים היא קטנה מברכישת ספרים חדשים (לגבי ספרים שאלו אין כמובן מקום לכל השוואה).

שלוש שיטות

מן הראוי לציין, כי בצד שיטת ה־PCMI, הקרויה גם „אולטרא־מיקרופיש" משתמשת חברת נ.סי.ר. בשיטות צילום למטרות שבהן לא דרושה הזעירה כה גדולה.

שיטות אלה הן:

מיקרופיש — הזעירה ביחס של עד אחד ל־50, כשכל שקופית נושאת עד 380 עמודי דפוס.

סופרפיש — הזעירה של עד אחד ל־99, כשכל שקופית נושאת עד 1000 עמודים.

גם לשקופיות של שיטות צילום אלו פותחו מכשירי קריאה רבים ומגוונים, ביניהם גם מכשירים ניידים, בעלי עדשות מתחלפות וכושר הגדלה של 18 עד 38.

כן פותח מכשיר קריאה זעיר משפחת, שניתן לשאתו בכיס. (ראה תמונה).

ממשלת קנדה העניקה 8.3 מיליון דולר לנ.סי.ר.

המטרה: לפתח דור חדש של ציוד לבנקים

ממשלת קנדה העניקה סכום של 8.3 מיליון דולר לחברת נ. סי.ר., במטרה לעודד את החברה לקיים בקנדה פעולות מחקר ופיתוח של ציוד לעיבוד נתונים.

במסגרת ההסכם, שנחתם בין נ.סי.ר. לבין ממשלת קנדה, התחייבה נ.סי.ר. לייצר בקנדה את המוצרים שיפותחו בעזרת ההקצבה של הממשלה הקנדית.

במסיבת עתונאים, בה השתתפו שר־המסחר הקנדי ויו"ר מועצת המנהלים של נ.סי.ר., רוברט ס. אולמן, נמסר כי מטרת המבצע היא „לפתח דור חדש של ציוד אלקטרוני לבנקים".

עוד נמסר כי 15 מדענים ממרכז נ.סי.ר. בדייטון ייצאו לקנדה, ובמרוצת הזמן יצטרפו אליהם צוותות קנדיים. כאשר ייצא הפיתוח משלב של מחקר לשלב של יצור יועסקו במפעל שיוקם מאות עובדים מקומיים.

דובר חברת נ.סי.ר. מסר כי בשלב זה מוקדם לחזות את תוצאות המחקר. אך ניתן להצביע על כך שהמטרה היא לפתח יותר ממוצר אחד. וכי הייצור יתחיל, לפי המצופה, לפני 1977.

מר אולמן אמר כי לאחר השלמת המחקר תשקיע החברה מאמציה לייצור המוצרים שיפותחו ולשיווקם.

המענק של הממשלה הקנדית לנ.סי.ר. ניתן במסגרת תכנית, שתכליתה לעודד פרוייקטים שיש בהם כדי להבטיח התפתחותו של המשק הקנדי.

שימוש בסנצ'ורי הגדיל ריווחי חברת זיקוק

מפעלי „פרייד ריפיינינג" שבטכסאס הצליחו להגדיל את רווחיהם בסכום הנאמד ב־122 אלף דולר בשנה, תודות לשימוש במחשב מדגם סנצ'ורי־100.

הרווח הושג תודות לעובדה שהמחשב פתר לחברה בעיה אופיינית של תיכנון ליניארי. בתהליך הזיקוק משתמשים בחמישה עד עשרה סוגי דלק שונים, שלכל אחד מהם תכונות שונות. מספר האפשרויות הקומבינציות לביצוע עבודת הזיקוק מגיע למיליונים והכרעה של מוח אנושי היא במקרה הטוב ביותר אומדן הקרוב לאפשרות האופטימאלית.

מנהלי החברה פנו למחלקה למערכות מדעיות במרכז נ.סי.ר. בדייטון, וביקשו פתרון לבעיה. מסתבר שהבעיה לא היתה קשה במיוחד ותוך זמן קצר הוכנה תכנית שעובדה על־ידי הסנצ'ורי־100, וניתנה מיד תוצאות שהגדילו כאמור את הרווחים.

השיטה שהציעו מדעני נ.סי.ר. נהוגה במפעלי זיקוק לא מעטים, מאז 15 שנים. המיוחד בהתקנה האמורה הוא שזו הפעם הראשונה נפתרה בעיה כזו במחשב בסדר גודל של הסנצ'ורי־100, שהקיבולת שלו היא 16K.

מחשב לכל עקרת בית

בערב עיון מטעם איל"א, שנערך במלאת מאה שנה למותו של צ'ארלז באבג', העלו המשתתפים המצוי והצפוי בתחום המחשבים

יום השנה המאה למותו של צ'ארלז באבג', ממניחי היסוד לתורת המחשבים, מהווה הזדמנות נאותה להביט קדימה, לנסות ולנבא מה מצפה לנו בתחום שהתמורות חלות בו בבהירות דמיונית, שעה שכמה מעקרונותיו נותרו ללא שינוי.

צ'ארלז באבג' ונ.סי.ר.

מכונה להנהלת חשבונות מדגם 3000 הוצבה בימים אלה בתערוכה המוקדשת לצ'ארלז באבג', המוצגת במוזיאון המדע בלונדון.

מה הקשר בין באבג', שנפטר בשנת 1871, לבין המכונה של נ.סי.ר.?

מתכנני התערוכה, שאספו מימצאים ותגונים של באבג' ועל השפעתו, הגיעו למסקנה כי המכונות להנהלת חשבונות של נ.סי.ר., מראשית שנות ה־30, מהוות את המימוש הטכנולוגי המסחרי הראשון לרעיונות של באבג'.

פרופסור חיים חנני

פרופסור שמואל רוזמן

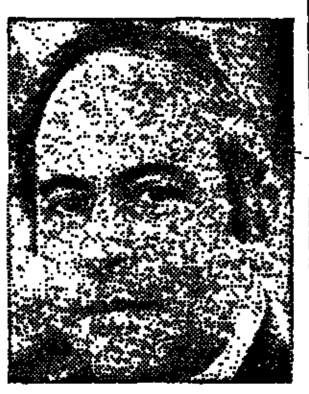

פרופסור מיכאל רבין

למטרות זו יום האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה ערב עיון, שנושאו היה "המחשב — מבט לעתיד". משתתפי הדיון היו פרופסור מיכאל רבין, רקטור האוניברסיטה העברית, ופרופסור שמואל רוזמן ממכון ויצמן. המנחה היה פרופסור חיים חנני.

אב מכאני למחשב

פרופסור חנני, שפתח את הערב, עמד על כך שאף כי היום קשה לנו לתאר לעצמנו מחשבים בלי אלקטרוניקה, הנה הרעיונות הראשונים של המחשבים — אנאלוגיים וספרתיים — נוצרו לפני שהיה ידוע בכלל השימוש באלקטרוניקה, ואפילו בחשמל.

המחשב הפשוט ביותר הוא הסרגל הלוגריתמי ויש מחשבים אנאלוגיים אחרים, שאף כי אינם נקראים מחשבים הם פועלים על עקרון זה. גם מחשבים ספרתיים אינם דווקא אלקטרוניים. כאלה הם האבקוסים למיניהם, שנדחקו על־ידי מכונות־החישוב המופעלות ביד.

חידושו הגדול של באבג', לעומת המחשבים המתוכרים, הוא שהמכונות שלו כבר הכילו את עקרון הזכרון. וזה היה צעד גדול וחשוב במעבר למחשבים המוכרים היום.

גדולתו של באבג' היתה שהוא פיתח בכל הכיוונים את הרעיון של המכונה — שלא נבנתה כלל — את הלוגיקה שלה ואת צורת עבודתה. הוא אף שירטט ונתן הנחיות לשירטוט החלקים הקטנים ביותר של המכונה.

הוא חשב גם על מכונה כללית יותר, שהוא קרא לה מכונה אנאליטית. מכונה זו היא ממש אב מכאני של המחשב שלנו. במכונה זו אפשר היה לתת הוראות מראש, איך לפתור בעיה מסובכת במספר ניכר של צעדים. הוא נתן לנו דוגמא יפה איך, על־ידי עקשנות ועבודה קשה, אפשר להגיע לתוצאות שרק לאחר מאה שנה מצאו את פתרונן הסופי, תודות לאלקטרוניקה, עליה לא ידע דבר.

הרצאה באיטליה

פרופסור שמואל רוזמן, שהיה ראשון הנואמים בערב, עמד בתחילת דבריו על הרקע שהביא את באבג' למכונתו: פרוייקט גדול לחישוב טבלאות מתמטיות שהרפובליקה הראשונה של צרפת תלתה בה. המכונה שבנה צריכה היתה לעשות את עבודות החישוב. באבג' השיג גם תמיכה של הממשלה הבריטית, ובסופו של דבר השקיעו בתכנית כ־17 אלף לירות שטרלינג, שהיו סכום די גדול בימים ההם. אחרי עשר שנים נפסקה העבודה, עקב חילוקי־דעות של באבג' עם המהנדס שלו על ענינים כלכליים. המהנדס פרש ולקח אתו את כל המכשירים וגם פיטר את העובדים.

קרה כאן גם מה שקרה למתכננים של המחשבים האלקטרוניים. רק התחילו במימוש מחשב מסוים וכבר צצו רעיונות הרבה יותר טובים והרבה יותר מושכים ובגלל זה לפעמים לא גמרו את הפרוייקט הקיים ולא הגיעו למחשב. וזו היתה חלק מהסיבה שבגללה לא חידשו את העבודה במחשב הראשון של באבג'.

הזכרה חשיבותו העקרונית של רעיון הזכרון, אך היו אצלו כמה דברים לא פחות חשובים מבחינה עקרונית, המאפיינים גם את המחשב המודרני.

באבג' עצמו כמעט ולא כתב דבר. הוא השאיר לנו רק תכניות ורישומים. כל יתר האינפורמציה עליו ידועה לנו מפי אלה ששמעו אותו והעלו את הדברים על הכתב.

כך, למשל, ידוע כי באבג' הוזמן לאיטליה להרצות בפני קצינים. אחד משומעי הרצאתו העלה את הדברים על הכתב ועוזרתו של באבג', ליידי לוגלס, שהיתה בתו של המשורר ביירון, תירגמה את המאמר והוסיפה משלה.

מסתבר שכבר אז העלה באבג' את שאלת האינטליגנציה המלאכותית. האם המחשב יכול לעשות יותר ממה שמלמדים אותו ומהפקודות שקיבל. האם יש לו אינטליגנציה?

ומן העבר הלא רחוק, עבר פרופסור רוזמן להווה ולעתיד.

טכנולוגיות שנכשלו

פרופסור רוזמן עמד על האינטראקציה בין הטכנולוגיה לבין התיכנון. דוגמא לכך יכול לשמש הזכרון. כולם מכירים היטב את הזכרון הפריטי, השולט כבר יותר מ־10 שנים, אולי 20. כבר לפני 10 שנים אמרו שהוא לא יחזיק מעמד, אך הוא מחזיק. היו כמה טכנולוגיות שהשקיעו בהן שנים רבות וסכומים גדולים והן ירדו מהפרק. אבל כנראה שבכל זאת הזכרון הפריטי מצא לו תחליף, זהו הזכרון המונוליטי. עכשיו ייתכן שהם יחיו יחד שנים רבות. מבחינה טכנית ברור כבר מזמן שלשני הסוגים האלה תחומים שונים. התקווה היתה שה"ביפולאר" ייכנס לשימוש במקום שדרושה מהירות גבוהה, בלי קשר למחיר, אך הנה נמצא כי אחד היצרנים הפך את הקערה על פיה והמציא סוג זה של זכרון היותר איטי דווקא.

תרומת פון נוימן

פרופסור רבין שילב אף הוא פרקי היסטוריה של המחשבים עם מבט אל העתיד. הוא עמד על כך שהמחשבים קיבלו תנופה עצומה בסוף התום, בשלהי מלחמת העולם השניה. המאפיין את התקופה היתה פריחתו של טיפוס, שהוא איש מדע ומהנדס. אנשי מדע מדרגה ראשונה במדע האטומי נאלצו לפתרון בעיה טכנולוגית, כמו פיתוח הפצצה האטומית. נמצא שכאשר אנשים בעלי שעור קומה מדעי פונים לפתרון בעיה הנדסית הם מצליחים להשיג לעתים תוצאות שמהנדסים לא הצליחו להשיג.

כזו היתה גם תרומתו של פון נוימן בתחום המחשבים.

בין תרומותיו של פון נוימן שימוש בטבלאות הפונקציות כמרחב לאגירת תכנית; תיכנון לוגי מראש, בבקים היצמדות לקומפוננטות אלקטרוניות נתונות; פיתוח יסודות התיכנות.

לדעת פרופסור רבין התרומה העיקרית של פון נוימן היתה רעיון התכנית האגורה. בהמשך דבריו עמד פרופסור רבין על הקשר האפשרי בין עבודותיו של פון נוימן לבין עבודותיו של אלן טיורינג.

מחשב טיורינג

טיורינג היה מתמטיקאי ולוגיקן אנגלי, שבא לפרינסטון שבארצות־הברית בשנות השלושים. אותה שעה נמצא שם פון נוימן ובין השניים היתה קירבה מקצועית מסויימת.

טיורינג נתן דעתו לשאלה מה מבחין בין פונקציה כלשהי, כפי שהיא מופיעה כמושג מתמטי, לבין אותה פונקציה הניתנת לחישוב על־ידי תכונות אוטומטיות.

הוא המציא מכונת־חישוב, אשר כמו המכונה של באבג' גם היא היתה אוניברסלית. הפעולה הבסיסית של מחשב טיורינג פשוטה בהרבה מהפעולה הבסיסית של המחשב כיום, או מהמחשב שבאבג' תיכנן. העקרון של המכונה הוא שהיא בודקת משבצת בסרט. נאמר שאנו משתמשים בשיטה בינארית. באותה משבצת יש 0 או 1, ולפי המצב הפנימי באותו רגע וכפי מה שהמכונה קוראת היא מדפיסה מהו. כלומר, היא יכולה לשנות 1 ל־0 או 0 ל־1. לפי הטבלה של המכונה, לפי תיכנון המכונה.

על־ידי אנליזה פשוטה הוכיח טיורינג שמכונה פשוטה מעין זו יכולה לבצע כל חישוב, אשר ניתן עקרונית לחישוב, על־ידי איזו מכונה אוטומטית. זאת בתנאי שיחידת הבקרה עשירה למדי.

החסרון העמור של מודל טיורינג הוא שהחישובים הללו היו לוקחים זמן בלתי סביר, עשרות ומאות שנות של חישוב פשוט למדי.

המודל הזה איננו ריאלי ותשיבתו להיסטוריה של המחשבים היא במשפט הכללי שהוכיח טיורינג. הוא הראה שלגבי כל בעיית חישוב, הניתנת לפתרון באמצעים של מכונה אוטומטית, אנחנו יכולים לכתוב תכנית עבור המכונה האוניברסלית, כך שתוך התיחסות לתכנית זו תבצע המכונה האוניברסלית את החישוב הנדרש.

פון נוימן הכיר עבודה זו, בה נמצא למעשה המושג של תכנית אגורה. והאנשים שהיו מקורבים לפון נוימן הרגישו שהרעיון שלו, בדבר תכנית אגורה, קשור בעבודתו של טיורינג.

על פרשת דרכים

ומן העבר הקרוב הרחוק אל העתיד.

לדעת פרופסור רבין עומדת תעשיית המחשבים על פרשת דרכים. אנו עדים לקפיצה טכנולוגית קדימה כאשר ישנה הרגשה שמרכיב ה־Hardware בניגוד לכל תעשיה וכוצר אחר, נופל באופן דרמטי במחיר, בעת ובעונה אחת עם עליה דרמטית ביכולת. די לעשות השוואה כמה עולה לאגור היום בית, לעומת מחירו במחשבים הראשונים, שהיו מבוססים על שפופרת רדיו.

גם אם יצרני המחשבים — אמר פרופסור רבין — דואגים שמחירים יעלה יותר ויותר, הנה ביחס ליכולת המתוגברת, המחשבים הללו נעשים בכל זאת זולים יותר באופן יחסי.

לכל הדעות צפויות התפתחויות עצומות וזו גם ההרגשה בקרב חוגים שהסתובבו ביניהם בארצות־הברית. לאנשים שמתכננים אומרים: עליכם להניח כי מעגלים מסויימים עם זכרון יעלו בסופו של דבר עשירית או מאית ממה שהם עולים היום. ולכן אפשר יהיה לבנות זכרונות בקנה מידה גדול יותר.

מכאן יש להניח שגם בעיות מסויימות בתיכנון לוגי ובתוכנה יגיעו לפתרון.

ההנחה היא שיהיו בידינו מחשבים משוכללים יותר. אך מה ייעשה בהם? היישום הראשון הברור ביותר מבחינה היסטורית הוא ביצוע חישובי ענק, שאי אפשר היה לחלום עליהם קודם.

החדירה הנוספת, אולי החשובה יותר, היא בתחום עיבוד הנתונים. התחומים אחרים, פחות פשוטים אליהם חדר המחשב כולל סידור בדפוס. שירטוט מפות צילומים, תיכנון אופנה ועוד כהנה וכהנה.

השאלה הנשאלת עתה היא מהו ההמשך.

תכנית בקאסטה

השלב הבא של יישום המחשבים הוא בתחומים שבאופן מובהק היו בידי אדם. דיברו הרבה על תירגום מכאני והשקיעו בדבר עשרות מיליונים. והתוצאות היו דלות להפליא. על אף האכזבות אין ספק שחדירה נוספת של מחשבים לתחומים נוספים של החיים תהיה קשורה בפתרון בעיות מהסוג הזה. הפתרון לא חייב להימצא על־ידי חיקוי התהליך המוח האנושי דווקא, שאיננו מובן לנו.

את בעיית התנועה פתרנו על־ידי הגלגל, השונה לגמרי מן הרגליים ומבחינות רבות יותר מוצלח.

שאלה אחרת היא: האם יהיו מתכנתים בעוד 15 או 20 שנה.

אפשר לפתח שתי תזות. האחת אומרת שאם המחשב יחדור לכל תחומי החיים יצטרך להיות מתכנת בכל משרד. אפשרות אחרת היא שחברות ענק יעסיקו אלפי מתכנתים, שיכינו תכנית לכל סיטואציה אפשרית, כך שלכל בעל משרד קטן יהיה מחשב, שיהיה קשור לרשת מרכזית, שתספק לו תכנית דרושה בתוך קאסטה מגנטית.

אפשרות נוספת היא שמחשבים יחדרו למשק הבית.

מה יעשה המחשב במשק הבית? הוא יוכל לנהל חשבונות, לשמור על האינוונטאר הביתי, ילדים יעזרו בו להכנת שיעורים.

אך ייתכנו תפקידים נוספים — לבשל, פיקוח על המטבח. ומתעוררת שאלה של תקשורת דיבור בין עקרת הבית והמחשב. וזוהי בעיית יסוד, שאנחנו לא יודעים עדיין איך לגשת אליה.

אפשרות אחרת היא שעקרת הבית תכתיב את התכנית למחשב במכונת כתיבה. אך אי אפשר לצפות ממנה שתעשה זאת באותה מהירות של מתכנן מקצועי. דהיינו ייתכן מצב שיידרשו מחשבים, המסוגלים לפעול ללא מתכנתים מקצועיים.

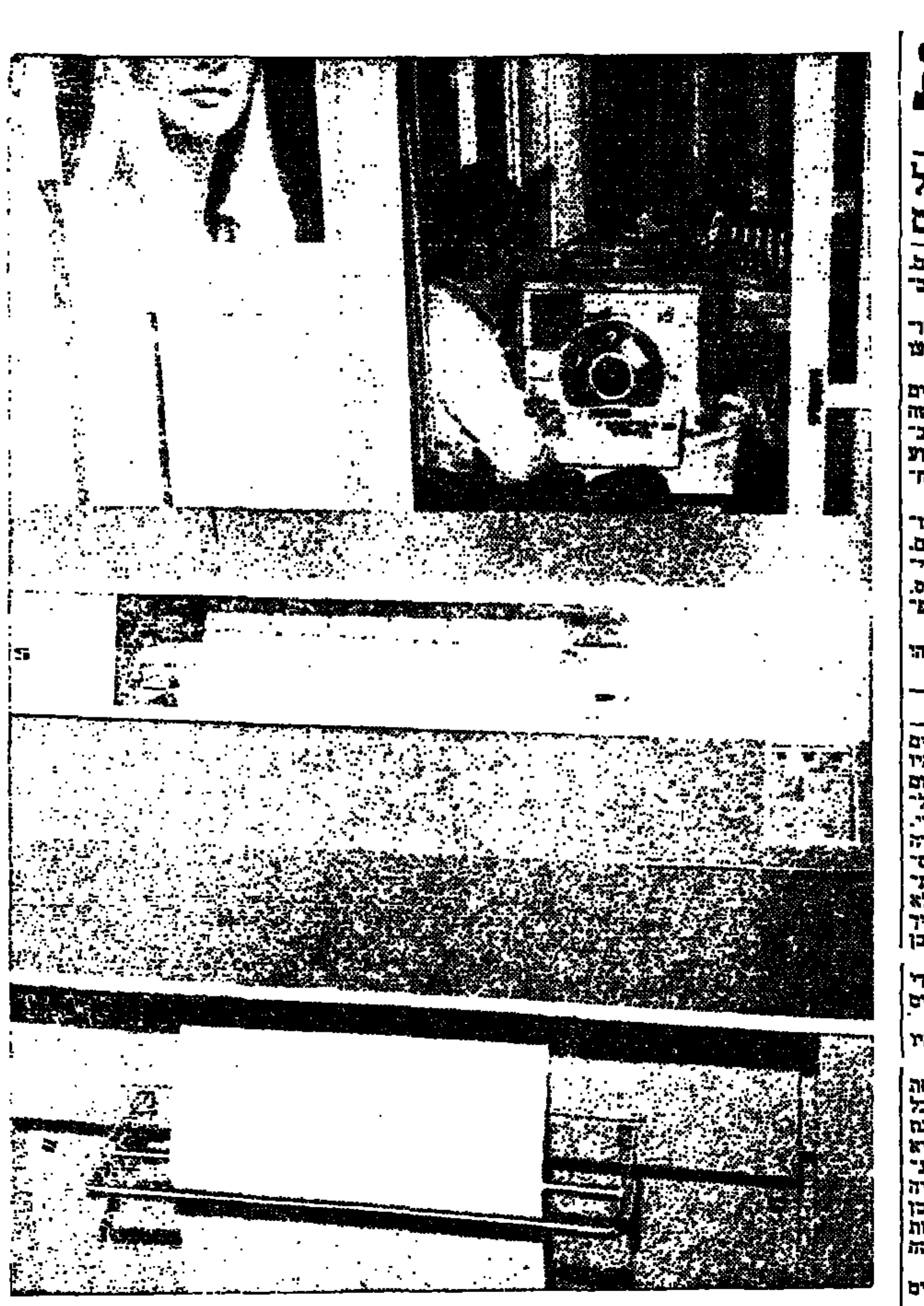

יחידת "מוהוק" עם מדפסת (מדגם MDS—1320) הותקנה בימים אלה במשרדי החשב הכללי בירושלים. היחידה נועדה בעיקר לחסוך זמן הדפסה של ה"סנצ'ורי—100", הפועל במשרדי החשב מאז דצמבר 1969.

תפקידו של החשב הכללי הוא, כידוע, לרכז את כספי הממשלה ולהזרימם ליעדיהם התקציביים לבצע את הלוואות ועיסקות המדינה ולפקח על דרכי ביצוע התקציב במשרדים.

תפקידים אלה של החשב הכללי כרוכים על יחידת המיכון עומס רב של עיבודים והדפסת תוצאותיהם. על־פי השיטה הנהוגה מוזרמות אסמכתאות מן המשרדים ליחידת המיכון והמחשב מבצע את פעולות התשלום הרישום הדרושות.

פעולות אלה מחייבות כמות גדולה של הדפסות מחשב, הכוללים דיווחים חודשיים ורבעוניים של כל המשרדים, כרטסת הנהלת חשבונות, דוחות מיוחדים לאגף החשב הכללי, שיקים, הודעות זיכוי לבנקים ועוד. הדפסות אלה תובעות זמן רב שלפני התקנת ה"מוהוק" נגזל מן המחשב.

עתה מבוצעות ההדפסות על־ידי ה"מוהוק", באמצעות סרט מגנטי שמספק המחשב. הדפסת של המחשב מופעלת רק לדיווחים שהדפסתם אינה דורשת יותר מכמה שעה. כל יתר הדיווחים, שזמן הדפסתם אורך כ־6 עד 14 שעות, מבוצעים ב"מוהוק".

חידושי הסנצ'ורי־300 הפתיעו

(סוף מהעמוד הראשון)

ב־MULTIPROGRAMMING וב־REALTIME.

תודות למהירות הרבה של המחשב, זמן התגובה ב־REAL TIME קטן יחסית. דבר זה מאפשר עידכון מרחוק, תוך כדי פעולה שוטפת (בשיטות הנוכחיות משאירים את העידכון לזמן מיוחד).

תחזוקה תוך פעולה

הזכרון מורכב מיחידות של 128 K, או 256 K וניתן להתקין צרוף כלשהו של יחידות עד למכסימום של שני מיליון בתים.

כל יחידת־זכרון מורכבת מ־ארבעה קטעים (MODULES), הפועלים במקביל, כשלכל קטע מחזור פעולה משלו. היכנון החלוקה הפעולה בין הקטעים נעשה כך שיש אפשרות לניצול מכסימלי של כל אחד מן הקטעים.

גם אם מתקלקל אחד מחלקי הזכרון ניתן להפעיל את כל יתר החלקים, בלי שיהא צורך לשתק את המחשב. טכנאי יכול לבצע את התיקון בחלק הפגום, כשיתר חלקי המחשב בפעולה. גם פעולה אחזקה שוטפת של המחשב ניתנות לביצוע, בלי להפסיק את המהלך השוטף.

זמן המחזור של הזכרון הוא 650 ננו שניות למילה בת ארבעה בתים. הפונקציה של קריאה או כתיבה בזכרון אורכת 570 ו־230 ננו שניות בהתאמה.

יישומים חדשים

הבקרה של היחידות הפריפריות נעשית באמצעות מסך מקרין (CRT) וכן באמצעות מדפסת טורית. כדפסת של 30 אותיות בשניה) כאפשרות למפעיל לקבל הודעות שוטפות על מצב המערכת.

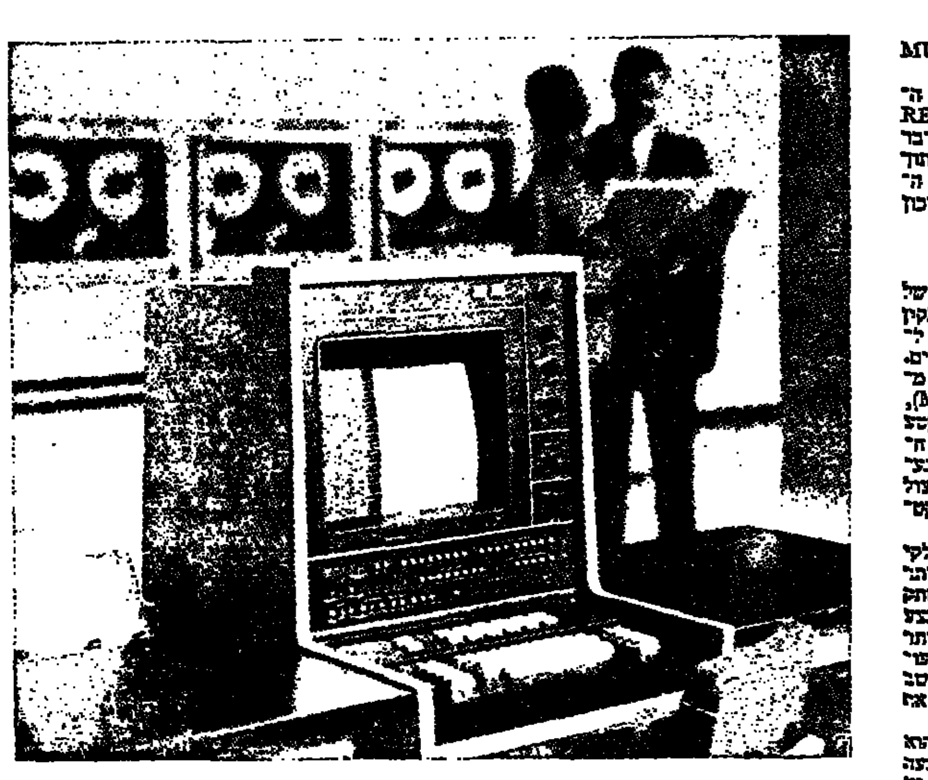

יחידת העיבוד המרכזית

היחידות הפריפריות הן:

● סרטים מגנטיים, הכוללים גתון של 7 או 9 ערוצים, צפיפות רישום של 200—1600 BPI ומהירות העברה של 20—240KB.

● דיסקים, שזמן הגישה הממוצע שלהם הוא 60 אלפיות השניה. כונן הדיסקים יכיל לכל היותר אחת או שתיים. ביחידה של יחידה כפולה קיבולת היחידה 58 מיליון בתים, בצפיפות הגבוהה, ו־96 מיליון בתים בצפיפות הגבוהה.

● קיראם — הקיבולת היא בת 145 מיליון בתים וזמן הגישה 110 אלפיות השניה בממוצע. היחידה זו כוללת ביקורת אוטומטית של קריאה וכן ביקורת הכוראה את נכונות הרישום. ביקורת זו תוספת זמן מחזור נוסף.

הואיל והקראם נוצר בעיקר לאפליקציות שבהן דרושה גישה אקראית הנה הפעם, בגלל הקיבולת העצומה שלו, נפתחות אפשרויות ליישומים חדשים.

● קלט/פלט. יחידות הקלט והפלט המוכרות לרשות הסנצ'ורי־300 הן אלה המקובלות בסנצ'ורי־200, כולל המדפסת המהירה בעולם (3000 שורות בדקה).

● תוויים PLOTTERS משלושה סוגים, שנועדו לעבודות מדעיות הנדסיות.

תוכנה משוכללת

המערכת מסוגלת לפעול בשפות התיכנות המקובלות — קובול, פורטראן, בייסיק, ניאט וכדומה.

קיימת גם אפשרות לכתוב תכניות המבוססות על כמה שפות במסגרת תכנית אחת. כן פותחה תוכנה משוכללת לניהול קבצים גדולים של אינפורמציה, כאשר מושג הקובץ הולך ונאבד חשיבותו ובמקומו בא ה־DATA BASE שהוא מאגר אינפורמציה גדול מאד, עם קשרים לוגיים בין הרשומות בתוך המאגר.

במערכות ההפעלה ב־300 נבחר במיוחד לניצול מקסימלי של ה־HARDWARE של המחשב. הדבר בא לידי ביטוי במיוחד של פקודות קלט/פלט, כאשר נוצרה אופטימיזציה של ה־THROUGHPUT.

כן קיימת בערכת הפעלה של 4—6 האפשרות טיפול במולטי פרוגרמינג, חלוקת אזורים דינמית, שימוש בו זמני של כמה תכניות ביחידות פריפריות, שיתוף בספריית התכניות, טכניקה משוכללת של חיוב זמנים ועוד.

קשר זוגי

השימושים האפשריים של המחשב הם כמעט בלתי מוגבלים. עוצמתו וגמישותו מבטיחים אפליקציות שאינן אפשריות במחשב קטן יותר. כך, לדוגמה, אפשר לרכז בזכרון של המחשב את אוכלוסית העיר, רשימת משלמי המיסים, רשימת המגרשים והבניינים והעסקים. כל הקבצים יהיו קשורים באורח לוגי וניתן יהיה להציג למחשב שאלות כגון: מי האנשים שלא שילמו מיסים על עסקים בשטח גודל כזה; מי מבין משלמי מס מסוג מסויים צריך לשלם גם מסוג אחר, והאם הוא עושה זאת; ועוד שאילתות מסובכות, המבוססות על קשרים הדדיים בין הקבצים השונים.

בספריה, יוכל המחשב לענות על שאלות כגון איזה ספרים יש בנושא מסויים מתקופה מסויימת. בבנקאות יוכל המחשב לשרת בנקים בסדר גודל של מאות סניפים בשיטת "און ליין", שתתבסס על מסופים מתוכננים מדגם 270.

המערכת ניתנת לגידול בהדרגה, וכן אפשר להעביר לה תוכניות ממחשבים אחרים ולנצל זכרון של מחשב אחר.

המעבר מסנצ'ורי־200 לסנצ'ורי־300 אפשרי ללא שינוי בתוכניות ע"י החלפת יחידת העיבוד המרכזית.

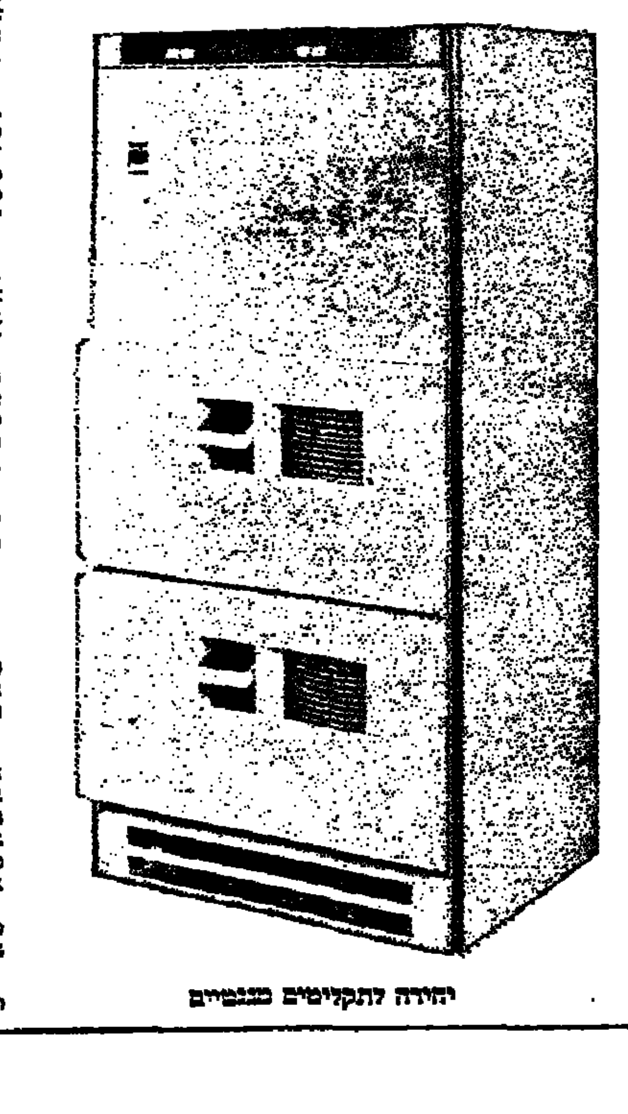

יחידה לתקליטים מגנטיים

חדשות NCR

קופה חדשה על בסיס אלקטרוני — נ.סי.ר. 230

מרכז נ.סי.ר. בדייטון הודיע בימים אלה על התחלת שיווקה של הקופה האלקטרונית החדשה, דגם 230.

הקופה החדשה, שהושקעו בה שנים של מחקר ופיתוח, כוללת את האלמנטים האלקטרוניים החדישים ביותר — מעגלים מגנטיים וזכרון מרכזי.

הודות לטכנולוגיה האלקטרונית שלה משמשת הקופה האלקטרונית גם בתפקיד מחשב שולחני. היא מסוגלת לבצע במהירות רבה ובדיוק אמין פעולות חיבור, חיסור והכפלה, כשהיא מדפיסה את פעולותיה וחוסכת עבודת משרד רבה.

מובן שהקופה החדשה ממשיכה למלא את התפקיד הקלאסי של הקופה הרושמת, דהיינו פיקוח על כספים, מכירות ועובדים וייעול המכירה. הקופה תוכננה כדי לענות על צרכיהם של לקוחות קטנים ובינוניים.

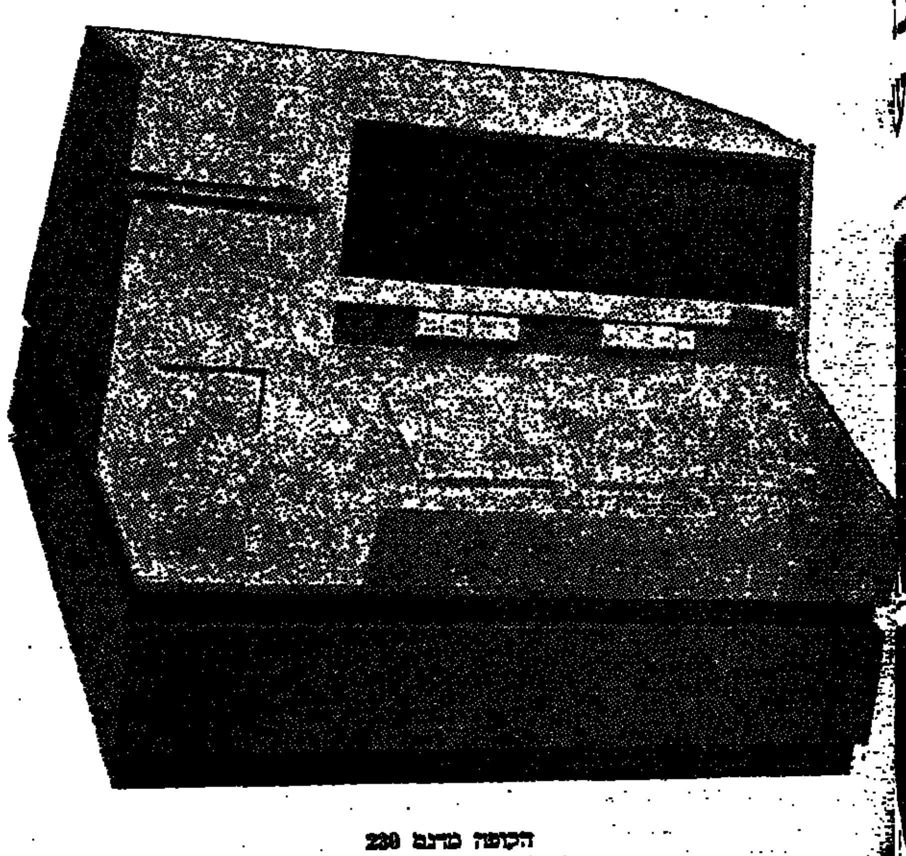

הקופה מדגם 230

הוקם איגוד המשתמשים במחשבי נ.סי.ר. בבתי־חולים

יעסוק בפיתוח תוכנה לקידום ניצולו של המחשב בתחום הרפואה ויפיץ בין החברים את הנסיון שנרכש

איגוד המשתמשים במחשבי נ.סי.ר. בארצות־הברית הוקם ביוזמת נ.סי.ר. באיגוד שותפים 120 מוסדות ואירגונים. מטרת האיגוד לפתח שיטות בהפעלת ציוד התוכנה והחלפת הבניות במחשבים בבתי־חולים.

הצורך בהקמת האיגוד התעורר עם המספר הגדל והולך של מוסדות רפואיים, המפעילים מחשבי נ.סי.ר. למטרות מינהליות ורפואיות. במרוצת הזמן נצבר במוסדות אלה נסיון רב, אשר לא תמיד הפך לנחלת הכלל.

חברת נ.סי.ר. עורכת אמנם בשיתוף עם מדענים מאוניברסיטאות שונות, מחקרים שנועדו ליישם את המחשב לצרכים רפואיים. אך גם במוסדות הרפואיים הושגו השגים לא מעטים, אשר לא תמיד הגיעו לידיעת המוסדות האחרים, או שהגיעו באיחור באמצעות העתונות המקצועית.

כך, למשל, פיתח ארגון צדקה אמריקני ("סיסטרס אוף מרסי") המפעיל 11 בתי־חולים בסינסינאטי, שיטה המאפשרת מתן שירותי מחשב לכל בתי־החולים בעת ובעונה אחת באמצעות קווי טלפון ומערכות "מסוף". במוסד אחר פותחה שיטה, המאפשרת לעקוב אחר מחלות מדבקות, בקרב האוכלוסיה, ולמנוע התפשטותן.

אנשי רפואה מצביעים על כך שהפעלת המחשב למטרות מינהליות בבתי־החולים תרמה תרומה לא מעטה לשיפור הטיפול הרפואי. המחשב מסוגל לנהל צוות עובדים ולהקצות את משאבי כוח־האדם והאמצעים הטכניים באורח אופטימאלי; הוא מסוגל לערוך מעקב אחר טיפולים, לפקח על מלאי התרופות ועוד.

נחתם הסכם לייצור משותף נ.סי.ר.—סי.די.סי.

הסכם עקרוני לשיתוף פעולה בתחומי ההנדסה והייצור של ציוד לעיבוד נתונים הושג בין חברות נ.סי.ר. ו"קונטרול דאטא".

בהודעה משותפת של נשיאי שתי החברות נאמר כי פיתוח ענף המחשבים בשנים הבאות יהיה תלוי לא רק בהישגים הטכנולוגיים, אלא גם בבסיס הכלכלי שבתשתית הפיתוחים ההנדסיים, תכניות הייצור ופיתוחי התוכנה.

על־פי ההסכם, תוקם חברה חדשה, שתהיה בבעלות משותפת ובהנהלה של שתי החברות. החברה המשותפת תעסוק בפיתוח ובייצור יחידות פריפריות של מחשבים לשימוש במערכות של נ.סי.ר. ו"קונטרול דאטא". יחידות אלו יכללו בעיקר ציוד לכרטיסים מנוקבים, יחידות לסרטים מגנטיים ומדפסות מהירות.

החברה המשותפת תמכור את מוצריה רק לשתי החברות השותפות.

שתי החברות תספקנה זו לזו גם יחידות פריפריות אחרות, מתוך תכניות הייצור השוטפות של כל אחת מהן.

שתי החברות תתאמנה את מחקרי המחשבים ביניהן.

נשיא נ.סי.ר., סטנלי לאנג, ויו"ר ונשיא "קונטרול דאטא", ויליאם נוריס, אמרו כי ההסכם יאפשר לשתי החברות להנות במשותף מן המומחיות ומן הנסיון של כל אחת מהן.

עם זאת ציינו שגם להבא תשמורנה שתי החברות על עצמאותן בתחומי השיווק.

פינקס הנישואין של קהילת לונדון צולם בשיטת נ.סי.ר.

פינקס הנישואין של קהילת לונדון יועלה בקרוב על צילום בשיטה החדשה על־ידי נ.סי.ר.

בפינקס רשומים כל הזוגות שנישאו על־ידי הרבנים הראשיים של לונדון, משנת 1880 עד ימינו. הפינקס כולל 200 אלף זוגות.

צילום הפינקס יארך כשלושה חודשים. החומר המצולם יישמר ב...

כתב־עת למשתמשי נ.סי.ר.

כתב־עת מקצועי חדש, "מחשבים ושימושים", החל להופיע לפני מספר חודשים, בהוצאת חברת מיטון. מטרתו של כתב־העת היא לספק אינפורמציה מקצועית בעלת ערך למשתמשי ציוד נ.סי.ר.

הכוונה היא להביא לידיעת אנשי המקצוע מידע שוטף ומעודכן על ציוד ושיטות חדישים, על שפות תיכנות, על התקנות ועל המתרחש בארץ ובעולם בכל ענפי המקצוע. עורכת כתב־העת היא גב' דליה אבן־צור.

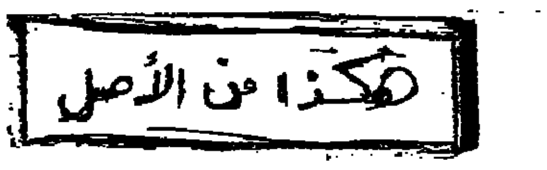

هكذا من الأصل

חי״ל מקימה לישכת־שרות שתפעיל מחשב סנצ׳ורי־100

חי״ל, החברה הישראלית לאוטומציה, עומדת להקים לישכת־שרות בה תשרת את לקוחותיה באמצעות מחשב סנצ׳ורי־100.

חברת חי״ל היא הראשונה בארץ המפעילה מחשב מדגם סנצ׳ורי־100 כלישכת־שרות. המחשב יאפשר ל־חברה להעניק שרותי עיבוד ברמה גבוהה ובמחירים זולים יחסית ל־לקוחות, שעד כה לא מצאו דרך להיכנס לעידן המחשבים. כן תאפ־שר הלישכה ללקוחות, שבכוונתם לרכוש בעתיד מחשב ממשפחת סנ־צ׳ורי, להתחיל בהסבת פעולות ה־רישום שלהם למחשב באמצעות ה־לישכה.

עד כה הגישה חי״ל ללקוחותיה שרותי עיבוד באמצעות ציוד קונ־בנציונאלי, המבוסס על כרטיסים מ־נוקבים זעירים, בשיטת POWERS (בעלי 21 ו־36 טורים).

בשמה הנוכחי פועלת החברה ב־ארץ כשמונה שנים, אך בשמות אח־רים היא פועלת בפעולתה עוד לפני

תלושי דלק ועוד).

3 סוגי קלט

הלישכה תאפשר קלט משלושה סוגים: כרטיסים מנוקבים (זעי־רים), סרטים מגנטיים (באמצעות „מתורף״) וכרטיסים מנוקבים רגי־לים.

אחד השימושים המעניינים

מ. הרצג

י. הכמר

עשרות שנים, והיתה בין חלוצי עי־בוד־הנתונים הקונבנציונאלי בארץ.

הרחבת השרות

השיטה של החברה שרתה בעבר את רכבת־ישראל ואת חברת־החש־מל והיא ממשיכה לשרת בהצלחה רבה שורה של מפעלים: „אתא״, „תנובה אכספורט״, חברת־דלק ו־עוד. מנהלי החברה — ה״ה מ. הרצג, י. הכמר ר. הרשקוביץ — הס־בירו את שיקוליהם בהקמת לישכת־השרות ברצון להרחיב את שרותיה של החברה, בד בבד עם המשכת ה־שרותים הנוכחיים שהיא מספקת.

לדעתם יכולה שיטת כרטיס ה„פ־אוארס״ הזעיר להמשיך ולשמש ב־עידן האלקטרוני בשל יתרונותיה ב־ענפים מסויימים (פיקוח מלאי, ספי־רת תפוקה של אורזות בבתי אריזה,

ה„פאוארס״ הוא המשתלם לשי־בו כרטיס תג, או כרטיס־כיס שא ניהול מלאי. מגוון הקפוקו הכרטיסים מאפשרים להנהיג לטבלאות חנות, לפריט במזומן וכזומן.

הכרטיס מנוקב מראש באופן זיהוי של הפריט, ובכך זו לשמש להיוון החזר לסחורות.

הכרטיס הזעיר מאפשר שימוש לאיסוף אינפורמציה מיידית בנ־קודת מכירה, כאשר ניתן לחלקו ל־חלקים — החלק האחד נמסר בקבע והאחר נגזר ליחידת העיבוד בק.

כדי לאפשר קליטת האינפורמציה שבכרטיסים הזעירים על־ידי המח־שב, הותקנה מכונה, שתפקידה לקרוא את האינפורמציה באופן אלקטרוני, ולהעביר את הנתונים למחשב באמצעות „מתורף״.

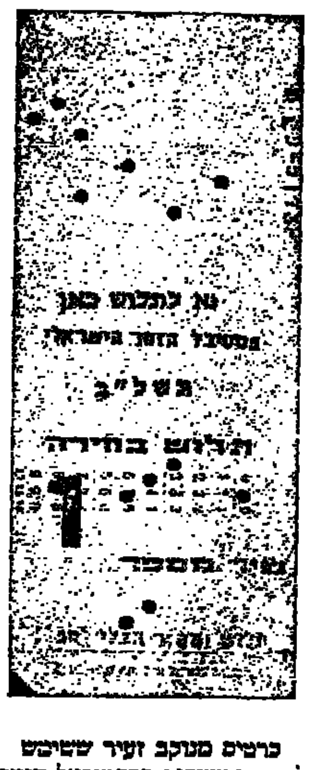

כרטיס מנוקב זעיר ששימש למיון התשובות בפסטיבאל הזמר הישראלי

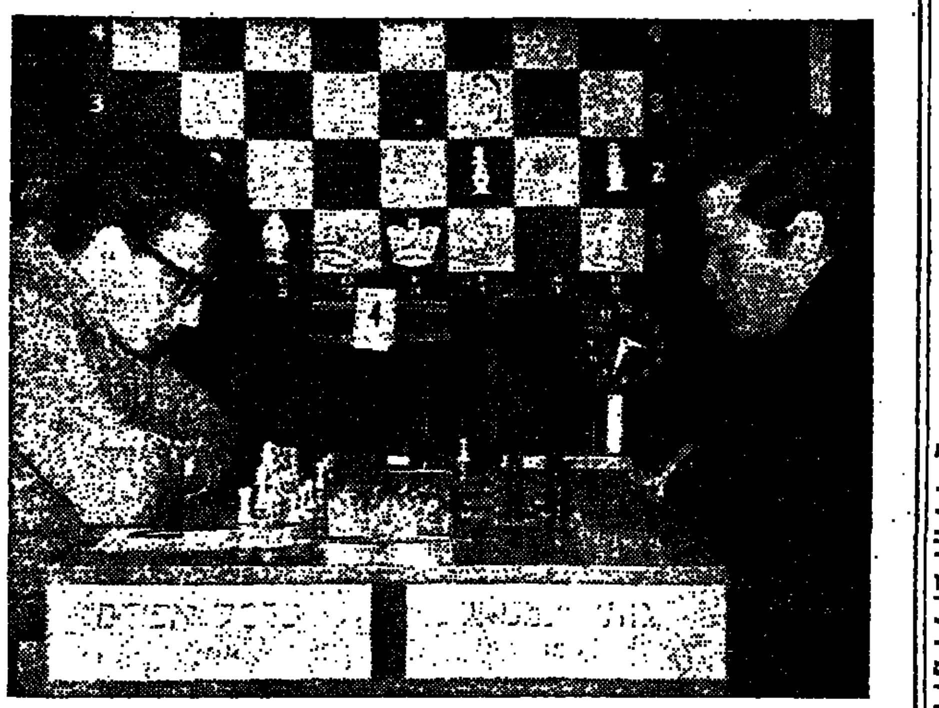

אפרים כרמל (משמאל) מתמודד עם עמנואל גוהי בתחרות לאליפות הארץ.

על שחמט ומחשבים

בקרב המשפחה הקטנה וה־מגובשת של השחמטאים בישר־ראל רווחת הדעה כי מתכנת שהוא גם שחמטאי רואה ברכה בעמלו. איש לא הצליח עדיין לתת הסבר מדעי לתופעה, אך כל מי שמקורב לחוג האכסלו־סיבי של השחמטאים יודע, כי לטענה זו יש בסיס מוצק.

אפרים כרמל, שהוא גם שחמ־טאי וגם מתכנת בעל נסיון, אולי אינו די אוביקטיבי כדי להעיד על עיסוקו, אך יש באמתחתו הס־בר לתופעה. כרמל, הנמנה עם מנהלי חברת „אכידי״ לעיבוד נתונים טוען, כי תכנית של מח־שב דומה בקווים כלליים לתכנית בשחמט.

גם במחשב וגם בלוח הריבועים השחורים־לבנים יש מצב פתיחה ויש יעד. במחשב נקבע היעד על ידי מזמין העבודה, במשחק המל־כים קובע השחמטאי את היעד. במחשב אין אמנם יריב, המנסה לשבש את תכניותיך, אך נדרשת יכולת ראיה מראש על מספר מהלכים. „כללי המשחק״ במחשב הם המגבלות שמציבה התוכנה והמבנה של המחשב. גם ב„מש־חק״ של המתכנת יש השתנות בלתי פוסקת, אם כתוצאה משי־נויים בנתונים חיצוניים ואם כ־תוצאה מן המהלכים המתוכננים.

על כל פנים, עובדה היא, כי שחמטאים טובים הם כאמור מת־כנתים טובים, אם כי לא תמיד המצב נכון גם להיפך, אולי מפני שמישחק השחמט מסובך יותר מ־„מישחק״ התיכנות.

אפרים כרמל בן ה־32, החל לעסוק בשחמט זמן רב לפני ש־עסק במחשבים. עוד בהיותו בן 15 זכה באליפות הנוער של חי־פה, תואר בו החזיק שלוש שנים. ב־1965 השיג מקום שישי באלי־פות הארץ, ב־1969 השיג מקום 5 עד 10.

את מלאכת התיכנות למד ב־חברת נ.סי.ר., עבד במקצוע זה (לפני הקמת „אכידי״), במשרד החינוך והתהלם בכלכלה באונ־יברסיטת תל־אביב.

[illegible]

חברת „אכידי״ הוקמה על־ידי קבוצה של אנשי מקצוע, במטרה לספק שרותי מחשב. בשלב ה־ראשון ניתן רק שרות של תכניות ועם רכישת מחשב, מדגם נ.סי.ר. — 500, נותנת החברה גם שרו־תי עיבוד.

בין הסידורים שהחברה מספקת ללקוחותיה בכלל גם שירות להכ־נת משכורות. חברת „אכידי״ הכי־נה תכנית סטנדרטית, המתאימה להפעלה באמצעות נ.סי.ר. — 500, ועונה על צרכיהם של מפ־עלים קטנים (עד לסדר גודל של 100 עובדים). תכניה זו מתאימה לסוגים שונים של מפעלים והיא מתאימה במיוחד למפעלים ה־משלמים פרמיות.

כך למשל מצא מפעל הייצור ... הפירה פתרון בציוד לבעיו־תיו באמצעות „אכידי״. במפעל זה עובדים אמנם רק 50 עובדים, אך הכנת המשכורות היותה בעי־יה, הואיל ויש במפעל סוגי מכו־נות שונים וחישוב של התפוקה תלוי בעובי החוט ובמספר הפל־כים. המתכנת של „אכידי״ פתר את הבעיה בקלות. כמנהלי המפעל מקבלים כל חודש לא רק את הלוחי המשכורות אלא גם גליון שמפיקה התפוקה של המכונה, ואשר בו מפורטים הכבי כל עו־בד. ההנהלה הלהה את הגליון במפעל וחובר שימש גורם כדר־בן ומעודד לכל העובדים, להגביר את התפוקה.

בוצעו ב„אכידי״ הוא רב (בין ה־יתר מבצעת החברה עבודות תיכ־נות להפעלת ה־500 של „הארץ״). באחת מהן לפתוח בא לידי ביטוי הידע המיוחד והידע שיש למר כרמל בשחמט. המדובר הוא ב־התאמת תכנית למדידת כושרם של שחמטאים.

תכנית מסוג זה פותחה לראשו־נה על־ידי הסטטיסטיקאי האמ־ריקני ארפד אלו. התכנית נועדה לקבוע באורח אוביקטיבי את כושרם של שחמטאים, על־פי תו־צאות משחקיהם. כדי לבדוק את מהימנות המודל שלו בדק ארפד את התוצאות של אלפי משחקים — 100 שנים לאחור, והוכח, כי מד הכושר מדויק להפליא.

השיטה נתקבלה על־ידי ה־פדראציה הבינלאומית לשחמט ואומצה גם על־ידי הפדראציה ה־ישראלית.

בתחילה ביצעו בישראל את חישובי הכושר בעבודה ידנית. אך העבודה היתה מיגעת וגם נדרש זמן רב עד שנתקבלו התו־צאות. הפדראציה פנתה למר כר־מל, שהכין תכניה שהותאמה ל־תנאי הארץ ולמחשב מדגם 500. אחת לשלושה חודשים מריצים ב־מחשב את הנתונים על משחקיהם של 250 השחקנים המדורגים ב־מד הכושר. פסק־הדין של המחשב ללא ערעור.

בזמן הראשון להפעלת התכ־נית עוררו התוצאות התרגשות רבה בקרב המעוניינים, ובביתו של מר כרמל לא פסק הטלפון מלצלצל, כשהשחמטאים מבקשים לדעת את הדרוג שנקבע להם. עתה החליטה הפדראציה שרק היא רשאית למסור את התוצאות, והמעוניינים חייבים לשלם דמי טורח, המשמשים לכיסוי החי־שוב.

מ.ב.

מספר הצהרות והעבודות ש־

חדשות NCR

לישכת המס פיתחה שיטת זיהוי מקורית

תפקידיה של לישכת־המס, שהיא שלוחה של הועד הפועל של ההסתדרות, הם לגבות את מיסי החבר, לחלק את ההכנסות בין המוס־דות והקרנות וכן לנהל קובץ מלא ומעודכן של אוכלוסיית ההסתדרות.

תפקידים אלה מטילים על הלישכה עומס שבהיקפו הדמוגראפי אינו נו־פל מזה של הביטוח הלאומי או מס ההכנסה.

מספר חברי ההסתדרות מגיע לכ־מיליון ומאה אלף, המפוזרים באלפי מפעלים ומקומות ישוב, בכל חלקי הארץ. כל אחד מחייבי־המס נמצא בטיפול חדשי קבוע של הלישכה ה־עוסקת בגביית המס בזיכוי חשבונו של החבר, ובהבטחת זכויותיו.

אחת הבעיות המרכזיות העומדת בפני הלישכה היא בעיית הזיהוי, דהיינו: איתור, על־פי האינפורמציה המגיעה לגביה, בין אם זו קשורה

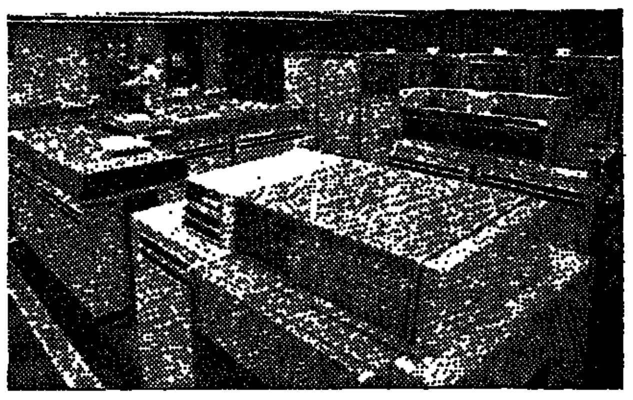

המחשב של לישכת־המס ומרכז קופת־חולים

בשינוי דמוגרפי ובין אם היא נוגעת לתשלום שבוצע.

על הבעיות שבהן נתקלו ועל ה־פתרונות שנמצאו, שמענו פרטים מ־פי אנשי היחידה לעיבוד נתונים של לישכת המס. יעקב קציר. צדוק פרים ושלמה צלאל.

סוגי הגביה

על מנת להבין את טיב הבעיות יש לעמוד קודם על הדרך בה גובה הלישכה את הכספים מן החברים.

קיימות מספר צורות גביה, בהתאם למקום העבודה של החבר:

● גביה מרוכזת. זו נעשית ב־מפעלים, קטנים וגדולים, ונכללים בה יותר מחצי מליון חברים. העק־רון של צורת גביה זו הוא שה־גביה נעשית באמצעות מערכת ה־שכר של המפעל או מקום העבודה כמו גבית דמי ביטוח לאומי.

הגביה המרוכזת כוללת שלוש צו־רות:

א. אוטומטית — הבולים מוד־פסים במקום העבודה, והלישכה תק־בל דיווח באמצעות סרטים מגנטיים, או כרטיסים מנוקבים, או רשימות.

ב. תכניות גביה — במפעלים ב־סדר גודל של 200 — 25 אנשים. גובה יבקר במפעל וירשום על־גבי טופס מיוחד את השינויים שחלו ב־חודש האחרון. המחשב יקלוט נתו־נים אלו ועל סמך נתוני היסוד ב־קובץ, ידפיס בולים.

ג. גביה מרוכזת ידנית — זו נו־עדה למפעלים קטנים (מספרם מגיע לכ־10,000). כאן רישום הבולים נע־שה ביד, כבעבר.

● גביה בודדת. במסגרת זו גב־לים קרוב ל־200 אלף משלמי מס. היא נועדה לגבות מיסים מחברים שאינם משלמים במקום עבודתם. ה־מבוטח יקבל בול, שמבלאים אותו בתחנת גביה, ואילו תחנת גביה תק־בל מהמחשב דו״ח על מצב החש־בון של כל החברים השייכים לתח־נת הגביה.

● גביה במשקים. כאן תיערך הגביה על־ידי קבלת דיווח על מצ־בת האוכלוסיה, כשהסכום מועבר במרוכז. תפקיד הלישכה הוא לזכות את החברים בהתאם. גם למשקים, כמו לסניפים, מספק המחשב דו״ח מצבת תשלומים.

אם לסכם את שיטות הגביה, מנ־קודת הראות של הקלט והפלט, הי־תמונה המצטיירת היא זו. המחשב מקבל את הקלט הבא: סרטים מג־נטיים, או כרטיסים מנוקבים (מן הגביה המרוכזת, בין אם זו ממפע־לים המספקים סרט מגנטי כמוצר לוואי של רישומיהם ובין אם ממפ־עלים בהם רושמים את הנתונים באמצעות מכונות גביה על גבי כע־רכות „מתורף״); דיווחים של לש־כות, על גבי טפסים המוזנים על קלט מגנטי; רשימות המהוות הע־תקי גיליונות הבולים מן הגביה הבודדת. (גיליונות אלה מתורגמים אף הם לסרטים מגנטיים, ביחידת המחשב עצמה).

הפלט כולל: בולים; תכניות גביה הנשלחות לגובים במפעלים; דו״חות על מצב חשבון החברים, הנשלחים לכל תחנות הגביה במסגרת הגביה הבודדת; דו״ח מצבה למש־קים; דו״ח מצב חשבון של כל מש־למי המס לפי אזורי לשכות־המס; דיווחי עזר לניהול המערכת (כמו רשימת מקומות העבודה); דו״חות סטאטיסטיים שונים ועוד.

בעיית הזהוי

אך בעיית הבעיות של המערכת כולה, שבפתרונה השקיעו לא מעט מחשבה, היא בעיית הזהוי.

בעיה זו קיימת בכל צורות הקלט שמנינו למעלה, שכן אין שיטה ה־מחוסנת מפני טעויות אנוש. הבעיה היא, אם להביא דוגמה פשוטה, כי־צד להבטיח שדיווח המגיע לגבי חבר בשם כהן, יזכה את חשבונו של הכהן המסויים, ולא את אחד מ־40 אלף החברים האחרים, הנושאים שם זה.

כדי לצמצם את כמות העבודה של המחשב למינימום, ולרכזה רק לגבי אותם מקרים הטעונים טיפול מיו־חד, מבוססת השיטה על רישום לפי מקומות העבודה. לגבי כל מקום עבודה קיים קובץ, הכולל אינפור־מציה מלאה על כל אחד מהעובדים באותו מוסד (שם, מספר זהות, פר־טי גביה ומספר עובד במקום העבו־דה). עבודת העידכון כאן קלה ו־פשוטה. כל אשר על המחשב ל־עשות הוא להשוות את הנתון המזהה ברשימה המתקבלת מהמפעל עם ה־נתון המקביל ברשימה. הואיל ורוב העובדים באותו מפעל אינם עוזבים את מקום העבודה, הרי שניתן לעד־כן את חשבונותיהם בפשטות.

הבעיה של הזיהוי קיימת איפוא רק לגבי עובדים חדשים, שנוספו ל־מצבת העובדים במפעל (בין אם באו ממפעל אחר ובין אם לא עבדו קודם במקום אחר). על־ידי־כך צו־מצמת עבודת האיתור למספר קטן יחסית, ואין צורך לבצעה לגבי ה־אוכלוסיה כולה.

משקל לכל נתון

שיטת הזיהוי מבוססת על מתן משקל לנתוני זיהוי שונים — מש־קל המהווה פארמטר של שכיחות אותו נתון. אם יש בקובץ 40 אלף חברים, הנושאים את השם כהן, ברור שהוא שם נפוץ ביותר ולכן נקבע לו משקל 5, המעיד על שכי־חותו של השם. מאידך, השם מזרחי נפוץ פחות, (רק 30 אלף), ומשקלו 6. החברים הנושאים את השם ש־מאלי גם הם אינם מעטים, אך הם נדירים בהרבה מן הכהנים, ולכן משקלם 10. משקלו של בעל שם הייר הוא 13.

גם לנתונים האחרים, המסייעים לזהוי, נקבע משקל: פרטי גביה (גיל, מצב משפחתי, חברות בארגון, סוג הנחה, ועוד); למספר הזהות לסאונדקס (דהיינו לחילופים אפש־ריים של אותיות, המופיעים בתדי־רות ידועה), ועוד.

שלבי הזיהוי, המבוצעים אוטו־מטית על־ידי המחשב, הם כדלקמן: עם הגיע הנתון מחפש המחשב ברשומותיו את כל בעלי אותו מס־פר הזהות שבדיווח (יש כידוע מס־פר סדרות, כך שמספר זהות בלי סידרה איננו מזהה. יש לא מעט עו־בדים בסידרה ויש גם מקרים של מספרי זהות זהים לאנשים שונים).

לאחר מכן נמשך החיפוש בכל ה־שדות: שם, פרטי גביה, סאונדקס וכו׳, כשלכל נתון משקל, בהתאם לכללי התכנית.

לאחר השוואת כל הנתונים וקבי־עת משקליהם קובע המחשב את ה־רשומה בעלת המשקל הגבוה ב־יותר. רשומה זו היא היא של האיש שאנו מחפשים.

מינויים בחברת מיטווך

הנהלת חברת י.א. מיטווך ובניו בע״מ הודיעה בימים אלה על שני מינויים חדשים. מר שלמה אלתר, מנהל המחלקה לממשלה ול־מוסדות בתל־אביב, נתמנה למנהל ארצי של המחלקה. מר גיורא בר־שלום, מנהל סניף ירושלים, נתמנה מנהל ארצי של המחלקה למסחר ולתעשיה.

שלמה אלתר

גיורא בר־שלום

שלמה אלתר נולד בשנת 1936 ברומניה, עלה ארצה ב־1948, קי־בל את חינוכו בבית־הספר התי־כון החדש בתל־אביב ולמד כל־כלה וסטטיסטיקה באוניברסיטת תל־אביב.

את הכשרתו המקצועית הרא־שונית קיבל בצה״ל, בו שרת ב־דרגת סגן ביחידה לעיבוד נתו־נים. לחברת מיטווך הצטרף ב־שנת 1959 כיועץ לעיבוד נתונים.

מר אלתר, נשוי ואב לשניים, עוסק בשעות הפנאי בציור. הוא קיים תערוכה בתל־אביב שזכתה לביקורות חיוביות.

גיורא בר־שלום נולד בשנת 1941 בירושלים, התחנך ברמת־גן והינו בוגר האוניברסיטה ה־עברית בירושלים בחוגים למתמטי־קה ופיסיקה. בצה״ל שרת בחיל האוויר בדרגת סרן.

לחברת מיטווך הצטרף בשנת 1965 ומילא שורה של תפקידים, ביניהם מנהל מחלקת ההדרכה ו־מנהל סניף ירושלים. מר בר־שלום נשוי ואב לשניים.

נ.סי.ר. מפתחת שיטה להדברה בלי זיהום

חוזה עם משרד החקלאות האמריקני לניצול שיטת האיטום המיקרוסקופי להשמדת מזיקים

שיטת האיטום המיקרוסקופי, שפותחה על־ידי נ.סי.ר., עשויה אולי לפתור חלק מבעיות הזיהום הנגרמות כתוצאה מריסוס קוטלי חרקים.

שיטת האיטום המיקרוסקופי (encapsulation) מאפשרת כי־דוע להפוך כל נוזל לאבקה יבי־שה. זאת, על־ידי ציפוי חלקים מיקרוסקופיים של הנוזל בעטיפה דקיקה. את האבקה ניתן להפוך שוב לנוזל בשיטות שונות: חום, קריעה, לחץ מכאני וכדומה.

בימים אלה החל בניסויים מ־קיפים לניצול השיטה לצורך השמ־דה מבוקרת של נמלים בארצות־הברית.

המטרה היא להביא לצימצום אוכלוסיית הנמלים באזורים מ־סויימים, מבלי להגדיל את הזיהום באזורים אלה.

המדובר הוא בסוג מיוחד של נמלים, השורץ בחוות חקלאיות ב־דרום מזרח ארצות־הברית. נמ־לים אלה גורמים נזק ניכר ליבו־לים ולציוד חקלאי ועקיצתם עלו־לה לגרום אפילו למות בעלי חיים קטנים.

לפי החוזה, שנחתם בין חברת נ.סי.ר. לבין משרד החקלאות ה־אמריקני ישתמשו בחומר הדברה שנודע עד כה כבלתי מזהם, אך גם לא יעיל.

חומר זה מסוגל אמנם להשמ־יד חרקים, אך פעולתו נמשכת זמן קצר בלבד, הואיל והוא מתפ־רק לחמרים בלתי מזיקים.

יתרונו של החומר, בהיותו בל־תי מזהם, יוצא איפוא בחסרון אי־יעילותו.

שיטת האיטום המיקרוסקופי תאפשר לנצל את יתרון חומר ההדברה הבלתי מזהם ויחד עם זה להפוך אותו לאמצעי הדברה יעיל.

חומר ההדברה יתעטף לא־אטומה, אשר תפוזר במקור משכנות הנמלים. האיטום המיק־רוסקופי יתוכנן כך שהוא יתפרק בהשפעת חום השמש, באופן הד־רגתי. דהיינו: חלק מהחלקיקי אבקה יתפרקו לאחר פרק זמן, חלק אחר מאוחר יותר וכו׳.

כל עוד נמצא חומר ההדברה מתחת למעטה המיקרוסקופי הוא יעיל, הם אינו מזהם. לאחר שיי בגרעת האטימה, החומר מתחיל לפעול ומספיק להשמיד המזיקים, לפני שהוא מתפרק. תודות לשיטה זו ניתן לבצע הדברה ללא זיהום כלשהו.

מה תהיה דמותו של הזיכרון האחר־מגנטי?

„צוות המוחות״ של נ.סי.ר. בודק תחזית של זכרון־מחשבי המבוסס על קרני לייזר

כה יהיו פני עיבוד הנתונים בעוד עשר או עשרים שנה? על פי איזה עקרונות יפעלו מחשבי העתיד? אי־זה שימושים חדשים ימצאו למחש־בים וכיצד ישפיעו אלה על חיינו?

שאלות אלה אינן שאלות אוטו־פיות. הן אינן נשאלות על־ידי סופרי מדע דמיוני, אלא על־ידי מדענים, בעלי שעור קומה. שכן, מי שאינו חושב כה יהיו פני העתיד ימצא עצ־מו מפגר כאשר העתיד יהפוך להיות הווה.

חברת נ.סי.ר. שקדה, כמעט מאז הקמתה, על הקמת צוות קבוע של מדענים ומהנדסים מעולים אשר הו־פקד על פיתוחים יסודיים של מחשבי העתיד. השקעה זו הוכיחה עצמה כ־בעלת חשיבות מכרעת בהתפתחותה של החברה. מערכות הציוד, שהיום הן בחזקת עניין של יום יום, לא היו מגיעות לידי פיתוח וייצור, לולא הגו אותם אנשים מרחיקי ראות שנים רבות בטרם ראו אור.

עקרון אופטי

אחד הנושאים המרכזיים המעסיק

בימים אלה את צוות המוחות של נ.סי.ר. נוגע לשאלת הזכרון של המחשבים. את [illegible] הזכרון הכ־[illegible] החליפו בדרבה הזמן כר־טיסים, [illegible] מגנטיות, [illegible] בסיכבה [illegible] דקה [illegible]. אך העקרון המג־נטי, על פיו נרשמת ונקראת אינפור־מציה בזכרונו של המחשב, השתנה רק במעט. והמחשבים השתפרו מב־חינת הטכנולוגיה של החמרים וה־שיטות של יצורם, אך פחות בזה מבחינת עקרון היסוד של פעולתם.

אחד מכיווני המחשבה המעניינים ביותר המעסיקים את מדעני נ.סי.ר. בתחום זה הוא לבנות זכרון על בסיס אופטי, כשהמכשיר הקורא והרושם בזכרון זה הוא ה„לייזר״ המפורסם. (ה„לייזר״ הוא מכשיר המסוגל להפיק קרן אור מרוכזת ובעלת עוצמה רבה. כיום משתמשים בלייזר לני־תוח יהלומים ומתכות קשות, לביצוע ניתוחים עדינים ובאמצעי תקשורת רב־ערוציים). אף כי עדיין זה הוא עדיין בחיתוליו, הנה הוא צפוי לחו־ל מהפכה שלמה בעולם המחשבים: לפתוח עידן חדש שבו הזכרון המג־נטי, המוגבל בהיקפו, יוחלף לאופטי.

סדר עדיפויות

„צוות המוחות״ של נ.סי.ר. מונה 14 מדענים (מהנדסים בכירים מכל אגפי החברה.

העובדה שצוות המוחות מורכב מ־מומחים בתחומים שונים וכל אחד מהם מייצג דרישות שונות (של האג־פים השונים בחברה), מאפשרת למ־צות בדיונים כל בעיה עד תומה. כאשר מתקבלת הכרעה, לאחר די־כום יש וודאות שנבחנו כמעט כל נקודות המבט האפשריות של הבעיה.

סקרי שווקים

חברי צוות המוחות מודעים לאח־ריות הרבה שהם נוטלים על עצמם, שכן להמלצותיהם יש משקל מכריע בעיני ההנהלה. הם מקפידים איפוא לעקוב אחר הנעשה בסיפרות המק־צועית בתחומי הדיון והם מסתייעים בסקרי שווקים ובדיקות אחרות, ש־נועדו לבחון את יעילותה של המצאה או מעשיותו של רעיון, לא רק מנ־קודת מבט מדעית וטכנולוגית, אלא גם מבחינת סיכויי השוק, הגובה ה־אנשים וכדומה.

כישוריו המיוחדים של „צוות מו־חות״ זה מולידים מפעם לפעם אמ־צאות, שיכלולים ופיתוחים שהם ב־בחינת פריצת דרכים וחדשות בכל תחומי עבודתה של החברה ובמיוחד בתחום העיקרי — עיבוד הנתונים האלקטרוני. אפשר להניח שגם בע־תיד הקרוב והרחוק יפתיע צוות זה את עולם המחשבים בפיתוחיו.

ארכיון של עתון סטודנטים מופעל באמצעות סנצ׳ורי־100

תלמידי הפקולטה לעתונאות באוניברסיטת בריגהאם־יאנג בארצות־הברית, הצליחו להנהיג ב־עתון שהם מוציאים לאור חידוש בעל ענין רב: ארכיון המופעל על ידי מחשב.

בכל עתון בעיית הארכיון היא קשה לבדי. מספר הנושאים, השמות והארועים מגיע למיליו־נים. כל כיסת תיק לקויה בחסר, במידה זו או אחרת, ולא פעם מתקשים לאתר חומר על נושא שעלה בחדשות. קושי זה נובע, בין היתר, מן הזמן הרב הדרוש לאתר את החומר, שבעבודה עתונאית פרושה אובדן הענין והתועלת שניתן להפיק ממנו.

השיטה שהונהגה באוניברסיטה מבוססת על רישום אינדקס של כל פירסום המגיע לאור. האינדקס, הכולל כיסוי של הפירסום מכל [illegible] אפשרית, מוזן למחשב מדגם סנצ׳ורי־100 ו[illegible] לרשות המבקשים להשתמש בו.

כתבי העתון מגישים למחשב רשימה של נו[illegible]אים שהם מעוניינים בהם ובתשובה מספק ה[illegible] הפניות למקורות.

חידוש נוסף שהותקן בארכיון הוא צילום החומר בשקופיות PCMI, דבר המאפשר ל[illegible] רבבות כתבים, חוברות וקטעי עתונים בתוך [illegible] מגרות ועוד.

למעלה: אחת המסופוניות [illegible] לעתון [illegible] בן הארכיון. [illegible] נ.סי.ר. [illegible] למטה: המחשב של אוניברסיטת בריגהאם.

שרות עיבודים מדעיים בטלפון למפעילי סנצ׳ורי

חברת נ.סי.ר., בשיתוף עם חב־רת „יוניברסיטי קומפיוטינג״, מ־ציגה באחרונה שרות מיוחד ל־בעלי מחשבים ממשפחת סנצ׳ורי. זהו שרות לביצוע עיבודים מד־עיים מסובכים המתבצע באמצעות קשר טלפוני.

מפעל או מוסד, הזקוק לעיבוד מן הסוג האמור, מתקשר בטלפון עם אחד המרכזים של השרות בארצות־הברית, מספק את הנתונים ומקבל את תוצאות העיבוד. הלקוח משלם רק את זמן המחשב ואת דמי השי־מוש בקו.

השרות המיוחד נועד למפעלים ול־מוסדות, שעיקר עיסוקם אינו ב־עיבודי נתונים בעלי אופי מדעי. מומחי נ.סי.ר. בשיתוף עם „יוניבר־סיטי קומפיוטינג״ פיתחו תוכנה עשירה, שנועדה לפתרון בע־יות בעלי אופי מדעי, משלים הזק־וקים לעזים לפתרון בעיות כאלה אינם מצויידים בכלים הדרושים ל־פתרונן השרות החדש יוכל איפוא למלא את החסר.

התעופה בשנות ה־80

(סוף מהעמוד הקודם)

ההילוך הזה במשבר. שני מיליון נוסעים ידרשו 52 עבודות כאלה ואי־לו 3 מיליון נוסעים ידרשו 52 עבו־דות.

עבור כל אחד מבתוני הביקוש נבדקו אפשרויות כמותיות שונות של עבודות הגיה לפיינם. כך, לד־של, נבדק באה הביקוש של 1500 נוסעים ביום מכו בלקביבות של 6 עבודות צבודות היותר ברחוקות, 9 עבודות צבודות היותר ברחוקות. [illegible] ביקוש של צפיה אלפים נוסעים [illegible] אלף נוסעים ביום נב־דקו קומבינציות של 3, 6, 9, 12 עבודות צבודות היותר ברחוקות.

שאלה זו של כל עיקר העבודה היא גם שאלה כלכלית, כל קבלבי צוה, הכוללת [illegible] של עבודה צבודה, [illegible]

היא הולה ביותר לגבה הביקוש המגיעים לה (השקעה בעבודות צבי־דות גבוהה בהרבה מן שבעבודות ברחוקות).

מאידך, צורות הנוספים בעורת אפ־צוי הכנה לעבודות הרחוקות גם היא אינו זול. צריך לבחון איפוא את כלל המערכת, על מנת לקבוע את הקומבינציות הזולה ביותר. כד־בעי העבודה קיבלו טבלה, המראה את התוספת השולית של נוסעים ש־אינם וקיקים להמתנת, עם גידול מס־פר העמדות המבודות, טבלה זו כצייתה את השלומות במהגים גול־בים, המדויקים לקבלת והכרעה על־גבוהה של כצרך עמדות הנסיקה. [illegible] יצטרך להחליט מהו המחיר השולי שבאוי לשלם, על מנת לקבל את ההוספת האיכותית בבטוח הסחיה.

חברת נ.סי.ר. היתה מן החלוצות בפיתוח טכניקה אלקטרונית חדישה, ההולכת ותופסת מקום נכבד יותר ויותר בעולם המחשבים ויחידות העזר. טכניקה זו, המופעלת בבסוף החדש נ.סי.ר. 270 (ראה ידיעה בעמוד הראשון), נקראת MOS־LSI ראשי־תיבות של „מעגלים אינטגרליים בקנה מידה גדול עשויים מתחמוצת מתכתית על סיליקון״. היא מאפשרת זיעור רב־רבו של מיתקנים אלקטרוניים, שכן רסיס סיליקון כביכוהו רבע ס״מ רבוע מכיל יחידות שוות־ערך ל־1,000 טרנזיסטורים וגלים (רסיס כזה מחזיקה במצבט הטכנאית הנראית בתמונה משמאל). הדיסקית הקטנה לבמצה (בתמונה מימין), שקוטרה כ־5 ס״מ, מכילה 200 מעגלים אינטגרליים המסובכים המפעילים את המסוף מדגם 280 (ראה בגליון זה ידיעה על הצלחתו הרבה של מסוף זה בשיוק). הודות לפיתוח המתקדם של טכניקה זו, החברה נ.סי.ר. היא היחידה הבונה מסופים המבוססים על מעגלים זעירים אלה ולכן ניתן להעניק למסופים דרגה כה גבוהה של תחכום בלי להרוג מהמבדים הצבעיים של המסוף המקובל והיה שבירה על מסגרת בתוך סביר.

אין יסוד לטענה שציוד קונטיננטל נמכר במחיר לא סביר

דו"ח ועדת ויתקון

(המשך מעמוד 4)

[illegible] את הפניה להקציב, (למוקר[illegible]) [illegible]פשים בכמון סיני) בין היתר, [illegible]עם שאין הוא „בעל ביתי" בשטח [illegible] אף אין בידינו לגלות בדברי[illegible] זה או רמז, שאם תינתן לו הסמ[illegible] לא יהיה קושי לקבל את התקי[illegible] והבל שאין תרשומת על הפגי[illegible]

[illegible]ברי ד"ר גיב מנעה חברת נתי[illegible] [illegible] מהמכון הגיאולוגי מידע [illegible]יוני למדינת ישראל לצורך [illegible] חיפושי הנפט. הוא סבור, [illegible] כך נגרם לנו נזק בל ישו[illegible] [illegible] בציוד זה נתקלנו בגרסאות [illegible] הדעות המעניינת ביותר [illegible] היתה עדותו של ד"ר גיב[illegible] [illegible] המכון לחקר הנפט וה[illegible]

[illegible]שלד"ר גינצבורג הגיע כל [illegible]שקים ללא קושי, אלא שהוא [illegible] מבחנו כקבלן, שביצע עבו[illegible] [illegible] בשכר ובתנאי שישמור על [illegible] סוד כמוס ולא יראהו לכל [illegible]אחר, כולל המכון הגיאולוגי. [illegible] ד"ר גיב עושה, אילו היה [illegible] כיצד יכול גוף כמו המכון [illegible] להסכים לתנאי כזה, [illegible] בטענות על חברת נתיבי [illegible]

[illegible] התרשמנו מדברי מר איתן [illegible]נברג, הגיאולוג הראשי של נתי[illegible] נפט, שלא היתה כל כוונה למנוע [illegible] מהמכון הגיאולוגי. היו איחו[illegible], אך לא היה סירוב.

[illegible] בענין הנזק שלטענת ד"ר גיב [illegible] למדינה כתוצאה מאי־מסירת [illegible] היו הדעות חלוקות. האם הוז[illegible]ה הזדמנות להפיק נפט בעתיד [illegible] לעין, כטענתו? לכל הדעות [illegible] עדיין אפשרות סבירות־מעשית ל[illegible] קידוחיים במים עמוקים כבאר[illegible] איזורים, שד"ר גיב מקוה למצוא [illegible] נפט בכמויות מסחריות. ד"ר [illegible]שטיין סבור, על סמך חוות דעת [illegible] מומחים, שלא נגיע לניצול אי[illegible]ים סלה אפילו עד סוף המאה. [illegible] דומה העיד גם מומחה זר, ש[illegible] עדותו בדלתיים סגורות. [illegible]אפשר לסכם שכל מידע סופו ל[illegible] תועלה למדינה, אך קשה לומר, [illegible] הנזק שנגרם עקב הקשיים ל[illegible] דיווחים מלאים.

ענין הסודיות

[illegible]אין ספק שבכל הנוגע להפעלת [illegible]ה הנפט בסיני וכן בכל הנוגע [illegible]פעולותיה של חברת מדבר באותו [illegible]ה, שמרו שתי החברות על מידה [illegible]בוה של סודיות, וכאמור, מכלל [illegible] אפילו המכון הגיאולוגי לא יצא. [illegible]אלה היא אם היה צידוק לסודיות [illegible] שמא לא היתה זו אלא אחיזת [illegible] לשם חיפוי על שרירות ומע[illegible]שיותיות?

[illegible]עתנו ברורה בענין זה. הפעולה [illegible]עצמה, בהיותה מתנהלת בשטח [illegible]ק, בקרבת הגבול ובענין רגיש, [illegible]בת שמירה על סודיות גמורה. [illegible] על כך, מעורבים בפעולה זו [illegible] חוץ שעמדו בתוקף על שמירת [illegible]ות וסמכו עלינו שנדע לכבד את [illegible]ם.

[illegible]הפרת סודיות זו, לא זו בלבד [illegible]א מסכנת את פעולתנו בסיני, [illegible] שהיא מעמידה בספק את יכולת [illegible]שלה להתקשר עם גורמי חוץ ב[illegible]ים המחייבים שמירה על סו[illegible] חובת הסודיות היתה איפוא [illegible]ה; אמת, שמקורה בעצם הנו[illegible]ת, שמקורה בהתקשרות עם [illegible] חוץ. על כן אין כל יסוד לטע[illegible] שלא היה כאן מקום לסודיות.

[illegible]סיכום: אין ממש בטענותיו של [illegible] גיב בענין הסודיות. נכון הוא [illegible]דיווח למנהל עניני הנפט שבמש[illegible] הפיתוח לא היה מניח את הדעת, [illegible] הטענה כפי שנטענה לא נתאמתה. [illegible] מקום, לא שוכנענו שהיתה [illegible]ה רעה מצד החברה, ובאמצעים [illegible]תים יכול היה המשרד למנוע גם [illegible] המחדל הזה. ואם, אמנם, נמנע [illegible] נתעכב מידע מטעמי סודיות, לא [illegible] טעמים אלה חסרי יסוד, ואולי [illegible] אפילו מקום להחמיר.

„העיסקה"

[illegible]מרכז הקירהנו עמדה „העסקה", [illegible]סקת מכירת ציוד חברתו של מר [illegible]דמן לחברת „מדבר" — בהיותו [illegible]ל נתיבי נפט).

[illegible]צריך זה אנו דנים בשלושה דברים: [illegible]סכם מ־1965 להבטחת 1000 ימי [illegible]יוח לקונטיננטל; (חברתו של [illegible]דמן). בהסכם מ־1967 לשימוש ב־[illegible]ציה להרחבת ההסכם המקורי ב־[illegible] ימי קידוח נוספים; ובהסכמת נפטא בסוף 1968 להעברת יתרת ימי הקידוח הללו למדבר.

על כל אחד מהדברים הללו נמתחה ביקורת חריפה. הביקורת היא, בעיקרה, שמאז ומתמיד זכו מר פרידמן וחברתו להעדפה, ואין תמה, איפוא, שכך גם ב„עיסקה" נוספה. לטענת המבקרים היתה כאן שחיתות, ואם לא שחיתות, מעשה חלם היה כאן מכל מקום. חברה ממשלתית השאירו באבטלה ולחברה פרטית הבטיחו תעסוקה שלא היתה, ונאלצו לשלם לה פיצויים במאות אלפים.

ומה טענו האחראים למעשים אלה, ד"ר דינשטיין וחברי מועצת מנהליה של נפטא, שהצביעו בעד ההסכמים עם קונטיננטל ובעד העברת יתרת ימי הקידוח למדבר? הם טענו שבכל המועדים הנזכרים היו לכל הקודחים תעסוקה מלאה או סיכויים טובים לתעסוקה כזאת. במצב זה היה זה מן התבונה, וכך אמנם נקבעה מדיניות הממשלה — לעודד תחרות בין קבלנים ולא לנהוג איפה ואיפה בין קבלן ממשלתי וקבלן פרטי. גם לקונטיננטל ניתן מעמד של מפעל מאושר וקבלן עבודות נפט לפי חוק הנפט, תשי"ב — 1952, ואילו עבד ציודה בטל, היתה אף היא זוכה לדמי אבטלה.

מרדכי פרידמן

לדעתנו, אין לבוא בטענות על ההסכם מ־1965. בו הבטיחה נפטא לקונטיננטל 1000 ימי קידוח.

כך גם לגבי השימוש באופציה ל־500 ימי קידוח נוספים.

לגבי העברת היתרות של 396 ימי הקידוח לחברת מדבר נתקבלה גם המלצת מד"ר דינשטיין לאשור ההעברה. כאן עלינו לציין מעשה שעשה מר סירקין, מנהלה הכללי של נפטא, שאף הוא זכה לביקורת מצד מר ארבל ומצד פרקליטו של ד"ר גיב. הוא לא כינס את מועצת המנהלים לישיבה כדי לדון בתשובה שנתקבלה, אלא שאל בטלפון את חבריו (או מי מהם שהיה בהישג ידו), וכשראה שכל הנשאלים תומכים בהצעה, אישר לקונטיננטל את הסכמת החברה. ודאי שלא היתה זו הפרוצדורה הנכונה, ומר סירקין הודה בשגיאתו. ואלמלא ההפרזה הצורמת שבביקורת על שגיאה טכנית זו (שגיאה שהיא נפוצה למדי בניהול חברות בישראל), היינו גם אנחנו מצטרפים לקהל המקטרגים.

דו"ח ארבל

עלול להתקבל הרושם, שאילו דאגה נפטא לאינטרסים שלה, במקום לצאת מגדרה כדי להיטיב עם מר פרידמן, היתה מסרבת לתת את הסכמתה להעברת יתרת ימי הקידוח והיתה משתחררת על־ידי כך מנטל זה. אמרנו: „עלול להתקבל הרושם"; וכך, אמנם, טען מר ארבל בדו"ח שהגיש למר סלמן שגם דיבר על „שיקולים זרים". וכך טען מר סלמן בעדותו וזאת דעתו של ד"ר גיב. דעה אחרת היא שלפחות היה בידי נפטא לנהל משא ומתן ולהתפשר במחצית הדרך. אך מי שמתמצא בסתרי הדין ובטכניקה המקובלת לשם השגת מטרות כלכליות, יודע שקל היה להבטיח את העסקה בצורה שאינה תלויה בהסכמתה של נפטא. בלי להפסיד אף יתרון אחד מאלה שהושגו על ידי הסכמתה.

כאן המקום לומר מלה על דו"ח ארבל. מר ארבל היה אחד מעובדיו הבכירים של מר סלמן, מנהל רשות החברות הממשלתיות. הוא הכין לו את הדו"ח. ומר סלמן הגיש אותו לד"ר דינשטיין. וזה דרש ממנו לקחת אותו בחזרה. היה זה אחד הדברים שהעכירו את היחסים בין ד"ר דינשטיין ומר סלמן והשאירו טינה בלבו של זה.

צר לנו לומר שבענין זה אין דעתנו נוחה מהדו"ח של מר ארבל. מגיש התלונה היה מר מרדכי זק, אשר אחרי השילוב עם נפטא כל מסמכיה היו בהישג ידה. אף על פי כן נזכר הוא בדו"ח לא בשמו אלא כ„אחד ממנהלי נפטא". מר פרידמן הצליח להיפגע מדו"ח זה לא נחקר. דובר בו על „שיקולים זרים", שהיו כביכול למנהלי נפטא (וביניהם פרופסור אוגוסטר לוי). וכבר ראינו שאפילו היו השיקולים מוטעים, אין למצוא בהם שמץ של מעילה באמון. אך משנלחץ מר ארבל בנקודה זו, מיד אמר: „אני לא אמרתי במסקנה שלי שהיו שיקולים זרים. נתתי לקורא להבין את זה". לדעתנו, זוהי שיטה של „פגע וברח", שאינה ראויה לאדם במעמדו של מר ארבל.

העברת ימי הקידוח היתה חלק מעסקה, שבעיני סגן השר ד"ר דינשטיין נראתה רצויה ביותר למדינת ישראל. כלום יפול הוא שהמליץ לפני הנהלתה של חברה ממשלתית (שבלאו הכי לא היה לה בסיס משפטי להכשיל את ההעברה), שתתן את ידה לאותה עסקה בסבר פנים יפות? אינני מוצאים פגם בכך. ואפשר אף להזכיר שמבחינת המדינה היתה גם ברכה בכך שנמכרו ימי קידוח תמורת מטבע זר.

התלות של „מדבר" בפרידמן

בזאת הגענו לעסקה עצמה. כאמור, מכר מר פרידמן את ציודו ואת זכותו ליתרת ימי הקידוח לחברת מדבר. (חברה זרה שבאה לחפש נפט בסיני).

ההתקשרות לצורך פעולותיה של מדבר לא היתה בינה ובין הממשלה, אלא בינה לבין נתיבי נפט, וזו היתה בעל־דברים לידידה. בה פעלו נתיבי נפט ומנהלה מר פרידמן כנציגי הממשלה. הדבר חשוב לצורך השאלה. אם ובאיזו מידה היתה מדבר „תלויה" במר פרידמן.

לדעתנו, יהא זה הוגן לתאר את המצב כך. מר פרידמן היה איש־קשר. האיש שאליו פנו אנשי מדבר בכל מגעם ומשאם עם שלטונות ישראל ועם גורמים אחרים בארץ. כשהביע דעתו, היה משקל לדעתו. חן בעיני מדבר וחן בעיני הממשלה.

אף זאת יש לציין שכדי להבטיח לעצמנו שלא תוציא מדבר את כספיה אלא על־פי התכנית, הוסכם שעד כדי הוצאת מליון הדולרים הראשונים תהא למר פרידמן זכות חתימה על חשבונה במשותף עם אחד ממנהליה. אך לא היה לו כוח הכרעה בכל ענין חשוב. ולמנהלי מדבר היה קשר ישיר עם שר האוצר, סגן שר האוצר, גורמים בטחוניים ושגריר ישראל בארה"ב.

ההסכם בין נתיבי נפט ומדבר נחתם באוגוסט 1968. לפי ההסכם הזה חייבה מדבר להשתמש ככל האפשר בקבלנים ישראליים. בהתאם לכך מסרה, למשל, עבודות מחקר במחיר של 100.000 דולר למכון לחקר הנפט והגיאופיזיקה שבהנהלתו של ד"ר גינצבורג. אך היה ברור שלצורך קידוחים תהיה זקוקה לשירותיו של אחד הקבלנים הקיימים בארץ: לפידות או קונטיננטל. אולי לא היה זה צורך מיידי, כי עבודות המחקר וההכנה אף הן אמורות להימשך כמה חדשים. אך אם במוקדם או במאוחר, הצורך בקבלני קידוח צפוי היה להתעורר. ואין להאמין שלא נתנו הנוגעים בדבר את דעתם על כך.

מכרז בין שני קבלנים

למעשה כבר בסוף אוגוסט ערכה מדבר מכרז לעבודות קידוח. והשתתפו בו לפידות וגם קונטיננטל. במכרז זה נתבקשו המשתתפים להציע מחיר ליום קידוח. ונמצא שהצעתה של קונטיננטל היתה זולה במקצת. על כן הציעה לה מדבר, במכתבה מ־15.10.68 לעבוד בשבילה כקבלן לקידוחים. אך לא יצא מזה כלום. כבר קודם לכן, בספטמבר 1968, הסכימה מדבר עקרונית לקנות את ציודה של קונטיננטל (בצירוף יתרת ימי הקידוח כאמור) ולהתארגן בעצמה לביצוע הקידוחים. לשם כך ייסדה את חברת מדבר דרילינג אנד סרוויס קומפני לימיטד. כדי להעביר אליה את הציוד ולהשתמש בה כקבלן.

נשאלת השאלה, מדוע ראתה מדבר לערוך מכרז בין שני הקבלנים, שעה שהיה כבר גמור ומנוי עמה לקנות את ציודה של קונטיננטל. אמנם, היא דנה עם מר פרידמן על קנית הציוד בפגישה שהתקיימה ביניהם ב־15.9.68 ויתכן שלא בשלה ההחלטה לקנות את הציוד אלא זמן מה לאחר קבלת ההצעות שהוגשו לה במכרז. אך אפילו כך, יש מקום לתמוה. על שום מה אישרה לקונטיננטל ב־15 באוקטובר 1968, שהיא המציעה הזולה יותר ויכולה לקבל את העבודה, לאישור זה אין תירוץ והוא מטיל ספק בכנות כל המכרז.

גדולה מזו, נשאלת השאלה. כיצד ראה מר פרידמן זכות לעצמו להשתתף באותו מכרז. אין ספק בכך שהשתתפות זו איננה מתיישבת עם מעמדו כמנכ"ל נתיבי נפט. כבר קודם לכן פנה אליו ד"ר דינשטיין ואמר לו שלשם מניעת לזות שפתים עליו להיפטר מחברתו הפרטית. ולא — לא יוכל להמשיך בתפקידו כמנכ"ל נתיבי נפט.

מר פרידמן לא היה רשאי להשתתף במכרז בטרם יתפטר מנתיבי נפט. כאמור, בספטמבר 1968 הגיע מר פרידמן לידי הסכם עם מדבר למכור לה את הציוד ואת יתרת ימי הקידוח. לא ממנו באה היוזמה למכירת חברתו, כי אם מסגן שר האוצר ד"ר דינשטיין. גם רב־אלוף צור יעץ לו לעשות כן. שני אלה, וכמוהם גם ידידים ויועצים אחרים כגון מר קוסלוב, היו סבורים שאין ליישב את התפקיד כמנכ"ל נתיבי נפט עם היותו בעלים של חברת קידוחים פרטית. אמנם פעלה החברה הזאת מחוץ לתחום פעולתו בסיני. אך אפילו כך היה מקום לניגוד אינטרסים.

אך זאת לדעת: כל האחראים (ד"ר דינשטיין וחברי המועצה) היו תמימי דעים שיהא זה הפסד חמור למדינה, אם יפסיק מר פרידמן את תפקידו בסיני דוקא בשעה זו שגדולות ונצורות עמדו להתרחש. האמון שנתנו בו שנה לפני כן הצדיק את עצמו, ולדעתם, גם לא היה לו תחליף. אפשר להאמין איפוא למר פרידמן שלא שש למכור את עסקו. אך כשמכר, ידע שני דברים: אחד, שאין לו למי למכור אלא למדבר, ואחר, שאין למדבר ממי לקנות אלא מקונטיננטל.

האם היה שוחד

מדבר קנתה את הציוד ואת יתרת ימי הקידוח ביחד במחיר של 700.000 דולר. האם היה זה מחיר סביר או שמא היה זה, רובו ככולו, שוחד בהסוואה של מחיר, כטענת ד"ר גיב? זוהי השאלה העיקרית שלפנינו. אמנם, יש אומרים — וד"ר ארנון הוא אחד מהם — כי היחסים בין המוכר והקונה היו כאלה שכל עסקה שביניהם ממילא פגומה. יהא אשר יהיה מחיר הרכישה. אין אנו סבורים כך. תיארנו את היחסים שבין מר פרידמן ומדבר והדגשנו שלא היו אלה „יחסי־תלות". מבחינת היחסים לכשעצמם אין לפסול איפוא את העסקה.

כמו כן, לא מצאנו ממש בטענה שאסור היה למר פרידמן למכור את ציודו למדבר. כיוון שככל שמכר במחיר גבוה יותר, גדל הסכום שמדבר זכאית לקבל מהממשלה משיימצא הנפט. נכון שבמקרה כזה יוחזרו למדבר הוצאותיה בצירוף 50%, ורק לאחר מכן יחולקו ההכנסות שווה בשווה, בינה ובין הממשלה. נכון גם שאם כי הוצאות אלו אינן כוללות הוצאות־הון, כגון הוצאה שנעשתה ברכישת ציוד, עלולה ההוצאה להשתקף בחשבון מדבר בצורה של פחת. אך פחת הוא בלאו־הכי אחד המרכיבים היציבים בחשבונו של כל קידוח. יהא אשר יהיה השווי, שבו הציוד רשום בפנקסיו.

יתר על כן: מר פרידמן לא מכר את ציודו באחורי גבם של הממונים עליו. ד"ר דינשטיין, רב אלוף צור וחברי מועצת הנהלתו ידעו את פרטי העסקה לאשורה וסמכו ידיהם עליה. היא עברה — או היתה צריכה לעבור — גם תחת שבט ביקורתם של שלושה גורמים נוספים. מדבר ביקשה — וקיבלה — לגבי אותו ציוד מעמד של מפעל מאושר. ולשם כך היתה זקוקה להמלצתו של מנהל עניני הנפט במשרד הפיתוח, מר איסינגר. אמנם, על סמך בדיקתו של זה יש מקום להרהורים. אך אין זה ענינו של מר פרידמן. גם המפקח על מטבע זר והרכזו ההסקמות ראו את המסמכים ואישרו את הנתונים.

על אף כל אלה עלינו לציין שאם תפילה חקירתנו, כי אמנם היה המחיר של 700.000 דולר מחיר בלתי סביר, כמעט ממילא תתבקש המסקנה שהוא

ד"ר דוד גיב

כלל אלמנט של שוחד. אמנם, אף אז יש תמיהה, על שום מה ראתה חברה אמריקאית גדולה ואדירה להעניק שלמונים במאות אלפי דולרים לאדם, שכל סמכויותיו כלפיה בתחום הביצוע. הרי היא ידעה את הדרך אל הממונים עליו, אשר אצלם כוח ההכרעה וקביעת קווי המדיניות. לא ידענו בזבוז כסף בהימורים כאלה אפילו אצל חברה כזאת. אך החשד יהיה כבד מאד. הבה נבדוק איפוא את הראיות וההערכות הרבות שהובאו לפנינו בענין המחיר.

בראש השוללים התיצב ד"ר ארנון. כבר בדו"ח שהכין לבקשת שר המשפטים ראה את הדבר „כהסוואה ביותר", אם כי לא ביסס את דעתו השלילית על סבירות המחיר אלא על מעמדו הכפול של מר פרידמן כמנכ"ל נתיבי נפט וכבעל חברה פרטית.

ד"ר ארנון וגם מר לוי (סוחר בציוד קידוח) הביאו לנו הערכות מארצות הברית. הערכות אלו מבוססות על מחירים, שבהם נמכר שם ציוד משומש במכירה פומבית או בתנאים דומים. אחרי ששמענו את עדותם של מר קוסלוב, איש המצוי בעניני נפט, מר ביימס סוקר, מגולל מדבר, ושל מומחה מובהק בעולם הנפט, שהעיד לפנינו בדלתיים סגורות, ברור לנו שאין ערך להערכות הללו. דבר שאולי ניתן להשיג „בהזדמנות" בארצות הברית לא היה עוזר למדבר, שראתה ברכה במציאת ציוד מתאים במקום הקרוב לתעודתו.

זאת ועוד: רוב שוללי העיסקה הביעו דעה שהיה זה בחובתם של מר פרידמן וד"ר דינשטיין להשיג הערכה משמאי מוסמך. דא עקא שבמגבלה זו [illegible], כגון ציוד לקידוחי נפט, אין למצוא אצלנו מומחים לדבר. כל חוות דעת בענין זה היתה נכחשת על־ידי חוות דעת אחרת.

האם בכלל אפשר לקבוע לגבי ציוד כזה, הנמכר בנסיבות בלתי רגילות מחיר „סביר" או „הוגן" או שאם כל מחיר שיושלם על־ידי אדם בגיר הוא המחיר (בהא הידיעה) ואין להרהר אחריו?

הקונה במקרה שלנו היתה חברה אדירה. חזקה שלה שהיא בקיאה במחירי ציוד. היא בדקה את הציוד על־ידי אחד מנציגיה, מר נח כהן. והיתה עדות של מר מקר, האיש שניהל את המו"מ עם מר פרידמן, שגם בארצות־הברית נבדקה העסקה על־ידי מהנדסי החברה. אפשר לומר שאין לך ראיה טובה מזו להוכחת סבירות העסקה. כך סבר ד"ר דינשטיין כשנתן לה את ברכתו.

אך לאמיתה החקירה היא לבדה. אם לא שולל המחיר כטעמים שבחוסר טוהר המידות. עלינו לשאול, כיצד אפשר לקבוע את שווי הציוד. לזה יש מספר דרכים המקובלות בתורת השמאות.

סבירות המחיר

אפשר למצוא סיוע ל„סבירות" המחיר בעובדה שזמן קצר לאחר מכירת הציוד ביקשה מדבר למכרו לצד שלישי במחיר שעלה על מחיר הרכישה. היא הציעה את הציוד לחברת בריסלואר, חברה אמריקאית גדולה העוסקת בקידוחים, במחיר של 750.000 דולר. וזו היתה מעוניינת בעסקה זו ואף הפקידה פיקדון בסך 10.000 דולר. אך אותה חברה דרשה ערובה לסיכון הפוליטי. ובגלל דרישה זו, שלא היה בידה המבשלה למלאה וכן בגלל הקושי לצוב ולפנות לנפטא לבקש את הסכמתה להעברת יתרת ימי הקידוח), נכשל המו"מ ובתן. עוד שמענו מפי מר לוי על הצעה, שלדבריו הציע לו מר נח כהן, למכור לו את הציוד במחיר של 800.000 — 900.000 דולר. אך, כנראה, לא היתה זו הצעה רצינית.

ד"ר גיב ומר לוי מצאו בנסיבות אלה ראיה לכך שלא היה למדבר כל רצון וצורך לקנות את ציודו של מר פרידמן ושהיא לא עשתה זאת אלא כדי להעלים לו שוחד בכסותה של קניה. מי יקנה ציוד — כך שאלו — על מנת למכרו מיד? שמא בנית שלא היתה כאן עסקה כנה ורצינית.

אך אליה וקוץ בה. הראיה הפכה לרועץ. מר בירון הסביר לנו שאמנם לא היתה מדבר מעוניינת להפוך לקבלן ולהפעיל את הציוד בעצמה. ועל כן חיפשה קונה לציוד שיעבוד עבורה על בסיס קבלני. אך העובדה שהיא הציעה לחברת בריסלואר את הציוד במחיר של 750.000 דולר מאירה שהחברה ראתה בזה מחיר רציני. אות הוא שבעיני מדבר לא היה המחיר של 700.000 דולר מחיר ספקולטיבי, שלא עמד ביחס סביר לשווי הציוד.

הסיכום: אין אנו רואים כל פגם בסבירות מכירת הציוד של קונטיננטל (בצירוף יתרת ימי הקידוח) במחיר של 700.000 דולר. אין יסוד לטענה שהציוד נמכר במחיר „בלתי סביר". ועל כן אין להסיק מגובה המחיר שהוא כלל דבר אחר. גם לא מצאנו שהיחסים בין מר פרידמן, נתיבי נפט ומדבר היו כאלה שאסור היה למר פרידמן למכור את ציודו למדבר בכל מחיר. ומה גם שהעיסקה היתה גלויה ואושרה על־ידי כל הגורמים האחראים לכך. אם היו שיקולים נגד העסקה — היו שיקולים אחרים חשובים יותר שהכריעו לטובתה. בנקודה זו סבורים אנו שאין להאשמותיו של ד"ר גיב על מה להתבסס.

מסמכי בלומפילד (החברה בא"י בהאמה)

בפרק זה עלינו לייחד את הדיבור לדברים שאין זכר להם בהוכחה של ד"ר גיב, ובעצם חורגים הם מתחום חקירתנו כמוגדר בהחלטת הממשלה. אם יתאמתו הדברים, עלולים הם לזרוק אור שלילי על אישיותו של מר פרידמן, וכדי שלא ליתן פתחון פה לטענה שהתעלמנו מדברים כאלה, נדון בהם על אף העובדה שבכך נחרוג מסמכותנו.

נביא את הדברים שנמסרו לנו באחת הישיבות האחרונות מפי פרקליט המדינה.

(המשך בעמוד 15)

זהו המושב הזוגי במחלקת תיירים של שירות אמבסדור של TWA.
מושב כזה אין לשום חברת תעופה אחרת.

אפשר לשבת בו בשלושה, או בזוגות — כאשר המטוס אינו מלא, ואפילו להפוך את המושב לספה.

תמצא מושבים כאלה בכל מטוסי ה־707 שלנו — וזהו רק חלק קטן מ„שירות אמבסדור" של ט.וו.א. לאמריקה.

בראש ובראשונה — השלכנו את המושבים הישנים, ואחר כך את כל יתר הדברים הישנים.

עתה תמצא צבעים חדשים, אריגים חדשים, שטיחים חדשים. בעצם — הכל חדש.

כשם שתמצא עוד כמה דברים, הבלעדיים רק לנוסעי ט.וו.א. יציעו לך, למשל, מבחר של שלוש ארוחות* במחלקת־תיירים. מרבית חברות התעופה אינן נותנות לך כל מבחר.

ויהיה לך מבחר של שני סרטי קולנוע*, מרבית החברות האחרות מקרינות רק סרט אחד, ולפעמים גם זה לא.

יש לנו גם טרמינל חדש בניו־יורק (לנוסעי ט.וו.א. בלבד), בו דוכנים מיוחדים לביקורת מכס ודרכונים.

מרבית חברות התעופה האחרות משתמשות עדיין בטרמינל ישן אחד.

על כל פנים, אנחנו מרגישים שדווקא המושב הזוגי שלנו יפתה אותך לנסות את ט.וו.א. בטיסתך הבאה לאמריקה.

אם נכון הדבר — אנו בטוחים שיהיה זה „שירות אמבסדור" בשלימותו, אשר ישכנע אותך לטוס אתנו גם בדרך חזרה.

TWA

* בהתאם לחוקי „יאטא" עלינו לגבות תשלום סמלי עבור בידור ומשקאות חריפים במחלקת תיירים.

האוניברסיטה העברית בירושלים

תכנית האירועים של „שבוע־צרפת"

יום ב', י' אייר — 24.4.72

שעה 16.00 אחה"צ — אולם „וייז" גבעת רם —
פתיחת שבוע צרפת — נשיא האוניברסיטה מר אברהם הרמן, טכס הענקת תואר ד"ר כבוד לריימון ארון, טכס חנוכת „בית־צרפת" — נציג ממשלת צרפת, מר לואיס ג'וקס. פרופסור א. סטג. מר אבא אבן שר החוץ.

יום ג', י"א באייר — 25.4.72

שעה 15.00 אחה"צ — הרצאות מדעיות בצרפתית ב„בית־צרפת":
„בעיות אקטואליות במדע"
"PROBLEMS D'ACTUALITES SCIENTIFIQUES"
פרופ' א. קסטלר — סיבתיות ותכלית
Professor A. Kastler — Causalité et Finalité
פרופ' י. א. דיבואה — הזמן וההתנהגות המולקולרית
Professor J. E. Dubois — Le temps et le Compartement moléculaire

שעה 17.00 אחה"צ, אולם „וייז" —
טכס לזכרם של א. פלג ור. גמזון; יו"ר — הרב יעקב קפלן — רבה הראשי של צרפת.

שעה 20.45 בערב —
טכס פתיחת תערוכת „פריז" בתיאטרון ירושלים

שעה 21.00 בערב —
הופעת גאלה של „הקומדי פרנסז" בתיאטרון ירושלים: מאריבו — „בסודות בודויב"

יום ד', י"ב באייר — 26.4.72

שעה 14.15 אחה"צ באולם „וייז" —
הצגת בכורה עולמית של הסרט הצרפתי „דמעה בים" של הבמאי הנרי גלזר. הצגה מיועדת לסטודנטים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

שעה 16.30 אחה"צ —
הרצאת ריימון ארון בצרפתית ב„בית־צרפת": „מדע או אידיאולוגיה"
M.R. Aron — "La futurologie: science ou idéologie?"

שעה 21.00 בערב — תיאטרון ירושלים —
הצגה שניה של „הקומדי פרנסז" בירושלים לקהל הרחב.

שעה 21.00 בערב — באולם „וייז" —
הצגת בכורה עולמית של הסרט הצרפתי „פאולינה 1880", סרטו של ז'אן לואיס ברטוצ'לי. הצגה מיועדת לסטודנטים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

יום ה', י"ג באייר — 27.4.72

שעה 15.30 ב„בית־צרפת" —
הרצאת מר פייר דוקס בצרפתית „הקומדי פרנסז" — עבר ועתיד של התיאטרון (עם הדגמות של שחקני התיאטרון).
M. P. Dux — "La Comédie Français — La Passé et L'Avenir du Théatre"

שעה 16.30 אחה"צ באולם „וייז" —
מופע ספרותי בביצוע שחקני „הקומדי פרנסז" על הנושא: „דמויות של נשים".

כרטיסים לאירועי „שבוע־צרפת" אפשר לקבל במקומות הבאים:
במודיעין של בנין שרמן; קרית האוניברסיטה בגבעת רם בין השעות — 08.00—14.00
בבית הלל, רח' בלפור 4, בין השעות — 08.00—12.00, 16.00—18.00
בביה"ס לרפואה בעין כרם, אצל מר יושע בארביב, בין השעות — 08.00—13.00

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

המשביר ימכור מאות מוצרים בהנחה

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

הרווח הנקי לפני מס של המש־ביר לצרכן (13 חנויות כל־בו) הגיע ב־1971 ל־1.65 מיליון ל״י, שהם 2.2% על מחזור של 67 מיליון ל״י — מסר אתמול מנהל המשביר מר רפאל מרינוב במסיבת עתונאים ב־תל־אביב. המחזור הצפוי השנה הוא 85 מיליון ל״י. המשביר חוגג בש־בוע הבא 25 שנים לקיומו, ולרגל המאורע ימכור מאות מוצרים בהנ־חה של 10—15 אחוז, במבצע מ־„ישראל באהבה".

הוזלת בשר בצרכניות

אגודה צרכנית תל־אביב מוזילה מהבוקר בכ־15% מחיר שלושה סוגי בשר טרי: קילו חזה יעלה 10.95 ל״י, קילו צלעות 12.85 ל״י וקילו כתף 13.95 ל״י.

זנבר: האינפלציה בגלל צבירת

(סוף מעמוד 3)

מחירים. גיאות מופרזת זו, אומר ה־דו״ח, עלולה להיות נתונה לתנודה מחזורית הפוכה ובמקרים קיצוניים להגיע עד כדי מיתון, כפי שאירע באמצע שנות השישים.

בתיאור הלחצים במשק מצביע ה־נגיד על תעסוקת־יתר במשק המ־צאה ביטויה בכך שעשרות אלפים פניות ללשכות העבודה לקבלת עו־בדים לא סופקו בפברואר השנה. ה־מחסור בידיים עובדות גורם למחי־רות בשוק העבודה, המתבטאות גם בדיונים המתנהלים ביחס לחידוש הסכמי עבודה.

אשר לנתוני סחר חוץ, יש לחשוש שאם לא ייבלמו הלחצים האינפל־ציוניים השוררים במשק ותימשך ה־עליה במחירים ובשכר, יביא הדבר להרעה בכדאיות היחסית של היצוא העומד בפני תחרות גוברת בשוק העולמי ולהתגברות היבוא. החששות אלה מתבססים על נתוני היבוא ב־ינואר ובפברואר השנה, המעידים על החשת היבוא ונתוני היצוא במארס, המצביעים על האטה ניכרת. כן יש להניח שהעליה בהכנסה הפרטית ב־שנת 1972 תאפשר גידול מהיר יותר בצריכה הפרטית.

את הגורמים העיקריים להתרחבות המוניטרית רואה הדו״ח בצבירת נכ־סים במטבע חוץ בבנק ישראל וה־עליה באשראי הבנקאי לציבור. ב־תקופה שאלה מתייחס הדו״ח, אר־מר הנגיד, היתה הרחבת האשראי לממשלה מבנק ישראל גורם משני להתרחבות המוניטרית. מאידך לא ננקטו צעדים מספיקים לקיזוז ההש־פעות המרחיבות שנבעו מצבירת מגוברת של מטבע חוץ. המשך השג־שוג בענפי המשק השונים והגיאות בשוקי הבנין והמניות היוו תמריץ למשיכת הון, אשר בחלקו נשא אופי ספקולטיבי.

את המלצותיו מחלק הנגיד לתחום ההכנסות, השיכון והבניה, תקציב, השקעות, מדיניות מוניטרית ומאזן התשלומים.

בתחום מדיניות הכנסות שכר, מחי־רים ומיסים, יש להמשיך ולבצע את המדיניות המוצהרת בתחומים אלה, כפי שבוטאה בהסכם שבין ה־ממשלה, ההסתדרות וארגוני המע־סיקים.

אי־ביצוע מדיניות השכר ע־לול לחזק את הלחצים האינפל־ציוניים, להחיש את עליית ה־מחירים ולהביא להאטה ב־יצוא, שבעקבותיה תקטן התע־סוקה ותיווצר אבטלה. במקרה כזה לא יהיה מנוס — על מנת למנוע הדרדרות זו — מהטלת מיסים נוספים.

צמצום משכנתאות

לגבי מדיניות בתחום השיכון וה־בניה יש לשאוף לעליה בהיקף פת־רונות הדיור בלי להכביד על שוק העבודה ולהפסקת העליה המהירה במחירי דירות וברכישתן הספקול־טיבית. מבין הצעדים שיש לנקוט בתחום זה הוא מציין במיוחד את הבאים:

הקדמת מכירות: יש להקדים את מכירת הדירות הנבנות בידי משרד השיכון למשתכנים הרשומים בתכ־ניות הבניה של המשרד. יש להגדיל את היצע הדירות הגמורות ואת ה־דירות הנמצאות בשלבי הבניה השו־נים בתוך מלאי דירות הנבנות למש־רד השיכון, על מנת לזרז את תהליך האיכלוס של הדירות.

משכנתאות: יש להגביל את היקף המשכנתאות ולקצר משך ההלוואה הניתנים לציבור ובמיוחד אלו הני־תנות לרוכשי דירות פאר; יש ל־הפסיק באופן מוחלט את התחלות ה־בניה של מבני צבור, פרט לבתי־חולים. כן יש לקבוע כללים שיביאו להפסקת הבניה של מבני ציבור, הנמצאים בשלבי הקמה ראשונים.

בתחום מדיניות תקציבית מוצע ל־התאים את קצב ההוצאה התקציבית לקצב ההכנסה, ביחוד במחצית ה־ראשונה של שנת התקציב, בה נו־פלות ההכנסות מרמתן במחצית ה־שניה של שנת התקציב. כן יש לד־חות ל־6 חודשים את התחלות הבי־צוע של תכניות פיתוח במימון ממ־שלתי שבביצוען טרם הוחל.

הצעה נוספת היא להגביר את ה־מכירה של נכסים שונים שבבעלות הממשלה: מניות, נכסים פיזיים ובי־מיוחד דירות. מכירה מוגברת של דירות שברשות משרד השיכון תביא להקדמת התשלומים בשביל דירות אלה ולספיגת אמצעי התשלום.

יתר סלקטיביות בהשקעות ועליה בריבית

הנגיד מציע לנהוג ביתר סלקטי־ביות באישור תכניות השקעה ואו־מר כי משרדי הממשלה הנוגעים ב־דבר יציעו דרכים לפעולה בתחום זה בנושאים שבאחריותם.

מוצע גם להעלות את הריבית על האשראי המוכוון הניתן במסגרת קר־נות להון חוזר ושחרורים ממגילות (שלא בקרנות) ב־3 אחוזים, כדי למנוע קיום ריבית ריאלית שלילית, המפריצה ללוות מעבר לצרכים ש־לשמם נועד האשראי המכוון. אש־ראים אלה ניתנים בריבית של 9 אחו־זים בעוד שהמחירים במשק עלו ב־שנתיים האחרונות ב־12 אחוזים ל־שנה. באשר לאשראי מכוון, הניתן במסגרת קרנות משותפות עם הבנ־קים, האפשר העלאת הריבית את הגדלת השתתפותם של הבנקים ב־קרנות, כך שתקטן הדפסת הכסף למימון הקרנות.

במקביל להעלאת הריבית על ה־אשראי המוכוון לשוק המקומי מו־צע להעלות את ריבית האשראי ה־מכוון למימון היצוא ב־3 אחוזים: מ־6 ל־9 אחוזים. העלאה זו בריבית ליצוא תיעשה רק אם תימצא דרך להחזיר ליצואנים את הפרשי הרי־בית במסגרת התמריצים הרגילים.

מוצע גם להעלות את הרי־בית על כל האשראי לזמן ארוך ב־2 אחוזים בלבד.

השתתפות ממשלתית בהשקעות

במקביל להעלאת הריבית, מוצע להקטין את שיעור המימון של השי־קעות ולקצר את תקופת מתן האש־ראי. צמצום היקף המימון לזמן ארוך ויקורו יביאו לסלקטיביות גדולה יותר בהשקעות, יאפשרו לצמצם את גיוס ההלוואות בחו״ל על ידי המו־סדות הכספיים ויפנו את המשקיעים לגיוס הון מניות בבורסה.

כן מוצעות פעולות עידוד החי־סכון על ידי העלאת ריבית והגדלת מיגוון אמצעי החיסכון.

נוסף על הפעולות הללו ישתמש בנק ישראל באמצעים העומדים ל־רשותו על פי החוק לצמצום של אמ־צעי התשלום. מועד הפעלה והאמ־צעים שבהם יבחר הבנק ייקבעו בהתאם למצב הנזילות במשק ועל פי ההתפתחויות הצפויות בתחום ה־מוניטרי.

יתר חשיפה

בתחום מאזן התשלומים מוצע ל־נצל את התקופה הנוחה מבחינת מצב יתרות מטבע חוץ ומבחינת ה־תעסוקה כדי להגביר את תהליך החשיפה. בשנתיים האחרונות הור־חבה ההגנה על תוצרת הארץ עקב היטל הבטחון באוגוסט 1970 (בגלל הירידה ביתרות מטבע חוץ), הפי־חות באוגוסט 1971 והיסוספים על ה־מטבעות האירופיים במשך 1971. הג־ברת החשיפה תפחית את הלחצים לעליית מחירים, וזאת מלבד השי־פעותיה הישירות לייעול הליכי ה־יצור והגברת כושר ההתחרות של המשק.

הנגיד ממליץ גם להתיר גיוס הל־וואות מחו״ל רק בהלוואות לזמן ארוך בתנאים נוחים. מאידך יש לנקוט צעדים להגבלת זרימת הון ספקולטיבי לזמן קצר, בעיקר לרכי־שת מקרקעין ודירות. מוצע שמכאן ואילך לא תינתן לרוכשי נדל״ן ב־מטבע חוץ זכות להמרה חוזרת של המטבע בעת מכירת הנכס. כן מומ־לץ לצמצם את מתן האישורים ללוות לזמן קצר בחו״ל, או ללוות מתוך כספי פת״ח וכן את היקף הביטוחים מפני שינוי שער הניתן להלוואות מחו״ל באותם מקרים שבהם ייעשה ביטוח כזה יש לייקרו ל־5 אחוז ל־שנה לפחות.

✱ מענק בסך 84,000 ל״י ניתן על ידי חיל האויר האמריקאי לד״ר משה זיו, מהפקולטה, לאירונוטיקה בטכ־ניון לשם ביצוע מחקר בנושא הש־פעת כוחות הלם על מצקים ועל מיבנים.

מינויים והעלאות בבר־אילן

על פי החלטת סינאט אוניברסי־טה בר־אילן אושרו המינויים וה־העלאות בדרגה כדלהלן: העלאות בדרגה: ד״ר יואל גולדברג, מרצה בכיר לפסיכולוגיה; ד״ר אסא כשר, מרצה בכיר לפילוסופיה ולשון עב־רית. מינויים: ד״ר מנחם אמיר, מרצה בכיר לקרימינולוגיה; עו״ד אליהו וינגרד, מורה לשלטון מקר־מי ולמדעי המדינה.

זכו בטוטו

מאחר שהמשחק בין הפועל חולון והפועל אשקלון, שהופסק בעיצומו, לא נלקח בחשבון הניחושים של מחזור הטוטו בשבת, הוענק הפרס הראשון למנחשי 12 תוצאות נכו־נות. בפרס זה מתחלקים 5 מנחשים וכל אחד יקבל כ־35 אלף ל״י.

בפרס השני על 11 ניחושים נכו־נים מתחלקים 93 איש וכל אחד יקבל כ־925 ל״י. בפרס השלישי על 10 ניחושים נכונים מתחלקים 1115 איש וכ לאחד יקבל כ־77 ל״י. בפרס הרביעי מתחלקים 7875 מנח־שים וכל אחד יקבל כ־11 ל״י. מי־נימום הפרסים במחזור הבא הוא 350 אלף ל״י ומינימום פרס ראשון 150 אלף ל״י.

תנועת מטוסים בלוד

נוחתים:
ט.וו.אי. (811) ב־04.05 מהונג קונג, בומביי; אל־על (122) ב־07.40 מטהראן; אל־על (200) ב־11.45 מניו־יורק; אלי־טאליה (738) ב־12.15 מרומא. ט.וו.אי. (740) ב־13.25 מניו־יורק, פרנקפורט; ט.וו.אי. (888) ב־13.40 מניו־יורק; סיפריייר (302) ב־13.50 מניקוסיה; אל־על (500) ב־14.46 מניו־יורק, מונטריאול; אל־על (16) ב־14.50 מניו־יורק, לונדון; ט.וו.אי. (810) ב־15.25 מבוסטון, פאריס, רומא; אל־על (422) ב־15.55 מציריך; אל־על (324) ב־16.10 מניקוסיה; ט.וו.אי. (840) ב־16.30 מניו־יורק, רומא, אתונה; סייפריייר (302) ב־16.35 מניקוסיה; סוויס־אייר (330) ב־17.05 מציריך; ק.ל.מ. (525) ב־17.15 מאמסטרדם, מיל־נו; בי.או.איי.סי. (814) ב־17.35 מלונ־דון; סאבנה (571) ב־18.25 מבריסל, וינה; בי.אי.איי. (482) ב־19.15 מלונ־דון; אל־על (420) ב־19.50 מבריסל; אל־על (426) ב־21.05 מלונדון, וינה; איירפראנס (138) ב־21.10 מפאריס, אתונה; אל־על (428) ב־21.20 מפאריס; אל־על (424) ב־22.05 מרומא; אל־על (322) ב־23.10 מאיסטנבול; סוויסאייר (338) ב־23.35 מציריך, ז'נבה.

ממריאים:
ט.וו.אי. (631) ב־03.00 לציריך, פרנקפורט, ניו־יורק; ט.וו.אי. (811) ב־06.00 לאתונה, רומא, פאריס, בוסטון; ט.וו.אי. (741) ב־06.50 לפרנקפורט, ניו־יורק; אל־על (421) ב־07.10 לציריך; סוויסאייר (331) ב־07.20 לציריך; אל־על (229) ב־07.35 לאמסטרדם, מונטריאול, ניו־יורק; ט.וו.אי. (841) ב־07.40 לאתונה, רומא, ניו־יורק; אל־על (223) ב־08.05 לרומא, ניו־יורק; אל־על (23) ב־08.15 לפאריס, ניו־יורק; אולימפיק (302) ב־08.30 לאתונה; איירפראנס (161) ב־08.40 לניצה, פאריס; אל־על (425) ב־08.55 ללונדון; בי.אי.איי. (483) ב־09.25 לאתונה, פאריס, ניו־יורק; אל־על (427) ב־09.40 לוינה, פאריס; אל־על (429) ב־10.00 לבריסל; אל־על (323) ב־13.00 לניקוסיה; אלי־טאליה (739) ב־14.00 לרומא; סייפריייר (423) ב־14.30 לניקוסיה; אל־על (303) ב־14.45 לרומא; ט.וו.אי. (810) ב־16.40 לבומביי, בנגקוק, הונג קונג; סייפריייר (303) ב־17.15 לניקוסיה; סוויסאייר (337) ב־17.55 לז'נבה, ציריך; בי.או.איי.סי. (214) ב־18.20 לטהראן; אל־על (321) ב־18.30 לאיסטנבול; אל־על (123) ב־18.40 לניירובי.

הוארך מעצרו של כליפא

(ע). שופט שלום בחדרה החליט אתמול להאריך ב־15 יום את מעצרו של אלי כליפא, החשוד בייעוץ ושי־דול לרצוח את אלי אושרוב — לפי בקשת מפקד המשטרה מ. חן, שטען כי השיחרור עלול להפריע לחקירה.

לפני כן טען סניגורו של אלי כליפא, עו״ד י. רגב, כי עד היום אין בידי המשטרה ראיות בקשר ל־רצח. הוא ביקש לשחרר את שולחו בערבות.

המפקח חן אמר כי מאז השבוע ש־עבר הושגה התקדמות ניכרת לקראת סיום החקירה. לדבריו הותקף אוש־רוב על ידי שלושה אלמונים רעולי פנים והתפתח מאבק ביניהם במהלכו הסיר אילן אושרוב את הכיסוי מעל פני אחד התוקפים.

לדעתו, היו שלושת התוקפים קשו־רים עם כליפא לפני שנעצר.

בנמקו את החלטתו על הארכת המעצר ציין השופט, כי הצביר ה־חשוד בייעוץ ושידול לרצח ואין ספק כי העבירה חמורה והחקירה רצינית וקשה.

נתבקשו לייעד דירה לנשיא ברובע היהודי — כשיפרוש

מאת גדעון אלון
סופר „הארץ" בירושלים

החברה לשיקום הרובע היהודי נת־בקשה על ידי ועדת הדיור הממשל־תית לייעד דירה ברובע היהודי ל־נשיא המדינה מר זלמן שזר כשיפ־רוש מתפקידו.

מלשכת הנשיא נמסר לי כי על פי החוק חייבת ועדת הדיור הממשלתית לייעד דירה לנשיא ואחד המקומות האפשריים שנבחנים לכך הוא הרובע היהודי.

הנשיא עובר למשכנו החדש

הנשיא יעבור למשכן נשיאי ישר־אל ברחוב הקשת מחר או מחרתיים — מסר לי מנהל לשכת הנשיא מר צבי לנקר.

✱ באילת שורות התמרמרות ר־בה בשל זיהומי הים האחרונים, ב־עיקר בשטח שמורות האלמוגים. גו־רמי תיירות באילת עומדים לקיים כנס חירום. אנשי שמורות הטבע באילת טוענים כי ב־20 הימים ה־אחרונים היו לפחות חמישה מקרים של זיהום בשמן על ידי מיכליות, וסכנה נשקפה לקיומה של השמורה. מתרחצים היורדים לשחות במפרץ נוטלים עמם נפט לנקות גופם מ־הנפט שנשפך מהמיכליות.

✱ כשבעים אחוז מכלל כ־1500 המשפחות באור־עקיבא נמצאות ב־טיפול לשכת הסעד, קובע בין השאר סקר מטעם המועצה המקומית.

✱ יגר שבכנה נחלת אחים תכרין אחים, המתנגד לתכנית הפנוי וה־בנוי לשיקום נחלאות שלח מיברק לראש הממשלה ובו בקשה לדחות את הדיון בנושא זה שנועד להתקיים אתמול בישיבת הממשלה.

כלל ופרט

הגיעו לישראל

נשיא התאחדות התעשיינים, מר פרק מוזביץ — מביקור בארצות כ־רב אירופה.

יצאו מישראל

שר החוץ של בוליביה, ד״ר מריו גוטייה — לארצו, אחרי שביים ביקור בן שבוע.

אסותא אלישע

נולדו ל:

עלזה ואמנון צדוק — בת
צילה ודניאל כרב — בן
מלכה וראובן לוי — בת
ספדר וחיים אובמיין — בן
סימונה ופישו שובר — בן
יפה ויעקב כהן — בת
חנה וגבריאל פלד — בת
יוספינה וסמואל בירק — בן
פול ועזרא עמר — בן
רחל ואברהם אפריא — בן
צביה ואלכסנדר שטיינבלר — בת
עליזה ויואב כרוש — בן
אסתר ושרגא כהן — בת

שרות חיתולים הביתה
למגנות לבתי־חולים
'אסותא' 'אלישע'
חיפה 81418 תל־אביב 245215

משרד החינוך והתרבות
מרכז ההסברה

עיריית ת״א—יפו

ארגון „יד לבנים"

עצרת הזכרון
לחללי מלחמת השחרור וצה״ל

תתקיים
הערב, יום שני, ג' באייר תשל״ב, 17.4.72,
בשעה 8.30, בהיכל התרבות בתל־אביב

בתכנית: **יזכור**
דברים: דבר „יד לבנים" — מר נח פרלמוטר
ראש העיריה — מר יהושע רבינוביץ
ראש הממשלה — הגב' גולדה מאיר

מסכת

בהשתתפות: שושנה דואר, שושנה דמארי, גדעון שמר, משה טימור ומקהלת לב־רון

הכניסה עפ״י הזמנות בלבד
הדלתות תנעלנה בשעה 8.20 בדיוק

משרד החינוך והתרבות
מרכז ההסברה

המועצות האזוריות
בני שמעון, עזתה, אשכול, שער הנגב
מרחבים

עצרת זכרון
לחללי מערכות ישראל
לישובי הנגב

תתקיים
הערב, יום שני, ג' באייר תשל״ב, 17.4.72
בשעה 8.00, ליד אנדרטת יפתח
(בית קמה)

בתכנית: דבר הממשלה — חה״כ משה כרמל
דבר צה״ל

תכנית אמנותית בהשתתפות: — מקהלת הרבנות הצבאית
להקה צבאית
חולית הזמורות באר־שבע
פרקי מקרא והנחיה —
עמיקם גורביץ

הכניסה עפ״י הזמנות
המוזמנים מתבקשים להגיע למקום העצרת
עד שעה 7.45 בערב

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה כי

טכס הזכרון
למורי האוניברסיטה, עובדיה ותלמידיה שנפלו למען שחרור ישראל

שיתקיים ביום שלישי, ד' באייר תשל״ב (18.4.72) ייערך בשעה 10.00 בבוקר ולא בשעה 11.15 לפנה״צ כפי שצויין בהזמנות.

הטכס ייערך ברחבת הזכרון קרית האוניברסיטה, גבעת־רם.

היום, יום שני ג' באייר תשל״ב 17.4.72 בשעה 14.30

יתקיים

טכס אזכרה
לחללי הנח״ל בנח״ל חוף

סידורי ההסעה:
מתל אביב תחנת הרכבת בארלוזורוב, בשעה 13.00
מחיפה — מקצין העיר רח' י. ל. פרץ בשעה 13.00.
מחדרה קיים שירות סדיר לבסיס.

הורים שכולים אשר לא קבלו הזמנה יראו במודעה זו הזמנה אישית.

לתקוה עזרי

משתתפים באבלך במותו הטרגי של

אחיך ז״ל

מגדל־בנין
חברה לבניה בע״מ
ההעולה הקיבוצית

משתתפים בצער המשפחה
במות

ד״ר בנציון כדורי ז״ל

עובדי משרד
נתנאל ליצפילד ושות' ה״א

צידון — חברה קבלנית לבנין בע״מ

משתתפת בצער המשפחה
ומוזיאון הארץ

בהלקח מהם

ד״ר בנציון כדורי ז״ל

במלאות 3 שנים לנפילת יקירנו

מולי (שמואל) טיאר
ז״ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו
בחלקה הצבאית שבבית העלמין בחיפה
ביום חמישי ו' אייר תשל״ב (20.4.72) בשעה 16.00.

אוטובוס מיוחד ייצא בשעה 15.30 מביתנו, דרך פיק״א 1, אחוזה, חיפה.

שבתאי, מיריי ואורלי
טיאר

הננו מודיעים בצער על פטירתו של

רבי יוסף פאנו ז״ל

שפעל עשרות שנים בשירות
עניני העליה בטריאסטה, איטליה.

הסוכנות היהודית
המחלקה לעליה ולקליטה

יקירתנו

נחמה (נטקה) דולין ז״ל

מטרנופול

איננה

ההלויה תצא **היום**, יום ב', ג' באייר תשל״ב, (17.4.72) בשעה 2.00 אחה״צ מבית ההלויות בסנהדריה אל הר המנוחות.

המשפחה המתאבלת

אנו מודיעים בצער עמוק על פטירתו בנכר של יקירנו

ד״ר מרכוס (מוניה) זייבלד

מסטניסלבוב

בשם המשפחה בארץ ובחו״ל —
הבת סילביה ויזר

על מועד ההלויה תבוא הודעה מיוחדת

בצער רב אנו מודיעים על פטירת

בעלי, אבי ואחינו היקר

צבי שמיר (שמוקלר)

הלויה תצא **היום**, יום ב' ג' אייר תשל״ב 17.4.72 בשעה 3.00 אחה״צ מבית הלויות בסנהדריה להר המנוחות ירושלים.

המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של

אמנו היקרה, אחותנו וסבתנו

יוהנה רוטשילד

אשר הלכה מאתנו לאחר מחלה ממושכת

ההלויה תצא **מחר**, יום שלישי, ד' אייר תשל״ב, 18.4.72 בשעה 13.30 מבית ההלויות העירוני, רח' דפנה 5 ת״א לבית העלמין בחולון.

השרויים באבל כבד:
בנה וכלתה: גרשון ושושנה רוטשילד, טבעון
בתה וחתנה: רות ונתן תבל, חיפה
אחותה: סוזי אשר ובני משפחתה, קרית אונו
אחיה: ורנר אופנהיים וב״ב, אוסטרליה
ונכדיה

למשפחת כדורי

אתכם באבלכם הכבד במות

ד״ר בנציון כדורי ז״ל

אריה פילץ
ומשפחתו

חברת בנין הבימה בע״מ
נאמנות התיאטרון הלאומי הבימה

מביעים תנחומים למשפחה
על מות יקירם

ד״ר בנציון כדורי ז״ל

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

אבלה על פטירתו של

ד״ר בנציון כדורי

ומשתתפת בצער המשפחה

ליוסי פז ומשפחתו

אתכם אבלים ודואבים אנו
על מותו של האב המסור

שמעון פרידלנדר
ז״ל

זכריה פריליך ומשפחתו
וצוות העובדים פרסום שפ״

ליוסי פז ובני משפחתו

משתתפים באבלכם על מות

האב ז״ל

משפחות: בוגדנובסקי, דבשי, חפץ, קסלר

למשפחת חסון
ומחסני ערובה וקירור כלליים בע״מ

השתתפותנו באבלכם הכבד על מותו של

ברוך חסון ז״ל

פרדס מוצרי הדר בע״מ

למשפחת חסון
ולחברת מחסני ערובה וקרור כלליים

מזועזעים מהאסון הפתאומי

בהלקח היקר באדם

ברוך ז״ל

הנהלת ועובדי „נוף"
קבוצת נוה־ים

למשפחת חסון היקרה
ולחברת מחסני ערובה וקרור כלליים

אתכם באבלכם במות ידידנו

ברוך חסון ז״ל

אהרון רוזנפלד ובניו בע״מ

אנו משתתפים באבלם הכבד של

משפחת חסון

בחיפה

על מותו ללא עת של ראש המשפחה

ברוך חסון ז״ל

המועצה לשיווק פרי הדר

אנו אבלים על מותו ללא עת של

ברוך חסון ז״ל

(מנהל סניף חיפה של מחסני ערובה וקרור כלליים בע״מ)

ומשתתפים בצער המשפחה כולה

אלקטרה (ישראל) בע״מ

האוניברסיטה העברית בירושלים
המרכז ללימודים קדם־אקדמיים

משתתפים בצערו של

קול. יחיאל אלישר

במות עליו אשתו

ג'יין אלישר ז״ל

לדינה גיל ולמשפחה

אתך באבלך במות עליך

אמך ז״ל

חברי המחלקה לכימיה ביולוגית
האוניברסיטה העברית בירושלים

בהבות ראש עיריית ירושלים מדי קולק יהיה במוצאי יום העצמאות משחק דרבי ידידותי בכדורסל בין ביתר ירושלים (ליגה לאומית) להפועל ירושלים (מראשות הליגה הארצית).

במשחקי גביע אסיה בכדורגל

פתיחה מוחצת של הנוער בבאנגקוק — 0:7 על הודו

באנגקוק, 16 (שרות „ספורט הארץ"). נבחרת הכדורגל הצעירה של ישראל פתחה הערב בתנופה את השתתפותה במשחקי גביע אסיה לנוער, כאשר הביסה את נבחרתה של הודו בשיעור 7—0 לאחר יתרון במחצית 3—0.

היה זה הנצחון הישראלי הגבוה ביותר על הודו בתולדות המפגשים בין שתי הנבחרות הצעירות במשחקי גביע אסיה. תוצאות שלושת המפגשים הקודמים בין שתי הנבחרות היו: נצחון ישראלי 7—1 במאנילה, 1966; תיקו 1—1 בבאנגקוק, 1967; ונצחון ישראלי נוסף 0—5 בסיאול, 1968.

הנבחרת הישראלית הצעירה הפגינה יכולת משכנעת ופתחה את המשחק בתנופה רבה בכוונה להמם את היריב ההודי כבר בדקות הראשונות. הצעירים מישראל נהנו מתמיכת הקהל המקומי שהריע לנבחרת שהופיעה למארחים במחווה נאה. כאשר השחקנים עלו לכר הדשא של האיצטדיון המרכזי בבאנגקוק כשהם נושאים בידיהם דגל תאילנד, הקיפו את האיצטדיון לקול תשואות הקהל. כדורגלני הנבחרת גם חילקו כובעי טמבל עם סמל ישראל ליושבי היציעים, ובצל ביהללה תל־אביבית בשם ג'קי רונן, השוהה בבאנגקוק, הפריח יונים לברך את השחקנים.

המשחק הבא: ביום ה׳ נגד נפאל

יתרון מוחץ

החשש מפני השופט הבורמי סיין, שנקבע לנהל את משחקה של נבחרתנו, נתבדה עד מהרה, כאשר נתברר, כי הוא מנהל את המשחק בצורה הוגנת וללא משוא פנים. כך נהגו גם שני הקוונים מאינדונזיה ומקמבודיה שלא קיפחו את נבחרתנו.

הנבחרת הישראלית השיגה את בכורתה לא רק בשל לחימתה העיקשת, כי אם גם בשל יתרונה הטאקטי הברור והתפרסותה הנבונה במגרש, בו שלטה כמעט לכל אורך המשחק. אפילו באותן דקות המשחק לא הותירה הנבחרת הישראלית ספקות לגבי עליונותה המוחלטת, ויתרונה המוחץ נתקבל בתגובה אדירה של הקהל המקומי, שגילה את חיבתו בעיקר לבן־דוד ולסיני, שני השחקנים הבולטים בנבחרת הישראלית מלבד ויקי פרץ שהיה המועיל ביותר והבקיע ששה משבעת השערים. את השער הנוסף הבקיע סיני. גם רוני קלדרון הפגין יכולת טובה, אבל הוחלף בעיצומה של המחצית השניה על־ידי המאמן דוד שוייצר, שהביע קורת רוח מהפתיחה הישראלית המשכנעת.

משחקה השני של ישראל בטורניר יהיה ביום ה' הקרוב, נגד נבחרתה החלשה של נפאל, שנכנעה לתאילנד בשיעור 5—0.

בשני משחקים אחרים שהיו היום (בבית ג') הביסה בורמה המוחזקת לאחת הפייבוריטיות את קמבודיה בשיעור 5—0 (0:2) בניהולו של השופט הישראלי משה אשכנזי, ואינדונזיה גברה על פורמוזה בשיעור 3—1 (2—0).

טבלות הבתים בבאנגקוק

בית א׳				
.1	ישראל	1	0—7	2
.2	תאילנד	1	0—5	2
.3	נפאל	1	5—0	0
.4	הודו	1	7—0	0
בית ב׳				
.1	מאלזיה	1	0—11	2
.2	יפאן	1	0—3	2
.3	הונגקונג	0	0—0	0
.4	סינגפור	1	3—0	0
.5	ברוניי	1	11—0	0
בית ג׳				
.1	בורמה	1	0—5	2
.2	אינדונזיה	1	1—3	2
.3	פורמוזה	1	3—1	0
.4	קמבודיה	1	5—0	0
בית ד׳				
.1	איראן	1	0—2	2
.2	קוריאה	1	0—0	1
—.	לאוס	1	0—0	1
.4	פיליפינים	1	2—0	0

סיאול, 16 (א.פ.). נבחרת גביע דייויס בטניס של אוסטרליה, השלימה כאן היום נצחון בשיעור 0:5 על נבחרת דרום קוריאה ועלתה לשלב הבא, בו תתמודד עם נבחרת יפאן בגמר משחקי אזור א' של הגביע.

נתניה חזרה לתמונה

כדורגל בשבת — בזה אני עוסק כבר הרבה שנים. כדורגל בימי חול — גם לזה מתרגלים כשאין ברירה.

שלשום בחרתי באפשרות שלישית — שבת בלי כדורגל. לראשונה מזה זמן רב לא עזבתי בשעות הצהריים את ביתי בדרכי למגרש. ניצלתי את השבת האחרונה בה לא שיחקה קבוצתי בליגה, כדי לבלות בחוג המשפחה.

הצטרפתי בכך לחוג הרחב של מאזינים לתכנית הרדיו „שירים ושערים" למען האמת מאד מעניין. ראשית, השירים ממש לא מאפשרים לך להרדם. וזה סימן שהם טובים. בקשר לשערים הטלוויזיה הוכיחה לי כי אמנם חלק מהם היה מלהיב.

כנראה שהבקורת הקשות בעקבות המחזור הקודם שהיה דל בשערים הם שהשפיעו על מהלך העניינים. ואם כך מסתבר שטוב לדעת לקבל בקורת גם כשהיא קשה ומחמירה.

השקט שלאחר הסערה כך אומר על האמת: טוב שהליגה מציאה אותנו מהמחשבות נוגות אודות הכדורגל. כי שכבר נאמר בעבר: ליגה טובה ומסודרת היא ערובה למבנה בריא של כדורגל.

איני מוכסך לקבוע באיזו מידה הכדורגל שלנו צועד קדימה. תמיד כאשר אני מסתכן וקובע כי כך הם פני דברים, בא משהו וטופח על פני. וכך גם קרה בחודש האחרון. לכן נעזוב את שולחן הניתוחים ונחזור לחדר הספולים.

ובכן, סוף סוף, מכבי נתניה סיימה את „החופשה ללא תשלום". התשלום — בדמות הנסיעה לטהרן בדומה שלא באשמתנו, ואכן אולי כדאי להזכיר, כי שלמנו ביוקר רב עבור זכייתנו באליפות בעונה החולפת.

בשלהי העונה, כאשר היינו בשיא הכושר, דחסו לנו משחקי אמצע שבוע שנוכל לנסוע בשקט לטהרן בלי לשבש את מהלך הליגה. שיחקנו, הפסדנו, והמשכנו להיות בצמרת בשל עודף המשחקים. כעת, כאשר הטבלה התיישרה ירד מכבי נתניה למקום רביעי כשמקדימים אותו הפועל חיפה והכח רמת־גן.

למי שאינו זוכר: בזמנו טענתי, כי האליפות תהיה של מכבי ת"א — וכי אנחנו מחוץ לתמונה. ובכן, כל הסיכויים למכבי ת"א, אבל אני „מחזיר" את נתניה לתמונה וזאת משום שהפועל חיפה והכח ר"ג הביאו עמם מנה עצומה של שאפתנות לצמרת וזה רק יכול לעזור לכהת הכללי. מי יודע, אולי נהנה אנחנו מן המעקר...

נותרו עוד 11 מחזורים הכל פתוח. צפויים לנו מאבקים קשים ומורטי עצבים. אני מקווה שהכל ימשיך להתנהל בצורה ספורטיבית, ושלא ניתן את האפשרות למי שמעוניין לקבוע כאילו הכדורגל הוא ספורט של פורעים.

וכדי לשלול גירסה זו מיסודה מן הצדק שנדע לבלום התפרעות דומה לזו שהיתה שלשום בירושלים, כאשר מאמן מכבי חיפה ג'וני הרדי הוכה על־ידי אוהד המום מות בסיום המשחק. אני משוכנע שאנשי הפועל בקטמון לא רצו בתקרית זו, ושהדבר גרם להם עגמת נפש רבה, אבל מדוע שלא נוכל אנחנו כולנו לרסן את עצמנו? השחקן, הסדרן, הצופה. רק בנו תלויים הדברים.

איני בטוח אם הפוגע קורא מאמר זה ואיני מאמין כי הדבר ישכך את כאבו וצערו של ג'וני הרדי אבל אם זה יתרום במשהו לשיפור האווירה במגרשים אשמח. אפילו אם אוהד זה „יזכה" לי כאשר נגיע אנו לקטמון.

* * *

ביום ששי קראתי בעתון, כי חברי צבי רוזן וגיורא שפיגל יפרדו ממשחק הליגה של קבוצתם בשבת בגלל „עניינים אישיים". מטבע הדברים מוסבר הדבר ... עות אישיות.

איני בכוון להתנגד לא כמוסכם ולא כבודר, אבל לפי דעתי לא מוסיף הדבר כבוד למי שמנהל את ענייני האגודה.

לא טוב הדבר כאשר שחקן מאיים ושובת אבל גרוע יותר כאשר מגיע מצב שהשחקן צריך בכלל לחשוב על אפשרות כזו. סופו של עניין, שפיגל ורוזן שיחקו. וכדאי להוסיף, כי השניים שחקו בהצטיינות. אני בטוח שאיש אינו מטיל ספק בתרומתם למכבי ת"א. אבל „הספקנות המגדעה" המדיו בהנהלת בקשיים שלא מובנים לאנשי ספורט טובים.

* * *

וזה, לדעתי, המקשר טוב עם ההצהרות המפוצצות של עסקנים ואנשי ספורט שונים, שמוצאים הזדמנויות כדי להסית „משהו" בפני עם הכדורגלנים.

התבטא „מישהו" בחיפה פה ואמר: שהכדורגלן לא נותן מאומה ביחס למה שהוא מקבל. אילו פגשתי אותו מזמנה והייתי שואלו: האם מבונבים משהו ממשכורתך כדי לשלם לנו? ואם כן, אני מתחייב להחזיר את העודף בסוף החודש.

מאוד מצער לעסוק בוויכוחים בעתונות אבל כנראה שהעסקן אינו נלהב לוויכוח או לשיחה ישירה.

כנראה שהם הולכים רק על בטוח. ונראה להם שהמאבק אתנו יכול להיות קשה ולהסתיים בהפסדים. אם מישהו יוליס, כי ברצונו לשמוע משהו מעם הכדורגלנים — אני מוכן (אם יסכימו לייצגם, כמובן: שפיגלר, נתניה. זה יספיק.

המשטרה איתרה המתפרע שפגע במאמן ג'וני הרדי מחיפה

מאת סופר ספורט „הארץ"

אגודת מכבי חיפה דורשת ועדה שתחקור את ההתרחשויות במשחק הליגה של הקבוצה בשבת נגד הפועל בירושלים. בהתפרעות שהיתה הוכה מאמן הקבוצה הבריטי יהונתן הרדי על־ידי אוהד המום מות, איבד את הכרתו ושתיים משיניו. הבלם ישעיהו שוגר נפגע בחוזה מקרש שנזרק עליו.

נראה, כי מזכירות ההתאחדות לכדורגל תדון במכתב שתיגרה אגודת מכבי חיפה, אם יגיע לפני ישיבת המזכירות שתהיה היום אחרי הצהריים.

חבר הנהלת ההתאחדות, צבי מרשיוב מחיפה, אמר כי במכתב להתאחדות ציין, כי אגודתו לא תוכל לדאוג להתנהגות סבירה של אוהדי מכבי חיפה במשחק הגומלין, אם ההתאחדות תעבור על הענין בשתיקה. מישיב דורש שאם לא תוקם ועדת חקירה ידון הנושא בועדת המשמעת.

מאמן הקבוצה, שעבר טיפול אצל רופא שיניים, אמר כי מעולם לא עבר רגעים קשים כל כך במגרש כדורגל. „רק גם הוא שבתום המשחק כזו של אבנים שקיבלנו על האוטובוס לא נפגע אישית, סיכם הרדי. הוא ציין, כי מאמן הפועל ירושלים, אברהם מנצ'ל וכדורגלני המועדון עזרו לשחקני חיפה.

בינתיים נודע, כי זהות המתפרע ידועה למשטרה שעצרה אותו לחקירה.

מזכיר הפועל ירושלים, אריה ברוכיאלי הגיב אתמול על הפרשה: „הסדר במגרש בקטמון הופקד בידי המשטרה. 30 שוטרים הוזמנו למשחק. חם שגע שאין לנו בה לדאוג שהכל יהיה בסדר". ברוכיאלי הוסיף, כי אגודתו מצטערת על התקרית.

השופט הנדוורג: „זה היה ממש פוגרום"

בדו"ח על המשחק חולון—אשקלון שהופסק

מאת סופר ספורט „הארץ"

„זה היה ממש פוגרום", כתב השופט שמואל הנדוורג בדו"ח שהגיע אתמול בבוקר למשרדי ההתאחדות לכדורגל, על משחק ליגה א' בכדורגל שפוצץ שלשום, כאשר הפועל חולון הוביל 0:1 בהיפגשו הביתי עם הפועל אשקלון.

הנדוורג

„בפעם הראשונה בכל שנות היותי שופט חששתי לחיי ולחיי השחקנים והקוונים", קובע הנדוורג. „המשחק הופסק אחרי התפרצות קהל אוהדים למגרש. על השתלשלות הענינים כותב השופט, כי בדקה ה־67 כבשו כדורגלני הפועל חולון שער חוקי. איש מכדורגלני הפועל אשקלון לא מחה על השער החוקי מלבד הרצל עיני.

כאשר חודש המשחק בעט עיני את הכדור בצורה הפגנתית לעבר הקהל. „והתנהגות הבלתי ספורטיבית הציתה את האש. שמצמצי היציעים קרן מכל עבר. שני אנשים פרצו למגרש (אחד במדי צבא) ופגעו בי. משה לפרדון שנגונן עלי ספג את המהלומה שכוונה אלי. עשרות אנשים פרצו למגרש השתמשו בדגלי הקרנות כדי להכות בכדורגלנים", נכתב בדו"ח השופט הנדוורג.

„שופט הקו סיפר, כי ראה אנשים דורסים ברגליהם ומכים את הכדורגלן יום טוב מהפועל חולון. השחקן נלקח לבית החולים מחוסר הכרה", הוסיף הנדוורג.

נציגי קבוצת הפועל אשקלון והכדורגלן הרצל עיני הוזמנו לבירור בועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל. הבירור יהיה ביום ה'.

קבוצת הפועל אשקלון כבר נענשה העונה בגלל התפרצות קהל אוהדיה ונידונה לביטול שני משחקים. נראה, כי עתה יחמירו אנשי ועדת המשמעת בעונש.

נבחרת הכדורגל מחדשת אימוניה

תקיים אימון אחת לשבוע

מאת סופר ספורט „הארץ"

נבחרת הכדורגל תחדש את אימוניה ביום ד' הבא בהדרכת המאמן הלאומי אדמונד שמילוביץ, אחרי שהועדה המקצועית אישרה אתמול את תכנית המאמן עד לסיום משחקי הליגה.

הנבחרת תקיים אימון שבועי, בכל יום ד', באיצטדיון בלומפילד ביפו. ב־24 במאי — חודש אחרי האימון הראשון — תתמודד הנבחרת עם יריב בעל שיעור קומה. ההתאחדות לכדורגל כבר פנתה לנבחרות ארגנטינה ופרו שהן המועמדות לבוא להופיע מול נבחרת ישראל. לפני המשחק תקיים הנבחרת אימונים יומיים מרוכזים.

אחרי שיודעו פרטים מדויקים על כשחקיה של הנבחרת בשלבים המוקדמים של הגביע העולמי, יכין המאמן שמילוביץ תכנית מפורטת יותר שתובא לאישור הועדה המקצועית.

ענין חידוש האימונים והמשחק הבינלאומי ידון היום בישיבת המזכירות שהוקדמה בגלל יום העצמאות.

פורסמו מסקנות „ועדת צלטנר"

בית"ר ירושלים חויב לבצע תיקונים במגרש הכדורסל

מאת סופר ספורט „הארץ"

ועדת החקירה, שבדקה את המצב במגרש בית"ר ירושלים, הגישה אתמול את מסקנותיה לנשיאות איגוד הכדורסל. הועדה קובעת כי על קבוצת בית"ר ירושלים להכניס 8 תיקונים במגרש, כדי להכשירו למשחקיה הביתיים. עם זאת דוחה הועדה אפשרות לאסור קיום משחקים במגרש, למשך חודש, כדי לבצע את השינויים.

קבוצת בית"ר ירושלים הוציאה כבר כ־5,000 ל"י על שיפורים בעקבות, כאז החלה ועדת החקירה בעבודתה. נראה כי כדי למלא אחר המסקנות, תצטרך הקבוצה להשקיע עוד כ־10 אלפים ל"י. הוצאה זו עלולה להביא לשקילת אפשרות לשחק במגרש אחר.

בין היתר נקבע במסקנות כי: יש להכשיר דרך גישה לרכב הקבוצה היריבה, שיאפשר לכדורסלנים ליגיע בכל האפשר לכניסה; חדרי ההלבשה חייבים להיות סגורים; המעבר מחדרי ההלבשה למגרש חייב להיות מבודד לחלוטין מהקהל על ידי גדרות ברזל; יש להגביה את החומה המקיפה את המגרש, כדי שהאלפים שהיו צופים במשחקים ממדרונה הגבעות הסובבות אותו לא יוכלו לעשות כן; אם יהיו מקרים של פריצת קהל למגרש, יש להגביה את הגדר הפנימית ל־2 מטרים; אם לא יצליחו להתגבר על איזו לעבר ספסל שחקני המילואים של הקבוצות האורחות, תחויב בית"ר ירושלים לאטום לחלוטין את הגדר, המפרידה בין ספסל המילואים לקהל; לדאוג לתאורה נאותה במגרש ובדרכי המערכה; להפעיל כוח משטרתי מינימלי של ארבעה שוטרים, או לפי דרישת המשטרה; על הקבוצה לפנות לציבור האוהדים ולהסביר לו מהי חשיבות ההתנהגות הספורטיבית ולהעניש את מפירי הסדר.

על ועדת החקירה נמנו עורכי הדין מיכאל צלטנר (יו"ר), משה הדבה ואריה בריק.

הושלמו ההכנות למיפגש הדייויס ישראל—איראן

הוגרל סדר המשחקים

הטניסאים המדורגים ראשונים בישראל ובאיראן, יהושע שלום ומאני אקברי, יתמודדו מחרתיים במגרשי הטניס ברמת־גן במשחקים המוקדמים על גביע דייויס. במשחק הראשון יתמודדו המדורגים במקום השני בישראל ובאיראן, יוסף שטבהולץ וחוסיין אקברי. הגרלת המשחקים היתה אתמול במלון רמת־אביב.

ביום ה' יתקיימו משחקי הזוגות. שני הקפטנים עדיין לא הודיעו מי יהיו הטניסאים שיתכבדו במשחקים אלה. הם שומרים לעצמם את הזכות לקבוע את השחקנים סמוך למפגש.

ביום האחרון למשחקים יתמודד שטבהולץ עם מאני אקברי ושלום עם חוסיין אקברי.

לראשונה ישתתפו היום 9 נשים במרתון של בוסטון

בוסטון, 16 (י. פ.). חרף תקנות רישום חמורות, ישתתפו כ־1200 איש במרוץ הבינלאומי המסורתי של בוסטון. החידוש הפעם יהיה בקיום מרוץ מיוחד לנשים. המרתון של בוסטון יערך ביום ב' (היום) זו הפעם 76 ברציפות.

בעבר נהגו נשים רבות להצטרף לרצים, בדרך בלתי חוקית, כאשר התחבאו לאורך המסלול והתערבו בין הרצים כאשר הללו כבר היו בעיצומה של הריצה. עתה, לראשונה בהיסטוריה של מרוץ זה, יותר ל־9 נשים להשתתף בו — צעד שהוא תוצאה של פעילות מוגברת של התנועה לשחרור האשה.

במרוץ המיוחד לנשים יתהפו 9 ספורטאיות, אשר בצנו לאתגר והן המתמודדות בשלוש כרוצים שונים.

מאז 1945 זכו ספורטאים זרים 23 פעם במרוץ המפורסם. גם הפעם מופיעים במרתון זה ספורטאים אורחים רבים. בין הדמויות הבולטות של המירוץ מחבר שמו של ג'והני קאלי, כיום בן 64, אשר זו לו הריצה ה־41 ברציפות.

ב־30 באפריל מסתיים מבצע

עשור למכוניות הדר

סוכנות ראשית של בע"מ

AUDI NSU

לסיכום העשור הראשון לפעילותנו, גאוותנו על הישגינו: אלפי מכוניות NSU ו־AUDI נעות בכבישי ישראל, אלפי לקוחות מרוצים, מהרכב ומהשרות.

החלטנו לשתף את לקוחותינו בחג העשור ולהעניק

לכל הרוכש מכונית

AUDI NSU 1972 עד 30 באפריל 1972.

שי עשור

רדיו למכונית

חינם כולל אנטנה ננעלת והרכבה

בהגרלה האחרונה שתיערך ב־7.5.72 יוגרלו

3 מתוך 5 מכוניות

NSU PRINZ 4 *

בין כל רוכשי מכונית AUDI NSU 72 במבצע העשור

בהגרלה הראשונה שנערכה ביום 6.3.72 הוגרלה מכונית אחת.
בהגרלה השניה שנערכה ביום 6.4.72, הוגרלה מכונית אחת.
בהגרלה השלישית והאחרונה שתתקיים ביום 7.5.72 תוגרלנה 3 מכוניות.

הלקוחות שרכשו מכוניותיהם בתקופת המבצע ולא זכו ב־2 ההגרלות הראשונות, משתתפים גם בהגרלה השלישית.

קנה AUDI NSU בחודש אפריל והבטח השתתפותך בהגרלת העשור

התאריך הקובע לקבלת שי העשור: יום חתימת הסכם הרכישה.

* ללא מסים.

פרסום קורן

AUDI NSU

עדיפות באמצעות הטכניקה

כל המכוניות ניתנות לרכישה גם בתנאי שכר מכר (HIRE – PURCHASE)

מכוניות הדר בע"מ, תל־אביב, דרך פתח־תקוה 74/72 טל. 30988

סניפים: — ירושלים — רח' הס 3, טל. 222666—228888
חיפה — דרך יפו 121, טל. 528241/2 באר־שבע — רח' בית אשל 23, טל. 73888

מפיצים מורשים: קרית־שמונה, מוסך דב רייכבך, טל' 40205, חדרה, קליל עסקי רכב, טל' 2522, נתניה, נסיבה הדרים, טל' 22370, רמות השבים, מוסך פוביצר טל' 921269 פתח־תקוה, הנסיך, טל' 912879, רמת־גן, אור הלפיד בע"מ, טל' 735526. אשקלון, מוסך פאר, טל' 2743 נצרת, האני בן אחמד דאהר טל' 56664.

מכבי ת"א - מחלקת הכדורסל

טורניר האביב

ליובל ה־40 של מחלקת הכדורסל, יתקיים

בימים:
מוצ"ש 22.4.72
יום ראשון 23.4.72

החל משעה 7.30, בהיכל הספורט ביד־אליהו.

בהשתתפות: בוס־ליר אלופת בלגיה
פידס נאפולי מחזיקת גביע אירופה למחזיקות גביע 1970,
הפועל ת"א ומכבי ת"א

כרטיסים ב"במה" וביתר המשרדים
לנוחיות הקהל, נא להכין כרטיסים מראש

משרד העבודה — הפקיד — הסתדרות הפקידים

המרכז להכשרה ולהשתלמות בפקידות, במינהל ובחשבונאות
חיפה

מודיע על פתיחת קורס

פקידות כללית למתחילים

כולל כתיבה במכונה עברית בשיטה אלקטרונית חדשה

הפתיחה 20.4.72

פרטים והרשמה במזכירות בית הפקיד, רח' בארד 44, חיפה, טלפון 524103, בין השעות 08.00—19.30

אנו מציעים:

* כורסאות שבדיות מרופדות ומתכוננות 825 ל"י
בצבעים שונים לבחירה

* שרפרפים תואמים 250 ל"י

* כסא מרגוע דני 775 ל"י
ניתן להפכו לכסא משכב

ייעוץ ארדיכלי
הובלות חינם

בקרו בתצוגה שלנו

דהיטי נוחיות בע"מ

רח' שלומציון המלכה 4 ירושלים (מול בנין ג'נרלי)

אגד

סדרי תנועה מיוחדים בערב יום העצמאות (יום הזכרון) וביום העצמאות תשל"ב 18—19.4.1972

סידורים מיוחדים ביום הזכרון 18.4.72 לבתי הקברות הצבאיים:
בתל־אביב בהתחנה המרכזית: לנבעת; לכפר ירמיהו; לקרית שאול בשעה 0830.
לראשון־לציון בשעה 0645 מתחנת הגרא בתל־אביב.
האוטובוסים הישירים לחיפה והאקספרסים לירושלים יצאו ביום הזכרון בבוקר לחיפה ובקרית ענבים.
בזהר סניפי „אגד" יתוגברו הקווים לבתי העלמין.
בגלל תפילת הערב יופסקו השירותים ביום העצמאות 18.4.72 בחולון, בתים ובצרים אחרים.
ביום העצמאות ב־19.4.72 לא יפעלו הקווים הבאים:
חיפה — אילת וחזרה; תל־אביב — יבנאל וחזרה; תל־אביב — עמק הירדן וחזרה; תל־אביב — צפת וחזרה; תל־אביב — ראשון־לציון וחזרה; לוד — יפו וחזרה; רחובות — נתניה וחזרה; רחובות — חיפה וחזרה; באר־שבע — יפו וחזרה; באר־שבע — חיפה וחזרה; באר־שבע — עזה וחזרה; אשקלון — עזה וחזרה; רמלה — עזה וחזרה; בקעת הירדן — תל־אביב וחזרה; אום אל פחם — תל־אביב וחזרה; טייבה — חיפה וחזרה.
ביום העצמאות ובערב יום העצמאות הקווים 400—401 פועלים עד התחנה המרכזית בירושלים.
יתר הקווים יפעלו בבוקר חופשה כל הסדרים הקיימים.

בברכת חג,
ההנהלה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 1420/72
חוק הירושה תשכ"ה־1965
תקנות סדר הדין בעניני ירושה תשכ"ז־1967

בענין: עזבון המנוח יעקב כהן ז"ל, שמענו האחרון היה ברח' ריצ'מן 35 קרית עקרון.

המבקש: יהודה כהן, מרח' ויצמן 35 קרית עקרון. ע"י ב"כ עוה"ד ... באר"ח ... מדין, אשר מענם להמצאה כתבי בית־דין: רח' אר־... לחוזנב 47, תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי בקיץ הנ"ל הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו הרבוטה על ירושת המנוח הנ"ל.
הריני מזמין בזה כל אדם הטוען לטובת הנאה בעזבון המנוח להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להוצאת הצו בקשה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש.

רשם בית המשפט המחוזי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

Chrysler 160-180

ידע אמריקני-עיצוב צרפתי

* מנוע 1639 סמ"ק
או 1812 סמ"ק
* תיבת הילוכים אוטומאטית
* בלמי בוח-דיסק
* מושבים מתקפלים
* הידור פנימי רב
* אפשרות: החלפה, מימון, שכר-מכר.

מסירה מידית

בית קרייזלר-מכשירי תנועה בע"מ

תל־אביב: דרך פתח־תקוה 74, טל. 36115
חיפה: דרך העצמאות 104, טל. 524475
ואצל הסוכנים ברחבי הארץ

CHRYSLER INTERNATIONAL

מכונית טובה מבית טוב

מהיום — הפחתות מכס ממוצעות של 5 אחוזים

420 מוצרי תעשיה

הפחתות מכס בשיעור שבין 3 אחוז ל־18 אחוז (בממוצע 5 אחוזים) תי־כנס היום לתוקפה לגבי 420 מוצרי תעשיה שייבואם השנתי מגיע לכ־150 מיליון ל"י לשנה. הפחתת מכס זו מתבצעת במסגרת החשיפה ההד־רגתית של הייצור המקומי לייבוא מתחרה.

הצו על הפחתות המכס פורסם אמ־מול בקובץ התקנות בחתימתו של שר האוצר מר פ. ספיר. בין השאר הופחת המכס בשיעור של כ־10 אחוז על נעלים, חולצות ומוצרי צמר. בבדים שונים, בחוטים בדי צמר, בנה ההפחתה בין 5 ל־10 אחוז.

בן ארי מזהיר מהתמוטטות אל על

מאת סופר „הארץ"

מנכ"ל אל־על מר מרדכי בן ארי הזהיר כי כל הענות לתביעות ה־שכר של עובדי התחזוקה תביא ל־התמוטטות כללית של אל־על. הוא הציע לעובדים להסתפק בהע־לאת שכר של 3% לשנה הנוכחית.

מר בן ארי, שנכח אתמול בחידוש המו"מ בין ועד עוב־די התחזוקה להסתדרות, הציע לעובדים להמתין עם תביעותי־הם לימים טובים יותר ואז ייענו ברצון.

ועד עובדי התחזוקה הירצה בי־שיבה שהתקיימה בבית הועד הפו־על את טענותיו והבהיר שוב את תביעותיו. את ההסתדרות ייצגה ה־ועדה העליונה לענייני אל־על ב־ראשותם של חברי הועדה המרכזת היה אוריאל אברהמוביץ, יהושע ושצ׳ינא, צבי נתנזון ואלי מויאל.

(ע). מר בן ארי אמר אתמול בכנס עובדים בלוד כי עובדי התחזוקה חזרו לעבודה סדירה ללא תנאים מו־קדמים ולא היו כאלה.

אין לצפות בקרוב להסכם שכר בין האקדמאים למעסיקים

פיגור גדול בביצוע ההסכם הקודם

מאת סופר „הארץ"

„אין לצפות להסכם שכר חדש ב־חודשים הקרובים בין האקדמאים ל־מעסיקים בגלל פיגור גדול בביצוע הסכם השכר הקודם" — אמר מזכיר הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח מר מרדכי גבי בכנס המוצצה של ועדי האקדמאים במחוז ירוש־לים.

מר גבי אמר כי סעיפים חשובים כגון: תיפקוד, בודדות, תוספת ל־בעלי תוארים כמו"ל ושעות נוספות עדיין לא סוכמו עם המעסיקים, אף כי עברה יותר משנה מאז חתימת הסכם השכר לשנים 1970/72.

אשר להסכם השכר החדש אמר מר גבי כי אין מנוס מלהנהיג בו די־רוג ותיפקוד חדשים. לדבריו נהגים לפצות את העובדים בקידום בדרגה, במקום תוספת שכר מהותית ובשרות הציבורי נוצר מצב חמור, לפיו הד־רגה הדרגה לשמש קנה מידה להע־רכת התפקיד.

100 מועמדים נרשמו אתמול לבחירות ביהודה

מאת כרים עודד
סופר „הארץ"

עם התחלת רישום המועמדים ל־בחירות העירוניות שייערכו ב־13 ערי יהודה בשני במאי, נרשמו את־מול 100 מועמדים. מספר המקומות ב־13 המועצות 111. עד לסיום מועד ההרשמה, מחר בערב, קרוב לוודאי שיופיע עוד מספר ניכר של מועמ־דים.

רוב ראשי העיריות הנוכחיים נר־שמו אתמול כמועמדים. בין אלה שהודיעו כי לא ירוצו לבחירות — ראש עיריית בית־סאחור ניקולא אבו־עיטה, בחברון לא נרשם את־מול אף מועמד.

ב״עברי חבריו יגישו את מועמ־דותם ברגע האחרון לאחר שיהיו בטוחים כי לא יהיו להם מתחרים.

מאיר תיפגש מחר עם משלחת השלטון המקומי

מאת יהודית וינקלר,

ראש הממשלה, גב׳ גולדה מאיר, עומדת להיפגש מחר עם משלחת מרכז השלטון המקומי לדון במצבן הכספי של הרשויות המקומיות, ה־תובעות תמיכה ממשלתית בכ־200 מיליון ל"י או אישור להעלאת המ־סים. ראש עיריית תל אביב, מר יהו־שע רבינוביץ, מסר על כך אמש ב־ישיבתה השבועית של הנהלת העי־ריה.

בישיבה נמסר עוד כי הגר־עון של העיריה ל־1971/2 מס־תכם ב־13 מיליון ל"י.

רימלט נבחר פה אחד יו"ר הליברלים

מצהיר: בעיות פנים צריכות להדאיג יותר מבעיות חוץ

מאת סופר „הארץ"
לענייני מפלגות

ד"ר אלימלך רימלט נבחר אתמול פה אחד ליו"ר המפלגה הליברלית, לפי הצעתו של ח"כ שמחה ארליך. ד"ר יונה אנגל, מראשי סיעת האו־פוזיציה, אמר כי לא היתה כל כוו־נה באופוזיציה להצביע נגד מר רי־בלט ובעד מועמד אחר. בישיבה נק־רא גם מכתבו של ח"כ צבי צימר־מן, בו הצטדק כאי־נוכחותו בישי־בה וביקש לצרף את קולו בעד ד"ר רימלט. באותו מכתב המחיש מר צימרמן את הידיעות שפורסמו בע־תונים אתמול, כי האופוזיציה דנה במעמדותו כמועמד נגד לרימלט.

אתמול התכנסו ראשי האופוזיציה בחיפה, בהשתתפות מר צימרמן, כדי לדון בכך אם להציג מועמד נגדי לרימלט. הוחלט לחזור על הצ־עה כזאת ולהצביע בעד מועמדות רימלט. הנימוק ששיכנע את בעיני חיפה להחליט כך היה כי אין לאו־פוזיציה סיכוי לגייס קולות במספר מספיק ואילו הצבעה ההפגנתית עלולה להביא לניתוק סופי ביחסים בין האופוזיציה להנהגת המפלגה.

נאום רימלט

בנאומו הראשון כיו"ר המפלגה אמר אתמול ד"ר רימלט, כי הבעיות

רימלט בעת נאומו הראשון כיו"ר החדש של המפלגה הליברלית: ברקע תמונת יוסף־ספיר ז"ל. (צילום: נחום גוטמן)

הפנימיות במדינה צריכות להדאיג את המפלגה יותר מאשר בעיות חוץ ובטחון.

בדבריו על מדיניות חוץ ובטחון נמנע מלתקוף את הממשלה, אך הז־היר אותה כ„ויתורים פרוטנטיביים, אשר אני מקווה שלא יהיו". בדב־ריו ראו חלק מהמשתתפים ביטוי ל־ויכוח סמוי עם ח"כ מנחם בגין. מר רימלט לא דיבר גם על חיזוק גח"ל, אלא קרא לחיזוק המפלגה הליבר־לית, אשר „בפרספקטיבה רחוקה צריכה להפוך כאופוזיציה ראשית לאלטרנטיבה".

אתמול נערכה שיחת הבהרה נר־ספה בין הליברלים לחרות, אך לא הושגו סיכומים.

(ע). ד"ר רימלט אמר אמש בר־דיו כי „הקולות בתוך המפלגה על פירוק גח"ל אינם מהדהדים עוד ד־הדעה המכריעת במפלגה בחודשים האחרונים היא להמשיך בדרך המ־שותפות".

בן אהרון: קודם בירור עם ההסתדרות

ועדה תבחן ההעלאה באגד

מאת סופר „הארץ"

„העלאת השכר לנהגי אגד אינה תוספת כל עוד לא קוים בירור עם ההסתדרות", אמר אתמול מזכיר ה־הסתדרות מר יצחק בן אהרון בישי־בת הועדה המרכזת בתשובה לש־אילתה של חבר הועדה מר נתן אל־מוזלינו.

המזכ"ל אמר עוד כי שכר העבודה של חברי הקואופרטיב צריך להקבע על ידי האיגוד המקצועי. הוא הוסיף כי גם בעבר היה נהוג כך וכל תו־ספת שיקבלו החברים יקבלו גם ה־שכירים באגד.

הועדה המרכזת סיכמה להטיל על שניים מחבריה מר דנגי ומר אלי מויאל, לבחון ולבדוק את נתוני ה־העלאה ומרכיביה.

נסיון שוד של 42 אלף ל"י סוכל בת"א

(ע). נסיון שוד של 42 אלף ל"י סוכל אתמול הודות לעת רוחו של פקיד בנק.

פקידי בנק הפועלים בדרך פתח־תקוה, שלום סלמון ויעקב שזר, נש־לחו לקבל 42 אלף ל"י מבנק ספ־חות ברחוב החשמונאים. בהגיעם לשם קיבל סלמון את הכסף לידו, הכניסו לתיק והוא חברו שמו פע־מיהם חזרה לסניף שלהם. כאשר הל־כו ברחוב המסגר, הגיח לקראתם אלמוני, התנפל על מר סלמון והלם בכוח על התיק עם הכסף שהיה תחת בית שחיו של הפקיד. מעוצמת ה־חבטה הועף התיק ונפל והשודד זינק לקראתו, אולם הפקיד השני, מר שזר (45), מרמת־אביב, הקדים את השודד, היכה אותו והדף ממנו את תיק הכסף.

בינתיים נקהלו למקום עוברים ו־שבים והשודד נמלט.

עדי ראייה הבחינו כיצד זינק ל־עבר אופנוע עליו היה רכוב אדם נוסף ושניהם נמלטו.

תביעה נגד שובינסקי וחברת פוסידון

(ע). יצחק שובינסקי וחברת פו־סידון נתבעים על ידי חברת הסנה לשלם כ־150 אלף ל"י בעקבות אי פרעון שטר־חוב שהוצא על ידי חברת ליילנד מריופף (ישראל) ל־פקודת חברת הבטוח.

זמן הפרעון היה 9 בינואר השנה ומר שובינסקי ופוסידון חתמו על השטר כערבים.

השטר הוגש למימוש להוצאה ל־פועל בתל־אביב.

אזכרה ליעקב הרצוג

(ע). ערב התייחדות עם זכרו של יעקב הרצוג, בשלושים למותו, נערך אמש בבית אגרון בירושלים. הש־תתפו ראש הממשלה, שרים, חברי כנסת, נציגי מוסדות וקהל רב. דב־רים לזכרו השמיעו נשיא המדינה זלמן שזר, מר אבא אבן, פרופ׳ שאול ליברמן ומר סדי קולק.

אחר הצהרים נערכה עליה לקבר לגילוי המצבה.

יצא אלן פוהר

(ע). „לפני צאתי את הארץ אוכל לומר שאני אופטימי בכל הקשור להחזרת היחסים הטובים, כפי שהי־ו בעבר, בין צרפת וישראל. כדאי שיידעו בישראל שיש לה הרבה ידידים בצרפת", אמר נשיא הסנט הצרפתי, מר אלאן פוהר, כראשי ה־ועד הבין־לאומי למען יהודי אר־צות ערב לפני צאתו אתמול את הארץ לפאריס.

התחייב להחזיר מערבל

„נשברה" השביתה בפיוניר קונקריט

(ע). אברהם ויינשטיין מהרצליה, בעל משאית להובלת בטון, התחייב להחזיר היום את המערבל שלו ל־חברת פיוניר קונקריט לייצור בטון מוכן. פרקליטו של ויינשטיין הודיע על כך אתמול בדיון בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, ובו נמסר גם כי השביתה שהכריזו נהגי החברה „נש־ברה והנהגים חוזרים לעבודה בזה אחר זה.

הסכסוך עם ויינשטיין היה אחת הסיבות לפרוץ השביתה בפיוניר קונ־קריט שבמהלכה נחסם רחוב בן־יהו־דה בתל־אביב להנעה, נהגי כשי־איות הפריעו להבריחם להוביל בטון ונסגרו זמנית כמה ממפעלי החברה.

* (ע). — עַל המצב התמור שנוצר בחל נצבן, ועל הסכנה הצ־פויה לצמחיה ולחי שסביבו, התריע איש החברה להגנת הטבע, יגאל כלע, בסיור עתונאים שנערך בסוף השבוע.

מילווה קצר מועד

ה ש ב ו ע
ביום חמישי תימכרנה הסדרות הבאות:

ה ס ד ר ה	המחיר לציבור * ל־1000 ל"י	הכנסה שנתית לאחר ניכוי מלוא מס הכנסה
ל־18 חדשים	936.68	9 1/8%
ל־12 חדשים	958.95	9%
ל־6 חדשים	979.88	8 3/4%
ל־3 חדשים	990.44	8 1/2%

* המחיר מחושב בתוספת יום ריבית מאחר וההנפקה חלה ביום רביעי 19.4.72.

**הרכישה - בכל הבנקים
ואצל חברי הבורסה
לניירות ערך**

בנק ישראל

א. יצחקי

חברה לבנין והשקעות בע"מ

מציע למכירה:

★ **בגני צהלה:**
דירות בנות 4 חדרים
מעלית ✱ חניה ✱ הסקה מרכזית

★ **ברמת־השרון:**
קוטגים דו־משפחתיים
סלון ושלשה חדרי שינה וגינה לכל קוטג׳

★ **בתל־אביב:**
בככר המדינה רחוב ה׳ אייר 70
חנויות גדולות לכניסה מידית

★ **ברעננה:**
במרכז העיר
יוקס רובע חדש של דירות
בנות 3 חדרים החל מ־63,000 ל"י
ובנות 4 חדרים החל מ־78,000 ל"י

ההרשמה החל מ־1.5.72

המשרד: רחוב בן יהודה 74 תל־אביב, טלפון 236737, שעות המשרד 4—7 אחה"צ

דירות

מפוארות
במבחר
מגוון
ביותר
לרשותך

הכתובת
לדירות הטובות
ביותר בתל־אביב

אוז'ל ציטרין מנדלסברג

תל־אביב, ככר מלכי ישראל 5, טלפון 224514
בין השעות 8—1 4—7

מ ד י נ ת י ש ר א ל
משרד הבטחון — אגף השיקום
המחלקה להנצחת החייל

יום הזכרון לחללי צה"ל תשל"ב
ד׳ באייר — 18.4.1972

היום, יום שני — אור ליום ד׳ באייר — 17.4.1972

בשעה 19.30 — ● צפירה, אות לפתיחת יום הזכרון
● הורדת דגל הלאום לחצי התורן
טכס הדלקת נר זכרון־גבורה ליד הכותל המערבי על־ידי נשיא המדינה
פרק תהלים ו„קדיש"
„אל מלא רחמים"
(הטכס יועבר במישדור חי ע״י שידורי ישראל, גלי צה״ל והטלויזיה)
● הדלקת נר זכרון־גבורה בכל בית ישראל
● עצרות יום הזכרון במסגרת הרשויות המקומיות

בשעה 20.05 — ● דבר הרמטכ״ל ליום הזכרון (שידורי ישראל וגלי צה"ל)

יום שלישי — ד׳ באייר — 18.4.1972

בשעה 07.00 — ● העלאת נר זכרון־גבורה בבתי הקברות הצבאיים
תפילת אזכרה בבתי הכנסת

בשעה 07.15 — ● דבר נציג המשפחות השכולות (שידורי ישראל)

בשעה 09.50 — ● נשיא המדינה סוקר משמר כבוד של בניני ירושלים ליד כבר בר־כוכבא בירושלים

בשעה 10.00 — ● צפירת דומיה.
התיחדות נוער וגדנעים ליד האנדר־טות לזכר חללי צה"ל

בשעה 10.05 — ● דבר סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות לבתי הספר ליום הזכרון (שידורי ישראל)
אזכרה בבתי הספר ובמוסדות החינוך

בשעה 11.00 — ● אזכרה בבתי הקברות הצבאיים
אזכרה בבתי־קברות אזרחיים, בהם קבורים חללי צה"ל

בשעה 15.00 — ● תפילת הודיה בהר ציון

בשעה 18.59 — ● צפירה לסיום יום הזכרון

CHAMBERS DICTIONARY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
by: T.C. Collocott 1971.
DANGOOR LTD. 44, Petah-Tiqva Rd. Tel-Aviv, Phone: 36247.

האנציקלופדיה העברית
קונים, מוכרים ומחליפים
דנגור בע"מ דרך פ"ת 44
ת"א טל. 36247

הלוח הכפול
עמודים: 22, 23
הכל בכל בלוח
בלוח הכפול

נתקבל
CONN - Current Therapy 1972
דנגור בע"מ דרך פ"ת 44
ת"א, טל. 36247

מדינת ישראל
משרד הבטחון — אגף השיקום

אנו מביאים בזה
לידיעת הציבור
כי
החל מהשנה

**תוקדם שעת האזכרה
בבתי הקברות הצבאיים
ביום הזכרון הכללי לחללי צה"ל**

האזכרה תתקיים
מחר, יום שלישי, ד׳ באייר
(18.4.72) בשעה 11.00

המחלקה להנצחת החייל

אזרחי ישראל
יום הזכרון הכללי לחללי צה"ל

היום ליום ב׳ באייר עם ישראל כו כבר יקירי שנפלו במערכות ישראל. תפלה את עבר הקריה.
היום שני ד׳ באייר תשל"ב בשעה 19.30 בערב, ידליק כבוד נשיא המדינה מר ז׳ שזר את נר הזכרון־גבורה ליד הכותל המערבי.
אנו מבקשים לכל בית ישראל להדליק נר זכרון־גבורה לזכר יקירינו שנפלו בשמם בגבורה על כבוד העם וקוממיות הארץ במערכות ישראל.

השבוע לוטו

בהגרלה 16/72
מובטח פרס ראשון
75,000 ל"י
והמצטבר עד
250,000 ל"י
✱ ✱
היום המועד האחרון
למסירת טפסי הלוטו

במדריך הטלפון החדש קיים מבוא, שנועד לעדכן אותך.

מה קורה כש„עוזרים" לחוגת הטלפון לחזור למקומה?

מה קורה במרכזת הטלפונים כשאתה מרים את השפופרת?

כיצד אתה מפריע לאחרים כשאינך נוהג נכונה בטלפון?

מה אתה צריך לדעת כדי להזמין שיחת טלפון לחו"ל?

מתי אפשר להנות מתעריף מוזל בשיחות טלפון בין־לאומיות?

אילו סוגי שיחות טלפון אתה יכול להזמין לחו"ל?

תשובות
לשאלות אלה ואחרות,
תמצא במבוא למדריך הטלפון
החדש 1972 שיצא לאור.

המדריך מופץ בכל הארץ,
פרט לאזור תל־אביב,
החלוקה באיזור זה תחל בקרוב.

משרד התקשורת

המחלקה ליחסי ציבור

אגד

חיילי צה"ל במדים
בשרות חובה
ובקבע בלבד
יהיו זכאים לנסוע
ללא תשלום

בשירותים העירוניים של „אגד" בכל רחבי הארץ
ביום העצמאות, ה׳ באייר, תשל"ב, 19 באפריל 1972.

ההנהלה